Gemeente Woensdrecht

Jaarstukken 2024

18 juni 2025

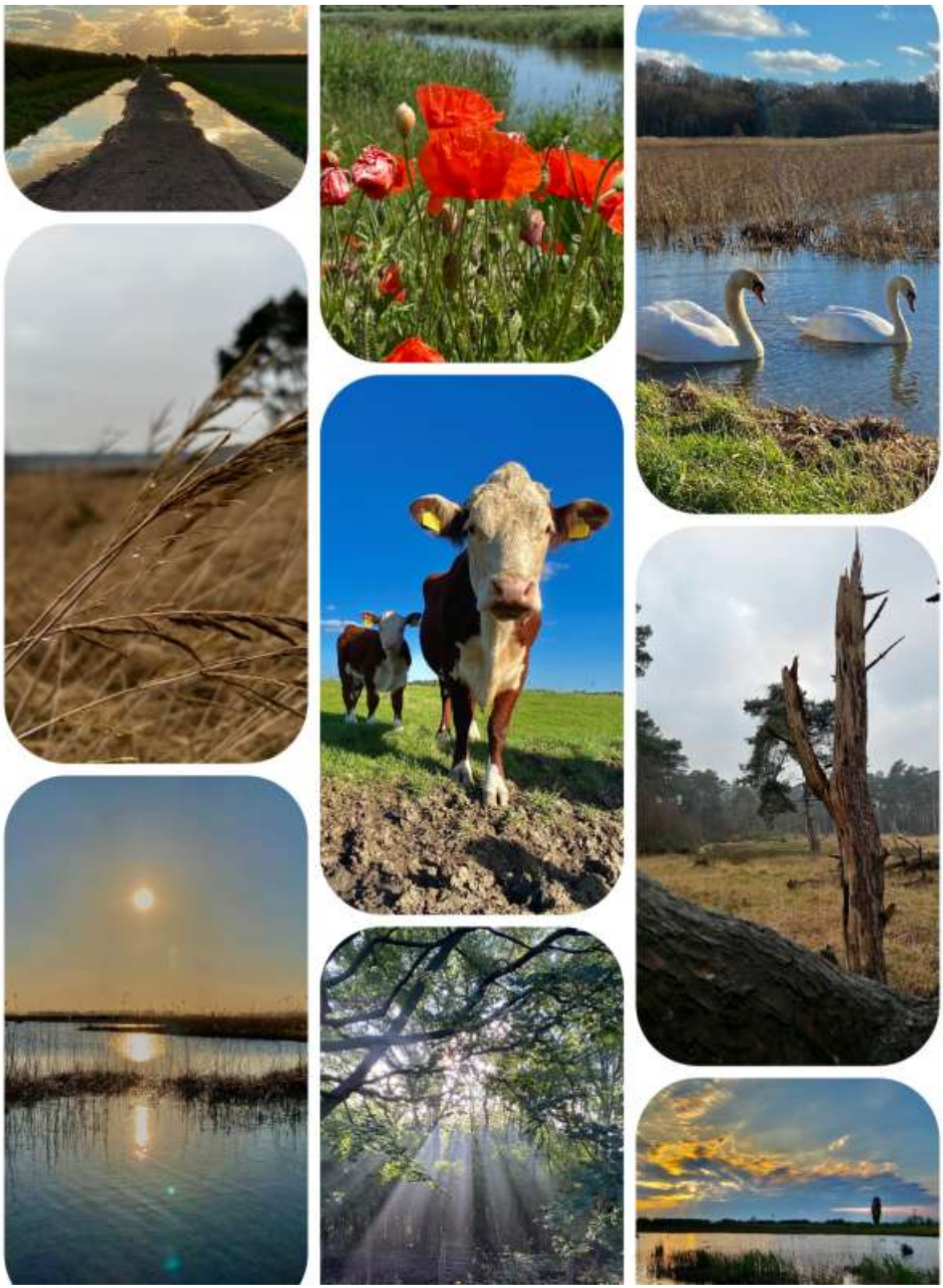

Inhoudsopgave

ALGEMEEN 5

SAMENVATTING 6

PROGRAMMA 1. SOCIAAL DOMEIN 11

1.1 SOCIALE VEERKRACHT 13
1.2 INTEGRALE TOEGANG SOCIAAL DOMEIN 15
1.3 WERK EN INKOMEN 17
1.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 21
1.5 ZORG VOOR JEUGD EN SOCIALE VEILIGHEID 24
1.6 GEZONDHEID EN SPORT 27
1.7 ONDERWIJS 30
1.8 INDICATOREN 35

PROGRAMMA 2. RUIMTE 43

2.1 RUIMTELIJKE ORDENING EN BOUWZAKEN 44
2.2 GRONDBELEID 47
2.3 RECREATIE EN TOERISME 49
2.4 SPORT EN EVENEMENTEN 51
2.5 INDICATOREN 53

PROGRAMMA 3. LEEFOMGEVING 56

3.1 LANDSCHAP EN NATUUR 57
3.2 MILIEU EN DUURZAAMHEID 59
3.3 BEHEER OPENBAAR GEBIED 62
3.4 VERKEER EN VERVOER 65
3.5 MONUMENTEN EN CULTUUR 68
3.6 BURGER- EN OVERHEIDSPARTICIPATIE 70
3.7 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN EN ACCOMMODATIES 72
3.8 INDICATOREN 74

PROGRAMMA 4. ECONOMIE 75

4.1 WERKGELEGENHEID 76
4.2 MIDDENSTAND EN WINKELGEBIEDEN 78
4.3 BEDRIJVENTERREINEN 79
4.4 AFVALINZAMELING 80
4.5 INDICATOREN 83

PROGRAMMA 5. BESTUURSKRACHT 89

5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID 90
5.2 HANDHAVING 93
5.3 DIENSTVERLENING EN BURGERZAKEN 94
5.4 SAMENWERKEN EN BESTUREN 96
5.5 FINANCIËN 97

5.6 Belastingen en heffingen 100
5.7 Informatievoorziening en automatisering 101
5.8 Overhead 104
5.9 Personeel en organisatie 106
5.10 Communicatie 108
5.11 Indicatoren 110

PARAGRAFEN 117

Paragraaf 1 Opgaven 118
Paragraaf 2 Lokale heffingen 125
Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 139
Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen 147
Paragraaf 5 Financiering 152
Paragraaf 6 Bedrijfsvoering 157
Paragraaf 7 Verbonden partijen 166
Paragraaf 8 Grondbeleid 175
Paragraaf 9 Wet Open Overheid 181

JAARREKENING 2024 183

Balans per 31 december 2024 184
Toelichting op de balans 187
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 216
Algemene dekkingsmiddelen 220
Bedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting 223
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 224
Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien 226
Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma 227
Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 235
Wet Normering Topinkomens 236
Rechtmatigheidsverantwoording 238
Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen 240
Overzicht van baten en lasten naar taakvelden 260
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 265
Overzicht lopende investeringen 266

BIJLAGEN 291

A. Subsidieoverzicht 292
B. Ombuigingsopdracht bedrijfsvoering 293
C. Stand van zaken rekenkamer 295
D. Afkortingenlijst 299

Algemeen

Samenvatting

Leeswijzer

Gebaseerd op de programmabegroting 2024 legt het college met deze Jaarstukken 2024 verantwoording af over realisatie van de gestelde doelen en financiële kaders binnen de vijf programma's en hun producten. Op programmaniveau beschrijven we de stand van zaken per 31 december 2024 en verantwoorden we de daarmee samenhangende totale baten en lasten. Op productniveau laten we zien welke resultaten we hebben gerealiseerd, wat we hebben gedaan en welke middelen we hebben ingezet.

Op grond van de regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 maart 2016 tot vaststelling van de beleidsindicatoren die door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen, geven wij u aan het eind van ieder programma inzicht in de verplichte indicatoren.

Onderstaand treft u een samenvatting per programma aan waarin de belangrijkste ontwikkelingen worden benoemd. Vervolgens laten we zien hoe het exploitatieresultaat tot stand komt.

Programma 1 Sociaal Domein

In 2024 heeft de gemeente Woensdrecht belangrijke stappen gezet in het versterken van het sociaal domein. Door middel van het project VraagWijzer wordt zorg dichter bij het dagelijks leven van onze inwoners gebracht en de lancering van een sociale kaart per dorp maakt deze zorg toegankelijker. We hebben ons ingezet voor arbeidsmarktparticipatie en inburgering, met onder andere de steun van het Grens Informatie Punt en een verbeterde schuldhulpverlening.

Daarnaast werkten we onder andere samen in de regio aan een centrumregeling voor kwetsbare doelgroepen. We brachten preventieve interventies op het gebied van jeugdhulp op gang en werkten aan een toekomstbestendige zorgstructuur. Ook heeft Woensdrecht actief deelgenomen aan het regionale project "Versterking Analyse in de Toegang" voor de gesloten jeugdhulp, wat concrete adviezen oplevert voor verbeteringen in 2025.

Het Sportakkoord 2.0 werd succesvol geïntegreerd in het Leefstijlakkoord, wat de pijlers van sport, bewegen en gezondheid versterkt. Daarnaast werden er innovatieve subsidieregelingen opgezet voor gerichte ondersteuning en werd het Regioplan IZA West-Brabant geïmplementeerd.

In het onderwijs hebben we een nieuw onderwijsachterstandenbeleid voor 2024-2027 vastgesteld en uitgebreid naar extra taalaanbod voor nieuwkomers. We ondersteunden jongeren via het Doorstroompunt naar onderwijs en werk, en werkten samen aan het Integraal Huisvestingsplan. Ook werd het onderwijsaanbod voor vluchtelingen en ontheemden verder afgestemd.

Deze initiatieven leggen de basis voor een sterke toekomst van zorg, welzijn, en onderwijs in Woensdrecht.

Programma 2. Ruimte

In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De organisatie is hierop ingericht en de processen zijn aangepast. Er is een start gemaakt met de opbouw van het Woensdrechtse omgevingsplan. De projectorganisatie is hiervoor ingericht en diverse stakeholders zijn via informatiebijeenkomsten geïnformeerd over het nieuwe instrument dat het gebruik van ons grondgebied moet gaan reguleren.

Er zijn tal van ruimtelijke plannen en initiatieven, zowel onder oude Wro wetgeving als onder de nieuwe Omgevingswet, in procedure gebracht en afgerond. Er is door de wijziging in wet- en regelgeving meer verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers gelegd. De organisatie heeft echter een faciliterende rol gespeeld richting initiatiefnemers als bleek dat dit nodig was.

Programma 3. Leefomgeving

Wij geven invulling aan de ambities en doelstellingen die zijn geformuleerd in de Regionale Energie Strategie (RES). Met de vergunning van vier zonneparken en een windpark voldoen wij ruimschoots aan de doelstellingen voor onze gemeente in de RES. Bij ingebruikname van de zonneparken zal een afdracht plaatsvinden in een te vormen gemeentelijk duurzaamheidsfonds. De gelden worden ingezet om doelstellingen en ambities uit onze duurzaamheidsvisie uit te voeren.

Wij geven uitvoering aan de ambities zoals opgenomen in de vastgestelde Warmtevisie en ook in 2024 zijn diverse activiteiten georganiseerd die bijdragen aan verdere verduurzaming in het kader van het Nationale Isolatie Programma (NIP).

Het beheer van het openbaar gebied was in 2024 vrijwel overal binnen de gemeente op orde. Daarbij is wederom ingezet op het toezicht op de kwaliteit van de vervanging van het laag- en middenspanningsnet door de nutsbedrijven.

Erfgoed kreeg verder vorm door de aanwijzing van nieuwe gemeentelijke monumenten en er is ingezet op de ontwikkeling van een subsidieverordening voor eigenaren.

De gemeenteraad heeft in 2023 ingestemd met de nota verduurzaming gemeentelijk vastgoed 2023-2030 voor gemeentelijke gebouwen, brandweerkazernes, MFC's en verenigingsgebouwen. De uitvoering wordt gefaseerd uitgevoerd volgens het uitvoeringsprogramma in combinatie met het uitvoeringsprogramma voor groot onderhoud. In dat kader zijn in 2024 diverse maatregelen doorgevoerd.

Programma 4. Economie

In 2024 zijn er kwartaal-overleggen geweest met de ondernemersverenigingen en de bedrijvenvereniging ZuidWestHoek.

In 2024 heeft de gemeente Steenbergen de ontwikkeling van het gezamenlijke strategische bedrijventerrein Brabantse Wal (Reinierpolder III) zelfstandig ter hand genomen. De drie Brabantse Wal gemeenten blijven wel samenwerken op de invulling en uitgifte van het bedrijventerrein omdat

hier programmeringsafspraken met de provincie liggen. Voor Driehoeven III is de bestemmingsplanprocedure doorlopen en afgerond.

Op Business Park Aviolanda wordt verder gewerkt aan de uitrol van het in 2023 vastgestelde businessplan. Onderdeel daarvan is dat wordt uitgewerkt welke vestigingsfactoren kunnen bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het cluster voor werken, studeren en verblijven. Met defensie wordt gezamenlijk ingezet op civiel-militaire samenwerking voor het gehele cluster op onder meer het gebied van onderhoud, opleidingen, huisvesting, bereikbaarheid en campusontwikkeling.

Programma 5. Bestuurskracht

Naast de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de inrichting van een tijdelijke gemeentelijke opvang, kunnen we constateren dat we onze reguliere taken hebben kunnen uitvoeren.

De dynamiek op de arbeidsmarkt is groot. Ondanks deze dynamiek slagen wij er goed in om vacatures in te vullen. Personele knelpunten konden worden opgelost door een beroep te doen op de reserve personele veerkracht zodat de personele kosten beheersbaar blijven.

Voor wat betreft openbare orde en veiligheid vergroten we de weerbaarheid op het gebied van cybercrime, hebben we aandacht voor actiegerichte aanpak van ondermijning en sluiten we aan bij landelijke of regionale campagnes. We optimaliseren continu onze dienstverlening en gaan mee in de technologische ontwikkelingen en veranderende behoeften in dienstverlening. We versterken de bestuurskracht door samenwerking en wendbaarheid.

Woensdrecht is een financieel gezonde gemeente. De P&C producten zijn tijdig en transparant opgeleverd. Qua informatievoorziening en automatisering zijn stappen gemaakt om te kunnen voldoen aan wetten en Europese kaders voor het onder andere borgen van informatieveiligheid en privacy. Nieuwe wetgeving is geïmplementeerd en onze juristen werken samen aan kwaliteitsverbetering en zorgen ervoor dat ontvangen bezwaarschriften tijdig worden afgehandeld.

Onze inwoners zijn tevreden over de wijze waarop wij met hen communiceren. Sociale media zijn een steeds groter communicatiemiddel geworden om onze inwoners te informeren.

Uit het onderzoeksrapport 'Verbindend Communiceren' van Coosto - dat zich richtte op de vraag "Hoe succesvol is jouw gemeente in het betrekken, bereiken en bewegen van de inwoners op social media" - scoorde Woensdrecht als derde beste gemeente achter Amsterdam en Rotterdam.

We kunnen met deze jaarrekening constateren dat de meeste van de geplande doelen zijn behaald en kijken hier met trots op terug.

Financiële samenvatting

Het boekjaar 2024 wordt afgesloten met een nog te bestemmen resultaat van ruim 7,2 miljoen euro

Hieronder is op hoofdlijnen en afgerond te zien hoe dit resultaat tot stand is gekomen sinds het vaststellen van de Programmabegroting 2024

Begrotingssaldo Programmabegroting 2024 (d.d. november 2023)	**€ 2.000.000**
Dividenduitkering ZEH	€ 2.000.000
Opvang vluchtelingen	€ 2.000.000
Mutaties Gemeentefonds	€ 770.000
Afroming reserve Personele Veerkracht	€ 164.000
Overige mutaties	€ 320.000
Totaal resultaat	**€ 7.254.000**

In de volgende tabel wordt de opbouw van het resultaat getoond. Te zien is in hoeverre de programma's en de mutaties in de reserves bijdragen aan het uiteindelijke resultaat. In de hierna volgende programmahoofdstukken wordt het resultaat per programma nader uitgesplitst en toegelicht. In het raadsvoorstel behorende bij deze jaarstukken doet het college voorstellen voor de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Leeswijzer tabel:
Onderstaande tabel toont per programma het saldo van baten en lasten. De kolom Verschil 2024 toont het verschil tussen de begroting (inclusief wijzigingen) en de realisatie.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
1. Sociaal Domein	**-24.228.932**	**-964.405**	**-25.193.337**	**-24.911.493**	**281.844**
2. Ruimte	**89.201**	**-1.940.764**	**-1.851.563**	**-1.197.509**	**654.054**
3. Leefomgeving	**-5.493.526**	**-773.302**	**-6.266.828**	**-6.141.023**	**125.805**
4. Economie	**273.173**	**173.050**	**446.223**	**251.620**	**-194.603**
5. Bestuurskracht	**31.748.006**	**7.657.763**	**39.405.769**	**39.673.444**	**267.675**
Saldo	**2.387.922**	**4.152.342**	**6.540.264**	**7.675.039**	**1.134.775**
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën					
Onttrekkingen	603.847	2.573.222	3.177.069	2.403.719	-773.350
Stortingen	-978.257	-1.602.035	-2.580.292	-2.825.096	-244.804
Totaal 5.05 Financiën	**-374.410**	**971.187**	**596.777**	**-421.377**	**-1.018.154**
Nog te bestemmen resultaat 2024	**2.013.512**	**5.123.529**	**7.137.041**	**7.253.662**	**116.621**

Programma 1. Sociaal Domein

Inleiding

Het college heeft voor het sociaal domein in het collegewerkprogramma drie pijlers vastgesteld. De motivatie voor deze drie pijlers leest u terug in het collegewerkprogramma 2022-2026: “Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht."

Aan elke pijler is een hoofddoelstelling toegevoegd die voor het sociaal domein voor deze collegeperiode relevant is en waar richtinggevend op gestuurd wordt. Hieronder staan de drie pijlers en de drie hoofddoelstellingen voor u beschreven.

- Pijler 1 We behouden wat met zorg en aandacht is opgebouwd
  Hoofddoelstelling pijler 1: Er wordt onderhoud op het bestaande gevoerd en er blijft voldaan worden aan wettelijke verplichtingen en kaders. Als blijkt dat het beter kan of moet, wordt er op verbetering ingezet.

- Pijler 2 Hulp en/of ondersteuning is slim verbonden: vraagwijzer Woensdrecht
  Hoofddoelstelling pijler 2: Op - en afschaling van hulp en/of ondersteuning wordt nog beter ingericht. Niet alleen via gecontracteerde hulp en ondersteuning, maar ook zeker met inzet en waardering van sociale netwerken, ervaringsdeskundigheid en burgerinitiatieven.

- Pijler 3 Samenwerken
  Hoofddoelstelling pijler 3: Samenwerking levert een toevoeging aan de kwaliteit van ons lokale zorglandschap. Afspraken met partners zijn ondersteunend aan elkaar: het sociaal netwerk van onze inwoners, ingekochte maatwerkvoorzieningen en voorzieningen in de sociale basis.

Jaarstukken 2024

In deze jaarstukken 2024 kijken we terug naar de doelstellingen die voor de diverse beleidsonderdelen zijn gemaakt. We hebben in beeld gebracht of en in hoeverre de vooraf bepaalde te nemen maatregelen zijn gerealiseerd. Wij zijn van mening dat 2024 een jaar is waarop we positief terugkijken op ons sociaal domein, waarin veel jonge, oude(re) en tijdelijke inwoners geholpen zijn met hulp en ondersteuning.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Sociaal Domein zijn de navolgende organisaties betrokken: Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal, WVS-Groep, GGD West-Brabant, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Regionaal Bureau Leerplicht, Veilig Thuis West-Brabant, Brede Welzijnsinstelling (BWI), Zorg Inkoop en Informatie Team (ZI2T).

Wat geven we uit aan programma 1. Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	7.764.646	2.146.286	9.910.932	9.313.925	-597.007
Lasten	-31.993.578	-3.110.691	-35.104.269	-34.225.418	878.851
Saldo	**-24.228.932**	**-964.405**	**-25.193.337**	**-24.911.493**	**281.844**

1.1 Sociale veerkracht

Wat wilden we bereiken?

Met het project VraagWijzer gaan we zorg en ondersteuning zo dicht als mogelijk bij het gewone leven organiseren.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

In 2024 gaan we het project VraagWijzer verder vormgeven, gericht op de dorpskernen, samen met onze partners en de ambtelijke organisatie.

Stand van zaken

In 2024 hebben we dorpsgericht werken verder vormgegeven en versterkt. Tijdens regelmatige overleggen met dorpsteams zijn we in gesprek gegaan met inwoners en partners uit iedere kern. Samen hebben we gewerkt aan het behoud en de verbetering van de leefbaarheid in onze dorpen.

Wat wilden we bereiken?

Ten behoeve van iedere dorpskern ontwikkelen en bouwen we aan een laagdrempelig hulp- en ondersteuningsstructuur waarbij zelfregie van de inwoner uitgangspunt blijft.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We vragen netwerkpartners in het voorliggend veld om als onderbouwing van de subsidieaanvraag te komen tot uitvoerings- c.q. activiteitenplannen per kern.

Stand van zaken

In 2024 hebben we dorpsteamoverleggen ingericht in elke kern. Uiteindelijk moet dit ertoe leiden dat elke kern komt met een eigen uitvoerings- /activiteitenplan.

We treffen voorbereidingen voor de implementatie van de aanpassingen in Wsob (wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen) met betrekking tot de Zorgplicht voor bibliotheekvoorzieningen in 2025.

Stand van zaken

De Wsob legt gemeenten de zorgplicht op om een bibliotheekvoorziening in de gemeente te behouden, wat gepaard gaat met extra financiële middelen. De Wsob is uitgesteld naar 2026.

Aan het einde van 2023 hebben we extra Rijksmiddelen aangevraagd om het haal- en brengpunt in Ossendrecht door te ontwikkelen tot een volwaardige vestiging. Deze aanvraag is in maart 2024 goedgekeurd. In samenwerking met Bibliotheek West-Brabant en LPS ’t Paviljoen hebben we in 2024 de verdere invulling van de locatie opgepakt. Bovendien hebben we met de regiogemeenten

onderzocht of we samen een meerjarig beleidsplan kunnen opstellen, de resultaten worden nog gedeeld.

We implementeren ZorgDomein voor partners in het voorliggend veld.

Stand van zaken

In 2024 hebben we Zorgdomein succesvol geïmplementeerd. Dankzij dit systeem kunnen huisartsen eenvoudig en snel doorverwijzingen doorsturen naar welzijnspartners, waardoor inwoners sneller de juiste ondersteuning krijgen.

Wat geven we uit aan 1.1 Sociale Veerkracht?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	114.318	271.447	385.765	358.728	-27.038
Lasten	-2.401.110	-232.180	-2.633.290	-2.575.068	58.222
Saldo	**-2.286.792**	**39.267**	**-2.247.525**	**-2.216.341**	**31.184**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van leefstijlakkoord is niet volledig uitgegeven en wordt terugbetaald aan het Rijk. Dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als de lastenkant.

Het overige gedeelte is te verklaren door de exploitatiekosten van de bibliotheek, waarbij deze kosten weer aan hen zijn doorbelast. Ook dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als de lastenkant. Voor de subsidies is minder aangevraagd en uitgegeven dan begroot.

1.2 Integrale toegang Sociaal Domein

Wat wilden we bereiken?

Onze inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun (hulp)vraag.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We vervangen Hulpwijzer Brabantse Wal door een lokale sociale kaart. Deze wordt op onze eigen gemeentelijke website geplaatst.

Stand van zaken

In juni 2024 is de sociale kaart per dorp gelanceerd en beschikbaar op onze website: www.woensdrecht.nl/sociale-kaart. Deze kaart biedt een overzicht van de mensen en organisaties die hulp en ondersteuning bieden op diverse gebieden, zoals gezonde leefstijl, participatie en dagelijks leven. Veel van deze diensten zijn laagdrempelig en vaak kosteloos.

Daarnaast is de sociale kaart vanaf eind januari 2025 ook beschikbaar in gedrukte versie, zodat nog meer inwoners eenvoudig toegang hebben tot de hulp die ze nodig hebben.

Wat wilden we bereiken?

Er zijn duidelijke afspraken betreffende de samenwerking met en tussen de partners in de sociale basis. Deze afspraken zijn ondersteunend aan het sociale netwerk van inwoners en ingekochte maatwerkvoorzieningen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We bepalen de rol van de netwerkpartners BWI, MEE en WijZijn in VraagWijzer Woensdrecht en faciliteren hen met een passende financieringsvorm.

Stand van zaken

In 2024 hebben we het project VraagWijzer verder doorontwikkeld. Zo zijn we gestart met de werkgroep Brede Uitvraag. Deze werkgroep gaat in 2025 van start met een proeftuin om vragen van inwoners over zorg en ondersteuning op een vernieuwende manier te benaderen, met meer focus op het voorliggend veld.

De inzichten die we onder andere opgehaald hebben in de werkgroep en ervaringen die uit deze proeftuin voortkomen, zullen richting geven aan de rol van netwerkpartners én de gemeente. Op basis hiervan wordt de financiering van de betrokken partners aangepast, zodat deze beter aansluit bij de nieuwe werkwijze.

Wat wilden we bereiken?

De ambtelijke organisatie van onze gemeente is ingericht en voorbereid om de uitgangspunten van VraagWijzer Woensdrecht te implementeren.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We maken een plan van aanpak hoe VraagWijzer Woensdrecht ingericht gaat worden en welke stappen doorlopen moeten worden om te komen tot implementatie.

Stand van zaken

In 2024 hebben we het Dorpsgericht Werken een krachtige impuls gegeven met de introductie van de Woensdrechtse sociale kaart, beschikbaar in zowel fysieke als digitale vorm.

Daarnaast hebben we een structuur opgezet voor regelmatige dorpsteamoverleggen in alle kernen. Hiermee brengen we de specifieke behoeften van elk dorp helder in kaart en kunnen we gerichte investeringen doen. Het doel is de leefbaarheid in de dorpen te behouden en versterken. Dit is essentieel om een "beweging naar voren" te realiseren, waardoor de druk op maatwerkvoorzieningen afneemt. Samen met partners en inwoners werken we toe naar uitvoeringsplannen die per dorp op maat worden opgesteld.

In 2025 gebruiken we de resultaten van de proeftuin "Brede Uitvraag" om een definitief plan van aanpak te ontwikkelen voor een verbeterd en efficiënter intakeproces.

Wat geven we uit aan 1.2 Integrale toegang Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	50.000	50.000	9.206	-40.794
Lasten	-157.560	-164.677	-322.237	-158.999	163.238
Saldo	**-157.560**	**-114.677**	**-272.237**	**-149.794**	**122.443**

Wat veroorzaakt het verschil?

In 2024 is een gedeelte van de ontvangen SPUK-uitkering 'Versterking Cliëntenondersteuning' uitgegeven. Het restant wordt doorgeschoven naar 2025.

Het project VraagWijzer loopt door tot en met 2026. Ten behoeve hiervan wordt het positieve saldo van 2024 omgezet naar een krediet VraagWijzer in het eerste kwartaal van 2025.

1.3 Werk en inkomen

Wat wilden we bereiken?

We vergroten de kansen van inwoners (met afstand tot de arbeidsmarkt) op werk.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We ondersteunen inwoners die over de landsgrens (willen gaan) werken.

Stand van zaken

In 2024 heeft het Grens Informatie Punt (GIP) maandelijks fysieke spreekuren gedraaid in het gemeentehuis. Tijdens deze spreekuren geeft het GIP inwoners kosteloos informatie en advies over grensoverschrijdend werken, wonen, studeren en ondernemen. In totaal heeft het GIP 26 inwoners geholpen, waarbij ook meerdere contactmomenten zijn geweest. Daarnaast heeft de samenwerking tussen EURES en het GIP zichzelf verder ontwikkeld. Zo hebben er meerdere sessies over grensarbeid plaatsgevonden. Bijvoorbeeld de expertsessie in het gemeentehuis waarbij organisaties zoals het GIP, EURES en SVB-Bureau Belgische Zaken 12 inwoners gericht hielpen met hun persoonlijke situaties. Deze expertsessie is gewaardeerd met een 8,9.

We voorzien in passende trajecten die in een sluitende keten worden aangeboden (arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkeltrajecten, re-integratietrajecten en sociale activering).

Stand van zaken

Door het Werkcentrum, onderdeel van de ISD Brabantse Wal, wordt ingezet op het begeleiden van bijstandsgerechtigden naar de arbeidsmarkt. Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, zowel regionaal als lokaal, worden in de gaten gehouden middels bedrijfsbezoeken die het Werkcentrum uitvoert. In het bijzonder heeft het Werkcentrum opnieuw meegedaan aan de week van Kijk Binnen Bij Bedrijven, georganiseerd door Samen in de Regio. Verschillende bedrijven uit de gemeente en omliggende gemeenten hebben hieraan deelgenomen. Hierdoor zijn potentiële kandidaten gekoppeld aan bedrijven. Ook heeft de bedrijfscontactfunctionaris van de gemeente veelvuldig contact met het Werkcentrum om ontwikkelingen door te geven.

De ketensamenwerking tussen de ISD Brabantse Wal, Werkplein Hart van West-Brabant en WVS loopt al een aantal jaar. In 2024 is geconcludeerd dat een verdere doorontwikkeling van deze samenwerking moet worden onderzocht. Hiervoor zijn reeds diverse onderzoeken gestart. In de tussentijd loopt de ketensamenwerking door.

In 2024 hebben vijf inwoners deelgenomen aan een ontwikkeltraject. Deze ontwikkeltrajecten hebben als doel om inwoners meer kans te bieden op betaald werk op de reguliere arbeidsmarkt. Daarnaast zijn 13 inwoners geplaatst in beschut werk. Hierbij wordt inwoners werk in een aangepaste omgeving aangeboden.

De trajectbegeleider van Startpunt naar Werk, ondergebracht bij de Brede Welzijnsinstelling Woensdrecht, zet in op de sociale activering van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De ISD Brabantse Wal verwijst inwoners door naar de trajectbegeleider. Ook gebeurt het dat inwoners zelf met een hulpvraag bij de trajectbegeleider komen. De trajectbegeleider gaat

met inwoners in gesprek over de mogelijkheden en zoekt daarna naar een passende activiteit. In 2024 heeft de trajectbegeleider 94 inwoners naar sociale activering begeleid.

We begeleiden en leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal op een niveau waarmee zij zich goed kunnen redden, aangevuld met kennis van de Nederlandse samenleving en gewoontes.

Stand van zaken

De uitvoering van de Wet inburgering 2021 wordt verzorgd door de ISD Brabantse Wal en het Steunpunt Statushouders van de Brede Welzijnsinstelling Woensdrecht. Elk van deze organisaties speelt een cruciale rol in het ondersteunen van inburgeringsplichtigen.

De ISD Brabantse Wal neemt het voortouw met brede intakes, waarbij een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie wordt opgesteld. Dit plan bevat concrete afspraken over de te volgen leerroutes, zodat elke inburgeringsplichtige gericht kan werken aan taal en integratie. In 2024 voerde de ISD maar liefst 19 brede intakes uit. Ook houdt de ISD nauwlettend in de gaten hoeveel inburgeringsplichtigen deelnemen aan de verschillende leerroutes. Dat jaar waren 28 personen actief in de B1-route, 16 in de Z-route en 4 in de onderwijsroute. Deze routes zijn verplichte onderdelen in de Wet Inburgering.

Daarnaast ondersteunt de ISD statushouders bij hun stap naar de arbeidsmarkt. Dit doen ze onder andere door de Module Arbeidsmarkt en Participatie aan te bieden, waarmee statushouders worden voorbereid op werk en maatschappelijke deelname.

Het Steunpunt Statushouders richt zich op de maatschappelijke begeleiding en het participatieverklaringstraject. Via persoonlijke begeleiding helpt het steunpunt statushouders bij uitdagingen op verschillende levensgebieden. Bovendien worden inburgeringsplichtigen in het participatieverklaringstraject wegwijs gemaakt in de Nederlandse normen en waarden. Deze inspanningen werpen vruchten af: in 2024 ondertekenden 46 inburgeringsplichtigen hun participatieverklaring.

Wat wilden we bereiken?

We zetten in op het tegengaan van armoede.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We blijven inzetten op vroegsignalering en passende voorzieningen, in samenwerking met alle ketenpartners.

Stand van zaken

In 2024 hebben we 27 nieuwe convenanten afgesloten met landelijke, regionale en lokale partijen, waaronder energie- en waterbedrijven. Na het ondertekenen van een convenant kunnen we via het digitale vroegsignaleringsysteem signalen ontvangen van deze partijen. In totaal kwamen er 624 signalen binnen in 2024, waarna we de betrokken inwoners benaderden met een passend hulpaanbod om te voorkomen dat betaalachterstanden uitgroeien tot problematische schulden.

Daarnaast zijn we in 2024 gestart met het nabellen van deze inwoners om te checken of zij nog extra ondersteuning nodig hebben. In gevallen van multi-problematiek worden regie-tafels ingezet, waar we samen met ketenpartners en de inwoners zelf plannen van aanpak opstellen, afgestemd op hun specifieke situatie.

We blijven investeren op bekendheid van inkomensondersteunende voorzieningen en we maken inwoners bewust van maatregelen die zij zelf kunnen nemen om het huishoudboekje op orde te houden.

Stand van zaken

In 2024 hebben we volop ingezet op het vergroten van de bekendheid van inkomensondersteunende voorzieningen. Via de Woensdrechtse Bode, nieuwsbrieven en sociale media brengen we deze regelingen onder de aandacht, precies op de momenten dat inwoners ze nodig hebben.

Denk bijvoorbeeld aan de communicatie over de MPSK-regeling (regeling ter bevordering van de Maatschappelijke Participatie Schoolgaande Kinderen) vóór de start van het schooljaar, de collectieve ziektekostenverzekering in het najaar en de tweejaarlijkse actualisatie van de meterkastkaart. Dat deze aanpak werkt, blijkt uit de cijfers: het aantal deelnemers aan de collectieve ziektekostenverzekering steeg van 393 in 2023 naar 404 in 2024, een toename van 11 mensen.

Daarnaast heeft de ISD een maandelijkse nieuwsbrief gelanceerd waarin we niet alleen inkomensondersteunende regelingen uitleggen, maar ook andere nuttige voorzieningen en websites onder de aandacht brengen.

In de gemeente bieden we bovendien extra ondersteuning via voorzieningen zoals Steunpunt Grip op Geld van de Brede Welzijnsinstelling Woensdrecht en WijZijn. Deze instanties helpen inwoners met (financiële) vragen en begeleiden hen bij het aanvragen van hulp. Zo heeft Steunpunt Grip op Geld als intermediair 34 huishoudens geholpen bij een aanvraag voor de MPSK-regeling en 36 huishoudens bij het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Met deze gerichte en proactieve aanpak blijven we er voor zorgen dat steeds meer inwoners de weg vinden naar de ondersteuning die ze nodig hebben!

We bieden in crisissituaties een doeltreffend vangnet. Daartoe voeren we Rijksregelingen uit, begeleiden we inwoners en hebben we een noodfonds.

Stand van zaken

In 2024 heeft het Rijk de regeling voor de alleenverdienersproblematiek ingevoerd. De ISD Brabantse Wal is direct aan de slag gegaan met de uitvoering van alle bijbehorende werkzaamheden om inwoners snel en effectief te ondersteunen.

Daarnaast bieden wij een vangnet in de vorm van een noodfonds. Dit fonds is er voor inwoners die in ernstige financiële problemen verkeren en niet in aanmerking komen voor andere (minima)regelingen.

Wat geven we uit aan 1.3 Werk en inkomen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	6.745.372	1.362.666	8.108.038	7.990.910	-117.128
Lasten	-10.307.755	-1.623.594	-11.931.349	-12.023.252	-91.903
Saldo	**-3.562.383**	**-260.928**	**-3.823.311**	**-4.032.343**	**-209.032**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het product 1.3 Werk en inkomen sluit 2024 af met een negatief resultaat. Dit valt onder meer te verklaren door een tekort op het BUIG-budget. Het aantal mensen in de bijstand is gestegen waardoor het aantal verstrekkingen is verhoogd. Door het sluiten van de Wsw voor nieuwe instroom en het verscherpte kader voor de instroom in de Wajong 2015, vallen meer inwoners onder de Participatiewet. Daarnaast heeft de stijging ook te maken met de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Een groeiend aantal mensen met een verminderd arbeidsvermogen doet dus een beroep op de Participatiewet en daarmee het BUIG-budget (waaruit o.a. de bijstandsuitkeringen worden betaald).

Op het budget bijzondere bijstand is eveneens een tekort te zien. De gemaakte kosten inzake de motie cadeau voor een cadeau die in december 2024 is uitgevoerd, zijn op dit budget geboekt. Daarnaast zijn er nog kosten van de eenmalige energietoeslag 2023 verrekend op het budget bijzondere bijstand. Inwoners konden de eenmalige energietoeslag namelijk aanvragen tot 1 april 2024.

Tevens is op het participatiebudget een tekort. In 2024 hebben we boven de ministeriële taakstelling van beschut werk geplaatst. De gemeente krijgt middelen van het Rijk voor de taakstelling. Plaatsingen daarboven moet de gemeente zelf bekostigen. Daarnaast is meer uitgegeven op het instrument jobcoaching en op de ontwikkeltrajecten van WVS. Jobcoaching biedt persoonlijke begeleiding op de werkvloer, waardoor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt beter kunnen functioneren en daardoor vaak duurzaam aan het werk blijven. Het ondersteunt de werknemer en de werkgever en vergroot de kansen op succesvolle re-integratie.

Op het budget minimabeleid is een overschot te zien. Naar aanleiding van het vast te stellen beleidsplan schuldhulpverlening wordt ook bezien of het proces vroegsignalering moet worden herijkt. De gereserveerde middelen voor vroegsignalering zijn daarom in 2024 nog niet uitgegeven en vallen vrij. Ook is er minder beroep gedaan op het noodfonds.

De dubieuze debiteuren van lopende vorderingen zijn naar beneden bijgesteld. Een gedeelte daarvan is als baat opgenomen. De overschotten en de baten wegen echter niet op tegen de tekorten op andere budgetten.

Daarnaast is een gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van SPUK-regeling inburgeringsvoorzieningen niet volledig uitgegeven en wordt het resterende bedrag doorgeschoven naar het jaar 2025 (dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als de lastenkant).

1.4 Maatschappelijke ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

We houden het huidig productenaanbod van Wmo-maatwerkvoorzieningen op peil.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren een cliëntervaringsonderzoek uit en richten ons op eventuele verbeterpunten.

Stand van zaken

Het cliëntervaringsonderzoek is ook in 2024 uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek over 2024 worden pas in de loop van 2025 verwacht. In 2024 ontvingen we de resultaten over 2023. We kregen van onze inwoners een 8,3 als totaal rapportcijfer op de Wmo. Maar liefst 88% van de ondervraagden geeft aan dat de hulp past bij de hulpvraag en 87% vindt de kwaliteit van de ondersteuning die zij krijgen goed. Eén van de aanbevelingen was om de resultaten van het onderzoek te delen met Wmo-consulenten en zorgaanbieders. Dit hebben we gedaan. Daarnaast zijn de resultaten ook gedeeld met het College van B&W, de Gemeenteraad, Adviesraad Sociaal Domein en inwoners van de gemeente Woensdrecht.

We evalueren het huidig productenaanbod Wmo huishoudelijke ondersteuning en Wmo begeleiding ter voorbereiding op de nieuwe aanbesteding.

Stand van zaken

Ter voorbereiding op de nieuwe aanbesteding heeft in 2024 een uitgebreide evaluatie van het huidige productenaanbod Wmo plaatsgevonden. Bij deze evaluatie is input verzameld van zorgaanbieders, verschillende uitvoerende disciplines en de Adviesraden Sociaal Domein van de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Steenbergen. Daarnaast is een benchmark uitgevoerd bij andere gemeenten en regio's.

De resultaten van deze evaluatie zijn verwerkt in de 'Uitgangspuntennotitie contracteren huishoudelijke ondersteuning en begeleiding', die op 17 december 2024 door het college is vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

We borgen de voortgang van de doordecentralisatie en transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in regio West-Brabant West.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We leggen de regionale samenwerkingsafspraken vast in een passende governance-structuur.

Stand van zaken

In de regio West-Brabant West bundelen zes gemeenten hun krachten op het gebied van Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Uit een impactanalyse van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bleek dat een centrumregeling de beste en meest logische samenwerkingsvorm is voor onze regio. Deze sluit perfect aan bij de uitgangspunten uit de vastgestelde Regiovisie Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en OGGZ.

In 2024 hebben we het ontwerp voor de centrumregeling afgerond en als zienswijze voorgelegd aan de zes gemeenteraden. Na akkoord wordt de definitieve regeling in 2025 ter vaststelling aangeboden aan het college van B&W. Zo werken we samen aan een sterke, toekomstbestendige ondersteuning voor kwetsbare inwoners.

We gaan aan de slag met het Uitvoeringsprogramma Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2024.

Stand van zaken

In regio West-Brabant West werken zes gemeenten samen aan Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). De focus ligt op passende woonplekken, juiste (tijdelijke) ondersteuning en een fijne leefomgeving.

Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de regiovisie, het convenant ‘Duurzame huisvesting en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen’ en het landelijke actieplan dakloosheid. In 2024 hebben we onder andere de structurele koudweerregeling gerealiseerd, Stichting Barka regionaal ingezet, de Levensloopaanpak geïmplementeerd en onderzoek gedaan naar ontbrekende wooninitiatieven voor kwetsbare doelgroepen.

Wat wilden we bereiken?

Eind 2024 beschikt de gemeente Woensdrecht over een vastgestelde Woonzorgvisie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We betrekken ketenpartners (lokaal én regionaal) bij het opstellen van de Woonzorgvisie.

Stand van zaken

Binnen het traject “Regionale Woonzorgvisie West-Brabant” zijn de ketenpartners, zijnde stakeholders, betrokken in het proces.

We werken samen met regiogemeenten aan een regionale paragraaf, waarmee de regionale samenwerking op gebied van Wonen en Zorg in de visie wordt geborgd.

Stand van zaken

In 2024 is het traject “Regionale Woonzorgvisie West-Brabant West” van start gegaan. De fase van de “woonzorganalyse” is inmiddels afgerond. In december werd in het bestuurlijk overleg ingestemd met de inzichten die de “Woonzorganalyse regio West-Brabant West” biedt, evenals de urgentie en noodzaak van de opgave.

Dit rapport vormt de basis voor de verdere uitwerking van de woonzorgvisie (de visiefase). De verwachting is dat de regionale woonzorgvisie eind 2025 afgerond zal zijn.

Wat geven we uit aan 1.4 Maatschappelijke ondersteuning?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	171.664	0	171.664	225.040	53.376
Lasten	-8.220.513	-36.509	-8.257.022	-8.262.823	-5.801
Saldo	**-8.048.849**	**-36.509**	**-8.085.358**	**-8.037.783**	**47.575**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het overschot op product 1.4 ontstaat op het subproduct ‘Eigen bijdragen Wmo’. De stijging in de eigen bijdragen is inherent aan de stijging van het aantal inwoners met een Wmo maatwerkvoorziening, wat het overschot op product 1.4 verklaart.

Volledigheidshalve merken we op dat in de derde kwartaalrapportage werd uitgegaan van een negatief resultaat als verwachte eindprognose voor product 1.4. In het laatste kwartaal is echter sprake van een afvlakking in het aantal maatwerkvoorzieningen Begeleiding Groep. Daarnaast hielden we rekening met mogelijke kosten voor auto- en woningaanpassingen, waarbij het veelal gaat om een enkele - maar erg prijzige - maatwerkvoorziening. Doordat deze kosten in het vierde kwartaal lager zijn uitgevallen dan verwacht, leidt dit tot een positief eindresultaat voor 2024 binnen product 1.4.

1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

We zetten in op vroegtijdig (lichte) hulp waar mogelijk en passende specialistische zorg waar nodig. We werken daarmee toe naar een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdhulpstelsel.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We werken aan het opbouwen van alternatieven voor de gesloten jeugdhulp door te experimenteren in de open (residentiële) woonvoorzieningen en het ontwikkelen van een ambulant team jeugdzorgplus.

Stand van zaken

In 2024 hebben zich veel landelijke en regionale ontwikkelingen rondom de gesloten jeugdhulp voorgedaan. Het proces om alternatieven op te bouwen is gestart maar nog niet afgerond.

We zetten in op een kwalitatieve verklarende analyse om de hulpvraag van het kind en zijn/haar gezinssysteem inzichtelijk te maken.

Stand van zaken

In 2024 heeft de gemeente Woensdrecht deelgenomen aan het regionale project “Versterking Analyse in de Toegang”. De onderzoeks- en pilotfase zijn succesvol afgerond en in het eerste kwartaal van 2025 wordt het project afgesloten. Er liggen dan concrete adviezen voor vervolgstappen, die gemeenten kunnen gebruiken voor verdere actie.

We zorgen dat preventieve interventies voor jeugdhulp beschikbaar zijn door het vaststellen van een lokaal preventief Jeugdbeleid, dat inzet op het normaliseren van het gewone leven.

Stand van zaken

In 2024 heeft de gemeente Woensdrecht diverse nieuwe preventieve interventies opgezet voor gezinnen en jeugdigen. Denk aan oudercursussen over positief opvoeden, gecombineerd met trainingen voor kinderen gericht op emotieregulatie, weerbaarheid en sociale vaardigheden, evenals het cursusaanbod binnen Kansrijke Start. Er is vastgesteld dat er al een breed scala aan vrij toegankelijke interventies beschikbaar is voor jeugdigen en gezinnen. Deze interventies zijn goed zichtbaar op de sociale kaart zodat inwoners van de gemeente ze gemakkelijk kunnen vinden.

Wat wilden we bereiken?

We investeren in het voorkomen, stoppen en blijvend oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We implementeren een eenduidige werkwijze in de toegang voor casussen waar sprake is van onveiligheid om de samenwerking tussen betrokken hulpverleners te verbeteren.

Stand van zaken

In 2024 is samen met alle betrokken partijen onderzocht hoe de samenwerking in casussen van onveiligheid verbeterd kan worden. Er is een zelfscan uitgevoerd en een gedetailleerde klantreis opgesteld. Deze onderzoeksfase heeft de basis gelegd voor een plan van aanpak om een sterk lokaal team te vormen voor de komende jaren. Hiermee kan gemeentebreed, in samenwerking met partners, een eenduidige werkwijze verder ontwikkeld en doorgevoerd worden in de toegang voor deze casussen.

We zorgen voor een passend aanbod om inzet van maatwerkvoorziening rondom zorgvragen voortvloeiend uit scheidingsproblematiek te voorkomen.

Stand van zaken

In 2024 is het aanbod aan maatwerkvoorzieningen voor zorgvragen die voortkomen uit scheidingsproblematiek volledig in kaart gebracht. De conclusie is dat voor (bijna) alle doelgroepen al passend aanbod beschikbaar is. Dit betekent dat er op korte termijn geen urgentie is om nieuw aanbod te creëren. Wel is het essentieel dat deze informatie goed toegankelijk is en blijft voor alle inwoners.

Wat geven we uit aan 1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	0	0	14.287	14.287
Lasten	-6.549.822	-521.959	-7.071.781	-7.122.978	-51.197
Saldo	**-6.549.822**	**-521.959**	**-7.071.781**	**-7.108.691**	**-36.910**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het product 1.6 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid sluit 2024 af met een tekort. Dit tekort is voornamelijk het gevolg van de toenemende complexiteit van problematiek bij jeugdigen, waardoor meer maatwerk nodig is. Een deel van deze kosten is opgevangen met extra rijksmiddelen. Tegelijkertijd zijn in het laatste kwartaal relatief weinig hoogcomplexe arrangementen afgegeven, en in 2024 hebben minder jeugdigen uit onze gemeente gebruikgemaakt van JeugdzorgPlus.

1.6 Gezondheid en Sport

Wat wilden we bereiken?

We zetten actief in op het bereiken van een gezonde generatie in 2040.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We komen tot een Woensdrechts Leefstijlakkoord waarin het Preventieakkoord en Sportakkoord 2.0 geborgd zijn.

Stand van zaken

In 2023 hebben we het Sportakkoord vernieuwd en omgevormd tot Sportakkoord 2.0. Dit hebben we vervolgens in 2024 succesvol geïntegreerd in het Leefstijlakkoord, dat al eerder werd vastgesteld. Omdat Sport en Bewegen al een van de drie pijlers van het Leefstijlakkoord was, verliep deze samenvoeging soepel en versterkten beide akkoorden elkaar.

We implementeren de 15 landelijke programma's van GALA, binnen het Woensdrechtse Leefstijlakkoord.

Stand van zaken

In 2023 stelden we het Plan van Aanpak GALA op, waarbij we de 15 GALA-programma's in 2024 thematisch onderbrachten bij de drie speerpunten uit het Woensdrechtse Leefstijlakkoord: Sporten en Bewegen, Gezonde Leefstijl en Samen Sterk. Deze aanpak stelt ons in staat om vraagstukken zo integraal mogelijk aan te pakken.

In 2024 zijn we ook gestart met een subsidieteam dat aanvragen integraal beoordeelt. De koppeling tussen de GALA-programma's en het Woensdrechtse Leefstijlakkoord heeft hierbij zijn waarde bewezen.

We bewaken, bevorderen en coördineren de integraliteit tussen de verschillende thema's die als onderwerp zijn opgenomen in het Woensdrechtse Leefstijlakkoord.

Stand van zaken

Met de komst van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) worden de thema's uit het Woensdrechtse Leefstijlakkoord nog meer geïntegreerd en gezamenlijk opgepakt. In 2024 zijn we daarom gestart met het werken volgens de subsidieregeling GALA. Deze regeling biedt extra financiële middelen, onder andere voor de thema's die we in het Leefstijlakkoord hebben vastgesteld.

Dankzij de subsidieregeling en het opgerichte subsidieteam kunnen we aanvragen op een geïntegreerde manier behandelen. Dit stelt ons in staat om gerichter financiële middelen in te zetten op de gebieden die het hardst behoefte hebben aan ondersteuning.

Wat wilden we bereiken?

We zetten samen actief in met onze stakeholders lokaal- en regionaal in om de toekomstige uitdagingen in de zorg zo goed, toegankelijk en betaalbaar mogelijk te houden.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Middels de coalitie 'Kansrijke Start' maken we (keten)afspraken zodat we kinderen in de eerste 1000 dagen van hun leven een kansrijke start bieden en ze de zorg en/of ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Stand van zaken

In 2024 zijn we gestart met de Kerngroep Kansrijke Start. In nauwe samenwerking met regionale en lokale ketenpartners hebben we gewerkt aan het verder versterken en vormgeven van de keten Kansrijke Start. Dit traject zetten we voort in 2025, met als doel om eind dat jaar een formele coalitie te vormen en nieuwe samenwerkingsafspraken vast te leggen.

We implementeren de vijf verschillende regionale ketenaanpakken binnen het IZA (Integraal Zorgakkoord).

Stand van zaken

In 2024 hebben de 16 gemeenten het regioplan IZA West Brabant vastgesteld en ondertekend. Dit plan bevat zes themalijnen, waarin de vijf ketenaanpakken (Welzijn op Recept, Valpreventie, Kinderen naar Gezond Gewicht, Gecombineerde Leefstijl Interventie en Kansrijke Start) zijn geïntegreerd.

We hebben deze ketenaanpakken in 2024 geïmplementeerd zowel op regionaal niveau, in samenwerking met andere gemeenten, als op lokaal niveau. Deze regionale samenwerking biedt de mogelijkheid om ideeën uit te wisselen en van elkaar te leren, wat de lokale aanpak verder versterkt.

We koppelen het programma 'Grip op Kwetsbaarheid' aan de 5 verschillende ketenaanpakken binnen het IZA.

Stand van zaken

Grip op Kwetsbaarheid (GOK) is hét overlegplatform voor gemeenten en zorg- en welzijnspartners in de regio West-Brabant. Bij de komst van het Regioplan IZA West-Brabant heeft GOK een sleutelrol gespeeld in de verdere uitwerking van de themalijnen voor de regio.

Binnen de werkplaatsen van GOK zijn de belangrijkste actielijnen zorgvuldig geprioriteerd. In 2024 is de eerste actielijn van start gegaan: ‘Kwetsbare Ouderen nu en in de toekomst’. Om deze aanpak te versterken, is er tevens een aanvraag ingediend voor transformatiegelden uit het IZA.

Zo zetten we samen concrete stappen om de zorg en ondersteuning voor kwetsbare ouderen duurzaam te verbeteren.

Wat geven we uit aan 1.6 Gezondheid en Sport?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	332.591	74.351	406.942	193.277	-213.665
Lasten	-1.694.146	-46.380	-1.740.526	-1.466.663	273.863
Saldo	**-1.361.555**	**27.971**	**-1.333.584**	**-1.273.386**	**60.198**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van leefstijlakkoord is niet volledig uitgegeven en wordt terugbetaald aan het Rijk. Dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als de lastenkant. Het resterende overschot aan de lastenkant op product 1.6 wordt voor het grootste deel veroorzaakt doordat we in 2024 niet alle financiële middelen die bedoeld zijn voor de Buurtsportcoaches hebben uitgegeven. Deze middelen zetten we vanaf 2025 wél volledig in. Daarnaast hadden we een klein tekort op het maatwerkbudget voor jeugdgezondheidszorg. Dit zijn fluctuerende kosten die jaarlijks worden afgerekend op basis van daadwerkelijke afname.

1.7 Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

We voorkomen onderwijsachterstanden en kansenongelijkheid.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We herzien met (onderwijs)partners het Uitvoeringsprogramma Onderwijsachterstandenbeleid.

Stand van zaken

In 2024 hebben we een nieuw onderwijsachterstandenbeleid vastgesteld voor de periode 2024-2027. Tegelijkertijd hebben we het bijbehorende uitvoeringsprogramma geactualiseerd, in nauwe samenwerking met onze partners in het onderwijs, de kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg.

We hebben verschillende belangrijke wijzigingen doorgevoerd, waaronder verscherpte resultaatafspraken. De Thuis in Taal-aanpak is nu officieel verankerd in het gemeentelijk beleid en we besteden extra aandacht aan de begeleiding van nieuwkomerskinderen.

Daarnaast zijn we in 2024 gestart met een VVE-monitor (Vroeg en Voorschoolse Educatie), waarmee we beter inzicht krijgen in het (VVE-)indicatieproces. Dit stelt ons in staat om gerichter te sturen en, waar nodig, tijdig interventies in te zetten.

We werken met partners aan een lokaal beleid op laaggeletterdheid.

Stand van zaken

De aanpak laaggeletterdheid in gemeente Woensdrecht wordt georganiseerd binnen het To-Taalhuis, waarbinnen partners al jarenlang samenwerken. In 2024 is een lokaal jaarplan op- en vastgesteld met concrete doelstellingen voor dit jaar. Deze is opgesteld met de ketenpartners binnen het To-Taalhuis, zijnde de Brede Welzijnsinstelling, Curio en de Bibliotheek West-Brabant. We sluiten hierbij aan bij regionaal vastgestelde doelstellingen (zoals "De basis op orde" en "Meer mensen bereiken"). Samen met de coördinator van het To-Taalhuis wordt de voortgang van dit plan gemonitord.

Op uitvoerend en beleidsniveau is de samenwerking tussen de partners geïntensiveerd in 2024 en dit zetten we voort in 2025. In West-Brabant wordt overkoepelend vanuit dezelfde kaders en hetzelfde beleid (samen)gewerkt, maar we zorgen hierbij dat de situatie van gemeente Woensdrecht terugkomt in de lokale vertaling van het regiobeleid.

In 2024 hebben ook twee partners voor de doelgroep nieuwkomers extra aanbod georganiseerd. Zo heeft BWI een vrij toegankelijke taalinloop in Putte gestart en worden in Ossendrecht op de Oekraïense opvang taallessen door Curio gegeven.

We borgen het programma de Bibliotheek op School.

Stand van zaken

In 2023 is de doorontwikkeling van het programma 'De Bibliotheek op School' in de gemeente Woensdrecht van start gegaan wat verder is vormgegeven in 2024. In 2024 zijn ook de verschillende behoeften van de basisscholen vervuld. Het programma brengt drie partijen samen – het onderwijs, de bibliotheek en de gemeente – met als doel het vergroten en verbeteren van leesplezier en -vaardigheid bij jonge kinderen. In 2024 is bovendien de eerste samenwerking met een kinderopvanglocatie (in Ossendrecht) gerealiseerd.

In 2025 zal het programma, in diverse vormen, op alle basisscholen aanwezig zijn. Tegelijk blijven we doorontwikkelen door nieuwe mogelijkheden te verkennen. Zo start in 2025 een leesmediaconsulent op basisschool Op Dreef en wordt onderzocht hoe andere kinderopvanglocaties zich bij het programma kunnen aansluiten.

Wat wilden we bereiken?

Alle jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie, als dat mogelijk is.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We begeleiden voortijdig schoolverlaters tussen 18 en 23 jaar in het doorstroompunt (voorheen RMC), zodat ze kunnen terugkeren naar onderwijs of doorstromen naar arbeid.

Stand van zaken

De gemeente Woensdrecht werkt binnen het Doorstroompunt in West-Brabant West samen met vier andere gemeenten (Halderberge, Roosendaal, Bergen op Zoom en Steenbergen). Trajectbegeleiders, oftewel doorstroomcoaches, ondersteunen jongeren van 18 tot 23 jaar bij het vinden van een opleiding of een leerwerktraject.

Uit de cijfers blijkt dat in het schooljaar 2023-2024 meer Woensdrechtse jongeren door doorstroomcoaches zijn begeleid dan in het voorgaande jaar (85 jongeren ten opzichte van 68). Van deze groep zijn 59 jongeren succesvol begeleid naar (passend) onderwijs en/of werk.

Daarnaast zijn diverse regionale projecten specifiek voor deze doelgroep, zoals de NEET-aanpak (Not in Education, Employment or Training), de On My Way-groepsaanpak en de vangnetcoördinator, in 2024 voortgezet. Deze initiatieven dragen bij aan het verminderen van voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Hoewel het aantal vsv'ers lokaal, regionaal en landelijk hoog blijft, hebben we in 2024 samen met onderwijspartners gewerkt aan een nieuw regionaal programma om dit probleem aan te pakken.

Met dit nieuwe programma wordt de leeftijdsgrens voor jongeren zonder startkwalificatie, waarop het Doorstroompunt zich richt, verhoogd van 23 naar 27 jaar. Hiermee verbreden we onze inzet om jongeren te ondersteunen en hun toekomstkansen te vergroten.

We verstevigen en breiden de samenwerking uit tussen onderwijs, welzijn en jeugdhulp om jeugdigen te stimuleren het onderwijs te verlaten met een startkwalificatie.

Stand van zaken

In 2024 hebben we het regionaal Thuiszitterspact herzien. Dit document vormt de leidraad voor hoe we samen met onze partners in West-Brabant (team Jeugd, GGD, leerplicht, samenwerkingsverbanden) het thuiszitten van jongeren willen voorkomen en aanpakken. Het belangrijkste doel: zorgen dat geen enkel jongere tussen wal en schip valt.

Lokaal hebben we gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking tussen team Jeugd en onderwijsprofessionals, door voortdurend met elkaar in gesprek te blijven. In 2024 lag de focus sterk op de samenwerking met basisschool Wereldwijs (de regionale locatie voor nieuwkomersonderwijs), waar we werken met zeer kwetsbare kinderen. Bij deze groep is het snel organiseren van de juiste hulp vaak cruciaal. De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp blijft een aandachtspunt.

Wat wilden we bereiken?

We faciliteren onderwijsinstellingen en jeugdigen, zodat iedereen in de gemeente zo volwaardig mogelijk gebruik kan maken van onderwijs.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stellen een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) op voor de periode 2024-2027, zodat de onderwijshuisvesting voldoet aan de behoefte.

Stand van zaken

In 2024 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het nieuwe Integraal Huisvestingsplan voor onderwijshuisvesting in de gemeente, dat in 2025 wordt vastgesteld voor de periode 2025 t/m 2028.

In 2024 is het IKC Fortuna in Woensdrecht opgeleverd. Daarnaast zijn er in 2024 belangrijke stappen gezet voor de vernieuwbouw van 't Paviljoen in Ossendrecht, waarmee we de toekomst van het onderwijs in de regio nog verder versterken.

We stimuleren en ondersteunen ontheemde jeugdigen gebruik te maken van het Nederlands onderwijssysteem.

Stand van zaken

Leerplichtige vluchtelingen, statushouders, ontheemden of arbeidsmigranten in de gemeente Woensdrecht volgen, afhankelijk van hun leeftijd, één of twee jaar onderwijs op een speciale school voor nieuwkomers. Voor het primair onderwijs is dat Wereldwijs en voor het secundair onderwijs de ISK (Internationale Schakelklas). Er wordt intensief overleg gevoerd met beide scholen om ervoor te zorgen dat jeugdigen zo goed mogelijk kunnen integreren en optimaal gebruik kunnen maken van het onderwijsaanbod.

In samenwerking met het onderwijs en andere gemeenten op de Brabantse Wal zorgden we er ook in 2024 naar het aanbod steeds beter af te stemmen op de vraag. Initiatieven zoals de Topklas worden binnen de onderwijsvoorzieningen georganiseerd en er wordt onderzocht hoe we nazorg

kunnen bieden voor de ontwikkeling van nieuwkomerskinderen, gericht op kansengelijkheid. Op lokaal niveau blijft de gemeente gesprekken voeren met reguliere basisscholen om hen te ondersteunen bij de verdere (educatieve) ontwikkeling van ontheemde jeugdigen.

Daarnaast werkten we in 2024 samen met partners zoals de Brede Welzijnsinstelling en het Rode Kruis, die de begeleiding van deze doelgroep verzorgen, om de schooltijd zo normaal mogelijk te maken voor de kinderen.

We bevorderen de zelfredzaamheid van leerlingen die nu gebruik maken van het leerlingenvervoer.

Stand van zaken

In 2024 heeft de gemeenteraad een nieuwe "Verordening bekostiging leerlingenvervoer" vastgesteld, die meer ruimte biedt om de zelfredzaamheid van leerlingen te stimuleren. Een belangrijke stap hierin is de introductie van het "Persoonlijk VervoersOntwikkelingsPlan" (PVOP). Bij het beoordelen van aanvragen voor leerlingenvervoer wordt samen met de ouders gekeken naar de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling, met als doel hen, binnen hun mogelijkheden, zelfstandig te leren reizen.

Daarnaast zijn we in 2024 gestart met de pilot "Arriva - Voor Elkaar Pas" voor leerlingen met een beperking. Deze OV-chipkaart stelt leerlingen in staat om onbeperkt te reizen met alle bussen van Arriva in Noord-Brabant en verlaagt zo de drempel om zelfstandig te leren reizen, wat hun zelfredzaamheid bevordert. De pilot wordt eind november 2025 geëvalueerd om de effectiviteit te beoordelen en eventuele vervolgstappen te bepalen.

Wat geven we uit aan 1.7 Onderwijs?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	400.701	387.822	788.523	522.478	-266.045
Lasten	-2.662.672	-485.392	-3.148.064	-2.615.635	532.429
Saldo	**-2.261.971**	**-97.570**	**-2.359.541**	**-2.093.157**	**266.384**

Wat veroorzaakt het verschil?

Binnen het product 1.7 Onderwijs wordt het jaar 2024 afgesloten met een positief resultaat. Het merendeel van dit (positieve) resultaat kan worden toegeschreven aan lagere kapitaallasten voor de huisvesting van het basisonderwijs. Diverse onderwijshuisvestingsprojecten zijn in 2024 nog niet gestart, zoals de nieuwbouw van de basisschool 't Paviljoen in Ossendrecht en de Ste. Marie in Huijbergen. Daarnaast zijn de vaste lasten voor de accommodatie van het bijzonder voortgezet onderwijs (Olivijncollege) lager uitgevallen dan begroot.

Ook zijn de uitgaven voor leerlingenvervoer in 2024 aanzienlijk lager dan verwacht. Het aantal kostbare vervoerstrajecten is afgenomen. Deze trend lijkt zich voort te zetten, aangezien de werkelijke uitgaven in 2023 eveneens lager waren dan begroot. De werkelijke uitgaven voor

leerlingenvervoer zullen echter altijd fluctueren, aangezien deze afhankelijk zijn van het aantal jeugdigen dat gebruikmaakt van leerlingenvervoer en de afstanden die zij afleggen.

Daarnaast is een gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van SPUK-regeling onderwijsachterstand niet volledig uitgegeven en wordt het resterend bedrag doorgeschoven naar het jaar 2025 (dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als de lastenkant).

1.8 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 1. Sociaal Domein

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren:

Lokale indicator	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Tevredenheid met Wmo-ondersteuning	90,0 %	89,0 %	91,0%	89%	88%	nnb
2. Inzet van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo	1650	1927	1628	1518	2065	1566

Toelichting lokale indicatoren:

1. De mate waarin cliënten tevreden zijn over de ondersteuning die zij van de gemeente Woensdrecht ontvangen op het gebied van WMO. Het percentage geeft weer in welke mate men het eens is met de volgende stelling: 'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'. Bron: wettelijk cliëntonderzoek.
2. Totaal aantal afgegeven indicaties maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp en WMO. Bron: Suite4SociaalDomein.

Verplichte BBV Indicatoren Programma 1

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 1. Sociaal Domein weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, Provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen wij u graag naar deze twee websites. Wanneer cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, ontbraken ze ten tijde van het opstellen van dit document in de bron. Gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

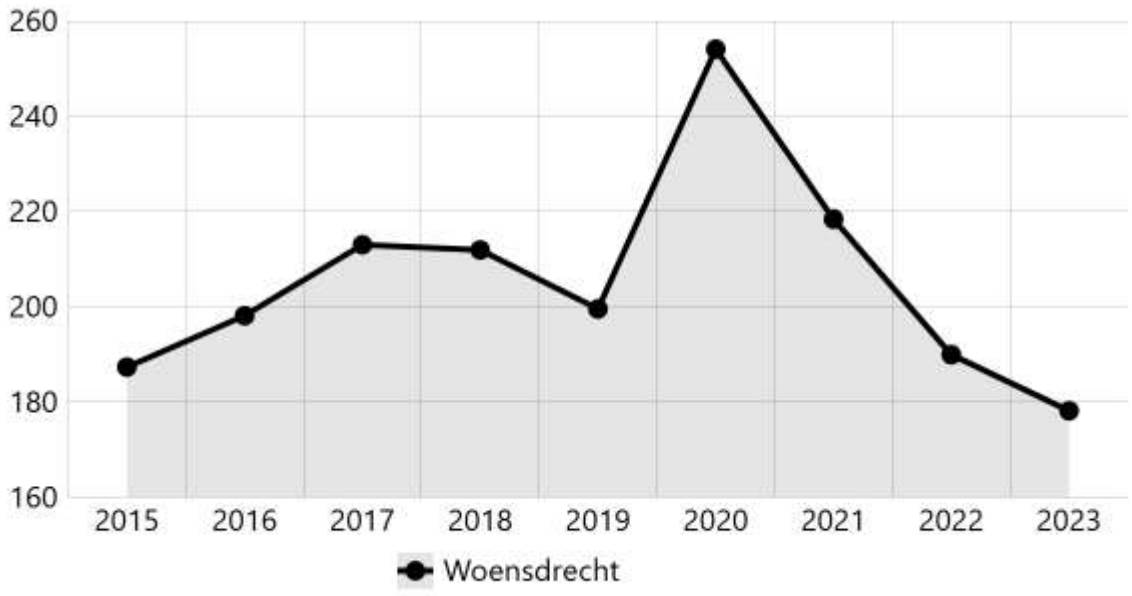

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	187	198	213	212	200	254	218	190	178

Lopende Re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

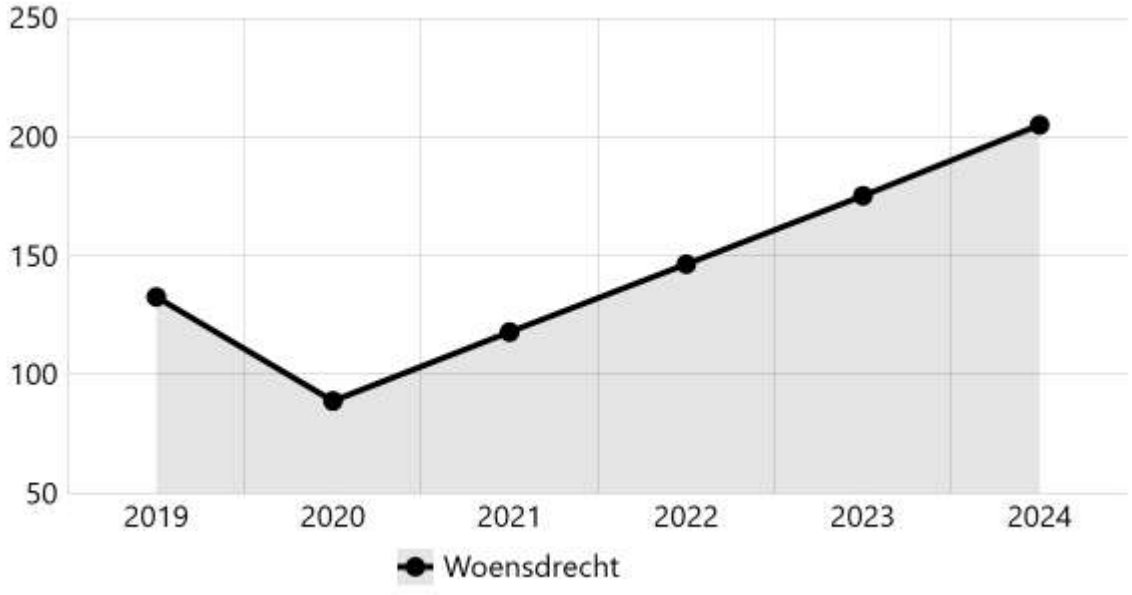

Bron: CBS - Re-integratie

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	133	89	118	146	175	205

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

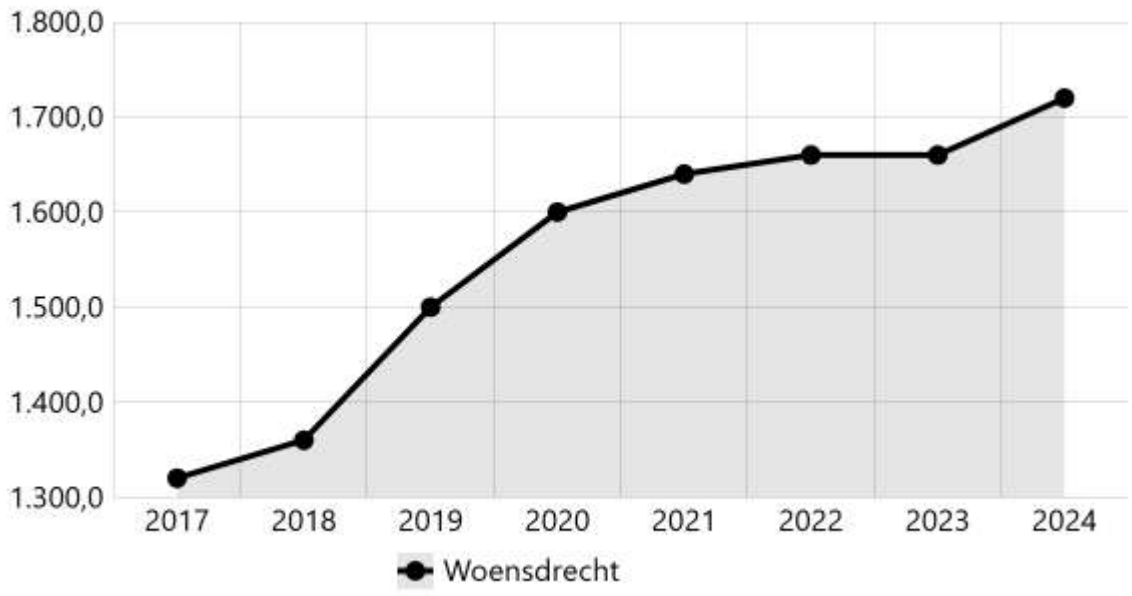

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1.320,0	1.360,0	1.500,0	1.600,0	1.640,0	1.660,0	1.660,0	1.720,0

Kinderen in uitkeringsgezin in % van kinderen tot 18 jaar

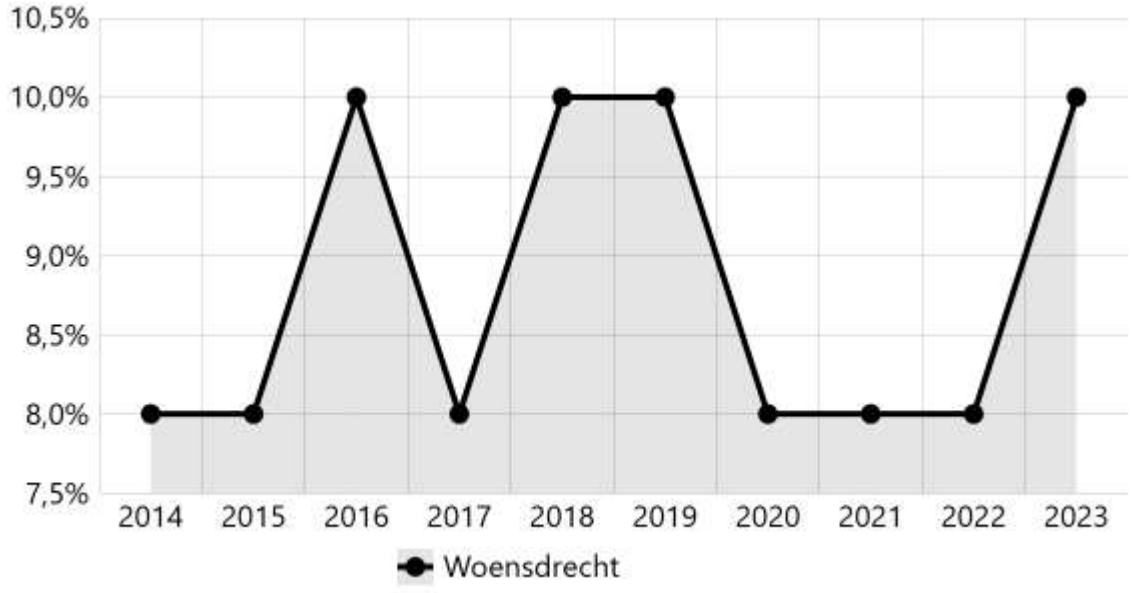

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	8,0%	8,0%	10,0%	8,0%	10,0%	10,0%	8,0%	8,0%	8,0%	10,0%

Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie in % van deelnemers aan het VO en MBO onderwijs

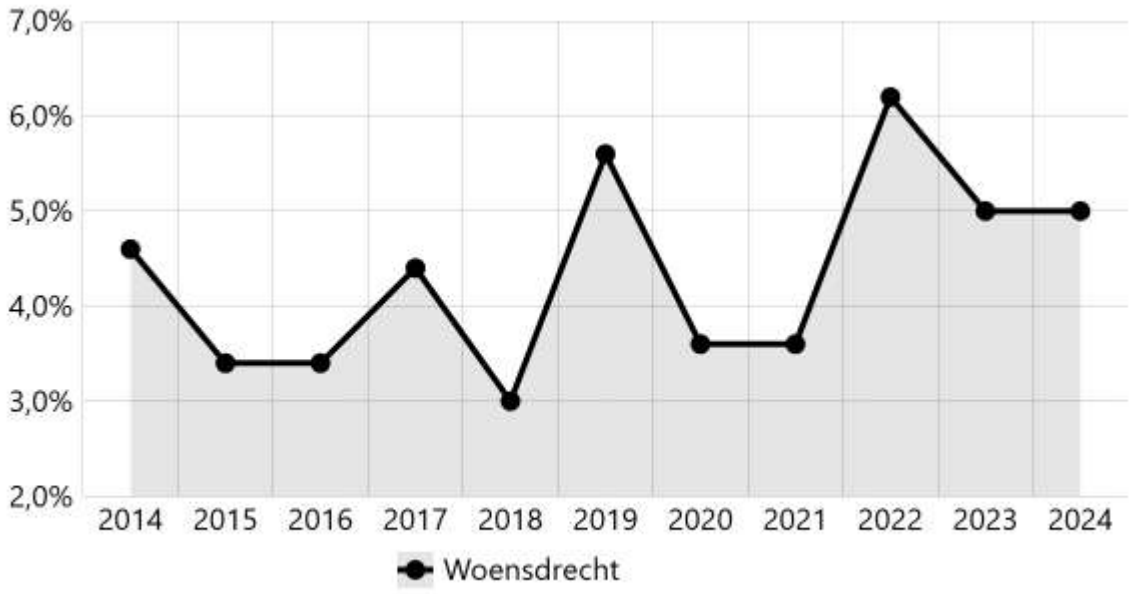

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	4,6%	3,4%	3,4%	4,4%	3,0%	5,6%	3,6%	3,6%	6,2%	5,0%	5,0%

Absoluut verzuim per 1000 leerlingen

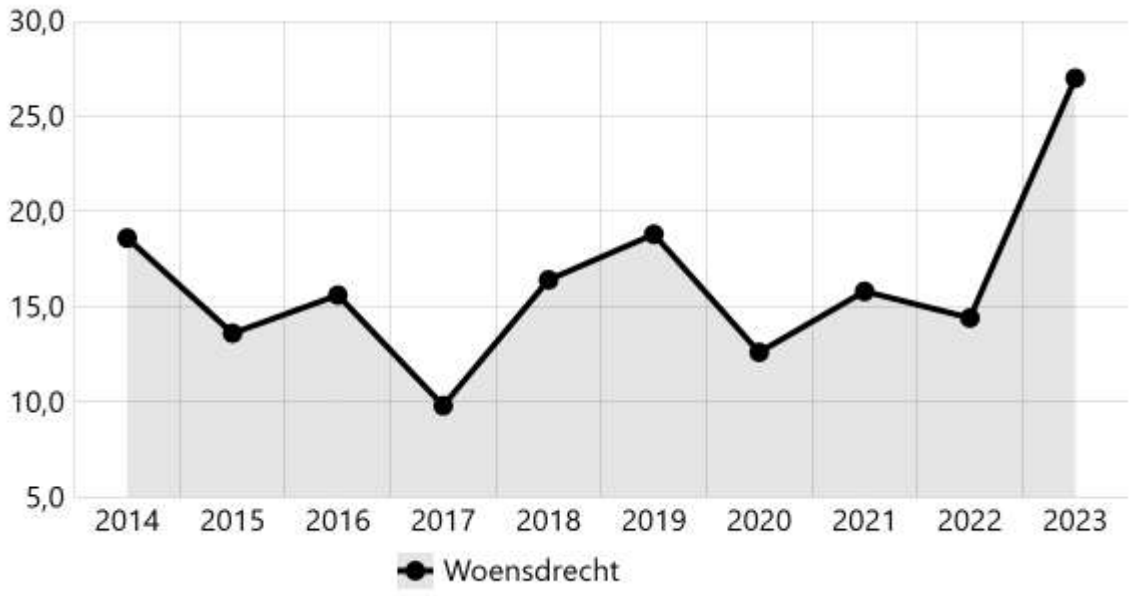

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	18,6	13,6	15,6	9,8	16,4	18,8	12,6	15,8	14,4	27,0

Relatief verzuim aantal per 1.000 leerlingen

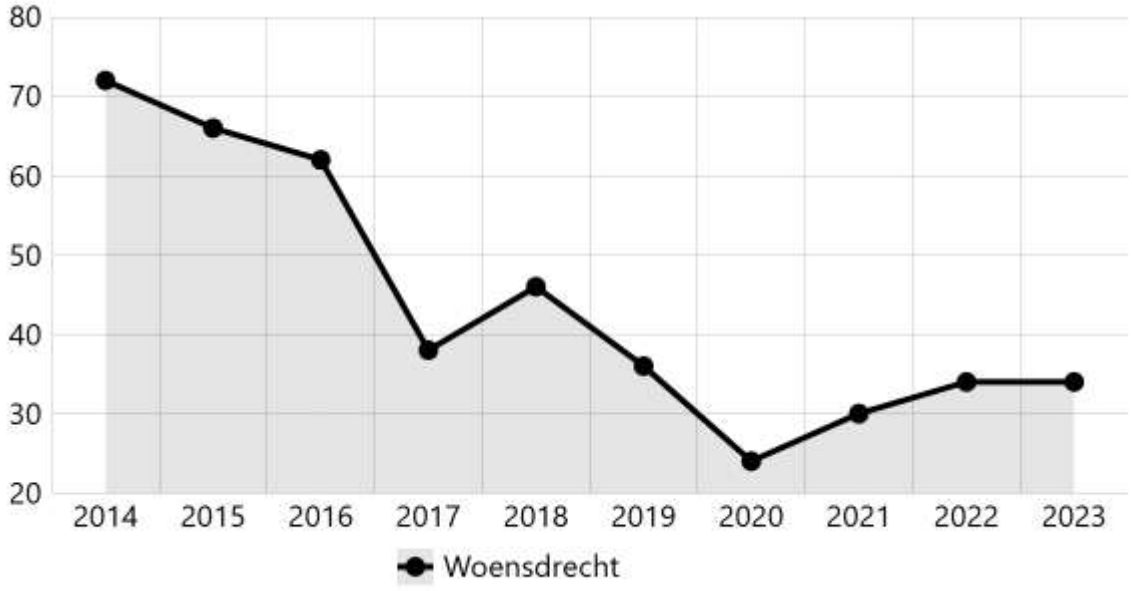

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	72	66	62	38	46	36	24	30	34	34

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

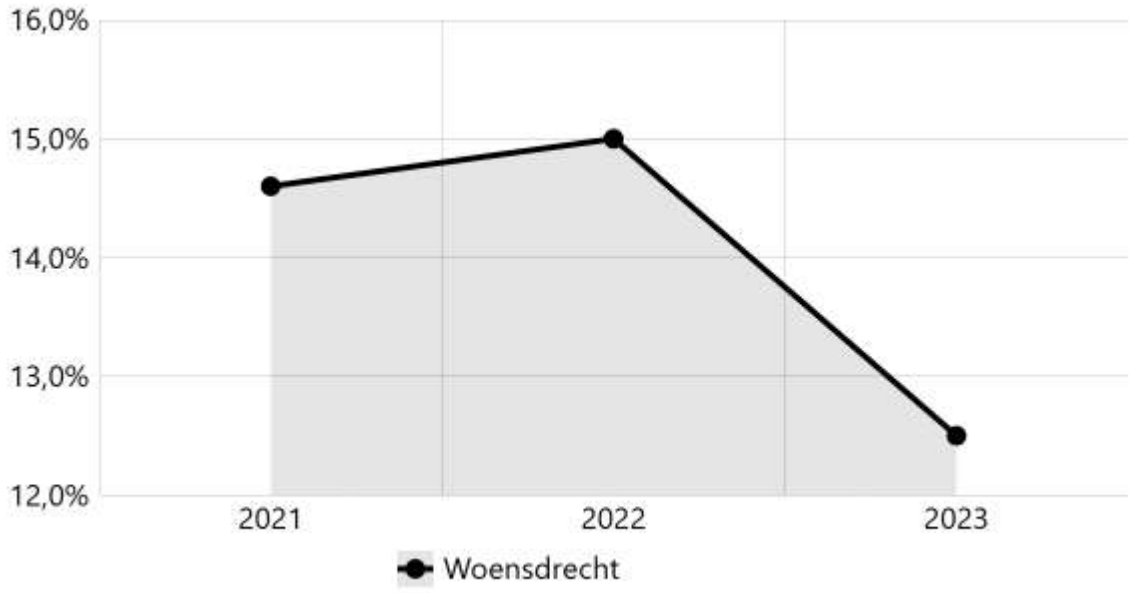

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	14,6%	15,0%	12,5%

Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren tot 18 jaar

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	0,7	0,5	0,4

Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren tot 18 jaar

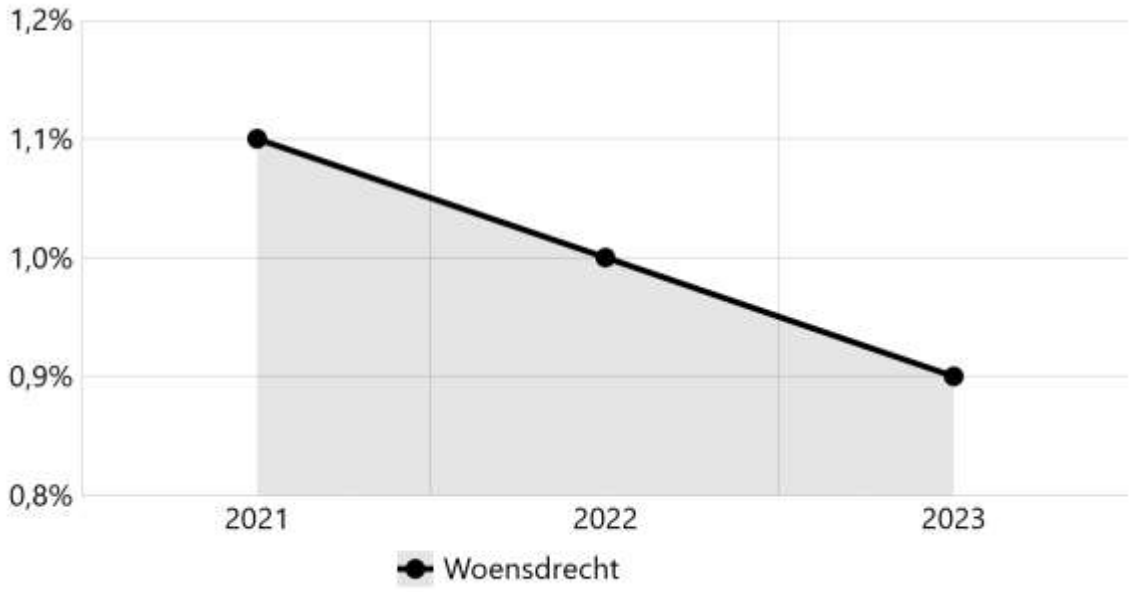

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	1,1%	1,0%	0,9%

Demografische Druk

Omschrijving (toelichting)

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar.

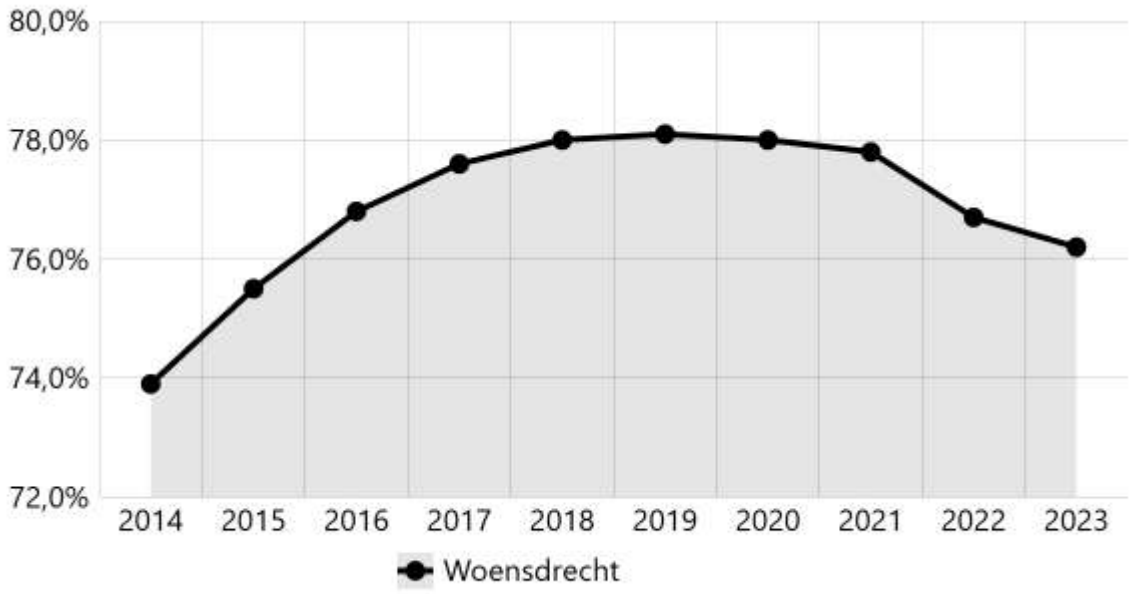

Bron: CBS - Bevolking naar leeftijd en geslacht

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	73,9%	75,5%	76,8%	77,6%	78,0%	78,1%	78,0%	77,8%	76,7%	76,2%

Programma 2. Ruimte

Inleiding

- We geven uitvoering aan de Omgevingswet en aan onze omgevingsvisie;
- We zijn gestart met de opbouw van het Woensdrechtse omgevingsplan. De basis is in 2024 gelegd,. De projectorganisatie is bemenst waardoor tot 2032 gestaag verder gebouwd kan worden aan het definitieve omgevingsplan;
- Wij geven uitvoering aan de Woondeal waarbinnen is afgesproken dat 30 % van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37 % bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren;
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuurinclusief te bouwen;
- We bevorderen toerisme en recreatie en zetten in op grotere naamsbekendheid als wieler- en fietsgemeente;
- Sport is beschikbaar voor iedereen en we stimuleren en faciliteren onze inwoners om zelf te gaan sporten.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Ruimte zijn de navolgende organisaties betrokken: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Woningbouwcorporaties, Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten, Streekorganisatie Brabantse Wal, VVV, Regio West-Brabant, Grenspark Kalmthoutse Heide, Belgisch-Nederlands Grensoverleg, Regionaal ruimtelijk overleg, Wonen Subregio West-Brabant West.

Wat geven we uit aan programma 2. Ruimte?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	2.463.485	-1.145.206	1.318.279	1.232.394	-85.885
Lasten	-2.374.284	-795.558	-3.169.842	-2.429.903	739.939
Saldo	**89.201**	**-1.940.764**	**-1.851.563**	**-1.197.509**	**654.054**

2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken

Wat wilden we bereiken?

De implementatie van de Omgevingswet nader vormgeven.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de reeds vastgestelde Omgevingsvisie en een start maken met de opstelling van het Omgevingsplan.

Stand van zaken

In 2024 is actief gestart met het opbouwen van het Woensdrechtse omgevingsplan. Er is veel aandacht besteed aan het creëren van draagvlak en bewustwording in de organisatie. Naast voorlichting aan verschillende teams, het MT, het college en de raad, is gewerkt aan personele inbedding in de organisatie. Er is een regieteam dat bestaat uit zo veel mogelijk eigen medewerkers. Ontbrekende expertise wordt tijdelijk ingehuurd.

Het regieteam heeft in 2024 de zogenaamde activiteitenaanpak afgerond en daarmee is de basis gelegd om in 2025 verder te bouwen aan het omgevingsplan.

De Omgevingswet biedt meer afwegingsruimte en mogelijkheden tot maatwerk. Bij (gewenste) initiatieven benutten we deze mogelijkheden zo optimaal mogelijk.

Stand van zaken

Initiatieven worden besproken op de intaketafel, waar maatwerk wordt toegepast.

We richten de ambtelijke organisatie in om te kunnen werken met de Omgevingswet die sinds 1-1-2024 van kracht is. Verder brengen we de raadscommissie 'Omgeving' in positie.

Stand van zaken

De ambtelijke organisatie is ingericht om de gewijzigde taken en werkzaamheden op het gebied van de omgevingswet uit te voeren. De raadscommissie "Omgeving" is ingesteld.

Wat wilden we bereiken?

Een grotere en duurzame woningvoorraad die is afgestemd op de behoefte van (toekomstige) inwoners.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We werken aan een toename van de voorraad sociale huurwoningen.

Stand van zaken

In 2024 hebben wij meerjarige prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties waarin opgenomen staat dat wij werken aan een toename van de sociale huurvoorraad met ca. 130 woningen (conform de Woondeal West-Brabant West).

We geven uitvoering aan de Woonvisie en het woningbouwprogramma en sturen op de realisatie van nieuwe woningen.

Stand van zaken

We hebben meerjarige prestatieafspraken gemaakt met de woningcorporaties en hebben de gemeentelijke woningbouwplanning geactualiseerd.

Starters- en stimuleringsleningen gebruiken we als instrument ter ondersteuning van de doelstellingen uit de Woonvisie.

Stand van zaken

We verstrekken doorlopend starters- en stimuleringsleningen. In 2024 zijn er 30 startersleningen en 4 stimuleringsleningen verstrekt.

Wat wilden we bereiken?

We zorgen ervoor dat onze kernen zich blijven ontwikkelen als dorpen waarin het goed wonen is.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Er wordt uitvoering gegeven aan de meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Stand van zaken

In de jaarschijf 2024 staat uitgewerkt hoe er in 2024 uitvoering gegeven is aan de meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties. Zo is er een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd en

is er een verkenning opgestart naar hoe het aantal woonwagenstandplaatsen uitgebreid kan worden.

Er wordt een woonzorgvisie vastgesteld.

Stand van zaken

In 2024 is gestart met het opstellen van een regionale woonzorgvisie. Deze visie wordt medio 2025 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Wat geven we uit aan 2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	771.256	59.660	830.916	641.190	-189.726
Lasten	-196.825	-613.879	-810.704	-421.521	389.183
Saldo	**574.431**	**-554.219**	**20.212**	**219.669**	**199.457**

Wat veroorzaakt het verschil?

Ruimtelijke plannen
Er zijn in 2024 minder leges ontvangen wat resulteert in lagere baten. Door ontvangen rijksbijdragen zijn de kapitaallasten gestegen.

Omgevingsvergunningen
De begroting is niet in lijn met de ontvangen leges omgevingsvergunningen en de werkelijk gemaakte kosten. Dit kan worden gerelateerd aan de invoering van de Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging en stikstofproblematiek Brabantse Wal.

Woningbouwplanning, plannen en programmering
De Woonzorgvisie wordt onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma, dat in 2025 wordt opgepakt. Daarnaast hebben we vanuit het Rijk geld ontvangen voor de Wet betaalbare huur en de Wet Goed Verhuurderschap; deze budgetten zijn niet volledig benut.

2.2 Grondbeleid

Wat wilden we bereiken?

Het grondbeleid ondersteunt het realiseren van doelen, ambities en ontwikkelprincipes die voortkomen uit de Omgevingsvisie, Woonvisie en overige (ruimtelijke) beleidsdocumenten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We actualiseren de nota grondbeleid ten gevolge van gewijzigde wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen.

Stand van zaken

Er is in 2024 een start gemaakt met het opstellen van een geactualiseerde beleidsnota. Aanbieding ter besluitvorming aan college en aan de raad is voorzien voor het eerste kwartaal van 2025.

We actualiseren de nota grondprijzenbeleid.

Stand van zaken

Er is in 2024 een start gemaakt met het opstellen van een geactualiseerde beleidsnota. Aanbieding ter besluitvorming aan college en raadsinformerend is voorzien voor het eerste kwartaal van 2025.

De instrumenten van grondbeleid zetten wij optimaal in om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van huisvesting, economie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie te realiseren. Uitvoeren motie bovenwijkse voorziening.

Stand van zaken

De instrumenten van grondbeleid worden daar waar nodig ingezet, dit is een doorlopend proces. Per situatie/ontwikkeling wordt bekeken welk instrument het meest doeltreffend is. Kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen is nog in onderzoek.

Wat geven we uit aan 2.2 Grondbeleid?

Binnen dit product is het effect zichtbaar van de actualisatie van de grondcomplexen op de exploitatie. Voor een toelichting daarop verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	1.667.650	-1.204.866	462.784	457.297	-5.487
Lasten	-652.121	217.007	-435.114	-428.685	6.429
Saldo	**1.015.529**	**-987.859**	**27.670**	**28.612**	**942**

Wat veroorzaakt het verschil?

Complex overige gronden
Er zijn meer inkomsten uit het gebruik van openbare gronden dan was voorzien; er zijn in 2024 nieuwe overeenkomsten gesloten.

Anterieure overeenkomsten
Er zijn meer bijdragen en administratie- en beheerskosten ontvangen dan begroot en kon worden voorzien. Er zijn meer anterieure overeenkomsten afgesloten.

Grondexploitatie Centrum Hoogerheide
De grondexploitatiebegroting met betrekking tot de te ontwikkelen locatie aan de Semmelweissstraat in Hoogerheide is geactualiseerd. Als gevolg van een toename van de verwachte nog te realiseren kosten en het verschuiven van de kosten in tijd, is er sprake van een hoger tussentijdse verlies.

2.3 Recreatie en toerisme

Wat wilden we bereiken?

We bevorderen toerisme en recreatie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de nieuwe economische visie uit waarmee we richting geven aan ons beleid op het gebied van toerisme en recreatie.

Stand van zaken

De economische visie is vastgesteld in Q4 2024. In deze visie staan activiteiten die reeds in uitvoering zijn. Daarnaast wordt een uitvoeringsagenda opgesteld voor nog in de economische visie openstaande ambities.

We stellen een Uitvoeringsagenda Toerisme en Recreatie op, op basis waarvan we onder andere nieuwe projecten op het gebied van fietsen en wandelen ontwikkelen.

Stand van zaken

In Q4 2024 is de economische visie vastgesteld als onderliggend kader voor onder meer recreatie en toerisme.

Er zijn in 2024 diverse acties uitgevoerd die gericht zijn op de versterking van het fiets- en wielertoerisme. Zo is een kaart ontwikkeld rond het thema "Woensdrecht in oorlogstijd 'en is het fietsknooppunten netwerk verder uitgebreid.

We versterken de samenwerking tussen de Brabantse Wal gemeenten.

Stand van zaken

Er is samen met de Brabantse Wal gemeenten een actieagenda vrijetijdseconomie Brabantse Wal opgesteld voor de komende jaren. Met deze gezamenlijke aanpak zullen we de Brabantse Wal versterken als aantrekkelijke bestemming voor inwoners en bezoekers. De aanpak maakt onderdeel uit van de uitvoeringsagenda recreatie en toerisme.

Wat wilden we bereiken?

Gemeente Woensdrecht staat bekend als fiets- en wielergemeente.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We halen grote sport- en wielerevenementen binnen.

Stand van zaken

In 2024 hebben in onze gemeente diverse sport- en wielerwedstrijden plaatsgevonden, variërend van kleinere tot grotere evenementen. Daarnaast is in 2024 bekend gemaakt dat de gemeente Woensdrecht in 2028 opnieuw gastheer zal zijn voor het WK Veldrijden. Met het oog op de toekomst zijn gesprekken gevoerd met bestaande stakeholders van wielerwedstrijden om kansen en mogelijkheden voor verdere samenwerking te verkennen.

Wat geven we uit aan 2.3 Recreatie en toerisme?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	0	0	11.748	11.748
Lasten	-229.331	-197.250	-426.581	-361.460	65.121
Saldo	**-229.331**	**-197.250**	**-426.581**	**-349.712**	**76.869**

Wat veroorzaakt het verschil?

Niet alle jaarlijkse subsidies zijn aangevraagd. Een deel van het budget voor recreatie en toerisme is niet benut, omdat voor de organisatie van 80 jaar bevrijding een apart budget was gereserveerd. Daarnaast heeft het ontbreken van een toeristische visie en uitvoeringsagenda ertoe geleid dat de focus vooral lag op het uitwerken van plannen en ideeën op lokaal, Brabantse Wal- en regionaal niveau. In 2025 wordt de uitvoeringsagenda recreatie en toerisme aangeboden aan de raad. Hierin wordt vastgelegd waarop de gemeente Woensdrecht zich de komende jaren actief zal richten op het gebied van recreatie en toerisme.

2.4 Sport en evenementen

Wat wilden we bereiken?

Sport is beschikbaar voor iedereen en inwoners worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zelf te gaan sporten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

De toegang en beschikbaarheid tot gezond bewegen & sporten, wordt gestimuleerd en indien nodig gefaciliteerd vanuit de gemeente Woensdrecht.

Stand van zaken

In 2024 zijn we in gesprek gegaan met de betrokken buurtsportcoaches om te kijken of hun huidige invulling nog past binnen de toekomstige ontwikkelingen rondom: de preventiespeerpunten van het leefstijlakkoord Woensdrecht, de doelen binnen Sportakkoord 2.0 en IZA-GALA. Hierin hebben we dit jaar afgesproken dat er 1 buurtsportcoach gelinkt wordt aan sportclubondersteuning.

Daarnaast zijn er in 2024 verschillende nieuwe initiatieven vanuit de subsidieregeling GALA en het sportakkoord 2.0 gekomen waarbij sport, leefstijl en onderwijs elkaar gevonden hebben. Hierbij valt te denken aan het organiseren van weerbaarheidstrainingen op een basisschool en het samenstellen van beweegboxen voor alle basisscholen om bewegend leren te stimuleren.

Verder is er 2024 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met Uniek Sporten, waarbij we ook zorgen dat iedereen met een fysieke en/of psychische beperking alsnog zoveel mogelijk begeleid, gestimuleerd en eventueel materieel ondersteund word zodat 'iedereen'' kan meedoen aan bewegen & sporten.

We geven uitvoering aan het Sportakkoord.

Stand van zaken

We zijn in 2024 gestart om samen met de buurtsportcoaches te kijken hoe hun rol en taken binnen het nieuwe sportakkoord 2.0 verder vorm gegeven kunnen worden. Er is in 2024 alvast gezorgd dat 1 buurtsportcoach toegewezen wordt als clubondersteuner (1 loket) voor alle sportclubs- en verenigingen. Op deze manier kunnen alle inhoudelijke vragen en uitdagingen waar de lokale sportclubs- en verenigingen voor staan herkenbaar, adequaat en eenduidig bediend worden.

In 2025 wordt verder gewerkt aan de inrichting van een kerngroep die het sportakkoord 2.0 vertegenwoordigt samen met de gemeente en wordt een lokaal veiligheidsplan opgesteld voor alle lokale sportclubs- en verenigingen zoals beschreven in het Sportakkoord 2.0.

We geven uitvoering aan het Leefstijlakkoord, waarin het preventie- en sportakkoord 2.0 herijkt en opgenomen is.

Stand van zaken

Door de komst van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn de preventiespeerpunten en thema's zoals opgenomen in het Woensdrechts Leefstijlakkoord en het Sportakkoord 2.0 nog meer integraal opgepakt.

Wat geven we uit aan 2.4 Sport en evenementen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	24.579	0	24.579	122.159	97.580
Lasten	-1.296.007	-201.436	-1.497.443	-1.218.237	279.206
Saldo	**-1.271.428**	**-201.436**	**-1.472.864**	**-1.096.078**	**376.786**

Wat veroorzaakt het verschil?

Voor zwembad De Plantage is in 2023 van het ministerie van WVS een Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden ontvangen. Deze subsidie is in 2023 doorbetaald aan de exploitant van het zwembad. In februari 2025 is de vaststellingbeschikking van de specifieke uitkering van het ministerie ontvangen. Een deel van de ontvangen specifieke uitkering dient aan het ministerie terug betaald te worden. De exploitant is geïnformeerd over de beschikking en is verzocht de te veel ontvangen uitkering aan de gemeente terug te betalen.

2.5 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 2. Ruimte

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2020	2021	2022	2023	2024
1. Aantal afgegeven vergunningen voor nieuwbouw- woningen (grondgebonden woningen en appartementen)					
- Hoogerheide	5	8	34	44	45
- Huijbergen	1	4	23	22	2
- Ossendrecht	60	8	7	2	4
- Putte	3	2	2	1	0
- Woensdrecht	1	5	5	1	1
2. Uitgifte reststroken en overige gemeentegrond	€ 170.862	€ 100.935	€ 78.910	€ 24.270	€ 114.760

Toelichting

1. Aantal nieuwbouwwoningen per kern. *Bron: CLO/ Squit/ handmatige telling.*
2. Totaalopbrengst grondverkoop vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 met betrekking tot reststroken en overige percelen, met uitzondering van kavels in € per jaar. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*

Verplichte BBV indicatoren Programma 2. Ruimte

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 2. Ruimte weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, Provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen wij u graag naar deze twee websites. Wanneer cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, ontbraken ze ten tijde van het opstellen van dit document in de bron. Gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

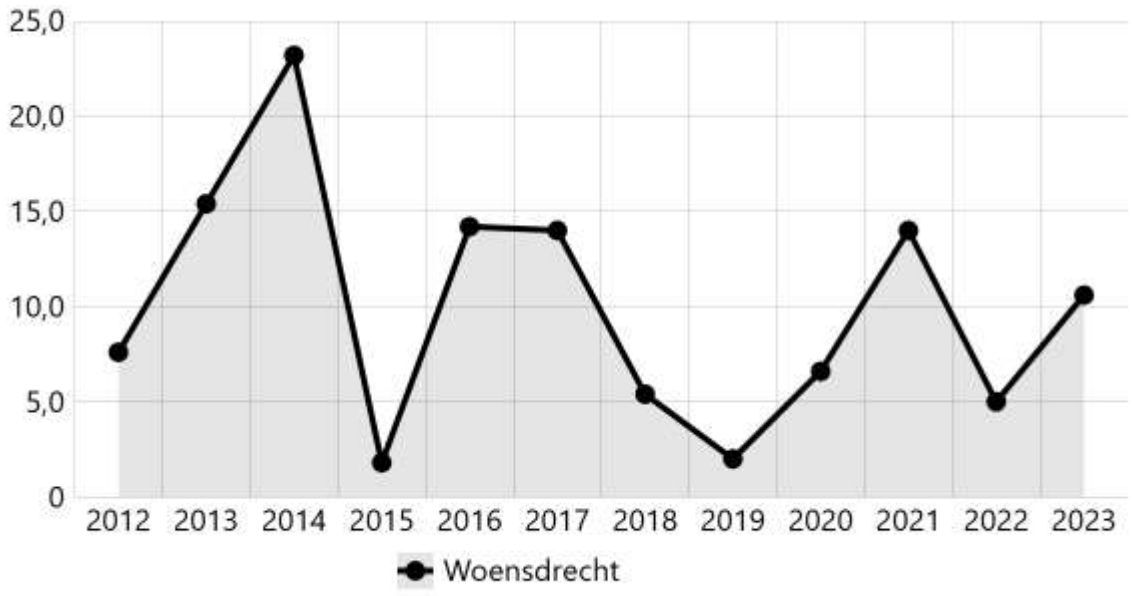

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	7,6	15,4	23,2	1,8	14,2	14,0	5,4	2,0	6,6	14,0	5,0	10,6

Niet-sporters

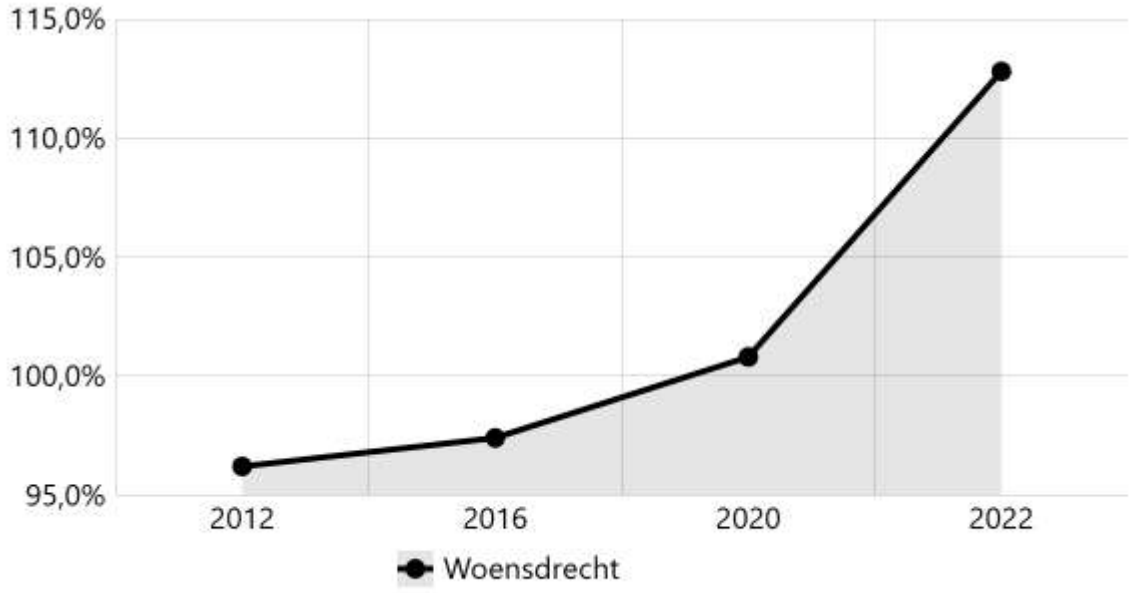

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2012	2016	2020	2022
Woensdrecht	96,2%	97,4%	100,8%	112,8%

Programma 3. Leefomgeving

Inleiding

De onderhoudsplannen voor het beheer van de openbare ruimte (BOR) worden in samenhang met elkaar geactualiseerd. Uitgangspunt is dat de huidige kwaliteitsniveaus op alle aandachtsgebieden (infrastructuur, speelvoorzieningen, groenvoorziening, etc.) gehandhaafd worden. Burgerinitiatieven worden integraal getoetst op haalbaarheid en waar mogelijk ondersteund.

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal die wordt bedreigd door extremere weersomstandigheden die kunnen leiden tot verdroging en wateroverlast. Hierdoor staan we voor een grote uitdaging en nemen we waar mogelijk, maatregelen in het kader van klimaatverandering en bevordering van biodiversiteit, gekoppeld aan educatie. We werken daarbij samen met betrokken partners.

Met het waterschap, onze agrariërs en landschapseigenaren spelen we in op de actualiteit van de ontwikkelingen en maken we ons sterk voor het Woensdrechts landschap waarbij de natuur en de open polders behouden blijven.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Leefomgeving zijn de navolgende organisaties betrokken: dorpsplatforms, Saver NV, Werkvoorzieningschap (WVS-groep), Samenwerken aan water in Midden- en West-Brabant, Water- en klimaatkring West, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Inkoopbureau West-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Waterwinbedrijf Evides, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Defensie, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Namiro, Benegora, Grenspark Kalmthoutse Heide, Provincie Noord-Brabant. Ook met buurgemeenten wordt regelmatig samengewerkt.

Wat geven we uit aan programma 3. Leefomgeving?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	2.591.726	81.738	2.673.464	3.226.191	552.727
Lasten	-8.085.252	-855.040	-8.940.292	-9.367.214	-426.922
Saldo	**-5.493.526**	**-773.302**	**-6.266.828**	**-6.141.023**	**125.805**

3.1 Landschap en natuur

Wat wilden we bereiken?

Borging en verbetering van de kwaliteit van landschap en natuur.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We dragen actief bij aan biodiversiteitsherstel door de realisatie van biodiverse landschappen en door meer en verschillende beplanting toe te passen.

Stand van zaken

Deze maatregel is in 2024 vorm gegeven door het toepassen van diverse beplantingen in kader van het project Augustijnenstraat. In de voorbereidingen voor komende civiele projecten is het vergroten van de biodiversiteit een uitgangspunt. Landschapsprojecten worden in het kader van de Groenblauw Gebiedsgerichte Aanpak verder verkend.

De gemeente stimuleert via de 'Stimuleringsregeling Landschap' gebiedseigenaren om landschap en natuur in het buitengebied te versterken.

Stand van zaken

In 2024 zijn in samenwerking met het coördinatiepunt wederom meerdere landschapsprojecten in het buitengebied gefinancierd. Dit betreffen enkele akkerranden en een plantproject met bomen en heesters in Calfven.

Binnen bestekken en projecten passen we actief maatregelen toe om hogere ecologische- natuurwaarden te bereiken.

Stand van zaken

In het civiele project van de Augustijnenstraat in Ossendrecht zijn inheemse bomen aangeplant, is met kruidenrijke mixen gewerkt en er zijn insectenhotels geplaatst.

Wat wilden we bereiken?

Aanpak van droogteproblematiek, natuurherstel en de landbouwtransitie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We participeren in de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) waarbij we samen met gebiedspartners inzetten op mee-koppel-kansen.

Stand van zaken

In 2024 is de visievormingsfase afgerond en zijn verdere stappen gezet voor een verdieping op de visie evenals de planuitwerkingsfase.

We starten met het uitvoeren van de maatregelen zoals genoemd in de Natuurdoelanalyses (NDA's) om, in samenwerking met onze gebiedspartners, doelstellingen te behalen.

Stand van zaken

De uitwerking van de natuurdoelanalyse (NDA) wordt geintegreerd in het proces van de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak en is gestart in 2024. Er zijn nog geen concrete maatregelen tot uitvoering gebracht.

Samen met partners, in het bijzonder Waterschap Brabantse Delta, starten we de initiatieffase voor het project Walwater.

Stand van zaken

In samenwerking met het waterschap zijn acties en maatregelen verkend in het kader van droogtebestrijding. Een van die acties is het plaatsen van een extra stuw in de Kooisloot, deze is inmiddels gerealiseerd.

Wat geven we uit aan 3.1 Landschap en natuur?

Het merendeel van de baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord op product 3.3 Beheer openbaar gebied en 5.8 Overhead. In dit product zijn geen baten begroot.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-3.618	-45.599	-49.217	-25.677	23.540

Wat veroorzaakt het verschil?

Acties vanuit de Groene Agenda zijn ofwel op andere wijze ingericht ofwel op gebied van uitvoering doorgeschoven naar 2025.

3.2 Milieu en duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

We geven samen met onze inwoners invulling aan de energietransitie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de ambities zoals vastgesteld in de Warmtevisie (verkenning en uitvoering 2023-2030).

Stand van zaken

Het pilotproject dat in 2022 en 2023 in Huijbergen is uitgevoerd heeft ons inzichten gegeven waarmee we hebben besloten om met het isolatieproject verder te gaan via een gemeente brede aanpak binnen het Nationaal Isolatie Programma (NIP). In dat kader wordt gewerkt langs drie sporen waarbij eigenaren van woningen met D/E/F/G label subsidie ontvangen in de vorm van een doe-het-zelf-kadobon, maatwerkadvies of isolatieadvies. In 2024 is een aanbestedingstraject gestart doorlopen en inmiddels afgerond. De verdere uitwerking van de uitvoering vindt in 2025 plaats.

We geven uitvoering aan isolatiemaatregelen zoals beoogd in het Nationaal Investering Programma (NIP).

Stand van zaken

Wij geven het landelijke Nationaal Isolatie Programma (NIP) vorm langs drie mogelijke keuzes. In dat kader hebben inwoners zelf de keuze of ze subsidie willen ontvangen voor het uitvoeren van isolerende maatregelen, of dat ze een isolatieadvies op maat wensen of dat ze een doe het zelf cadeau bon wensen te ontvangen. De regeling staat open voor alle woningbezitters met woningen met energielabel D/E/F/G. In 2024 is de hele voorbereiding van het traject doorlopen inclusief het aanbestedingsproces. De uitvoering start tweede helft van 2025.

We ondersteunen inwoners in verduurzamingsmaatregelen met concrete instrumenten zoals via het geven van voorlichting, de stimuleringsleningen, de inzet van energiecoaches en een klusbus en de toekenning van subsidies en cadeaukaarten.

Stand van zaken

In totaal hebben 618 huishoudens van de 930 huishoudens de cadeaukaart voor aanschaf van een energiezuinig huishoudelijk apparaat gebruikt. Deze actie is in 2024 afgerond. In het voorjaar van 2024 is gestart met een pilot voor Energiefixers. In deze pilot zijn 320 woningen met energielabel F of G geregistreerd waar een Energiefixer langs kan komen voor het uitvoeren van kleinschalige verduurzamingsmaatregelen.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ontwikkelt beleid gericht op een duurzame toekomst.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stellen een Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 op.

Stand van zaken

De RES 2.0 (nieuwe naam: Regionaal Plan Energiesysteem (RPE): West Brabant Energie in Balans (WBEB)) is opgesteld en ligt in het eerste kwartaal 2025 bij de Raad voor het ophalen van wensen en bedenkingen. In het tweede kwartaal van 2025 ligt deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

We herijken de bestaande Duurzaamheidsvisie en stellen een nieuw Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid op.

Stand van zaken

De Duurzaamheidsvisie is herijkt in 2024 en ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Tevens is een uitvoeringsprogramma duurzaamheid vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ondersteunt de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We denken mee in het Opwek Energie op Rijksgrond traject (OER-traject) en ondersteunen de verdere verduurzaming van de vliegbasis en Business Park Aviolanda.

Stand van zaken

In 2024 zijn de eerste gesprekken gevoerd tussen de gemeente Woensdrecht, de vliegbasis en Business Park Aviolanda (BPA) over de verduurzaming van de vliegbasis en het BPA. Daarnaast hebben we met het BPA onze beide uitvoeringsprogramma's duurzaamheid op elkaar afgestemd.

We spelen een coördinerende en verbindende rol bij de verduurzaming van bedrijventerreinen door het aanreiken van tools en het versterken van de onderlinge contacten tussen bedrijven.

Stand van zaken

Om bedrijven versneld te laten verduurzamen, heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Specifieke Uitkering 'Bedrijfsmatig Vastgoed' opgezet. Voor het programma gericht op het organiseren van de verduurzaming van bedrijventerreinen gaan we met middelen uit deze regeling inzetten op de versterking van de organisatiegraad/verduurzaming op de bedrijventerreinen de Kooi en Driehoeven.

Wat geven we uit aan 3.2 Milieu en duurzaamheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	10.000	-7.500	2.500	6.050	3.550
Lasten	-443.730	-69.534	-513.264	-393.926	119.338
Saldo	**-433.730**	**-77.034**	**-510.764**	**-387.876**	**122.888**

Wat veroorzaakt het verschil?

Energiearmoede: In 2023 zijn financieel kwetsbare inwoners geholpen door middel van een witgoedregeling waarbij inwoners energie kunnen besparen door middel van de aanschaf van nieuw witgoed via een cadeaubon. De actie was heel succesvol. In 2024 is de regeling financieel afgewikkeld.

Voor het onderdeel duurzaamheid algemeen zijn in 2024 nog geen subsidies voor verduurzamingsmaatregelen verstrekt omdat het doorlopen van diverse aanbestedingstrajecten tot vertraging heeft geleid. inmiddels zijn die afgerond. De uitvoering van dit Nationaal Isolatieprogramma start in 2025. Op het krediet 'opstellen / uitvoeren warmtevisie' zijn in 2024 geen uitgaven verricht met als gevolg dat de geraamde afschrijvingslasten niet zijn gerealiseerd.

Voor het onderdeel van de ongedierte bestrijding zijn er minder kosten gemaakt dan begroot. De uitgaven zijn afhankelijk van het aantal overlast gevallen die minder hoog waren dan verwacht.

Voor het opstellen van een plan van aanpak voor stikstof-natuurdoelanalyses (NDA) was een budget gereserveerd, gericht op zowel het proces als de uitvoering van maatregelen uit de Natuurdoelanalyse Brabantse Wal. Hoewel er procesmatig al stappen zijn gezet, is de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen nog niet gerealiseerd.

Door gestegen elektriciteitskosten van het meetpunt in Ossendrecht en de kosten van afvoer van gedumpt chemisch afval is meer uitgegeven dan begroot.

De OMWB heeft in 2024 meer verzoektaken uitgevoerd waardoor een overschrijding van het budget is ontstaan.

3.3 Beheer openbaar gebied

Wat wilden we bereiken?

Onze inwoners leven in een schone, veilige en groene omgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zorgen voor het reguliere onderhoud van wegen, voet– en fietspaden.

Stand van zaken

Het betreft een doorlopend proces waarbij de wegen, voet- en fietspaden adequaat worden bijgehouden en voldoen aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Jaarlijks worden twee grote projecten uitgevoerd en enkele kleinere projecten. Daarnaast wordt jaarlijks groot onderhoud gepleegd aan asfalt en de elementverhardingen.

We zorgen voor een goed functionerend en up to date rioolstelsel via de uitvoering van projecten zoals in de Grensstraat en de Verlengde Duinstraat.

Stand van zaken

De werkzaamheden aan het riool in de Grensstraat zijn gestart en volop in uitvoering. De aanpak van de Verlengde Duinstraat is in 2024 voorbereid.

We geven uitvoering aan het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting met als uitgangspunt verduurzaming van het openbare verlichtingsbestand.

Stand van zaken

In 2024 zijn we druk bezig geweest om ons areaal te moderniseren en vervangingsachterstanden in te lopen waardoor we nu een modern LED verlichtingsbestand hebben.

De komende jaren staan er nog vervangingen op de rol van conventionele armaturen.

Wat wilden we bereiken?

Het openbaar gebied maken we toekomstbestendig.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Bij de uitvoering van werken kijken we vanuit een integrale benadering naar aspecten van duurzaamheid, biodiversiteit, natuur-inclusiviteit, circulariteit, beweegvriendelijkheid, klimaatgrilligheid en gezondheid.

Stand van zaken

Een treffende voorbeeld van een integrale benadering betreft het project in de Augustijnenstraat. Daar zijn verschillende maatregelen gerealiseerd vanuit verschillende aandachtsgebieden. Zo zijn er insectenhotels geplaatst, is duurzame verlichting aangebracht en is een wadi gerealiseerd in combinatie met de plaatsing van speeltoestellen. Daarnaast zijn de gebruikte verhardingen waterdoorlatend en is het wegprofiel waterbergend uitgevoerd. Tenslotte is extra groen aangebracht en zijn bermen voorzien van insectenvriendelijke vegetatie.

Wat wilden we bereiken?

We werken effectief en efficiënt samen met ketenpartners.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We vragen gezamenlijk subsidies aan waar mogelijk.

Stand van zaken

Er is subsidie aangevraagd en verkregen voor klimaatadaptieve maatregelen bij de herinrichting van de Augustijnenstraat. Een andere subsidie betreft verkeerstechnische aanpassingen en maatregelen rond het nieuwe IKC .

We stellen gezamenlijk beleids- beheer- en gebiedsplannen waar mogelijk.

Stand van zaken

Bij het opstellen van beleids- beheer- en gebiedsplannen hebben we onderzocht waar samenwerking mogelijk is. Zo is de visie op duurzaamheid ontwikkeld in nauwe samenwerking met Water, Klimaat, Groen en Landschap. Bij de ontwikkelde economische visie is breed gekeken naar aspecten op het gebied van economie, werkgelegenheid, recreatie, toerisme en mobiliteit. Op deze manier kunnen we afgewogen keuzes maken en de beschikbare middelen zo effectief mogelijk inzetten.

Wat geven we uit aan 3.3 Beheer openbaar gebied?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	2.344.457	86.000	2.430.457	2.504.864	74.407
Lasten	-5.753.059	-183.805	-5.936.864	-6.256.495	-319.631
Saldo	**-3.408.602**	**-97.805**	**-3.506.407**	**-3.751.631**	**-245.224**

Wat veroorzaakt het verschil?

Exploitatie en beheer riool
Hierbij is sprake van een aantal overschrijdingen als gevolg van extra rioolinspecties en de daaruit voortvloeiende extra kosten voor onderhoud en reparatie aan de riolen, deels wordt dit gecompenseerd door een overschot op de kosten van onderzoek en ontwikkeling maar het resultaat blijft negatief.

Openbaar groen
Deze post kent een positief resultaat. Dit wordt met name veroorzaakt door groenbudgetten die gekoppeld zijn aan uitgestelde civiele werkzaamheden die pas in 2025 uitgevoerd gaan worden hierdoor zijn de middelen voor 2024 niet benut en zullen later alsnog ingezet worden.
Ook op maaiwerkzaamheden is een positief resultaat te zien als gevolg van een extensiever maaibeleid en minder snel gestegen kosten voor onderhoud dan verwacht. De kosten voor de WVS zijn lager uitgevallen dan verwacht en geven derhalve een positief resultaat.

Waterlopen
Op onderhoud van waterlopen is sprake van een positief resultaat als gevolg van werkzaamheden die in 2024 niet of beperkt uitgevoerd zijn als gevolg van te weinig uitvoeringscapaciteit op dat moment.

Wegen straten en pleinen
Op deze post zijn meeropbrengsten bij de degeneratievergoeding die zijn ontvangen als gevolg van de vele graafwerkzaamheden door de nutsbedrijven in de gemeente.

Baten begraafplaatsen
De baten vanuit de begraafplaatsen zijn lager dan begroot en blijven dus achter bij de begroting,

3.4 Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken?

We geven uitvoering aan het GVVP 2021-2025

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We herijken en actualiseren het uitvoeringsplan van het GVVP.

Stand van zaken

Het GVVP is in 2024 geëvalueerd. Herijking vindt plaats in 2025 bij het op te stellen Mobiliteitsplan als opvolger van het GVVP.

We voeren jaarschijf 2024 uit, al dan niet in combinatie met groot onderhoud of reconstructie projecten.

Stand van zaken

De uitvoering van de jaarschijf 2024, al dan niet in combinatie met groot onderhoud of reconstructieprojecten, is volgens de planning uitgevoerd. Zo zijn de Augustijnenstraat, en de Fortuinstraat opnieuw ingericht.

Wat wilden we bereiken?

We zetten in op het behoud en zo mogelijk verbetering/uitbreiding van de bestaande OV-voorzieningen en ontwikkeling of versterking van (nieuwe) vervoersmodaliteiten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Het stimuleren van deelvervoer (deelauto's).

Stand van zaken

In 2024 zijn er diverse gesprekken gevoerd met Arriva, de provincie en omliggende gemeentes met het oog op de komst van de nieuwe OV concessie. In dat verband is er onder meer uitvoerig gekeken naar de opstaphaltes voor invoer van het Bravoflex concept en de bereikbaarheid van de verschillende kernen. Een en ander heeft geresulteerd in de komst van drie opstaphaltes per 1 januari 2025.

De pilot voor deelauto's heeft in 2024 geen vervolg gekregen in verband met het ontbreken van voldoende animo in 2023.

Het realiseren van mobiliteitshubs.

Stand van zaken

Aanvankelijk hadden we grote verwachtingen over het nut en effect van mobiliteitshubs. In de praktijk bleek dat met name in gemeenten met een landelijk karakter, de auto een belangrijke rol speelt in de vervoersbehoefte van de inwoners. In combinatie met de geringe bevolkingsdichtheid is er onvoldoende draagvlak voor realisatie van dergelijke mobiliteitshubs. Kansrijk is wel de bushalte bij Aviolanda waar meer vraag en aanbod bij elkaar komen. Nader onderzoek loopt nog.

We voeren een actieve lobby richting provincie en vervoerders.

Stand van zaken

Met meerdere betrokkenen is actief gelobbyd om de buslijnen in de gemeente Woensdrecht te behouden,. Deze inspanningen hebben geleid tot een positief resultaat. De gemeente is goed gepositioneerd voor de nieuwe OV-concessie, die in de zomer van 2025 van start gaat.

Wat wilden we bereiken?

De verkeersveiligheid vergroten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Het vergroten van de verkeersveiligheid in de directe omgeving van scholen.

Stand van zaken

Op verkeersveiligheid is ingezet langs twee wegen, enerzijds door fysieke maatregelen en anderzijds door voorlichting en advies. Zo hebben scholen via Brabants Verkeersveiligheids Label (BVL) en Totally traffic (TT) subsidies de mogelijkheid gekregen om zich te richten op verkeersveiligheidsactiviteiten via acties voor leerlingen zoals verkeersexamens. Daarnaast hebben wij via Veilig Verkeer Nederland een remwegdemonstratie georganiseerd, is de gehele buitenruimte van het IKC ingericht als een schoolzone, hebben er workshops plaatsgevonden over gebruik van mobieltjes in het verkeer en zijn er diverse zebrapaden aangelegd om de oversteekbaarheid en veiligheid te vergroten.

In gezamenlijkheid met inwoners en betrokken partners (VVN) acties uitvoeren om de veiligheid te vergroten.

Stand van zaken

Op ons verzoek heeft Veilig Verkeer Nederland (VVN) een remwegdemonstratie georganiseerd bij het IKC Fortuna. Daarnaast heeft een opfriscursus 'veilig fietsen voor ouderen' plaatsgevonden. Ook hebben meerdere overleggen met verkeerswerkgroepen uit de kernen plaatsgevonden om samen te

werken aan verbeteringen in de verkeersveiligheid. Naar aanleiding daarvan is onder meer voor de Raadhuisstraat een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd en worden in 2025 twee extra zebrapaden aangelegd.

Wat geven we uit aan 3.4 Verkeer en vervoer?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	24.217	0	24.217	69.458	45.241
Lasten	-707.075	-25.600	-732.675	-779.560	-46.885
Saldo	**-682.858**	**-25.600**	**-708.458**	**-710.102**	**-1.644**

Wat veroorzaakt het verschil?

Er is een overschrijding op kosten van elektriciteitsverbruik op de openbare verlichting, dit als gevolg van de hogere energieprijzen. Ook zijn er extra kosten geweest door de aanschaf van een matrixbord. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de aanleg van een zebrapad op de Huijbergseweg/Kloosterstraat die niet waren begroot.

Na een claim hebben wij een deel van het betaalde budget via de verzekering teruggekregen. Bij verkeersplanologie is meer subsidie ontvangen dan gebudgetteerd. Deze subsidie is onder andere ingezet voor verkeerseducatie, burgeractivatie en ouderen op de fiets.

3.5 Monumenten en cultuur

Wat wilden we bereiken?

We beschermen en behouden het Woensdrechts cultuurhistorisch erfgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We wijzen nieuwe gemeentelijke monumenten aan.

Stand van zaken

Dit is een doorlopend proces. In 2024 zijn er twee aanwijzingen toegekend en is één aanvraag afgewezen.

We onderzoeken de mogelijkheden om monumenteigenaren te ondersteunen.

Stand van zaken

Op het moment van schrijven is er een subsidieregeling in voorbereiding. Volgens planning wordt hier in het eerste kwartaal van 2025 een bestuurlijk besluit over genomen.

We maken het erfgoed zichtbaar en beleefbaar op basis van de uitgangspunten van het nieuwe erfgoedbeleid.

Stand van zaken

Het zichtbaar en beleefbaar maken van erfgoed gebeurt in samenwerking met het erfgoedplatform. Zo hebben we de open monumentendag georganiseerd en zijn nieuwe gemeentelijke monumenten aangewezen waaraan we in de media aandacht hebben besteed.

Wat geven we uit aan 3.5 Monumenten en cultuur?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	43.000	0	43.000	41.285	-1.715
Lasten	-98.537	-206.298	-304.835	-94.287	210.548
Saldo	**-55.537**	**-206.298**	**-261.835**	**-53.003**	**208.832**

Wat veroorzaakt het verschil?

De gemeenteraad heeft budget beschikbaar gesteld voor het herstel en behoud van de kerktoren in Woensdrecht. Dit budget is nog niet uitgegeven.

In 2024 zijn de voorbereidingen voor de uitvoeringsagenda kerken- en erfgoedvisie gestart. De kosten worden in 2025 gemaakt.

3.6 Burger- en overheidsparticipatie

Wat wilden we bereiken?

Meer inwoners betrekken bij initiatieven en inwoners die al met uitvoering bezig zijn enthousiast houden.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We onderhouden een goed netwerk tussen inwoners, ketenpartners en gemeente.

Stand van zaken

Waar mogelijk werken we samen met ketenpartners bijvoorbeeld op het gebied van waterbeheer met het waterschap Brabantse Delta, en Evides. Op het vlak van Groen en Landschap werken we samen met onder meer Natuurmonumenten, Brabants landschap en het Grenspark Kalmthoutse Heide.

We verbinden partners aan elkaar om elkaar te versterken en om van elkaar te leren.

Stand van zaken

Bij burger- en overheidsparticipatie zetten we in op het versterken van de zelfredzaamheid van onze inwoners. Door mensen met elkaar in contact te brengen kunnen onze inwoners samen meer slagkracht ontwikkelen waardoor zij zelf initiatieven kunnen oppakken. Ook vergroot het de sociale synergie waarbij mensen elkaar kunnen helpen bij kleine zorgvragen of zorgbehoeften in de buurt. De organisatie van een dag voor nieuwe inwoners is daarvan een goed voorbeeld waarbij diverse maatschappelijke partijen zich presenteren.

Wat geven we uit aan 3.6 Burger en overheidsparticipatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	13.396	3.238	16.634	0	-16.634
Lasten	-83.649	-38.732	-122.381	-91.212	31.169
Saldo	**-70.253**	**-35.494**	**-105.747**	**-91.212**	**14.535**

Wat veroorzaakt het verschil?

Dorpsplatforms
De resterende middelen van de iDOP-gelden van de kernen Ossendrecht en Woensdrecht zijn in 2024 niet benut en worden doorgeschoven naar 2025.

Leefstijlakkoord
Het gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van het Leefstijlakkoord is niet volledig

uitgegeven en wordt terugbetaald aan het Rijk. Dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als lastenkant.

3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties

Wat wilden we bereiken?

We beheren en onderhouden het gemeentelijk vastgoed op het afgesproken conditieniveau overeenkomstig het meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2022-2025.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zetten in op privatiseren door het (klein) onderhoud weg te leggen bij de huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken

We hebben overleg gevoerd met diverse partijen en dit te onderzoeken. Waar mogelijk voeren we deze privatiseringstrajecten in.

Wat wilden we bereiken?

We voeren duurzaamheidsmaatregelen uit volgens de nota verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Er wordt een begin gemaakt met het plaatsen van zonnepanelen, warmtepompen en het treffen van isolatiemaatregelen bij de gemeentelijke gebouwen, brandweerkazernes, MFC's en verenigingsgebouwen.

Stand van zaken

Dit werkzaamheden liggen op schema conform het uitvoeringsprogramma dat is opgesteld tot 2030. De brandweerkazernes zijn afgerond. Het Gemeentehuis is in een afrondende fase en de MFC's staan in de aankomende periode op het programma.

Wat geven we uit aan 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	156.656	0	156.656	604.534	447.878
Lasten	-995.584	-285.472	-1.281.056	-1.726.057	-445.001
Saldo	**-838.928**	**-285.472**	**-1.124.400**	**-1.121.523**	**2.877**

Wat veroorzaakt het verschil?

MFC Kloosterhof Hoogerheide
Vanaf 1 augustus 2023 voert de gemeente, in afwachting van een nieuwe beheerder, zelf de

exploitatie van MFC Kloosterhof uit. De baten en lasten hiervan zijn niet in de begroting 2024 opgenomen. Het beheer wordt uitgevoerd door externe inhuur, wat hogere kosten met zich meebrengt dan personeel in eigen dienst. De administratie met betrekking tot de exploitatie van MFC Kloosterhof wordt momenteel door medewerkers van de gemeente verzorgd. Deze extra personele kosten zijn onder dit product opgenomen. Daarnaast zijn in 2024 de volledige energiekosten over 2024 en de energiekosten van augustus tot en met december 2023 doorbelast welke normaliter als bijdrage in de exploitatiekosten worden verrekend. Er is een overschot op de baten door de bijdrage in exploitatiekosten voor MFC Kloosterhof. Deze bijdrage ontvangen wij nu niet omdat de exploitatie in eigen beheer is. Dit resulteert in een vertekend beeld op de baten en lasten.

Privatisering en uitbreiding MFC De Biezen Putte
De privatisering en uitbreiding van MFC De Biezen in Putte is opgenomen in de Perspectievennota 2024-2027. Sinds het opstellen van deze nota hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die de aangevraagde financiële middelen beïnvloeden. Vanwege de lange doorlooptijd van dit traject, mede door de vergunningsprocedure, wordt de uitvoering doorgeschoven naar 2025. De eerder opgestelde kostenraming moet hierdoor worden geactualiseerd. Ook zijn extra middelen nodig voor het aanpassen van de verkeerssituatie en voor nieuwe onderhoudsposten, zoals het vernieuwen van het sanitair. Dit resulteert in een toename van het benodigde investeringsbudget. De investering wordt over 40 jaar afgeschreven.

Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2024
Het Meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2022-2025 is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin is per jaar een uitvoeringsprogramma opgenomen voor het onderhoud van onze gebouwen. Aangezien de prijzen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen, is de verwachting dat dit budget uiteindelijk niet toereikend is. Om de gebouwen op het gewenste conditieniveau te houden, is het belangrijk om het vastgestelde uitvoeringsprogramma te volgen. Het budget voor 2024 is daarom verhoogd, gebaseerd op een indexatie van 13,5%, om het groot onderhoud uit te kunnen voeren.

3.8 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 3. Ruimte

Voor programma 3 bestaan er geen verplichte BBV-indicatoren (meer). Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2020	2021	2022	2023	2024
Burgerinitiatieven openbaar gebied					
- Totaal aantal	17	15	26	39	36
- Totaal bedrag	€ 22.127	€ 53.250	€ 23.570	€ 25.569	€ 17.979

Het betreft hier de burgerinitiatieven die uit het bijbehorende budget zijn bekostigd. Initiatieven worden vaak ook uit andere budgetten betaald.

Programma 4. Economie

Inleiding

Voor 2024 is ingezet op de volgende doelen:

- We hebben structureel overleg gevoerd met ondernemers en ingezet op het bevordering van de samenwerking. Verder is er een goed bezochte business to business bijeenkomst georganiseerd en is de groene pluim uitgereikt aan een ondernemer gericht op duurzaam ondernemen.
- Er is een nieuwe economische visie vastgesteld die kaderstellend is voor het op te stellen uitvoeringsprogramma.
- Het stimuleren van de verbindingen tussen overheid, onderwijs en ondernemers (triple helix), om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen via bijvoorbeeld de activiteiten rond Business Park Aviolanda.
- Regionale samenwerking vorm geven via deelname aan de stedelijke regio West-Brabant.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Economie zijn de navolgende organisaties betrokken: Business Park Aviolanda, Regio West-Brabant, N.V. REWIN, Saver N.V., Ondernemers MKB, Bedrijven, Ondernemersverenigingen en Bedrijventerreinverenigingen, Vliegbasis Woensdrecht, VNO NCW.

Wat geven we uit aan programma 4. Economie?

Op grond van art. 5.1 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	3.309.555	65.550	3.375.105	3.464.998	89.893
Lasten	-3.036.382	107.500	-2.928.882	-3.213.378	-284.496
Saldo	**273.173**	**173.050**	**446.223**	**251.620**	**-194.603**

4.1 Werkgelegenheid

Wat wilden we bereiken?

We versterken het economisch klimaat en de arbeidsmarkt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de nieuwe economische visie uit waarmee we richting geven aan ons beleid op het gebied van economisch klimaat en arbeidsmarkt.

Stand van zaken

De nieuwe economische visie is eind 2024 vastgesteld. Uitvoeringsactiviteiten vinden nu al plaats via bijvoorbeeld de samenwerking in de stedelijke regio West-Brabant, de samenwerking op de Brabantse Wal vanuit oogpunt van recreatie en toerisme. Verder hebben we in 2024 actief ingezet op een goede bereikbaarheid in het kader van de nieuwe OV-concessie.

We stimuleren grensoverschrijdende arbeid door middel van het Grens Informatie Punt.

Stand van zaken

We nemen deel aan het Grens Informatie Punt waarbij advisering centraal staat voor mensen die grensoverschrijdend willen werken.

We verbinden lokale ondernemers met maatschappelijke instellingen met als doel de werkgelegenheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

Stand van zaken

Vanuit het werkcentrum van de ISD Brabantse Wal is ingezet op het leggen van verbinding tussen bedrijven, instellingen en werkzoekenden. Zo worden kandidaten geplaatst en worden jaarlijks activiteiten georganiseerd zoals bijvoorbeeld de 'kijk binnen bij bedrijven' dagen door Samen in de Regio.

Wat geven we uit aan 4.1 Werkgelegenheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	-142.791	75.000	-67.791	-53.152	14.639
Saldo	**-142.791**	**75.000**	**-67.791**	**-53.152**	**14.639**

Wat veroorzaakt het verschil?

Voor de regionale samenwerking is in het kader van de ontwikkeling van de Stedelijke Regio West Brabant (SRWB) voor deze bestuursperiode jaarlijks een budget in de programmabegroting opgenomen. De gemeente Roosendaal is penvoerder voor de SRWB. Door de penvoerder zijn minder kosten in rekening gebracht omdat het inrichten van de hele governance meer doorlooptijd kost dan verwacht.

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat wilden we bereiken?

We houden winkelgebieden en detailhandel vitaal.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de nieuwe economische visie uit waarmee we richting geven aan ons beleid op het gebied van middenstand en winkelgebieden.

Stand van zaken

De economische visie is vastgesteld in Q4 2024 en daar wordt uitvoering aan gegeven.

We onderhouden actief contact met de ondernemersverenigingen.

Stand van zaken

Er heeft in 2024 periodiek overleg plaatsgevonden met de ondernemersverenigingen. Sinds medio 2024 ontvangen (aangemelde) ondernemers een nieuwsbrief met informatie over relevante actuele onderwerpen en ontwikkelingen. Daarnaast is er een ondernemersborrel georganiseerd waarbij de ondernemer van recreatiepark De Tovertuin zijn plannen heeft toegelicht aan andere ondernemers en hen heeft uitgenodigd voor toelevering en samenwerking.

Wat geven we uit aan 4.2 Middenstand en winkelgebieden?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	22.000	0	22.000	20.684	-1.316
Lasten	-85.855	0	-85.855	-57.919	27.936
Saldo	**-63.855**	**0**	**-63.855**	**-37.235**	**26.620**

Wat veroorzaakt het verschil?

Voor de eindafrekening van het elektriciteitsverbruik over 2023 van de markten werd destijds een tegenvaller verwacht vanwege stijgende energietarieven. Uiteindelijk blijkt in 2024 de eindafrekening minder hoog te zijn dan verwacht doordat we een nieuw energiecontract hebben afgesloten met een andere energieleverancier tegen lagere tarieven waardoor er in 2024 een eenmalig financieel positief resultaat is ontstaan.

4.3 Bedrijventerreinen

Wat wilden we bereiken?

Bestaande bedrijvigheid behouden en duurzaam versterken.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We doorlopen de planologische procedure voor Driehoeven III.

Stand van zaken

De planologische procedure voor de uitbreiding van Driehoeven III is doorlopen en daarmee is het bestemmingsplan definitief.

We verkennen de mogelijkheden voor samenwerking bij de inrichting van het sub-regionaal strategisch bedrijventerrein gericht op de topsectoren.

Stand van zaken

De risicodragende ontwikkeling van Reinierpolder III is door de gemeente Steenbergen zelfstandig ter hand genomen. Vanwege de thematische programmastatus op de topsectoren blijven wij wel betrokken bij de voorwaarden voor uitgifte.

We communiceren actief met bedrijven over verduurzamingsmogelijkheden.

Stand van zaken

We nemen deel aan de SPUK regeling voor verduurzaming van bedrijventerreinen. In onze nieuwsbrieven voor de ondernemers hebben we aandacht besteed aan verduurzamingsmogelijkheden en subsidieregelingen. Ook tijdens de reguliere vergaderingen met de ondernemersplatforms was dit een vast onderdeel op de agenda.

Wat geven we uit aan 4.3 Bedrijventerreinen?

De baten en lasten, die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord binnen product 3.4 Verkeer en vervoer en product 3.3 Beheer openbaar gebied op basis van de vastgestelde kostensoort/kostenplaatsstructuur.

4.4 Afvalinzameling

Wat wilden we bereiken?

Voldoen aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) waarbij het aandeel restafval zoveel mogelijk naar beneden gaat.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Herontwikkeling van inzamelfaciliteiten en dienstverlening om inwoners te stimuleren tot het beter scheiden van afval.

Stand van zaken

We hebben ingezet op een betere informatievoorziening om inwoners te stimuleren afval goed te scheiden en de VANG-doelstellingen te behalen en dat blijven we doen. Daarnaast is gekeken naar nieuwe oplossingen, zoals een rijdende milieustraat. De gemeente Woensdrecht heeft zich aangemeld voor een pilot met deze grondstoffen-inleverwagen, maar de start is vertraagd door een tekort aan geschikt personeel.

We informeren inwoners actief en kijken naar educatieve mogelijkheden om (jonge) inwoners te motiveren tot het beter scheiden van afval.

Stand van zaken

Samen met Saver en de andere Saver-gemeente hebben we ingezet op gerichte communicatie naar de inwoners om hen actief te stimuleren hun afval beter te scheiden en het restafval te verminderen. In 2024 werd daarnaast voor het eerst de Zero Waste Week georganiseerd, in samenwerking met Zero Waste NL, Samen in de Regio en de gemeenten Steenbergen, Bergen op Zoom en Roosendaal. Tijdens deze week vonden diverse activiteiten plaats die inwoners bewust maakten van afvalvermindering en handelingsperspectieven boden. Daarnaast kregen deelnemende lokale duurzame ondernemers extra zichtbaarheid. Het enthousiasme heeft geleid tot plannen voor een vervolg.

We onderzoeken de haalbaarheid van de herontwikkeling milieustraat/aansluiten bij een mogelijk grondstoffencentrum.

Stand van zaken

Het onderzoek naar de herontwikkeling van de milieustraat tot een grondstoffencentrum is afgerond en op 12 december 2024 met de raad gedeeld. Saver heeft de mogelijkheden onderzocht, maar de conclusie is dat de huidige locatie te klein is voor extra containers en een weegbrug. Ook zijn er veiligheidsrisico's door kruisend verkeer. Hierdoor is een grondstoffencentrum op deze locatie niet haalbaar. Verder blijkt dat verdere optimalisatie van de milieustraat eveneens niet mogelijk is vanwege de beperkte ruimte.

Wat wilden we bereiken?

Afvalinzameling- en verwerking is 100% kostendekkend waarbij de gebruiker betaalt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We nemen maatregelen waardoor de gebruiker betaalt en proberen de kosten voor inwoners niet meer te laten stijgen dan de inflatie.

Stand van zaken

De vaste kosten zijn voor iedereen gestegen in 2024 met € 15 (7,6%) ten opzichte van 2023 waarmee het totaal op € 212,25 is te komen staan. Het variabele tarief is afhankelijk van hoe goed er gescheiden wordt. De variabele tarieven per 'lediging categorie' zijn met € 0,40 tot € 1,03 omhoog gegaan en per inworp voor de ondergrondse container met € 0,09.

Vanwege de gestegen kosten van de afvalinzameling en -verwerking zijn de tarieven in 2024 met 7,6% verhoogd terwijl het inflatiepercentage voor 2024 is vastgesteld op 5,7%. Dit betekent dat de tarieven van de afvalstoffenheffing met 1,9% meer is gestegen dan de inflatiecorrectie.

Op de milieustraat is toezicht gehouden om te voorkomen dat bedrijven hun bedrijfsafval tegen relatief lagere kosten deponeren.

We actualiseren o.a. de afvalstoffenverordening en de afvalstoffenheffing.

Stand van zaken

In 2024 is onze afvalstoffenverordening geactualiseerd. Dit betrof een technische aanpassing zonder inhoudelijke wijzigingen, waarmee de verordening juridisch is afgestemd op de geldende nationale en Europese wet- en regelgeving. Met ingang van 1 januari 2025 vormt het document opnieuw de juiste basis voor de afvalstoffenheffing en het uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening.

Wat geven we uit aan 4.4 Afvalinzameling?

Onderstaande tabel laat voor de meerjarenraming een overschot op het product Afvalinzameling zien. Om de tarieven te bepalen moet echter ook nog rekening worden gehouden met de kosten voor kwijtschelding welke begroot zijn onder het product 1.3 Werk en inkomen in programma 1 Sociaal Domein en de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt voor afval niet geraamd in de begroting maar wordt voor het bepalen van de tarieven van de afvalstoffenheffing en hun kostendekkendheid wel als last meegenomen. Voor het totaaloverzicht verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen, onderwerp 'afvalstoffenheffing'.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	3.287.555	65.550	3.353.105	3.444.314	91.209
Lasten	-2.807.736	32.500	-2.775.236	-3.102.307	-327.071
Saldo	**479.819**	**98.050**	**577.869**	**342.007**	**-235.862**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het verschil bij de baten is te verklaren doordat de opbrengsten van de afvalstoffenheffing hoger zijn als gevolg van meer aanbiedingen van restafvalcontainers en de inworpen in de ondergrondse restafvalcontainers. Het verschil bij de lasten wordt voornamelijk verklaard door de toevoeging van het batig financieel resultaat op 'afval' van 2023 (€ 163.450) respectievelijk 2024 (€ 211.303) aan de voorziening 'egalisatie afvalinzameling & -verwerking' en de lagere verwerkingskosten van het afval van de milieustraat.

4.5 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 4. Economie

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2020	2021	2022	2023	2024
1. Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container					
- 140 liter	10	9,3	9	8,3	8,99
- 240 liter	12,6	12	11,7	10,5	11,36
2. Kostendekkendheid afvalinzameling	103%	101%	107,5%	106,7%	107,6%
3. Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	6.858	6.757	6.219	6.057	6.648

Toelichting

1. Gemiddeld aantal aangeboden grijze containers per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
2. De mate van kostendekkendheid geeft aan in hoeverre de gemeente voldoet aan haar opgave om de kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*
3. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver.* De hoeveelheid afval van het jaar 2024 betreft de raming zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*

Verplichte BBV indicatoren Programma 4 Economie

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 4. Economie weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, Provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen wij u graag naar deze twee websites. Wanneer cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, ontbraken ze ten tijde van het opstellen van dit document in de bron. Gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

Omvang huishoudelijk restafval in kg. per inwoner

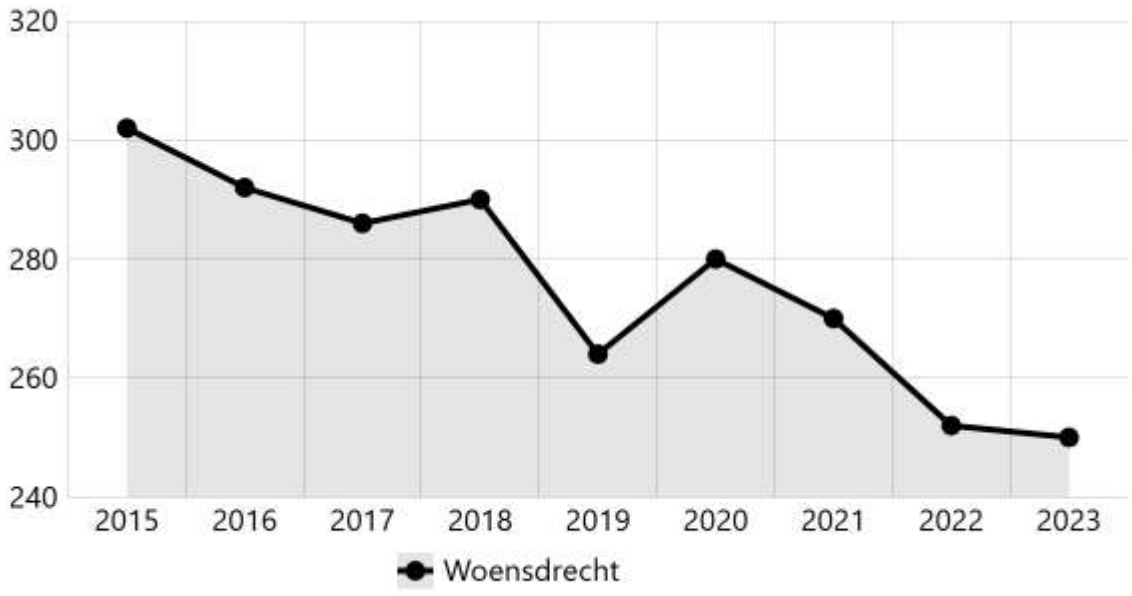

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	302	292	286	290	264	280	270	252	250

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

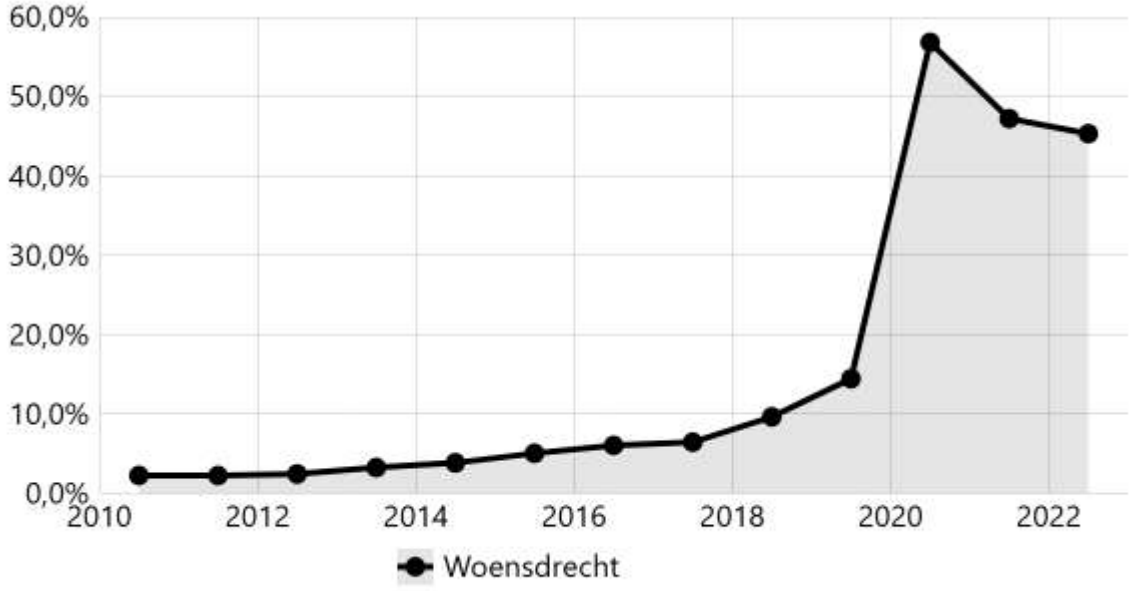

Bron: berekening

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woensdrecht	2,2%	2,2%	2,4%	3,2%	3,8%	5,0%	6,0%	6,4%	9,6%	14,4%	56,8%	47,2%	45,3%

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

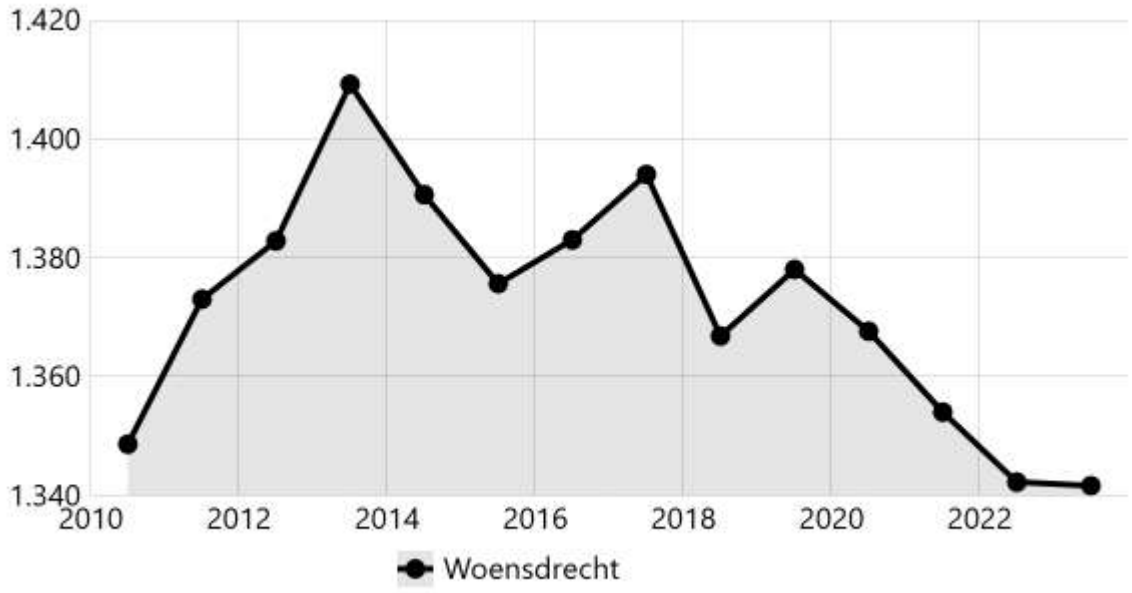

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	1.349	1.373	1.383	1.409	1.391	1.376	1.383	1.394	1.367	1.378	1.368	1.354	1.342	1.342

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

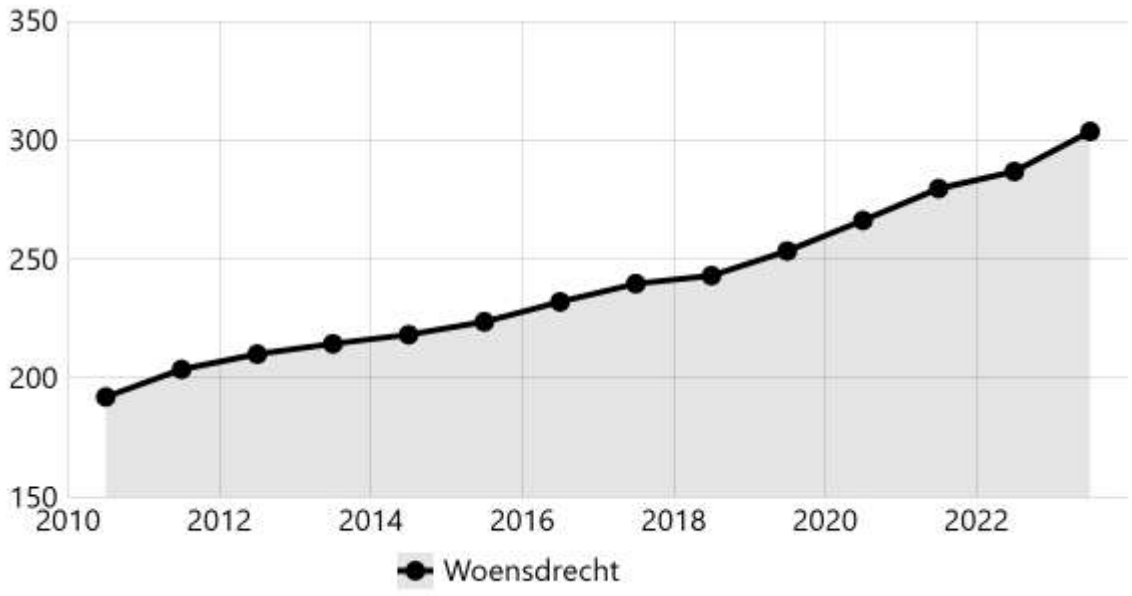

Bron: LISA

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	192	204	210	214	218	224	232	240	243	253	266	280	287	304

Netto arbeidsparticipatie in % van de (potentiële) beroepsbevolking

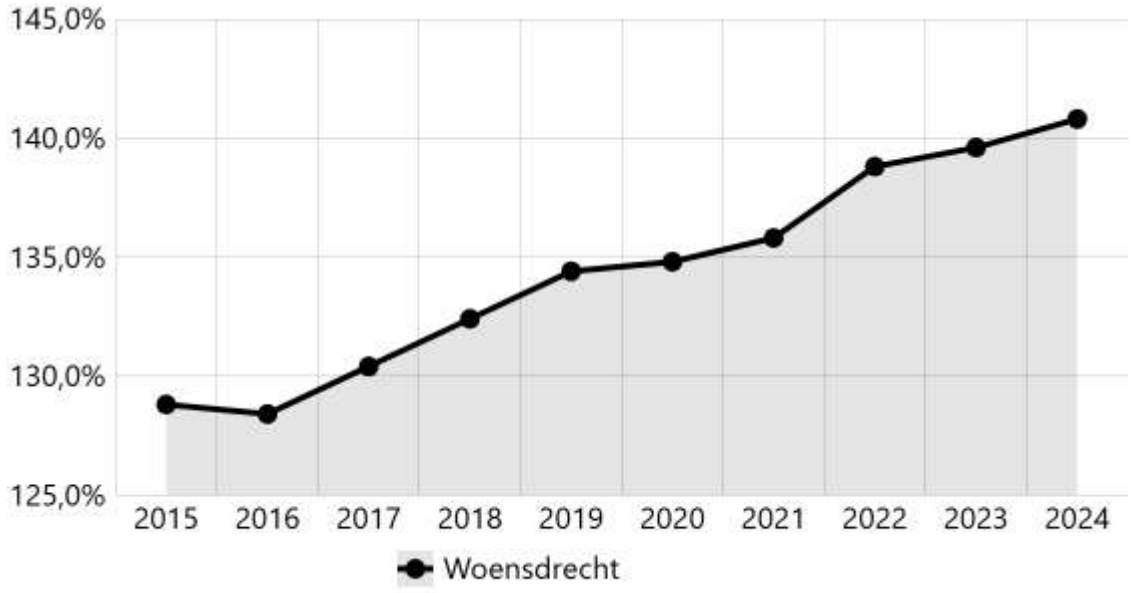

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	128,8%	128,4%	130,4%	132,4%	134,4%	134,8%	135,8%	138,8%	139,6%	140,8%

Functiemenging in %

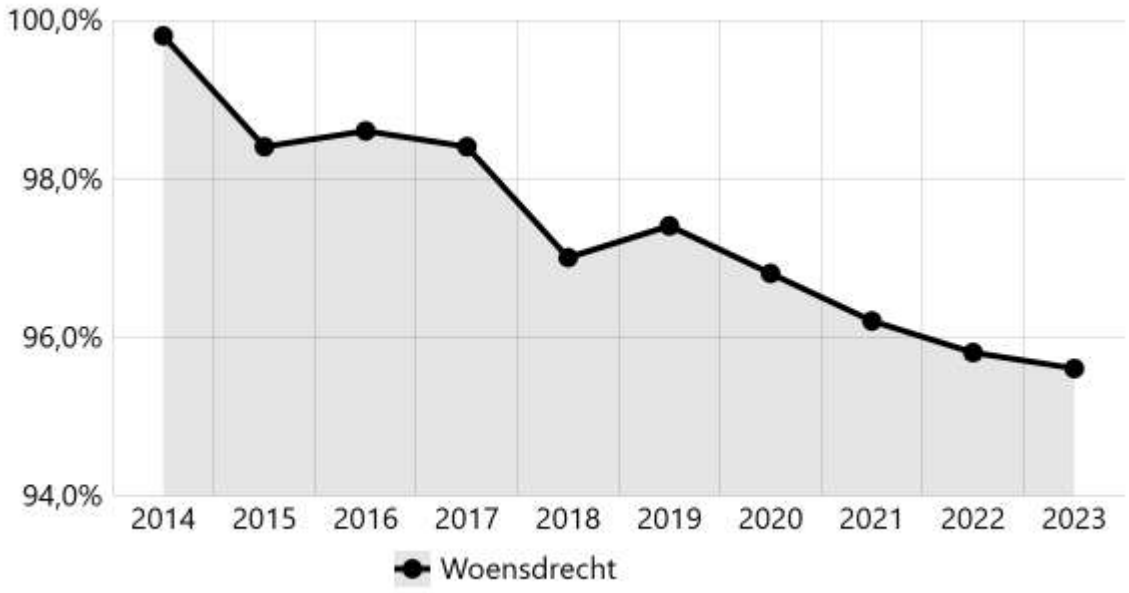

Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	99,8%	98,4%	98,6%	98,4%	97,0%	97,4%	96,8%	96,2%	95,8%	95,6%

Werkloze jongeren 16-22 jaar in %

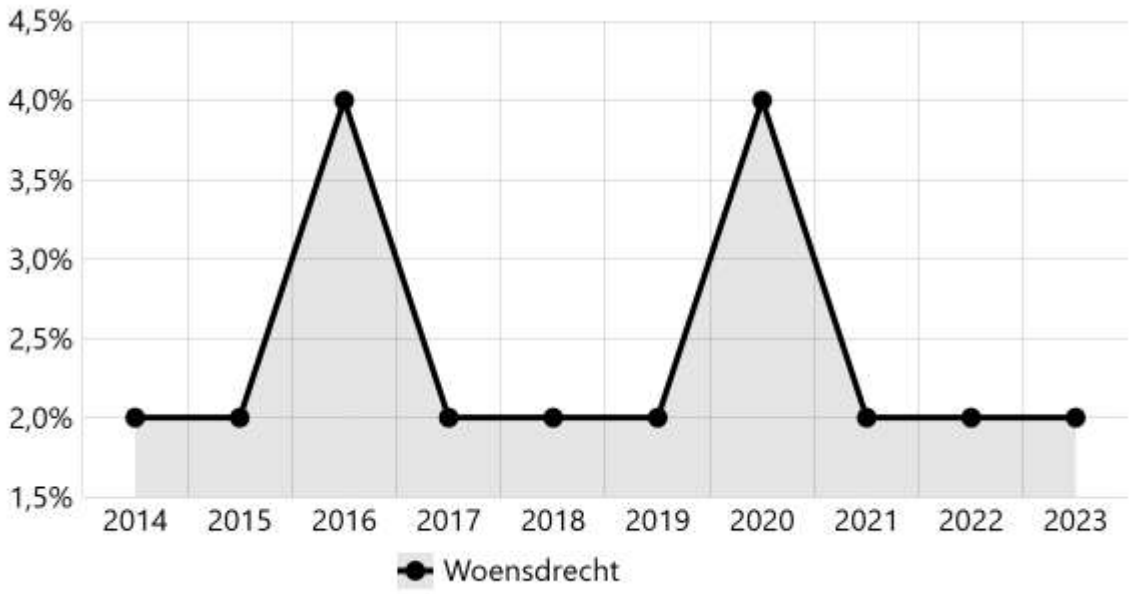

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	2,0%	2,0%	4,0%	2,0%	2,0%	2,0%	4,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Programma 5. Bestuurskracht

Inleiding

Vanuit haar dienstverlenende rol aan de samenleving en als partner in andere maatschappelijke opgaven, blijft het boeken van tastbare resultaten in maatschappelijke vraagstukken de belangrijkste opgave voor gemeenten. Deze opgave wordt echter al lang niet meer alleen door de gemeente bepaald. De tijd van de 'maakbare samenleving' ligt inmiddels weer ver achter ons.

Opgaven worden bepaald in nauw contact met de omgeving. Digitalisering en veranderende wetgeving hebben hun invloed op de inhoud en uitvoering van deze opgaven. We onderkennen nog al wat uitdagingen: de ingevoerde Omgevingswet, de stikstofcrisis, de woningbouwopgave, de opvang van vluchtelingen, de opgaven omtrent de huisvesting van asielzoekers en statushouders, de krapte op de arbeidsmarkt, de toenemende vraag binnen het sociaal domein, de snelheid van informatie (sociale media), klimaat, duurzaamheid en de energietransitie.

Het zijn allemaal vraagstukken die naast de lokale ambities – die hier veelal op aansluiten – veel vragen van politiek, bestuur en niet in de laatste plaats van de ambtelijke organisatie. De opgaven waar wij voor staan vragen om meer flexibiliteit en wendbaarheid om adequaat te kunnen inspelen op onze snel veranderende omgeving. Het nastreven van die wendbaarheid staat centraal in programma 5. Bestuurskracht. Vanuit dit programma worden de randvoorwaarden gecreëerd waarbinnen college en organisatie kunnen voldoen aan de eisen van deze tijd.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van het programma Bestuurskracht zijn de volgende organisaties betrokken: GGD, Politie, buurtpreventie, WijZijn, Regio West-Brabant (RWB), Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB), Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB), NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Karel (voormalig Stichting Inkoopbureau West-Brabant), het West-Brabants Archief (WBA) en Equalit.

Wat geven we uit aan programma 5. Bestuurskracht?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	47.979.813	8.133.349	56.113.162	62.956.062	6.842.900
Lasten	-16.231.807	-475.586	-16.707.393	-23.282.618	-6.575.225
Saldo	**31.748.006**	**7.657.763**	**39.405.769**	**39.673.444**	**267.675**
Onttrekkingen	603.847	2.573.222	3.177.069	2.403.719	-773.350
Stortingen	-978.257	-1.602.035	-2.580.292	-2.825.096	-244.804
Mutaties reserves	**-374.410**	**971.187**	**596.777**	**-421.377**	**-1.018.154**
Resultaat	**31.373.596**	**8.628.950**	**40.002.546**	**39.252.067**	**-750.479**

5.1 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken?

We bieden inwoners een veilige leefomgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zorgen dat de inwoners alert zijn op het gebied van (georganiseerde) criminaliteit en dat signalen hiervan worden herkend en gemeld. Communicatie zetten we in als middel.

Stand van zaken

Via gerichte campagnes en informatiesessies hebben we inwoners bewust gemaakt van de signalen van georganiseerde criminaliteit, zoals ondermijning en verdachte activiteiten. Deze initiatieven hebben bijgedragen aan een groter bewustzijn. We hebben successen, zoals concrete acties en samenwerking met partners, actief gedeeld via onze communicatiekanalen. Hierbij hebben we het vertrouwen in de aanpak van criminaliteit vergroot en inwoners gestimuleerd om betrokken te blijven. Boa's hebben een sociale media-account 'Handhaving Woensdrecht' hiervoor ingezet. Sociale media en wijkbijeenkomsten zijn effectief ingezet om relevante informatie te verspreiden en laagdrempelig contact met inwoners te bevorderen.

We zetten ons in om jeugdoverlast tegen te gaan.

Stand van zaken

We beschikken binnen de gemeente over een sluitend netwerk van partners om jeugdoverlast tegen te gaan. Door een combinatie van preventieve acties, zoals voorlichting en aanwezigheid in de wijk, en repressieve maatregelen, zoals handhaving en gerichte controles, pakken we jeugdoverlast effectief aan.

We verkennen de mogelijkheden om ons nog beter voor te bereiden op onbeheersbare natuurbranden door de samenwerking met alle betrokken partijen te versterken.

Stand van zaken

Op basis van een verkenning is een natuurbrandbeheersplan opgesteld. Dit wordt in 2025 door de betrokken partijen (provincie, gemeenten en terreinbeheerders) vastgesteld. In samenwerking met Defensie is het project opgeleverd van de boorputten, waarmee op moeilijk bereikbare plaatsen kan worden voorzien in voldoende bluswater.

Wat wilden we bereiken?

We voorkomen zoveel als mogelijk dat (georganiseerde) criminaliteit de openbare (rechts)orde aantast.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren met onze veiligheidspartners gezamenlijke acties uit.

Stand van zaken

In het kader van ondermijning zijn er integrale controles uitgevoerd op bedrijventerreinen, recreatieparken, bij horeca, ondernemers en op andere risicolocaties. Daarnaast hebben we samen met politie, boa's en andere partners meerdere grootschalige verkeerscontroles gehouden, gericht op verkeersveiligheid en -overlast. Naast handhavende acties hebben we ook ingezet op preventie. Dit doen we onder andere door bewustwordingscampagnes, voorlichtingsbijeenkomsten en samenwerkingen met inwoners en buurtpreventie om signalen van ondermijning en criminaliteit vroegtijdig te herkennen en te melden.

We zorgen dat we voldoen aan de 'Brabantse norm weerbare overheid' waarmee ons weerbaarheidsniveau wordt vergroot.

Stand van zaken

We voldoen aan de Brabantse norm weerbare overheid.

We versterken de samenwerking tussen onze veiligheidspartners.

Stand van zaken

We beschikken binnen de gemeente inmiddels over twee eigen boa's. De samenwerking met partners is hierdoor aanzienlijk verbeterd, waardoor we sneller en effectiever kunnen inspelen op lokale veiligheidsvraagstukken. De boa vervult een schakelfunctie tussen leefbaarheid en veiligheid. De boa is aanwezig in de wijken en legt contacten in de samenleving. Daarnaast hebben we een grotere zichtbaarheid gerealiseerd en zijn handhavingsacties beter afgestemd op de behoeften in de wijken.

Wat geven we uit aan 5.1 Openbare orde en Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	24.895	0	24.895	31.914	7.019
Lasten	-2.025.701	-162.254	-2.187.955	-2.193.587	-5.632
Saldo	**-2.000.806**	**-162.254**	**-2.163.060**	**-2.161.673**	**1.387**

Wat veroorzaakt het verschil?

Er zijn geen significante afwijkingen te vermelden.

5.2 Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Behouden en bevorderen van het naleefgedrag voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de taken uit in het kader van Vergunningen, Toezicht en Handhaving in samenwerking met onze handhavingspartners volgens de actuele kwaliteitscriteria.

Stand van zaken

Jaarlijks wordt dit getoetst door de provincie in het Interbestuurlijk toezicht (IBT). Hieruit blijkt dat de taken zijn uitgevoerd volgens de kwaliteitscriteria.

We voeren toezicht en handhaving uit conform het Uitvoeringsprogramma Handhaving en Omgevingsvergunningen. We passen dit bewust en transparant aan, indien de dynamiek van de omgeving dit vraagt.

Stand van zaken

De gemeente werkt volgens de BIG8-cyclus, zoals vastgelegd in de VTH-kwaliteitscriteria. Deze cyclus start met het formuleren van doelen en prioriteiten, die worden uitgewerkt in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024-2027 (UHS). Op basis hiervan wordt jaarlijks een VTH-uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd volgens vastgestelde werkwijzen. Voortgang wordt gemonitord en aan het eind van het jaar vindt een evaluatie plaats. Deze werkwijze zorgt voor voortdurende verbetering en aanpassing aan actuele ontwikkelingen.

Wat geven we uit aan 5.2 Handhaving?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	17.904	0	17.904	26.683	8.779
Lasten	-410.158	53.616	-356.542	-354.334	2.208
Saldo	**-392.254**	**53.616**	**-338.638**	**-327.651**	**10.987**

Wat veroorzaakt het verschil?

Er zijn geen significante afwijkingen te vermelden.

5.3 Dienstverlening en burgerzaken

Wat wilden we bereiken?

Wij zorgen voor een dienstverleningsproces dat aansluit op ons gastvrijheidsprogramma 'Welkom in Woensdrecht' en dat voldoet aan de verwachtingen van de klant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Door een klantreis te doorlopen leren we de dienstverlening te bekijken door de ogen van de inwoner en/of ondernemer.

Stand van zaken

Uit het klanttevredenheidsonderzoek 2024 blijkt dat we hoog scoren op het onderwerp klantcontactcentrum (KCC). Daarom is de voorgenomen klantreis op dit onderwerp niet doorgezet, maar is de focus verschoven naar lager scorende onderwerpen. In 2024 is in de begroting 2025 een klantreis opgenomen voor het product vergunningen in het kader van de nieuwe omgevingswet.

De huidige servicelijn en de receptie en balie worden samengevoegd tot één klantcentrum.

Stand van zaken

De samenvoeging van de servicelijn, receptie en balie is afgerond met als nieuwe naam in 2025: Publieks Service Punt. Alle medewerkers hebben de noodzakelijke aanvullende scholing gevolgd.

We bieden onze dienstverlening bij voorkeur online aan en houden daarnaast ook andere kanalen aan (schriftelijk, telefonisch, persoonlijk).

Stand van zaken

Digitaal klantcontact is binnen het KCC ondergebracht. Hierin zitten ook de kanalen Facebook en X (Twitter).

Wat geven we uit aan 5.3 Dienstverlening en burgerzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	362.291	0	362.291	452.873	90.582
Lasten	-172.080	-8.790	-180.870	-222.021	-41.151
Saldo	**190.211**	**-8.790**	**181.421**	**230.852**	**49.431**

Wat veroorzaakt het verschil?

De verschillen worden veroorzaakt door een stijging in het aantal paspoortaanvragen.

5.4 Samenwerken en besturen

Wat wilden we bereiken?

Waar het ons werk effectiever en efficiënter maakt zoeken we de samenwerking op zodat de bestuurskracht van Woensdrecht wordt versterkt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Met implementatie van de Nota Verbonden Partijen West Brabant en herziening van de gemeenschappelijke regelingen waarin Woensdrecht deelneemt voeren we de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen door.

Stand van zaken

De herzieningen van de gemeenschappelijke regelingen zijn regionaal vastgesteld en daarmee zijn de wijzigingen doorgevoerd.

Woensdrecht vervult, uitgaande van de eigen doelstellingen bewust de juiste rol, bestuurlijk en ambtelijk in de diverse regionale agenda's en plannen.

Stand van zaken

Ontwikkeling en samenwerking gaan in de regio hand in hand. Bestuurlijk en ambtelijk stemmen we voortdurend onze inzet af waarbij we kijken naar het belang van Woensdrecht. Zowel in besturen van verbonden partijen als in andere samenwerkingsorganisaties participeert Woensdrecht zowel bestuurlijk als ambtelijk.

Wat geven we uit aan 5.4 Samenwerken en besturen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	140.659	2.500	143.159	167.011	23.852
Lasten	-2.195.459	-106.847	-2.302.306	-2.667.758	-365.452
Saldo	**-2.054.800**	**-104.347**	**-2.159.147**	**-2.500.747**	**-341.600**

Wat veroorzaakt het verschil?

De door de DNB vastgestelde rekenrente voor de pensioenen van oud-wethouders is gedaald, wat consequenties heeft voor de omvang van de voorziening APPA. Door de daling van de rente is een hogere dotatie aan de voorziening nodig geweest, wat terug te zien is in het tekort op dit product.

5.5 Financiën

Wat wilden we bereiken?

Woensdrecht is een financieel gezonde gemeente.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Onze meerjarenbegroting 2025-2028 voldoet aan de criteria van de Provincie Noord-Brabant voor repressief toezicht, wat blijkt uit het verkrijgen van een schriftelijke goedkeuring van onze begroting.

Stand van zaken

Op 10 december 2024 heeft de toezichthouder de gemeente Woensdrecht geïnformeerd dat de door de gemeenteraad op 6 november 2024 vastgestelde Programmabegroting 2025 volgens hen structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat voor Woensdrecht in het begrotingsjaar 2025 het reguliere repressieve toezicht van toepassing is.

Onze Jaarstukken voor het jaar 2023 voldoen aan de criteria van de accountant, met als resultaat een goedkeurende controleverklaring.

Stand van zaken

De in 2024 opgestelde Jaarstukken 2023 zijn door de accountant voorzien van een goedkeurende controleverklaring, waarna de gemeenteraad de Jaarstukken 2023 op 4 juli 2024 unaniem heeft vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

Woensdrecht verantwoordt transparant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We geven opvolging aan de bevindingen van onze accountant uit de jaarlijkse managementletter.

Stand van zaken

Jaarlijks wordt door onze organisatie voortgang geboekt met de opvolging van de bevindingen. Opvolging van de bevindingen vergt echter aanpassing en uitbreiding van processen en procedures, kost veel tijd en vereist een zorgvuldige afweging qua kosten en baten.

De verbijzonderde interne controle wordt zodanig opgezet, dat het college bij de Jaarstukken 2023 een rechtmatigheidsverklaring kan afgeven over het boekjaar 2023.

Stand van zaken

De in 2024 opgestelde Jaarstukken 2023 zijn, inclusief de rechtmatigheidsverklaring door de accountant voorzien van een goedkeurende controleverklaring, waarna de gemeenteraad de Jaarstukken 2023 op 4 juli 2024 unaniem heeft vastgesteld.

Gedurende het lopende begrotingsjaar verstrekken we openbare financiële tussenrapportages waardoor wanneer nodig tussentijds kan worden bijgestuurd door de gemeenteraad.

Stand van zaken

In 2024 zijn drie financiële tussenrapportages aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft de bijbehorende begrotingswijzigingen vastgesteld.

Wat geven we uit aan 5.5 Financiën?

Het merendeel van de (ontvangen) middelen uit het Gemeentefonds is begroot en gerealiseerd op dit product. Daarnaast is een groot deel van de integratie-uitkeringen met ingang van 2019 opgegaan in de algemene uitkering. Daarmee is een deel van de baten van programma 1 Sociaal Domein verhuisd naar programma 5 Bestuurskracht (algemene middelen). Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves lopen ook via dit product.

Met ingang van 2024 is aan dit product het uit het vervallen product 4.5 afkomstige budget (voor rentelasten) Aviolanda Woensdrecht (circa € 2500 gemiddeld per jaar) toegevoegd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	40.486.039	8.142.352	48.628.391	55.203.543	6.575.152
Lasten	-505.025	671.421	166.396	-6.374.441	-6.540.837
Saldo	**39.981.014**	**8.813.773**	**48.794.787**	**48.829.102**	**34.315**
Onttrekkingen	603.847	2.573.222	3.177.069	2.403.719	-773.350
Stortingen	-978.257	-1.602.035	-2.580.292	-2.825.096	-244.804
Mutaties reserves	**-374.410**	**971.187**	**596.777**	**-421.377**	**-1.018.154**
Resultaat	**39.606.604**	**9.784.960**	**49.391.564**	**48.407.726**	**-983.838**

Wat veroorzaakt het verschil?

Vergoeding voor Vluchtelingen Oekraïne
De ontvangsten en uitgaven voor vluchtelingen uit Oekraïne zijn niet in de begroting opgenomen. Voor vergoeding van de gemaakte kosten gaat het rijk uit van een normbedrag. De in Woensdrecht werkelijk gemaakte kosten zijn lager dan de vergoeding. Met tweede kwartaalrapportage 2024 is besloten om een groot deel van de vergoeding te laten vrijvallen. Het overschot op dit product is het resterende deel dat nu vrijvalt.

Tijdelijke gemeentelijk opvang (TGO) in Putte
De ontvangsten en uitgaven voor de gemeentelijk opvang van vluchtelingen in Putte zijn niet in de

begroting opgenomen. Voor vergoeding van de gemaakte kosten gaat COA uit van een normbedrag. De werkelijk gemaakte kosten zijn lager dan de vergoeding. Met tweede kwartaalrapportage is besloten om een deel van de vergoeding te laten vrijvallen. Daarna is bij interne BTW controle gebleken, na zorgvuldige bestudering van de geldende regelgeving en contact met de Belastingdienst, dat de btw niet teruggevorderd kan worden ofwel het gehanteerde normbedrag is inclusief BTW. Dit leidt tot hogere kosten 2024 en naheffing 2023. Het gevolg hiervan is dat het bedrag dat de gemeente heeft laten vrijvallen te hoog is. Over heel 2024 gezien zijn de werkelijk geboekte kosten lager dan de ontvangen vergoeding.

Algemene Uitkering Gemeentefonds
De algemene uitkering gemeentefonds is hoger uitgevallen dan begroot. De oorzaak hiervan is gelegen in diverse (door het Rijk uitgevoerde) herberekeningen die voor onze gemeente leiden tot een voordeel in 2024.

Budget onvoorziene uitgaven
Het budget voor onvoorziene uitgaven is niet gebruikt in 2024.

Renteopbrengsten kort geld vierde kwartaal 2024
De renteopbrengsten tot en met het derde kwartaal 2024 zijn verwerkt in de begroting via de derde kwartaalrapportage 2024. De renteopbrengsten over het vierde kwartaal leiden in deze jaarstukken tot een overschot.

Mutaties reserves
Tot slot is per saldo minder aan de reserves onttrokken dan begroot, hetgeen tot een nadeel in de exploitatie leidt.

5.6 Belastingen en heffingen

Wat wilden we bereiken?

We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen in 2025 op hetzelfde niveau te houden als in 2024 (excl. inflatie).

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Voor het jaar 2025 passen we maximaal de inflatiecorrectie toe op de tarieven van 2024.

Stand van zaken

De verhoging van de tarieven in de in november 2024 vastgestelde Programmabegroting 2025 betreft een inflatiecorrectie van +3,24%. Deze correctie is gebaseerd op de ontwikkeling van de consumentenprijsindex van juni 2024 ten opzichte van juni 2023 (bron: CBS).

Wat geven we uit aan 5.6 Belastingen en heffingen?

Het merendeel van de belastinginkomsten (vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe belastingverordeningen) van onze gemeente wordt binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	6.696.047	0	6.696.047	6.790.583	94.536
Lasten	-609.599	39.000	-570.599	-580.981	-10.382
Saldo	**6.086.448**	**39.000**	**6.125.448**	**6.209.602**	**84.154**

Wat veroorzaakt het verschil?

In 2024 is door de Belastingsamenwerking West-Brabant meer toeristenbelasting opgelegd over de jaren voorafgaand aan 2024 dan dat in de Programmabegroting 2024 is opgenomen. Hierdoor ontstaat een overschot.

5.7 Informatievoorziening en automatisering

Wat wilden we bereiken?

Datagedreven werken: beleid wordt mede gebaseerd op data.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Bij het opstellen van beleid starten we met het gebruik van data (analyses en trends).

Stand van zaken

Bij het opstellen van beleid wordt gebruik gemaakt van data. In 2024 is door het team Informatie & Ondersteuning hiervoor 'Woensdrecht Inzicht' ontwikkeld. Dit is de interne toegangspoort tot een uitgebreide verzameling van interactieve dashboards die de organisatie gedetailleerde data-analyse en rapportages biedt. Zijn er in dat kader specifieke wensen, dan wordt door het team Informatie & Ondersteuning in samenspraak met de beleidsontwikkelende teams gekeken hoe invulling te geven aan de data-wensen.

Voor het maken van analyses en voorspelmodellen ontwikkelen we het technisch platform verder door.

Stand van zaken

Naast de ontwikkeling van 'Woensdrecht Inzicht' wordt in de regionale ict-samenwerking (Equalit) een nieuw gezamenlijk technisch platform ontwikkeld. In dat kader zijn in 2024 o.a. gezamenlijke functionele eisen opgesteld. Op basis hiervan vindt marktverkenning plaats.

Voor het onderhouden, actualiseren, beheren en beveiligen van data groeien we toe naar centraal datamanagement voor Woensdrecht.

Stand van zaken

In 2024 is een aantal datamanagement- en functioneelbeheerstaken centraal ondergebracht in het team Informatie & Ondersteuning. Hierbij kan worden gedacht aan TIM/Timewize en Signalen. In het eind 2024 geactualiseerde Informatiebeleidsplan 2025-2028 is als beleidsuitgangspunt opgenomen dat het functioneel beheer van de diverse applicaties - en sowieso voor de basis- en kernregistraties - in beginsel centraal is ondergebracht in het team Informatie & Ondersteuning, zodat kennisdeling, professionaliteit en continuïteit optimaal worden geborgd.

Wat wilden we bereiken?

Onze informatievoorziening is maximaal digitaal, betrouwbaar, transparant en veilig.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zorgen ervoor dat de betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit van informatie is geborgd.

Stand van zaken

Aan de hand van het vastgestelde Kwaliteitssysteem Informatiebeheer wordt de betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit van de informatie en de informatievoorziening geborgd.

We voldoen aan de eisen op het gebied van informatiebeveiliging (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) en de eisen van de privacywetgeving (zoals de (Uitvoeringswet) Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet politiegegevens).

Stand van zaken

Via de ENSIA-rapportage, de jaarrapportage van de Functionaris Gegevensbescherming en de interne Wpg-audit is gerapporteerd over de mate waarin aan de wettelijke eisen wordt voldaan. In 2024 hebben we voldaan aan de wettelijke eisen.

We voldoen aan wettelijke eisen op het gebied van betrouwbare en transparante informatievoorziening.

Stand van zaken

Met name de Wet open overheid (Woo) stelt eisen aan de betrouwbaarheid en transparantie van de gemeentelijke informatievoorziening. De Woo wordt in tranches ingevoerd. Uit de in 2024 ingevulde Woo-monitor blijkt dat er wordt voldaan aan de wettelijke eisen op dit vlak.

Wat geven we uit aan 5.7 Informatievoorziening en automatisering?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-430.442	120.399	-310.043	-234.964	75.079

Wat veroorzaakt het verschil?

Voor de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) worden jaarlijks rijksgelden ontvangen. Naast de doorberekening van salariskosten in relatie tot het Woo-coördinatorschap en het functioneel beheer van de anonimiseringstool, zouden hier de kosten van een generiek instrument (tool) voor Woo-publicaties worden bekostigd. Deze generieke tool wordt in Equalit-verband aangeschaft. Om

inkooptechnische redenen is het in 2024 niet tot de aanschaf van zo'n tool gekomen, zodat ook de kosten daarvoor niet zijn gemaakt.

5.8 Overhead

Wat wilden we bereiken?

Goed en aantrekkelijk werkgeverschap en de ontwikkeling van mens en organisatie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Waar nodig gaan we samenwerkingsverbanden aan om de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening te garanderen.

Stand van zaken

In 2024 heeft een samenwerking met andere gemeenten geleid tot de aanschaf en gezamenlijke implementatie van een nieuw personeelsinformatie en salarissysteem. In samenwerking met het mobiliteitscentrum (onderdeel Regio West-Brabant) en drie andere gemeenten is gezamenlijk een digitale leeromgeving aanbesteed. Daarnaast wordt op regionaal niveau intensief samengewerkt.

We zorgen voor een gezonde en veilige (hybride) werkomgeving en bieden vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid in de uitvoering van de werkzaamheden binnen de gestelde kaders.

Stand van zaken

In 2024 is het Arbobeleid volledig opnieuw vormgegeven met als basis de resultaten uit een risico inventarisatie en evaluatie. Het resultaat is een passend beleid waarmee de ondernemingsraad ingestemd heeft.

Wat geven we uit aan 5.8 Overhead?

Om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in de wijze van toerekening van overhead is een algemene definitie van 'overhead' in artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen: 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Uitgangspunt van deze definitie is overigens dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend. Dit uitgangspunt wordt vanzelfsprekend gehanteerd. Vanwege BBV worden alle personeelslasten welke niet direct toewijsbaar zijn aan een taakveld binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	251.978	-11.503	240.475	255.731	15.256
Lasten	-9.427.783	207.647	-9.220.136	-9.111.702	108.434
Saldo	**-9.175.805**	**196.144**	**-8.979.661**	**-8.855.970**	**123.691**

Wat veroorzaakt het verschil?

Het overschot op dit product kent verschillende oorzaken. Voor de salariskosten is een lager bedrag benodigd geweest dan begroot. De kosten voor systeembeheer en automatisering zijn in 2024 lager uitgevallen dan begroot. In 2024 was budget voor extra beveiligingsmaatregelen beschikbaar gesteld, welke om diverse redenen nog niet zijn geëffectueerd. Ook is er sprake van een overschot vanwege lagere kosten voor onderhoud en aankoop van hard- en software. Tenslotte waren de energielasten lager dan vooraf werd ingeschat.

5.9 Personeel en organisatie

Wat wilden we bereiken?

We binden en boeien (potentiële) medewerkers, die bewust de keuze maken om te werken bij de gemeente Woensdrecht.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stemmen ontwikkeltrajecten, beleid en personeelsvoorwaarden af op de behoefte van organisatie en medewerkers.

Stand van zaken

Vanuit goed werkgeverschap kijken we zowel naar het belang en de ontwikkeling van het individu als van de gehele organisatie. Waar mogelijk bieden we maatwerk. Met de gesprekscyclus als centraal instrument houden we verbinding met de behoeften van onze medewerkers.

Wat wilden we bereiken?

We streven naar een leiderschapsstijl waarbij vanuit een inspirerende visie medewerkers zich gewaardeerd en gemotiveerd voelen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Leidinggevenden stimuleren en coachen de onderlinge samenwerking en verbinding tussen het bestuur en medewerkers. We introduceren zelforganisatie.

Stand van zaken

In 2024 is gestart met het versterken van de onderlinge samenwerking in het managementteam. Parallel aan dit traject wordt met behulp van de opgedane inzichten de samenwerking en zelforganiserend vermogen binnen de gehele organisatie gestimuleerd.

We leggen minder nadruk op hiërarchie en meer nadruk op samenspel en houden in de organisatie rekening met de verschillen tussen mensen, teams en taken.

Stand van zaken

Medewerkers worden gestimuleerd meer verantwoordelijkheid te nemen en over de hiërarchische structuur heen de samenwerking op te zoeken. De managers hebben hierin een coachende rol. De resultaten van onderlinge samenwerking zijn merkbaar, de komende jaren zal de aandacht voor het stimuleren van de onderlinge samenwerking aanwezig blijven.

We versterken de zelfstandigheid en het probleemoplossend vermogen van onze medewerkers.

Stand van zaken

Vanuit een faciliterende leiderschapsstijl creëren we de condities om de zelfstandigheid van onze medewerkers te vergroten. De leidinggevenden steunen de medewerkers, zodat zij niet alleen hun werk goed uitvoeren, maar ook hun persoonlijke doelen bereiken.

We betrekken de medewerkers bij de organisatie, geven hen vertrouwen en de juiste middelen om oplossingsgericht te denken en doen.

Wat geven we uit aan 5.9 Personeel en organisatie?

Vanwege BBV-regelgeving worden de baten en lasten voor formatie grotendeels verantwoord binnen product 5.8: Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	0	0	27.723	27.723
Lasten	-419.127	-1.289.778	-1.708.905	-1.510.501	198.404
Saldo	**-419.127**	**-1.289.778**	**-1.708.905**	**-1.482.778**	**226.127**

Wat veroorzaakt het verschil?

Voormalig personeel
De hoogte van de uitkeringen aan voormalig personeel is lager dan beoogd, wat tot een overschot op het product heeft geleid.

Opleidingsbudget
Er zijn minder opleidingen gevolgd dan begroot.

Budget personele veerkracht
Ieder kwartaal wordt de niet-benutte vacatureruimte geïnventariseerd, welke zorgt voor een toevoeging aan de reserve Personele veerkracht. De hoogte van de reserve Personele veerkracht is gemaximeerd op € 350.000.

Arbodiensten en verzuim
De kosten voor geneeskundige verzorging, keuring en controle met het oog op arbeidsomstandigheden- en verzuimbeleid waren lager dan begroot.

5.10 Communicatie

Wat wilden we bereiken?

Onze inwoners zijn goed geïnformeerd en tevreden over hoe de organisatie en bestuur met hen communiceren.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We communiceren tijdig en via verschillende kanalen.

Stand van zaken

We hebben in 2024 zoveel mogelijk tijdig en via verschillende kanalen gecommuniceerd. Als nieuw communicatiemiddel zijn we twee digitale nieuwsbrieven gestart: een thematische nieuwsbrief en een nieuwsbrief speciaal voor de doelgroep ondernemers.

We volgen online berichtgeving om te weten wat er leeft, zodat we hier onze communicatie en dienstverlening op af kunnen stemmen.

Stand van zaken

Door aanschaf van de social media tool Coosto, konden we in 2024 nog beter online monitoren wat er speelt. Waar nodig en mogelijk pasten we onze communicatie en dienstverlening hierop aan.

We vergroten de effectiviteit en het bereik van onze online berichten.

Stand van zaken

In 2024 hebben we de effectiviteit en het bereik van onze digitale berichtgeving verbeterd, door gebruik te gaan maken van de tool Coosto. Deze tool helpt onder andere bij het bepalen van het juiste moment van publiceren per platform en het verbeteren van de vindbaarheid. Daarnaast zijn we betaalde advertenties in gaan zetten. Dit hebben we in 2024 voor met name voor vacatures gedaan, maar dit kan in de toekomst uitgebreid worden.

Wat geven we uit aan 5.10 Communicatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	0	0	0	0	0
Lasten	-36.433	0	-36.433	-32.329	4.104
Saldo	**-36.433**	**0**	**-36.433**	**-32.329**	**4.104**

Wat veroorzaakt het verschil?

Er zijn geen bijzonderheden.

5.11 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren. In onderstaande tabel zijn indicatoren 1 t/m 5 ook verplicht vanuit de BBV, maar omdat deze lokaal ingevuld moeten worden, komen deze in onderstaande tabel terecht.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024
1. Formatie per 1000 inwoners	6,1	6,1	6,2	6,3
2. Bezetting per 1000 inwoners	6,1	5,6	5,8	6,1
3. Apparaatskosten	€ 776	€ 889	€ 1.148	€ 1.330
4. Externe inhuur	3,20%	10,20%	9,30%	10,60%
5. Overhead	15,30%	13,81%	12,06%	14,31%
6. Veiligheidsgevoel overdag	-	-	-	8,3
7. Veiligheidsgevoel 's-avonds		-	-	7,3
8. Klanttevredenheid dienstverlening				
Baliebezoek	8,1	8	8,5	9,1
Inrichting wachtruimte	-	-	-	8,4
Privacy balie	-	-	-	8,2
Openingstijden	-	-	-	8,4
Telefoon	7,7	8,2	9	7,4

Toelichting:

1. Formatie betreft het aantal fte´s dat in dienst mag zijn. *Uitgaande van formatie per 1 september 2024.*
2. Bezetting betreft het werkelijke aantal fte´s dat werkzaam is. *Uitgaande van bezetting per 1 september 2024.*
3. Apparaatskosten per inwoner: alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
4. Externe inhuur: kosten als percentage van de totale loonsom.
5. Overhead: percentage van de totale lasten.
6. Veiligheidsbeleving is weergegeven op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). In 2019 werd het Lemon-onderzoek voor het laatst verricht. De score voor overdag was 8,4 en voor 's avonds was dit 7,9. *Bron: Lemon-onderzoek 'Leefbaarheid in Woensdrecht'.*
7. Waardering die de afnemer van de dienst geeft aan de dienstverlening op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). *Bron: Intern klanttevredenheidsonderzoek.*

Verplichte BBV indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 5. Bestuurskracht weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, Provincie

Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen wij u graag naar deze twee websites. Wanneer cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, ontbraken ze ten tijde van het opstellen van dit document in de bron. Gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren dan waarschijnlijk geactualiseerd.

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden in euro's

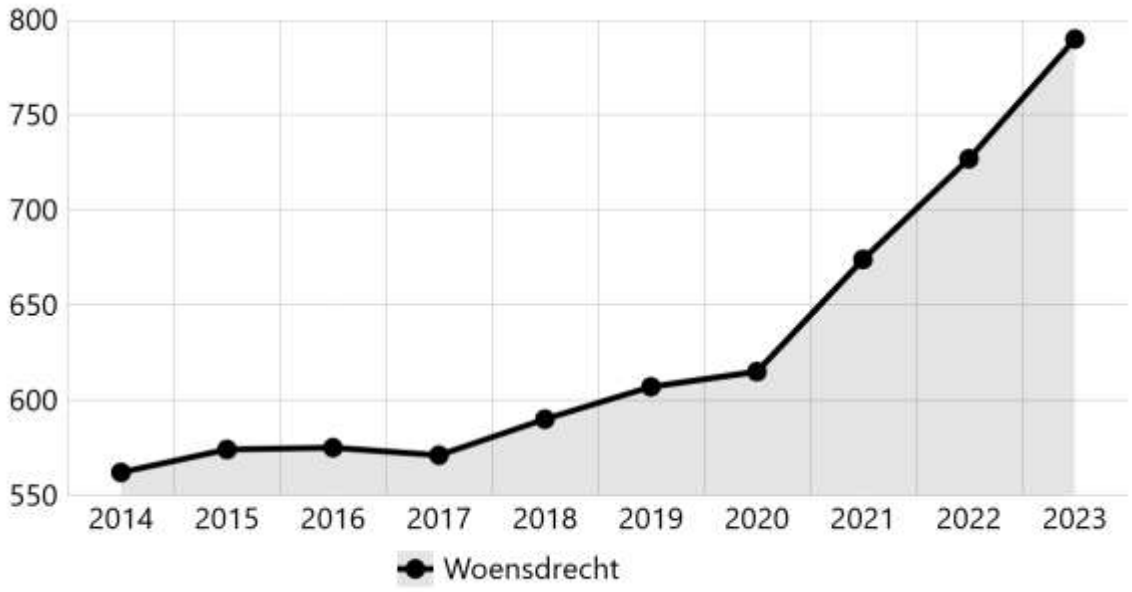

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	562	574	575	571	590	607	615	674	727	790

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

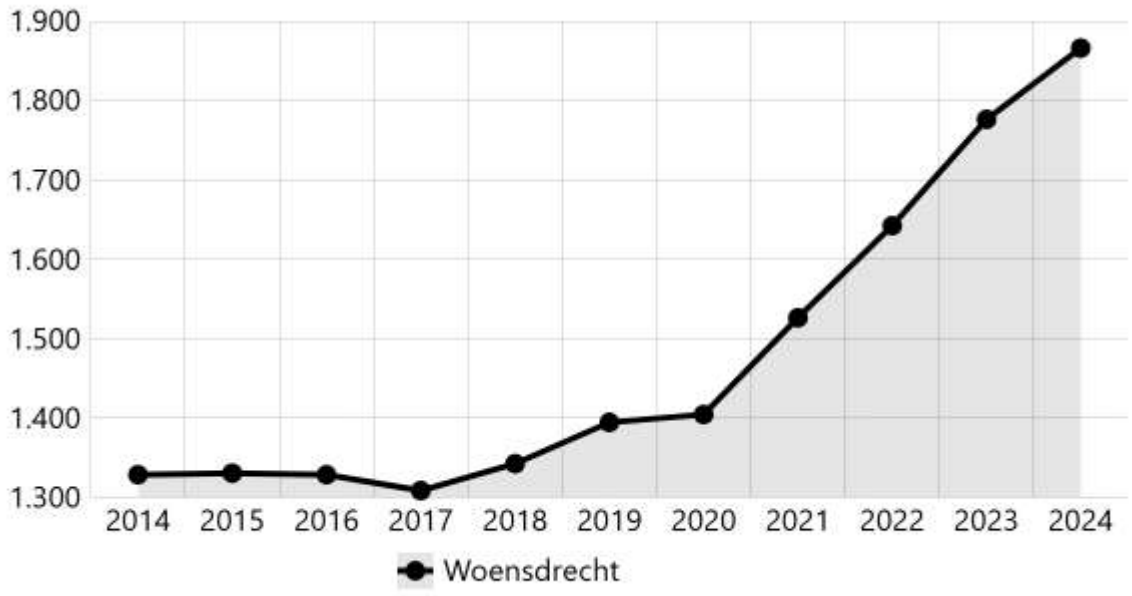

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1.328	1.330	1.328	1.308	1.342	1.394	1.404	1.526	1.642	1.776	1.866

Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

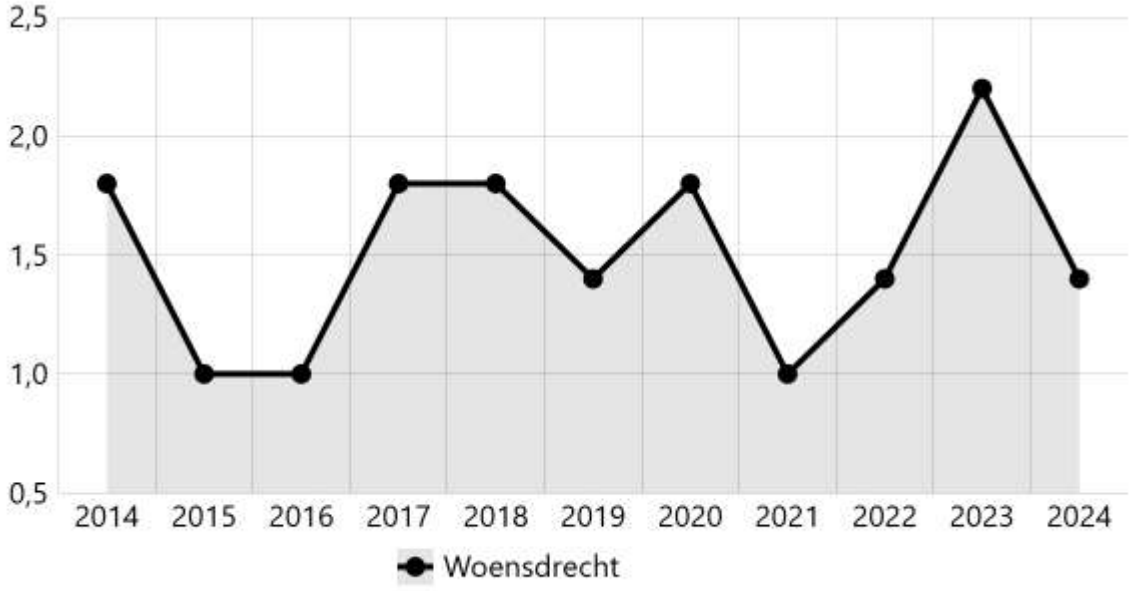

Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1,8	1,0	1,0	1,8	1,8	1,4	1,8	1,0	1,4	2,2	1,4

Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

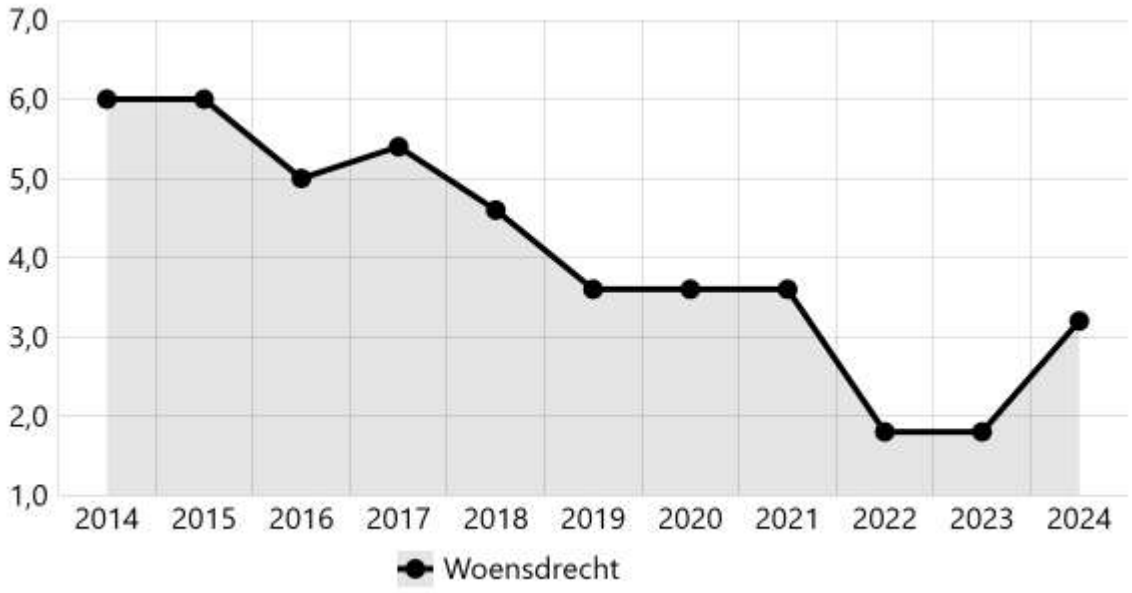

Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	6,0	6,0	5,0	5,4	4,6	3,6	3,6	3,6	1,8	1,8	3,2

Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

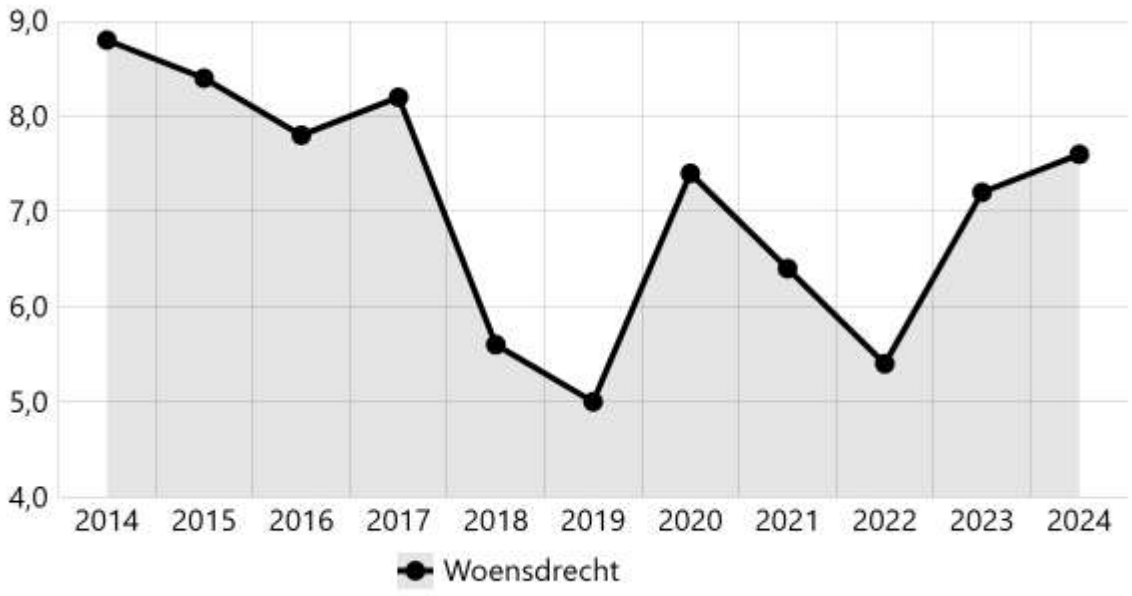

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	8,8	8,4	7,8	8,2	5,6	5,0	7,4	6,4	5,4	7,2	7,6

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag per 1.000 inwoners

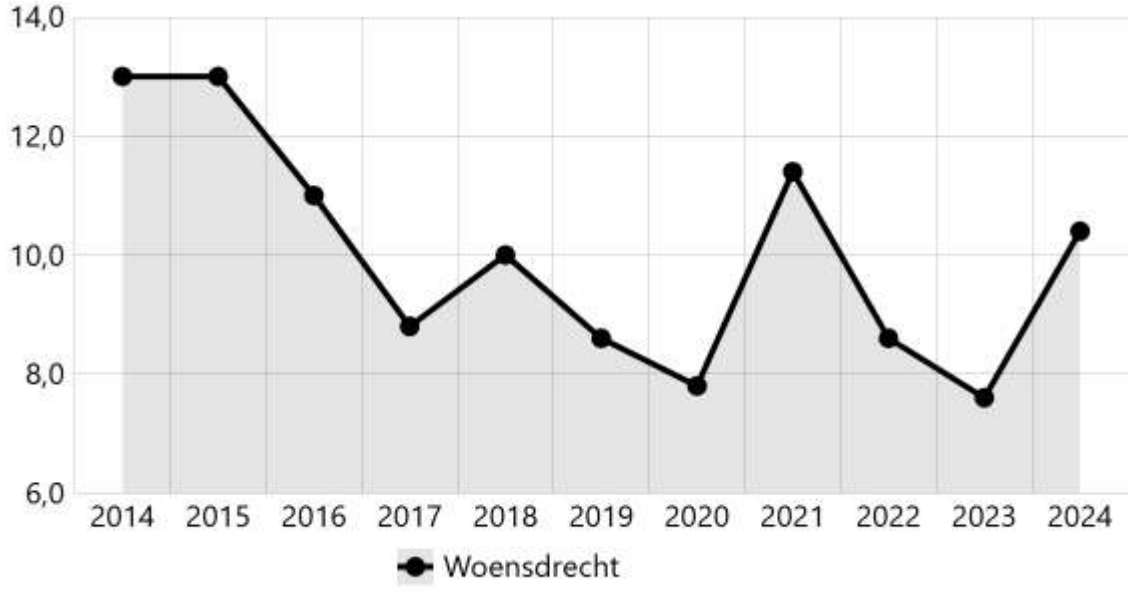

Bron: CBS - Geregistreerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	13,0	13,0	11,0	8,8	10,0	8,6	7,8	11,4	8,6	7,6	10,4

Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

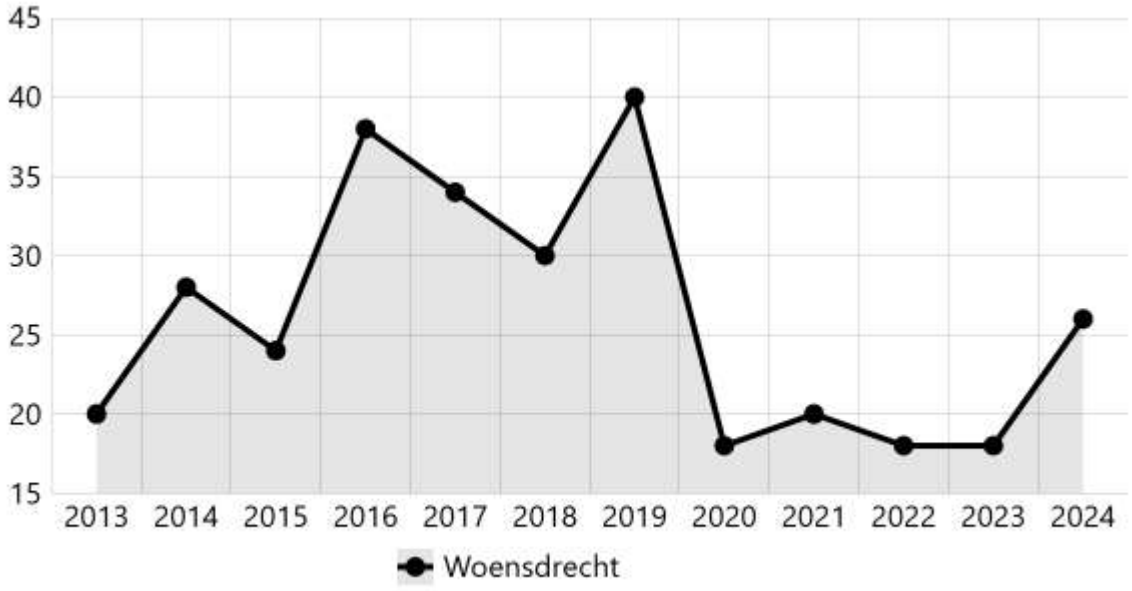

Bron: Stichting Halt

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	20	28	24	38	34	30	40	18	20	18	18	26

Percentage jongeren 12-21 jaar met een delict voor de rechter

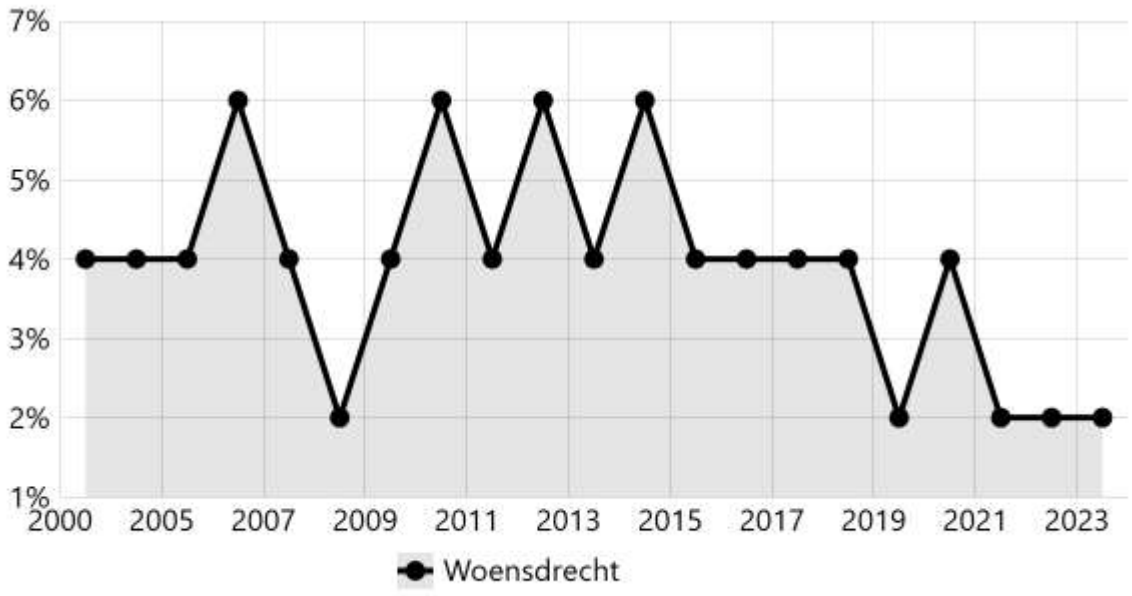

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	4%	4%	4%	6%	4%	2%	4%	6%	4%	6%	4%	6%	4%	4%	4%	4%	2%	4%	2%	2%	2%

Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x €1000)

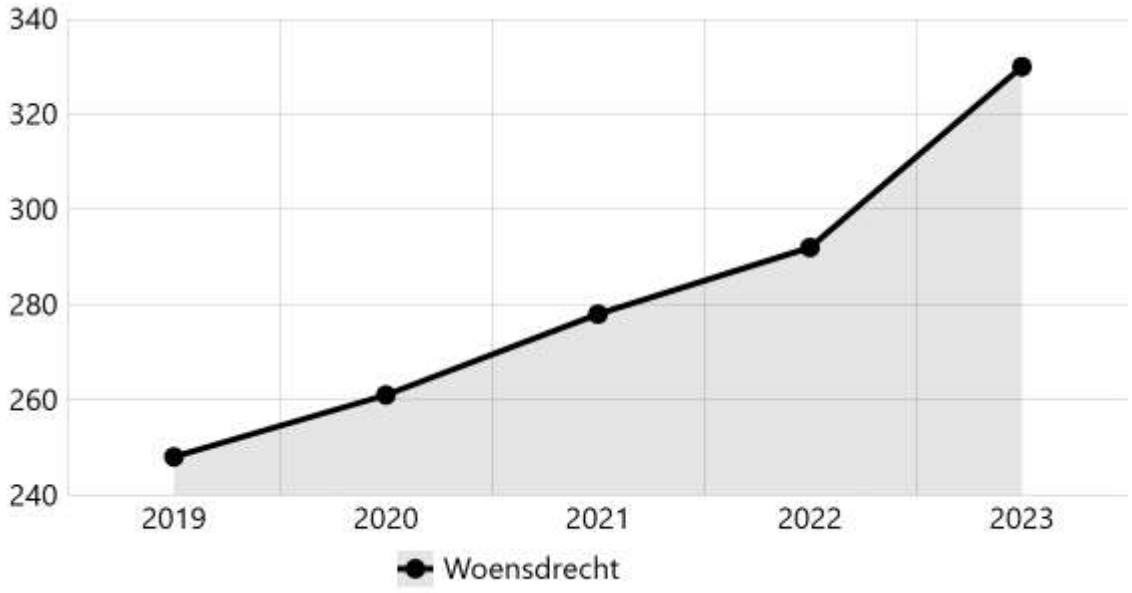

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	248	261	278	292	330

Paragrafen

Paragraaf 1 Opgaven

Algemeen

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in een aparte paragraaf bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. In het Collegewerkprogramma 2022-2026 heeft het college de volgende onderwerpen bestempeld als opgaven:

1. Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie
2. Economie
3. Bouwen & wonen

Opgave Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie

Inleiding

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De duurzaamheidsvisie (2017-2035) heeft als doel de gemeente in 2035 energie- en klimaatneutraal te maken.

Duurzaamheid loopt als een rode draad door alle uitvoeringsprogramma's heen waarmee we concreet de ambities waar kunnen maken. We kijken wat we als gemeente zelf kunnen in de openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en inkoop. Hierin vervullen en nemen we ook een voorbeeldfunctie.

Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen en ondernemers/bedrijven. Dit is noodzakelijk voor de gezamenlijke verduurzamingsopgave.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn tegen een gedwongen uitkoop van onze agrariërs.

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering: We zien steeds vaker extremere weersvormen, met langere perioden van droogte en wateroverlast door hevige regenbuien.
- Klimaatakkoord: Vanuit het klimaatakkoord dienen Nederlandse gemeenten een warmtevisie op te stellen waarin beschreven staat hoe we uiterlijk 2050 van het aardgas af zijn. De 'energietransitie' hangt hiermee samen, waarbij we overgaan van fossiele brandstof naar duurzame en CO2 neutrale energiebronnen.
- Landelijk zien we een veranderende trend van milieuwetgeving/stikstof.
- Fluctuaties binnen energieprijzen.

Ambities

- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid worden een onderdeel van alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Een energie- en klimaatneutrale gemeente in 2035.
- Hoeveelheid (rest)afvalstoffen verder naar beneden brengen en voldoen aan de VANG-Doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof).

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We denken op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen.
- Nieuw uitvoeringsprogramma duurzaamheid opstellen op basis van de Duurzaamheidsvisie.
- Uitvoering geven aan diverse projecten en activiteiten:

    - *Warmtevisie wijkscans en uitvoering (2023-2030)*
      Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Vervolgens stellen we samen met de inwoners een wijkuitvoeringsplan op en brengen dit gezamenlijk tot uitvoering.

    - *Energiebesparing en verduurzaming*
      In deze bestuursperiode worden het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het 'BENG' (bijna energieneutraal) of 'ENG' (energieneutraal) uitgangspunt. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we de kwetsbare huishoudens die het meest te lijden hebben onder de hoge energieprijzen.

    - *Regionale Energie Strategie (RES) 2.0*
      Vormgeving Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 en richting geven aan de gekoppelde uitvoering.

    - *Groene Agenda*
      Uitvoering geven aan de Groene Agenda voor de periode 2021-2025. Hierin wordt extra aandacht geschonken aan de thema's biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid.

    - *Duurzame mobiliteit*
      We zetten in op innovatieve toepassingen op het gebied van elektrisch vervoer en het ontwikkelen van mobiliteitshubs.

    - *(Her)ontwikkeling afvalinzameling*
      Samen met Saver zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding.

Stand van zaken per Jaarstukken 2024

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal. We beschikken over een kwalitatief hoogwaardig landschap dat we koesteren en dat bijdraagt aan de woonkwaliteit van onze inwoners. Tegelijkertijd zijn er knelpunten ten gevolge van extremere weersomstandigheden in combinatie met de natuurlijke kenmerken van ons grondgebied die kunnen leiden tot verdroging en wateroverlast. Daarom treffen we maatregelen om water vast te houden waar mogelijk en water tijdig af te voeren waar nodig. Dit doen we door samenwerking met partners bij de uitvoering van projecten en we passen deze principes toe bij de herinrichting en het onderhoudswerk in onze gemeente.

Ook de biodiversiteit dragen wij een warm hart toe. Op steeds meer plaatsen passen we zogenaamde bijenmengsels toe op plekken waar dat nuttig en haalbaar is. Door extensief maaibeleid in combinatie met een natuurlijk bermbeheer dragen we op die manier bij aan het vergroten van de biodiversiteit.

Woensdrecht draagt bij aan de energietransitie door zonneparken te ontwikkelen en pilots uit te voeren met betrekking tot wijkverduurzaming. Ook het isoleren van woningen komt hierbij aan bod en we zetten in op het geven van voorlichting en advies om onze inwoners goed op weg te helpen bij de keuze voor de juiste isolerende maatregelen.

Opgave Economie & Aviolanda

Inleiding

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een unieke geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder op het gebied van luchtvaartgebonden onderhoud. Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Ontwikkelingen

- Druk op de arbeidsmarkt.
- Economische onzekerheid vanwege de energiecrisis.
- Toenemende inflatie.

Ambities

- We stimuleren hergebruik en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.
- Stimuleren van samenwerking tussen ondernemers/bedrijven en gemeente.
- Voorzien in voldoende geschoold en gekwalificeerd personeel.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te versterken.
- Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een nieuwe economische visie op.
- Stimuleren verbinding overheid, onderwijs, ondernemers, om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
- We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.
- We realiseren Driehoeven III voor bestaande en eigen ondernemers uit de gemeente.

Stand van zaken per Jaarstukken 2024

- De frequentie van het overleg met de bedrijvenvereniging Zuidwesthoek is verhoogd naar een keer per kwartaal. Er vindt intensieve informatie uitwisseling plaats.
- Voor de nieuwe economische visie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld.
- Het bestemmingsplan voor de uitbreiding van Driehoeven III als lokaal vraaggericht bedrijventerrein is vastgesteld.

Aviolanda

In het Ondernemingsplan 2024-2028 van Business Park Aviolanda B.V. (hierna: BPA BV) dat door beide aandeelhouders provincie Noord-Brabant en gemeente Woensdrecht vastgesteld worden de ambities van Aviolanda voor de verdere ontwikkeling van het Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades cluster (hierna: MRO&U) weergegeven.

Voor de uitvoering van dit Ondernemingsplan is een behoefte geraamd van meer dan € 50 miljoen aan (project)financiering en zijn ook kapitaalstortingen in BPA BV noodzakelijk. Voor beide financieringswijzen wordt door BPA BV een beroep gedaan op de aandeelhouders.

In het Ondernemingsplan is de ambitie opgenomen om een aerospace cluster te ontwikkelen waarin klanten ontzorgd en gestimuleerd worden. Het cluster is daarbij toonaangevend op het gebied van complexe en innovatieve onderhoudsdiensten met een hoge mate van kwaliteit, flexibiliteit, innovatie en unieke hoogwaardige aerospace MRO&U kennis.

De ambitie is vertaald naar de volgende vijf strategische doelen voor de ontwikkeling van Business Park Aviolanda en de coördinatie van het bredere MRO&U cluster:

- verdere versterking van de waardeketen aan hoogwaardige en flexibele MRO&U activiteiten;
- vormgeven van de samenwerking tussen civiel en militair en toewerken naar één ecosysteem;
- zorgdragen voor voldoende gekwalificeerd personeel (= Human Capital agenda);
- stapsgewijs en vraaggericht (her)ontwikkelen van faciliteiten, vastgoed en gebied;
- ontwikkeling van een robuuste, efficiënte en effectieve werkorganisatie (BPA BV) om de kansen proactief op te pakken.

De verdere ontwikkeling van het Business Park Aviolanda is een belangrijke economische factor voor de gemeente Woensdrecht en de regio. Met betrekking tot het leveren van een bijdrage aan realisatie van het Ondernemingsplan is een wijze van financiering gezocht die aansluit bij de draagkracht van Woensdrecht.

Onze gemeente heeft aangegeven geen rol te gaan spelen in het verstrekken van de (project)financieringen, maar wel in het doen van kapitaalstortingen. Voor de periode 2024-2028 zal dit, na besluitvorming door de raad, leiden tot een totaal aan kapitaalverstrekkingen (= agio) voor rekening van onze gemeente van ca € 4 miljoen, dat in verschillende delen zal worden gestort.

Voor Business Park Aviolanda en de Vliegbasis is een Human Capital Agenda 2.0 opgesteld. Een onderzoek naar vestigingsfactoren voor personeel en studenten is verwerkt in het businessplan van BPA. Ook heeft onze gemeente aangegeven een faciliterende rol te willen vervullen in de realisatie van deze agenda. Tevens is ingezet op het creëren van mogelijkheden voor de bereikbaarheid van Aviolanda via het openbaar vervoer en een onderzoek naar een snelfietspad.

Onze voorgenomen kapitaalstortingen in BPA BV leveren geen direct financieel rendement op. Wel zal onze gemeente maatschappelijk rendement behalen op de verdere doorontwikkeling, waaraan door de raad voorwaarden kunnen worden gesteld. In 2024 is gestart met de concretisering van het begrip maatschappelijk rendement.

Opgave Bouwen & wonen

Inleiding

De gemeente Woensdrecht zet zich ervoor in dat haar dorpen zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen als kernen waarin het goed wonen is. Met het inzetten op nieuwbouw, wordt een passend antwoord gevonden op de groeiende vraag naar woningen. Het woningbouwprogramma stemmen we op de eerste plaats af op de vraag naar woningen van de eigen inwoners. We geven daarom prioriteit aan het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge huishoudens en senioren die in Woensdrecht willen blijven wonen. Doorstromers moeten de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een passende woning. Daarnaast willen we ook een kwaliteitsslag maken en focussen we op het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

Door de hoge huizenprijzen en het minimale aanbod van passende woningen, verhuizen mensen minder snel waardoor ze te lang in hun eigen - niet altijd passende - woning blijven wonen. Dit belemmert de doorstroming.

De afgelopen jaren heeft Woensdrecht te weinig kunnen bouwen door stikstofproblemen. De vraag naar woningen binnen onze gemeente komt van meerdere doelgroepen, waaronder: eigen inwoners (starters en doorstromers), instroom van buiten de gemeente, arbeidsmigranten en statushouders.

Vergrijzing en ontgroening vinden plaats, maar leiden niet tot bevolkingsafname. Er is een toename in het aantal huishoudens, maar het aantal inwoners per huishouden neemt af.

De wijziging van samenstelling en doelgroepen leidt niet alleen tot de behoefte aan meer woningen, maar ook aan andere woningtypen.

Ontwikkelingen

- Ouderen en inwoners die zorg nodig hebben, blijven door Rijksbeleid langer thuis wonen. Deze mensen wonen in veel gevallen in een woning die niet langer aansluit op hun woonbehoefte.
- Het vinden van een passende en betaalbare woning is voor veel mensen moeilijk. We voorzien een extra behoefte in het sociale huursegment.
- De komende jaren zal - als gevolg van het door het Rijk aangekondigde stikstofbeleid -het bouwen binnen onze gemeente speciale aandacht vragen.

Ambities

- Ondanks de stikstofproblematiek kijken we waar er mogelijkheden zijn voor woningbouw.
- Voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning in combinatie met de juiste zorg.
- We bouwen voor alle categorieën woningzoekenden, alle typen en woonvormen. We richten ons in het bijzonder op jongeren (starters) en senioren en willen dat daar in totaliteit één op de drie nieuw te bouwen woningen voor beschikbaar komt.
- We streven ernaar om binnen de bestuursperiode tenminste 250 woningen te bouwen. Onze ambitie is groter.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren.
- Middels de Omgevingswet geeft de gemeente ruimte aan vernieuwende woonvormen, op voorwaarde dat dit niet strijdig is met de omgevingsvisie en de woningbouwprogrammering.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Wij geven uitvoering aan de Woondeal waarbinnen is afgesproken dat 30 % van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37 % bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Naast het vergroten van de kwantiteit is er ook aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van de woningvoorraad. Er zijn hoge ambities voor wat betreft het energiezuinig en daar waar mogelijk energieneutraal maken van woningen volgens het ‘BENG’ (bijna energieneutraal) of ‘ENG’ (energieneutraal) uitgangspunt). Ook wordt ingezet op het levensloopbestendig maken van woningen, zowel bij de bestaande voorraad als bij nieuwbouw.
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuur-inclusief te bouwen.
- We stellen een woonzorgvisie op om de toekomstige vraag naar wonen en zorg van verschillende doelgroepen in beeld te brengen en hier beleidsmatig en qua uitvoering richting aan te geven. Voor wat betreft het urgentievraagstuk voor woningzoekenden uit bijzondere doelgroepen wordt een huisvestingsverordening opgesteld.

Stand van zaken per Jaarstukken 2024

Er speelt veel op het beleidsveld wonen en de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente wordt steeds groter. Hierop wordt actief geanticipeerd. Zo wordt er uitvoering gegeven aan de Wet goed verhuurderschap, is recent een woondeal gesloten en wordt er een woonzorgvisie en volkshuisvestingsprogramma opgesteld. Tevens is de samenwerking met de woningcorporaties versterkt. Samen werken we toe naar vergroting van de sociale huurvoorraad in de gemeente Woensdrecht. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de kwaliteit van de bestaande woningen.

Paragraaf 2 Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf gaat nader in op de lokale heffingen die gedurende het rapportagejaar zijn ontvangen.

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën.

- Belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat. De lokale belastingen dragen bij aan de algemene middelen van de gemeente.
- Rechten zijn heffingen voor het gebruik van bepaalde werken, diensten of inrichtingen van de overheid. Tegenover de heffing staat een tegenprestatie van de overheid.

De belastingverordeningen voor 2024 zijn door de raad in de openbare raadsvergadering van november 2023 vastgesteld. Na de uitgangspunten van ons lokaal beleid, een tabel van de geraamde en gerealiseerde inkomsten in 2024 (A) en een overzicht van de tariefontwikkeling 2020-2024 (B) worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen toegelicht:

1. Onroerende zaakbelastingen (ozb)
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Lokale lastendruk
5. Vergelijkend overzicht woonlasten
6. Hondenbelasting
7. Forensenbelasting
8. Toeristenbelasting
9. Marktgelden
10. Lijkbezorgingsrechten
11. Leges
12. Kwijtscheldingsbeleid

Lokaal beleid

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen is gebaseerd op de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026 en het collegewerkprogramma 2022-2026 'Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht'. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.

De uitgangspunten met betrekking tot de financiën van de gemeente zijn:

- Om alle thema's te kunnen uitvoeren, heeft de gemeente behoefte aan voldoende financiële middelen. De financiële positie van de gemeente is gezond, het huishoudboekje is op orde. Van belang is dat dit zo blijft. De hoge inflatie plaatst ons voor grote uitdagingen. Dit leidt tot hogere uitgaven in de exploitatie, maar ook de ramingen voor investeringen worden daardoor ongewis. Dat laatste kan leiden tot het temporiseren van uitgaven. Mogelijk stelt ook een herverdeling van het gemeentefonds ons voor extra uitdagingen. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe;

- De inflatie raakt onze inwoners in hun portemonnee. De gemeente doet binnen haar wettelijke mogelijkheden wat ze kan;
- Over de financiële positie van gemeenten na 2026 blijven zorgen bestaan. Aandachtspunt blijft onze solvabiliteit (eigen vermogen ten opzichte van totaal vermogen);
- De hoeveelheid (rest)afvalstoffen moet verder naar beneden en uitgangspunt is het voldoen aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof). Samen met Saver NV zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding. De milieustraat zal daar een spil in zijn. Het uitgangspunt blijft dat de gebruiker betaalt en de afvalstoffenheffing kostendekkend is.

A. Geraamde en gerealiseerde inkomsten

In 2024 zijn de volgende inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen geraamd en gerealiseerd:

Bedragen kolom 2 t/m 7 x € 1.000

Inkomsten lokale heffingen per belastingsoort									
		Begroting 2024							
Titel	Jaarstukken 2023	Primitieve begroting 2024	Heffingsmaatregel	Wijzigingen	Totaal begroot 2024	Jaarstukken 2024	% Realisatie	Aandeel in % van totaal 2024	Bedrag 2024 (per inwoner)
1	2	3	4	5	6 (3 t/m 5)	7	8	9	10
Onroerende zaakbelastingen	€ 5.526	€ 5.498	€ 330	€ -	€ 5.828	€ 5.839	100%	49%	€ 263
Afvalstoffenheffing	€ 2.616	€ 2.672	€ 209	€ -	€ 2.881	€ 2.974	103%	25%	€ 134
Rioolheffing	€ 2.142	€ 2.134	€ 38	€ 85	€ 2.257	€ 2.259	100%	19%	€ 102
Hondenbelasting	€ 123	€ 116	€ 13	€ -	€ 129	€ 117	91%	1%	€ 5
Forensenbelasting	€ 49	€ 51	€ 3	€ -	€ 54	€ 50	93%	0%	€ 2
Toeristenbelasting	€ 628	€ 641	€ -	€ -	€ 641	€ 730	114%	6%	€ 33
Totaal:	€ 11.084	€ 11.112	€ 593	€ 85	€ 11.790	€ 11.969	**102%**	**100%**	€ 539

(1) Inwonertal gemeente Woensdrecht per 1-1-2024, definitief cijfer vastgesteld door het CBS: 22.208.

B. Tariefontwikkeling 2020-2024

De belastingverordeningen voor 2024 zijn door de raad in de openbare raadsvergadering van november 2023 vastgesteld. De vastgestelde tarieven voor 2020 - 2024 zijn opgenomen in het volgend overzicht.

Tarieven per belastingsoort			2020	2021	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelastingen							
Woningen: eigenaren			0,1083%	0,1134%	0,1081%	0,1058%	0,1075%
Niet-woningen: eigenaren			0,1661%	0,1844%	0,1862%	0,1821%	0,1887%
Niet-woningen: gebruikers			0,1382%	0,1546%	0,1561%	0,1527%	0,1582%
Afvalstoffenheffing							**Bedragen in €**
Vast deel			150,00	175,00	178,50	197,25	212,25
Afvalcontainer (per lediging):							
- 240 liter restafvalcontainer							
1 - 13 ledigingen			8,00	8,00	8,16	9,02	9,71
14 - 20 ledigingen			10,00	10,00	10,20	11,27	12,13
21 - 26 ledigingen			12,00	12,00	12,24	13,53	14,56
- 140 liter restafvalcontainer							
1 - 13 ledigingen			4,70	4,70	4,79	5,29	5,69
14 - 20 ledigingen			5,85	5,85	5,97	6,60	7,10
21 - 26 ledigingen			7,00	7,00	7,14	7,89	8,49
- 240 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- 140 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- Ondergrondse restafvalcontainer (per inworp)			1,00	1,00	1,02	1,13	1,22
Rioolheffing	**Art.nr.**	**Systematiek**					**Bedragen in €**
Vastrecht	1.1.1	woning met één persoon	147,00	152,50	152,50	157,40	165,35
		woning met meerdere personen	196,00	203,50	203,50	210,00	220,50
	1.1.2	niet-woning	196,00	203,50	203,50	210,00	220,50
Gedifferentieerde tarieven niet-woningen	2.1.1	vastrecht + variabel tarief voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 501 m3 tot en met 1.000 m3, per m3	0,89	0,92	0,92	0,95	1,00
	2.1.2 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 2.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,60				
	2.1.3 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 2.001 tot en met 5.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,37				
	2.1.4 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 5.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag	0,29				
	2.1.5 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag	0,21				
	2.1.2	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag		0,52	0,52	0,54	0,57
	2.1.3	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 tot en met 20.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag		0,24	0,24	0,25	0,26
	2.1.4	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 20.001 tot en met 30.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.3 berekende bedrag		0,23	0,23	0,24	0,25
	2.1.5	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 30.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag		0,22	0,22	0,23	0,24
Hondenbelasting							
1e hond			37,50	37,50	37,50	37,50	37,50
2e en volgende hond			65,00	65,00	65,00	65,00	65,00
Kennel			155,00	155,00	155,00	155,00	155,00
Forensenbelasting							
Tarief			3,36‰	0,3413%	0,3251%	0,3179%	0,3231%
Toeristenbelasting							**Bedragen in €**
Per overnachting, per persoon			1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Marktgelden							**Bedragen in €**
Weekmarkt Hoogerheide			4,50	4,50	4,50	4,50	4,50

Tarieven per belastingsoort	2020	2021	2022	2023	2024
Weekmarkt Putte	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Jaarmarkt Putte	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00

1. Onroerende zaakbelastingen (ozb)

De onroerende zaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak, de WOZ-waarde. De peildatum van de WOZ-waarde is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de aanslag betrekking heeft. De WOZ-waarde per 1 januari 2023 is leidend voor de belastingaanslag van 2024.

De tarieven voor 2024 zijn verhoogd met het inflatiepercentage van 5,7 procent.

Geheel in lijn met de landelijke trend is het aantal WOZ-bezwaren in 2024 gedaald ten opzichte van 2023, wat als een atypisch jaar beschouwd wordt, omdat door burgers en no-cure-no-pay bureaus (NCNP's) massaal bezwaar werd ingediend.

Op 1 januari 2024 is de Wet herwaardering proceskosten WOZ en BPM in werking getreden, waarin de proceskostenvergoeding van NCNP's beperkt werd. Daarnaast is de BWB direct betrokken bij landelijk overleg over de verdere uitwerking van de maatregelen die beogen de instroom van bezwaar- en beroepschriften van NCNP's in te perken. Deze moeten zorgen voor een lagere druk op de bedrijfsvoering van de BWB.

2. Afvalstoffenheffing

Iedere gemeente heeft de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen binnen haar grondgebied (art. 10.21 en 10.22 Wet milieubeheer). De gemeente kan, ter compensatie van de kosten die verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen, een heffing instellen, alleen voor inwoners, voor ieder perceel (woning) waar de mogelijkheid bestaat tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen, ook al wordt er geen afval aangeboden.

De gemeente Woensdrecht werkt, net als andere Nederlandse gemeenten, aan het maximaliseren van recycling en het minimaliseren van restafval. Het verwerken van afval wordt steeds duurder en de urgentie om grondstoffen duurzaam te hergebruiken neemt toe. Daarom zetten we in op een circulaire economie, waarbij afval zoveel mogelijk wordt voorkomen en waardevolle grondstoffen opnieuw worden gebruikt.

Tevens moet de activiteit ‘afvalinzameling & -verwerking’ kostendekkend uitgevoerd worden. Dit betekent dat de lasten financieel gedekt moeten worden door de baten. Daarnaast geldt het principe 'de gebruiker betaalt': hoe meer restafval iemand aanbiedt, hoe hoger de kosten.

Nieuwe landelijke doelen en de VANG-doelstellingen
Het landelijke VANG-programma (Van Afval Naar Grondstof) is gericht op het verminderen van restafval en het verbeteren van afvalscheiding. De oorspronkelijke VANG-doelstellingen (100 kg restafval per inwoner in 2020, 30 kg restafval per inwoner in 2030 en 75% afvalscheiding in 2020) zijn niet gehaald. Daarom zijn de nationale doelen bijgesteld en in lijn gebracht met Europese richtlijnen:

- 55% recycling van stedelijk afval in 2025;

- 60% recycling in 2030;
- 65% recycling in 2035.

Daarnaast werkt Nederland toe naar een volledige circulaire economie in 2050, met als tussendoel een 50% reductie van primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiele grondstoffen) in 2030 (bron: www.vang-hha.nl). Hoewel de focus verschuift naar hogere recyclingpercentages en circulair grondstoffenbeheer, blijft het verminderen van restafval een belangrijk doel.

Afval en recycling in Woensdrecht
De gemeente Woensdrecht hanteerde jarenlang de VANG-doelstelling van maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020. Maar de realiteit laat echter zien dat dit nog niet binnen bereikt ligt. In 2024 bedroeg de hoeveelheid (huishoudelijk) restafval nog 128 kg (bron: Saver NV).

De gemeente Woensdrecht heeft zich gecommitteerd aan de landelijke en regionale doelen voor een circulaire economie en streeft naar 100% circulariteit in 2050. In lijn met de landelijke ontwikkelingen heeft de gemeente Woensdrecht haar Duurzaamheidsvisie geactualiseerd en doelen bijgesteld. Om de nationale circulaire doelstellingen te halen en bij te dragen aan een duurzamer afvalbeheer, werkt de gemeente toe naar:
- Maximaal 93 kg restafval per inwoner in 2030;
- Volledig circulair in 2050, zonder gebruik van primaire grondstoffen.

(bron: Duurzaamheidsvisie gemeente Woensdrecht 2025)

Dit betekent dat de focus niet alleen ligt op het verminderen van restafval, maar ook op het verbeteren van afvalscheiding, het voorkomen van vervuiling in gescheiden afvalstromen en het bevorderen van circulair grondstoffenbeheer.

Bestaande maatregelen (sinds 2020):
- Variabele en progressieve tarieven voor restafval;
- Verhoging van het tarief voor de extra tikken op de milieustraat;
- De ophaalfrequentie van het restafval aan huis blijft gehandhaafd op eenmaal in de twee weken.

Tarieven

Vanuit het principe “de gebruiker betaalt” is er met ingang van het jaar 2020 een progressief tariefstelsel ingevoerd. Omwille van de stijgende kosten van de inzameling en verwerking van het afval zijn de tarieven met ingang van 2024 met 7,6% verhoogd. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn opgenomen in het overzicht van de tariefontwikkeling 2020-2024 (B) in deze paragraaf. Het percentage kostendekkendheid is als gevolg van deze maatregelen de afgelopen jaren gestegen van 88% (2018), 86% (2019), 103% (2020), 101% (2021), 107,5% (2022), 106,7% (2023) naar 107,6% in 2024.

Voorziening 'egalisatie afvalinzameling en -verwerking'

Woensdrecht heeft een voorziening 'egalisatie afvalinzameling & -verwerking' tot haar beschikking voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Het saldo van de voorziening was eind jaar 2019 gedaald naar nul. Het positief financieel resultaat op 'afval' van de jaren 2020 tot en met 2024 is aan de voorziening toegevoegd. Het saldo van de voorziening per 31-12-2024 bedraagt (afgerond) € 631.000.

Met ingang van de programmabegroting 2017 is een overzicht van de kostendekkendheid, ingericht naar taakvelden, opgenomen. Hierna volgt het overzicht voor het jaar 2024.

Kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking

Taakveld/omschrijving	Specificatie	Begroting 2024	%	Realisatie 2024	%
Lasten					
7.3 Afval	1. Afvalinzameling	€ -1.141.750		€ -1.147.707	
	2. Afvalverwerking	€ -533.850		€ -527.101	
	3. Milieustraat	€ -887.500		€ -863.244	
	4. Overig	€ -212.136		€ -189.502	
2.1 Verkeer en vervoer	5. Straatreiniging	€ -31.112		€ -41.287	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ -85.000		€ -88.385	
Baten (exclusief opbrengsten afvalstoffenheffing)					
7.3 Afval	2. Afvalverwerking	€ 383.000		€ 383.663	
	3. Milieustraat	€ 9.805		€ 7.476	
	7. Dividenduitkering Saver NV	€ 79.550		€ 79.550	
BTW		€ -354.953		€ -345.804	
Overhead				€ -29.981	
Totaal (lasten minus baten)		**€ -2.773.946**	**100%**	**€ -2.762.322**	**100%**
Opbrengsten afvalstoffenheffing (opgenomen in taakveld 7.3 Afval)		€ 2.880.750		€ 2.973.625	
Saldo en kostendekkendheid		€ 106.804	104%	€ 211.303	108%
Toevoeging aan de voorziening 'afvalinzameling & - verwerking'		€ -		€ -211.303	
Saldo afvalinzameling & -verwerking na toevoeging aan de voorziening		€ 106.804		€ -	

Toelichting op de tabel ‘kostendekkendheid ‘afvalinzameling & - verwerking’
Het taakveld ´7.3 Afval´ is het centrale taakveld. Naast de baten en lasten uit het taakveld ‘7.3 Afval’ wordt van het taakveld ‘2.1 Verkeer en vervoer’ een bedrag van (afgerond) € 41.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 25% van de gerealiseerde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Van het taakveld ´6.3 Inkomensregelingen´ wordt een bedrag van (afgerond) € 88.000 voor het deel van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de heffing betrokken.

Financieel resultaat afvalinzameling & -verwerking
Het voordelig resultaat op 'afval' bedraagt in 2024 (afgerond) € 211.000. De kostendekkendheid bedraagt 107,6% (2023: 106,7%). In de (gewijzigde) begroting is rekening gehouden met een voordelig resultaat van (afgerond) € 107.000. Het voordelig resultaat van € 211.000 is toegevoegd aan de voorziening 'egalisatie afvalinzameling & verwerking'.

Ondanks dat er op de milieustraat 548 ton meer afval is aangeboden dan verwacht, is er als gevolg van lagere verwerkingskosten een financieel voordeel gerealiseerd van (afgerond) € 24.000. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn (afgerond) € 93.000 hoger als gevolg van meer aanbiedingen van restafvalcontainers en de inworpen in de ondergrondse restafvalcontainers. Aan GFTE-afval, oud papier en karton en glas is 13 ton, respectievelijk 58 ton en 213 ton minder aangeboden. Aan restafval is 46 ton meer ingezameld.

3. Rioolheffing

Onder de naam ‘rioolheffing’ wordt geheven: een belasting ter bestrijding van de kosten die voor de gemeenten verbonden zijn aan:

- De inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, evenals de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
- De inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde en afvloeiende hemelwater, evenals het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Het college van burgemeester en wethouders kan ter invulling van de taak, op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer, een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen (art. 3.14 Omgevingswet). In het gemeentelijk waterprogramma (GWP) wordt aangegeven op welke manier de gemeente de gemeentelijke watertaken wil verbeteren, uitbreiden, onderhouden en beheren en welke middelen noodzakelijk zijn om de gestelde doelen te bereiken. Het huidige GWP is vastgesteld door de gemeenteraad in november 2023 en heeft een looptijd van 4 jaar (2024-2027).

Met ingang van het belastingjaar 2010 wordt een rioolheffing geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De rioolheffing kent twee grondslagen:

- Een vast tarief per perceel;
- Een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De tarieven voor 2024 zijn opgenomen in het overzicht van de tariefontwikkeling 2020-2024 (B) in deze paragraaf. De tarieven voor 2024 zijn ten opzichte van de tarieven 2023 gemiddeld met 5% verhoogd. De stijging van de tarieven is gebaseerd op het GWP 2024-2027. Voor het variabele tarief worden er staffels (grootteklassen) onderscheiden.

Met ingang van de programmabegroting 2017 is een overzicht van de kostendekkendheid, ingericht naar taakvelden, opgenomen. Onderstaand het overzicht voor het jaar 2024.

Kostendekkendheid riolering

Taakveld/omschrijving	Specificatie	Begroting 2024	%	Realisatie 2024	%
Lasten					
7.2 Riolering	1. Exploitatie en beheer riolering	€ -1.782.355		€ -1.103.574	
	2. Heffing en invordering rioolheffing	€ -42.827		€ -42.827	
	3. Sparen (dotatie voorzien. Vervang.invest.)			€ -1.151.500	
2.1 Verkeer en vervoer	4. Aandeel kosten straatreiniging	€ -93.338		€ -123.865	
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	5. Kosten onderhoud watergangen	€ -103.300		€ -62.487	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding rioolheffing	€ -70.000		€ -59.752	
Baten (exclusief opbrengsten rioolheffing)					
7.2 Riolering	N.v.t.	€ -		€ -	
BTW		€ -165.680		€ -212.190	
Overhead				€ -168.577	
Totaal (lasten minus baten)		**€ -2.257.500**	**100%**	**€ -2.924.772**	**100%**
Opbrengsten rioolheffing (opgenomen in taakveld 7.2 Riolering)		€ 2.257.500		€ 2.258.772	
Saldo en kostendekkendheid		€ -	100%	€ -666.000	77%

Toelichting op de tabel ‘kostendekkendheid ‘riolering’

In de tabel zijn de lasten en baten opgenomen, die voor het bepalen van de tarieven van de rioolheffing van toepassing zijn. Naast de baten en lasten uit het taakveld ‘7.2 Riolering’ wordt van het taakveld ‘2.1 Verkeer en vervoer’ een bedrag van (afgerond) € 124.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 75% van de gerealiseerde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Het vegen van de goten beperkt het instromen van vuil in de straatkolken en voorkomt vervuiling van het rioolstelsel.

Van het taakveld '5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie' wordt een bedrag van (afgerond) € 62.000 in de heffing betrokken. Dit betreft de gerealiseerde lasten van het onderhoud van de gemeentelijke watergangen (sloten) inclusief het afvoeren van het slootvuil. Het toerekenen van het onderhoud watergangen aan rioolbeheer is reëel vanuit de relatie met de zorgplicht hemelwater. Het functioneren van het hemelwaterriool is gekoppeld aan het functioneren van de watergangen die dienen voor de afvoer van regenwater.

Van het taakveld ´6.3 Inkomensregelingen´ wordt een bedrag van (afgerond) € 60.000 voor het deel van de kwijtschelding van de rioolheffing in de heffing betrokken. In de lasten van het taakveld '7.2 Riolering´ is een toevoeging aan de voorziening ´vervangingsinvestering riolering´ opgenomen van € 1.151.500. De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het 'GRP Woensdrecht 2020-2023’. In afstemming met de accountant is met ingang van boekjaar 2023 de voorziening 'rioolbeheer' gewijzigd naar een voorziening ‘vervangingsinvesteringen riolering’ (conform artikel 44, lid 1d van het BBV). Tevens is een nieuwe voorziening 'riolering' gevormd (conform artikel 44, lid 2 van het BBV). Het gerealiseerde financiële resultaat op ‘riolering’ wordt - op basis van de BBV-regelgeving - op een andere (extracomptabele) wijze berekend dan gebruikelijk. Het kostendekkingspercentage van riolering is 77%.

4. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lastenontwikkeling van een gezin (meerpersoonshuishouden). De woonlasten bestaan uit drie onderdelen: onroerende zaakbelasting, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de onroerende zaakbelasting is uitgegaan van een gezin met in eigendom een woning met een getaxeerde waarde voor het jaar 2024 van € 381.000. De waarde van € 381.000 is gebaseerd op de 'nader voorlopig' gemiddelde woningwaarde van 2024 van de gemeente Woensdrecht (bron: CBS Statline 04-2025). Voor de afvalstoffenheffing is voor het jaar 2024 uitgegaan van gemiddeld 13 ledigingen van een 240 liter restafvalcontainer.

Lokale lastendruk	2020 (t)	2021	2022	2023	2024*	% Stijging t.o.v. (t)
Lastenontwikkeling gezin	764,07	832,91	839,41	912,80	968,56	26,76%

* Berekend als volgt: OZB € 381.000 x 0,1075% + riool € 220,50 + afval vast € 212,25 + afval variabel 13 x € 9,71

De in de tabel gehanteerde WOZ-waarden zijn gebaseerd op de door het CBS gepubliceerde cijfers 'gemiddelde WOZ-waarde van woningen'.

5. Vergelijkend overzicht woonlasten

Om inzicht te hebben in de hoogte van de woonlasten in Woensdrecht zijn in onderstaande tabel de woonlasten van een aantal (buur)gemeenten opgenomen.

Ter informatie zijn ook de “laagste” en de “hoogste” waarden opgenomen. De cijfers zijn ontleend aan “de Atlas van de lokale lasten 2024” van het COELO. Het begrip ´bruto gemeentelijke woonlasten´ is samengesteld uit de OZB voor een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Bedragen in €

Vergelijkend overzicht woonlasten Gemeente	Bruto woonlasten eph 2024	Bruto woonlasten mph 2024	Landelijk rangtelnummer
Rijssen-Holten	645	675	1
Etten-Leur	756	783	12
Tholen	742	832	28
Rucphen	817	894	71
Gemiddelde Noord-Brabant	829	908	
Halderberge	797	920	89
Woensdrecht	**833**	**933**	**103**
Steenbergen	810	938	108
Reimerswaal	776	951	130
Roosendaal	922	957	141
Moerdijk	809	977	169
Gemiddelde Nederland	911	994	
Bergen op Zoom	982	1.030	225
Zundert	1.100	1.245	321
Bloemendaal	1.770	1.988	345

eph = éénpersoonshuishouden

mph = méérpersoonshuishouden met eigen woning

Hieruit blijkt dat Woensdrecht ten opzichte van 2023 in de stand van het landelijk rangnummer is gedaald. Stond Woensdrecht in 2023 op nummer 114 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 888), nu staat Woensdrecht op nummer 103 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 933). Woensdrecht bevindt zich daarmee net boven het gemiddelde van de provincie Noord-Brabant, echter onder het gemiddelde van Nederland.

6. Hondenbelasting

In 2017 zijn de tarieven van de hondenbelasting met 10 procent verlaagd. In 2018 tot en met 2020 zijn de tarieven en opbrengsten van de hondenbelasting in drie stappen verlaagd en teruggebracht tot een kostendekkend niveau in 2020; dit uitgaande van het huidige voorzieningenniveau. De tarieven van 2024 zijn ten opzichte van 2020 niet veranderd. Echter, door de gestegen kosten is het tarief niet kostendekkend.

7. Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt opgelegd aan natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben en die meer dan 90 dagen een tweede (gemeubileerde) woning beschikbaar houden voor zichzelf of hun gezin. Bij de tariefbepaling wordt rekening gehouden met een correctie voor de waardemutatie van de onroerende zaken. Het tarief van 2024 is verhoogd met een inflatiepercentage van 5,7 procent.

8. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding - in welke vorm dan ook - door personen die niet als ingezetene met een adres in de basisadministratie personen van de gemeente zijn opgenomen. De belastingplichtige is degene die gelegenheid biedt tot verblijf in hem ter beschikking staande ruimten dan wel op hem ter beschikking staande terreinen. De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen.

De in 2024 ontvangen toeristenbelasting over het jaar 2024 en voorgaande jaren bedraagt € 730.081, terwijl er € 641.000 geraamd is. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat in 2024 meer toeristenbelasting over de voorgaande jaren is opgelegd dan in de programmabegroting 2024 is opgenomen.

Opbrengsten toeristenbelasting	Realisatie 2024
Opgelegde toeristenbelasting 2024	€ 606.243
Nog op te leggen toeristenbelasting 2024	€ -
	€ 606.243
Opbrengsten toeristenbelasting voorgaande jaren	€ 123.838
Totale opbrengst toeristenbelasting 2024	€ 730.081

Tarief

Het tarief van 2024 bedraagt € 1,50 per persoon per nacht en is ten opzichte van 2023 niet veranderd.

9. Marktgelden

De tarieven van de marktgelden zijn in 2004 voor het laatst verhoogd. Dit heeft als reden dat de economische omstandigheden van markten al langere tijd niet gunstig zijn. Het tarief van de weekmarkt in Putte is per 1 januari 2018 gelijkgesteld aan het tarief van de weekmarkt in Hoogerheide. De tarieven van 2024 zijn ten opzichte van 2023 niet veranderd.

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten en de mate van kostendekkendheid van de markten in 2024 opgenomen. Het bedrag van de lasten is inclusief compensabele BTW.

Kostendekkendheid marktgelden	Begroting 2024	Realisatie 2024
Weekmarkt Putte	€ 3.032	€ 1.186
Jaarmarkt Putte	€ 16.869	€ 16.223
Weekmarkt Hoogerheide	€ 2.099	€ 3.276
Totaal baten	**€ 22.000**	**€ 20.684**
Totaal lasten	**€ -58.079**	**€ -31.109**
Kostendekkingspercentage	37,9%	66,5%

In de programmabegroting is rekening gehouden met een kostendekkingspercentage van 37,9 procent. Het gerealiseerde kostendekkingspercentage bedraagt 66,5 procent. Dit hogere percentage wordt veroorzaakt door lagere elektriciteitskosten dan waarmee aanvankelijk rekening werd gehouden.

10. Lijkbezorgingsrechten

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zijn in 2024 verhoogd met het inflatiepercentage van 5,7 procent. In onderstaande tabel zijn de baten en lasten en de mate van kostendekkendheid van de lijkbezorging van 2024 opgenomen. Het bedrag van de lasten is inclusief compensabele BTW.

Kostendekkendheid lijkbezorging	Begroting 2024	Realisatie 2024
Baten (diverse tarieven)	€ 88.838	€ 48.928
Lasten: begraafplaatsen / lijkbezorging	€ -111.685	€ -102.505
Kostendekkingspercentage	79,5%	47,7%

Het kostendekkingspercentage bedraagt 47,7 procent. Dit tegenover het kostendekkingspercentage van 79,5 procent dat in de programmabegroting van 2024 was opgenomen. Het lagere kostendekkingspercentage wordt veroorzaakt door lagere baten.

11. Leges

Naast belastingen heft de gemeente rechten (leges) voor individuele dienstverlening aan haar inwoners. De tarieven van de rechten dienen zodanig vastgesteld te worden dat de opbrengsten de kosten van het verlenen van de dienst niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter compensatie van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. Ook dient er rekening gehouden te worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven, zoals bijvoorbeeld voor reisdocumenten en rijbewijzen. Het voorziene kostendekkingspercentage bij de leges is wettelijk gelimiteerd op 100%.

De legesverordening is naar aard van de dienstverlening ingedeeld in drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet;
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is.

Het komt voor dat bepaalde onderdelen van de legesverordening een hogere opbrengst realiseren dan de daaraan toegerekende kosten, terwijl bij een ander onderdeel geen 100%-kostenverhaal mogelijk blijkt te zijn. Binnen hoofdstuk 1 en 2 is kruissubsidiëring toegestaan, zodat een eventueel dekkingstekort van de ene paragraaf gecompenseerd kan worden door een hoger dekkingspercentage van een andere paragraaf in deze hoofdstukken. Bij hoofdstuk 3 is alleen binnen het hoofdstuk kruissubsidiëring per paragraaf toegestaan. Het streven is een volledige kostendekking te realiseren en voor zover nodig daartoe kruissubsidiëring toe te passen.

Hierna is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde baten en lasten voor 2024 met bijbehorende percentages van de kostendekking per paragraaf. Niet vermelde paragrafen zijn 'gereserveerde' paragrafen. De tarieven voor 2024 zijn gebaseerd op de tarieven 2023 aangepast met een inflatiecorrectie van +5,70% (bron: CBS). De tarieven voor reisdocumenten, rijbewijzen, verklaring omtrent het gedrag en kansspelen zijn indien nodig aangepast overeenkomstig door het Rijk vastgestelde tarieven. In de lasten bevinden zich de directe kosten die verbonden zijn aan de betreffende leges, de loonkosten en opslagpercentage overhead op de personeelskosten (voor 2024 68%).

Uit de gehelde verordening is een kostendekkendheid gerealiseerd van 83%, wat 14% lager is dan voorzien. Met betrekking tot de genoemde hoofdstukken wordt het volgende toegelicht:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening.
  Hier is sprake van zowel hogere baten als lasten. Er zijn meer reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaarten uitgegeven dan voorzien. Dit leidt niet alleen tot hogere opbrengsten maar ook tot meer kosten.

- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet.
  Hier is sprake van zowel lagere baten als lasten. Vanwege de strenge stikstofregels zijn er minder vergunningen afgegeven voor bouwactiviteiten. Noot: Alleen de opbrengsten waar legesverordening 2024 van toepassing was, zijn hier meegenomen. Leges zijn verschuldigd op het moment dat een aanvraag om omgevingsvergunning in behandeling wordt genomen. Het kan dus zo zijn dat een aanvraag in het jaar 2023 in behandeling is genomen en in het jaar 2024 bij afhandeling wordt gefactureerd. De legesverordening 2023 is hier van toepassing en de opbrengsten zijn dan ook niet in onderstaande tabel opgenomen.

- Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is.
  Hier is sprake van zowel lagere baten als lasten. Er zijn minder ontheffingen horecavergunningen aangevraagd.

In volgend overzicht zijn de baten en de lasten en de mate van kostendekkendheid van de leges 2024 opgenomen.

Baten en lasten van leges

Onderwerp legesverordening	Primitieve begroting 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Dekkings %	Baten	Lasten	Dekkings %
Hoofstuk 1 Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand	€ 34.513	€ 32.397	107%	€ 44.582	€ 41.410	108%
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 201.168	€ 240.870	84%	€ 285.647	€ 339.742	84%
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen	€ 99.893	€ 132.061	76%	€ 84.846	€ 122.982	69%
Paragraaf 1.4 Verstrekkingen ihkv de basisregistratie persoonsgegevens	€ 8.651	€ 11.667	74%	€ 11.823	€ 16.384	72%
Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie	€ 56	€ 50	112%	€ -	€ -	-
Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken	€ 4.133	€ 7.856	53%	€ 6.732	€ 9.967	68%
Paragraaf 1.8 Gemeente archief	€ -	€ -	-	€ 1.219	€ -	-
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten	€ 46.095	€ 63.428	73%	€ 49.027	€ 60.121	82%
Paragraaf 1.10 Diversen	€ 1.698	€ 1.936	88%	€ 123	€ 335	37%
Totaal hoofstuk 1	**€ 396.207**	**€ 490.265**	**81%**	**€ 483.999**	**€ 590.942**	**82%**
Hoofstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet						
Paragraaf 2.2 Voorfase	€ 40.985	€ 40.320	102%	€ 23.701	€ 21.221	112%
Paragraaf 2.3 tm 2.13 Bouwactiviteiten en samenhangende activiteiten	€ 741.888	€ 660.053	112%	€ 181.592	€ 202.367	90%
Totaal hoofdstuk 2	**€ 782.873**	**€ 700.373**	**112%**	**€ 205.293**	**€ 223.589**	**92%**
Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 Horeca	€ 11.495	€ 15.618	74%	€ 9.269	€ 12.725	73%
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven	€ -	€ -	-	€ -	€ -	-
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet	€ -	€ -	-	€ -	€ -	
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt	€ 1.548	€ 17.300	9%	€ 860	€ 9.980	9%
Paragraaf 3.5 Standplaatsen	€ 2.620	€ 3.364	78%	€ 2.524	€ 3.493	72%
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014	€ -	€ -	-	€ -	€ -	
Totaal hoofdstuk 3	**€ 15.663**	**€ 36.282**	**43%**	**€ 12.653**	**€ 26.199**	**48%**
Totale verordening	**€ 1.194.743**	**€ 1.226.920**	**97%**	**€ 701.945**	**€ 840.729**	**83%**

12. Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft de mogelijkheid om opgelegde aanslagen kwijt te schelden indien een belastingplichtige niet in staat is een aanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. In de Gemeentewet en de Invorderingswet 1990 is het juridisch kader voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen opgenomen. De gemeente is wettelijk verplicht de door de Minister van Financiën vastgestelde

regels in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toe te passen. In de Gemeentewet is geregeld op welke onderdelen de gemeente van de uitvoeringsregeling af mag wijken. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt verzorgd door de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB), op basis van de regeling die de raad vaststelt.

Kwijtschelding kan worden verleend voor (een deel) van de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de overige belastingsoorten is in Woensdrecht geen kwijtschelding mogelijk. In 2024 is voor een bedrag van € 148.100 kwijtgescholden. Dit bedrag is opgebouwd uit € 88.400 kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en € 59.700 voor rioolheffing.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente Woensdrecht. Verduidelijkt wordt in welke mate de in onze begroting 2024 onderkende strategische risico's zich ook daadwerkelijk voor hebben gedaan.

Op structurele wijze omgaan met risicomanagement

Onze gemeente inventariseert de organisatie brede strategische risico’s. Aan deze risico's worden beheersmaatregelen gekoppeld en vindt een tussentijdse evaluatie van de beheersmaatregelen plaats.

Voorzichtig financieel beleid vormt het fundament voor de weerstandscapaciteit

Gemeente Woensdrecht streeft ernaar een structureel financieel gezonde organisatie te zijn. Daarbij past een weerstandsvermogen dat minimaal 1,4 keer zo groot is als het totaal aan gekwantificeerde risico's.

Welke risico's zijn aanvaardbaar?

Aanvaardbare risico’s voor onze gemeente zijn die risico’s, die onvermijdelijk zijn om onze doelstellingen te realiseren, zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld en het risico’s betreft, die niet zijn af te dekken door het treffen van kostenefficiënte beheersmaatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen of aanpassingen in processtappen. Wanneer kwantificering niet mogelijk is, is sprake van een onzekerheid.

Risicomethodiek

De kwantificering van een risico wordt bepaald door de waarschijnlijkheid van optreden (= kans) met de maximale financiële gevolgen (= impact) te vermenigvuldigen. De inschatting van de kans en de inschatting van de impact is verdeeld over vijf categorieën, van klein naar groot.

Status en ontwikkeling van de belangrijkste risico's

In de begroting 2024 is een totaal aan risico’s geraamd van € 4.480.000,- Dit bedrag bestaat uit de risico’s die te kwantificeren zijn. Wanneer kwantificering niet mogelijk is, is sprake van een onzekerheid.

	Begroting 2024
Risico's groter dan € 300.000	
WMO	€ 685.000
Aviolanda	€ 590.000
Jeugdzorg	€ 820.000
Participatiewet en minimabeleid	€ 520.000
Infrastructuur (ver)nieuwbouw	€ 520.000
Stikstofbeleid Nederlandse overheid	€ 650.000
Overige risico's (totaal)	€ 695.000
Totaal gekwantificeerde risico's	**€ 4.480.000,-**

Navolgend wordt aangegeven in hoeverre voorgaande begrote risico's zich in werkelijkheid in 2024 voorgedaan hebben.

Macro economische ontwikkelingen en overheid
De wereldwijde economische ontwikkelingen zijn in 2024 gedomineerd door thema's als globalisering, maatregelen om de eigen markt te beschermen, de economische ontwikkelingen in China en de oorlogen in Oekraïne-Rusland en Israël-Gazastrook.

De instabiele situatie in het Midden-Oosten en de logistieke problemen in de wereldhandel hebben ervoor gezorgd dat de bouwkosten fors zijn gestegen.
De sinds 2021 jaarlijks hoge inflatie lijkt inmiddels beteugeld. Over 2024 was de gemiddelde inflatie nog 3,3%, hetgeen nog hoger is dan het streefniveau van 2%. De inflatie in de eurozone in 2024 was lager dan die in Nederland.

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 ingegaan. Onze organisatie heeft veel aandacht geschonken aan het voorbereid zijn op de invoering van deze wet, waarbij taken en rollen verduidelijkt zijn. De negatieve gevolgen voor onze legesinkomsten zijn omvangrijk en onze aandacht verschuift van de voorzijde van het planvormings- en vergunningsverleningsproces naar de achterzijde van dwang en handhaving.

Wmo
Het aantal aanvragen voor Wmo huishoudelijke ondersteuning en begeleiding is al enkele jaren aan het stijgen. De mate waarin de stijging zich in 2024 heeft voortgezet is echter minder dan waarmee in de meerjarige prognoses rekening is gehouden. Daarnaast zijn ook de tarieven voor de Wmo maatwerkvoorzieningen geïndexeerd. Gemeenten zijn verplicht reële tarieven te bieden conform de AMVB 'reële kostprijs'. Actuele ontwikkelingen, zoals inflatie en stijging in loonkosten, zorgen voor verhoging van deze kostprijs. De uitvoering van de Wmo betreft een open-eind regeling, waarbij het risico bestaat dat het begrote budget overschreden wordt. De kans op budgetoverschrijding is in de begroting voor 2024 ingeschat op 10% van het budget voor Wmo huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en voorzieningen. In 2024 is de Wmo binnen de vastgestelde kaders uitgevoerd en is een overschot op het budget gerealiseerd. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting in programma 1 sociaal domein.

Joint venture Business Park Aviolanda B.V.
In 2024 is door Business Park Aviolanda B.V. (BPA BV) uitvoering gegeven aan de eerste fase van

het Ondernemingsplan BPA BV 2024-2028. Dit is een ambitieus plan om te groeien naar een onderhouds- en innovatiecluster. Op de aandeelhouders Provincie Noord-Brabant (80%) en gemeente Woensdrecht (20%) wordt een beroep gedaan om financieel in BPA BV te participeren door een eigen vermogensinbreng en door het verstrekken van langlopende leningen. Dit zal in 2025 concreter worden en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd gaan worden. In 2024 heeft een extern onderzoek plaatsgevonden naar de noodzakelijke mate van risicoafdekking van onze eigen vermogensinbreng. Conclusie is dat voor de eigen vermogensinbreng in BPA BV een risicoafdekking van 64% voldoende is. Per eind 2024 is door onze gemeente € 2,9 miljoen aan eigen vermogensinbreng en langlopende leningen geïnvesteerd in BPA BV. Daarover is ons gecorrigeerde risico o.b.v. het onderzoek dus substantieel lager dan het voor 2024 begrote risico van € 590.000,-.

Jeugdzorg
Door de reguliere indexatie en een extra indexatie vanwege CAO afspraken en kostenstijgingen zijn de tarieven voor de jeugdzorg aangepast. Ontwikkelingen maar ook de financiële positie van jeugdhulpaanbieders worden gevolgd en uitgaven worden gemonitord. Door afspraken over jaarlijkse indexering en tussentijdse aanpassing van de benodigde budgetten in de Planning & Control cyclus is het risico op forse kostenstijgingen beperkt. In het 3e kwartaal van 2024 is het jeugdzorgbudget verhoogd met € 350.000,-. De uitvoering van de Jeugdwet betreft echter een open-eind regeling waardoor er altijd een risico zal bestaan dat het geraamde budget overschreden wordt. De kans op een overschrijding is in de begroting ingeschat op 10% van het budget voor jeugdzorg. In 2024 is voor de uitvoering van de jeugdzorg het budget overschreden. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de toelichting in programma 1 sociaal domein.

Participatiewet en minimabeleid
Voor de uitvoering van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ wordt een gebundelde uitkering van het rijk ontvangen. Hierbij bestaat het risico dat de werkelijke uitgaven hoger zijn. De kans hierop wordt op basis van ervaringscijfers ingeschat op 10%.
In 2023 is het klantenbestand van de ISD verder toegenomen en is ook het aantal statushouders, dat een beroep doet op de bijstand en het minimabeleid toegenomen.
Door tussentijdse bijstelling van het budget in rijkscirculaires en op basis van tussentijdse prognoses is de afwijking ten opzichte van het budget beperkt. Uiteindelijk is over 2024 het budget voor de participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ overschreden. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar programma 1 sociaal domein.

(Ver)nieuwbouw van gemeentelijke infrastructuur
Naast de gestegen uitgaven aan onderhoud en beheer is een risico gelegen in de uitvoering van ons verbouw en nieuwbouw van onze gemeentelijke infrastructuur, met name in de uitvoering van onze onderwijshuisvesting en reguliere vervangingsinvesteringen. Het uitgangspunt, dat geactualiseerd beleid wordt ontwikkeld binnen de bestaande financiële kaders is lastig realiseerbaar. De begrote uitgaven voor de uitvoering van het integraal plan van onze onderwijshuisvesting zijn ruim 25% gestegen. Uitgaven worden gedaan in combinatie met verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. Naast hogere kosten wordt de uitvoering ook in grote mate beperkt door de stikstofmaatregelen en beschikbaarheid van energievoorziening. Gezocht wordt naar maatregelen om de uitvoering van de projecten binnen de geldende regelgeving te kunnen realiseren.

Stikstofbeleid overheid
De Wet stikstofreductie en natuurverbetering regelt de resultaatsverplichtingen voor de stikstofreductie. In 2030 moet minimaal 50% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben. De stikstofuitstoot in onze gemeente wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitstoot vanuit het Antwerpse havengebied en de intensieve veeteelt in Vlaanderen.

In 2023 heeft de provincie Noord-Brabant besloten om geen vergunningen meer te verstrekken voor bouwprojecten die leiden tot extra neerslag van stikstof in Natura-2000 gebieden. Grote plannen zoals het Sneek project konden daardoor geen doorgang vinden. De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 omtrent de mogelijkheden tot saldering en de uitspraak van de rechtbank in Den Haag op 22 januari 2025 over de gebrekkige stikstofaanpak van de Nederlandse overheid zorgen voor onzekere, maar potentieel omvangrijke gevolgen met fors nadelige invloed op onze ambities en bouwplannen zoals uitstel of zelfs afstel van bouwplannen.
De ontwikkelingen en de mogelijke omvangrijke gevolgen voor onze (lopende) projecten en voor onze gemeente worden geïnventariseerd en nauwgezet gevolgd.

Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's hebben directe financiële gevolgen. Op risico's zonder duidelijke financiële gevolgen maar met grote niet-financiële gevolgen dient onze gemeentelijke organisatie te sturen. In de begroting 2024 zijn niet kwantificeerbare risico's benoemd betreffende de brand bij Chemie-Pack in Moerdijk, de uitvoering van het nationaal klimaatakkoord en de krapte op de arbeidsmarkt.

Zoals ook al aangegeven in de begroting 2025 is het risico dat de gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant door de omliggende bedrijven van Chemie-Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden worden voor de schade van de brand in 2011 inmiddels ingeschat op nagenoeg nihil.

Aan de uitvoering van het klimaatakkoord is in 2024 invulling gegeven door de realisatie van een zonnepark, de voorbereiding van een windparkproject en de opstart van de voorbereidingen op het nationaal isolatieprogramma (NIP). Tenslotte is in 2024 gestart met de opstelling van de duurzaamheidsvisie van onze gemeente.

Voor de impact van de krapte op de arbeidsmarkt wordt verwezen naar de paragraaf 6. Bedrijfsvoering.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Bij de inventarisatie van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen weerstandsvermogen in de vermogenssfeer en in de exploitatiesfeer. Weerstandsvermogen in de vermogenssfeer wordt gevormd door het aanwendbare deel van de algemene reserve en door de stille reserves. Van een stille reserve is sprake indien activa een hogere waarde vertegenwoordigen dan de boekwaarde op de balans. In het weerstandsvermogen van onze gemeente zijn geen stille reserves opgenomen.

Op het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve zijn de geraamde onttrekkingen voor investeringsuitgaven en exploitatie-uitgaven voor de begrotingsperiode in mindering gebracht.

Het weerstandsvermogen in de exploitatiesfeer wordt gevormd door de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit.

De omvang van de post onvoorzien is in onze financiële verordening vastgesteld. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen, die gegenereerd kunnen worden door

de tarieven van gemeentelijke heffingen te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de toegestane belastingtarieven (het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden) te vergelijken met de belastingbaten/belastingtarieven in onze gemeente.

Onze bestemmingsreserves (met uitzondering van de reserve dekking kapitaalslasten) zijn in principe vrij te besteden. Deze reserves zijn geoormerkt voor vooraf bepaalde doeleinden, maar de gemeenteraad kan besluiten er een ander doel aan te geven of ze vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Bestemmingsreserves maken geen onderdeel uit van ons weerstandvermogen.

Weerstandscapaciteit

Risico's in begroting 2024 en 2025

In de begroting 2024, die de stand weergeeft per Q3 2023, is het totaal aan strategische risico's geraamd op € 4.480.000,-.

In de begroting 2025, die de stand weergeeft per Q3 2024, heeft een actualisatie van de ramingen van de strategische risico's plaatsgevonden en is het totaal aan risico's geraamd op € 4.395.000,-. Een kleine verlaging ten opzichte van de begroting 2024.

Ten tijde van het opstellen van deze jaarstukken 2024 zijn de in de begroting 2025 beschreven risico's en het geraamde totale risiconiveau nog actueel en relevant, waardoor er geen reden is om het totaal aan strategische risico's uit de begroting 2024 aan te passen. Weliswaar is de omvang van het risico m.b.t. Business Park Aviolanda B.V. lager op basis van een gewijzigde inschatting in september 2024, maar daartegenover staat een lastig kwantificeerbare verhoging van het risico m.b.t. de gevolgen van de stikstofproblematiek; zie voorgaand in deze paragraaf.

Bij de berekening van het totaal aan risico's wordt overigens niet gecorrigeerd voor het feit, dat alle risico's zich niet tegelijkertijd voor zullen doen. Daarmee geeft het totaal aan risico's in feite dus een 'worst-case' scenario weer.

Weerstandsvermogen

In de begroting 2024 is per 31-12-2024 het begrote weerstandsvermogen geraamd op ruim € 11 miljoen.

Het werkelijke weerstandsvermogen per 31-12-2024 bedraagt € 18.100.294,-. Dit verschil wordt voornamelijk verklaard door de toevoeging aan de algemene reserve van een deel van het jaarresultaat over 2023.

Met de (gedeeltelijke) toevoeging van het jaarresultaat 2024 aan de algemene reserve is in deze berekening van de algemene reserve geen rekening gehouden, omdat daarmee vooruitgelopen zou worden op een nog te nemen raadsbesluit in juli 2025.

De opbouw van het werkelijke weerstandsvermogen per eind 2024 is als volgt:

Werkelijke weerstandsvermogen	Jaarrekening 2024
Stand van Algemene reserve per 31-12-2024	€ 17.565.294
plus: onbenutte belastingcapaciteit	€ 500.000
plus: post onvoorzien	€ 35.000
Totale werkelijke weerstandsvermogen per 31-12-2024	**€ 18.100.294**

Verloop omvang weerstandsvermogen Gemeente Woensdrecht

Weerstandsratio

De weerstandsratio (= weerstandsvermogen € 18.100.294 gedeeld door totaal aan risico's € 4.395.000,-) per eind 2024 bedraagt
daarmee werkelijk **4,1 (**begroot 2,5). Per eind 2024 wordt de weerstandsratio beoordeeld als zijnde 'uitstekend'.

Weerstandsratio	Beoordeling
groter dan 2.0	Uitstekend
van 1.4 tot 2.0	Ruim Voldoende
van 1.0 tot 1.4	Voldoende

Ontwikkeling kengetallen

Navolgende financiële kengetallen geven inzicht in onze financiële positie. Door de Commissie BBV is de keuze gemaakt om geen normen op te leggen voor de kengetallen. Een kengetal of de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Het gaat om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg hierbij.

Kengetallen	Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
	2023	2024	2024
Netto schuldquote	-6,12%	18,5%	-11,3%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11,0%	13,5%	-16,6%
Solvabiliteitsratio	48,1%	42,4 %	51,4%
Grondexploitatie	-1,4%	2,7%	-1,2%
Structurele exploitatieruimte	8,32%	2,6%	5,0%
Belastingcapaciteit	96,7 %	101,7%	97,4%

Beoordeling van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Navolgend wordt de realisatie per 31-12-2024 van onze financiële kengetallen beoordeeld aan de hand van de signaleringswaarden van de provincie Noord -Brabant zijn gedefinieerd. Van de 6 verplichte financiële kengetallen hebben 3 kengetallen betrekking op onze balanspositie. De ratio's over de schuldquotes en solvabiliteit geven aan in welke mate onze gemeente in staat is om aan haar financieringsverplichtingen te voldoen en over welk financieel buffervermogen we beschikken.

De werkelijke financiële risicopositie van onze gemeente per 31-12-2024 is te typeren als zijnde uitstekend. In vergelijking met de voor 2024 begrote ratio's zijn alle ratio's verder verbeterd.

Ter toelichting op de ratio's die onze vermogenspositie weergeven, vermelden we enkele relevante financiële waarden per eind 2024: het balanstotaal bedraagt € 74 miljoen, het eigen vermogen € 38 miljoen, totaal aan voorzieningen € 18 miljoen, het totaal aan langlopende leningen € 6 miljoen en het totaal aan kortlopende leningen en overlopende posten € 12 miljoen.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een waarde van minder dan 90% wordt beschouwd als zijnde minst risicovol. Onze gerealiseerde waarden liggen daar ver onder en zijn daarmee uitstekend.

De schuldquote is in de afgelopen jaren afgenomen en heeft ook over 2024 een negatieve waarde. Deze negatieve waarde wordt veroorzaakt door enerzijds het geringe totaal aan vaste en vlottende schulden en anderzijds het hoge bedrag aan uitzettingen met een looptijd korter van een (1) jaar. De meerjarige ontwikkeling van beide kengetallen zal afhangen van de mate waarin we ons reguliere investeringsniveau weer gaan behalen. De verschillen tussen de begroting en realisatie 2024 worden hoofdzakelijk verklaard door de financieringsgevolgen van de achterblijvende investeringsuitgaven.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Een waarde van meer dan 50% is volgens het toezichtkader het minst risicovol. Verhoging van onze solvabiliteit naar 50% of meer leidt tot de meest gunstige beoordeling door onze leningverschaffers. De stap daartoe is nagenoeg gezet, want per eind 2024 bedraagt de solvabiliteitswaarde 51,4%. Dit terwijl 42,4% begroot was. Verklaring is met name het hoge exploitatieresultaat, dat toegevoegd is aan het eigen vermogen.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / jaarrekening en uitgedrukt in een percentage. Volgens het toezichtkader is een waarde van minder dan 20% het minst risicovol. Daaraan voldoen we met een waarde van -1,2% ruimschoots.

Structurele exploitatieruimte
Beoordeling welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. We zitten met een gerealiseerde waarde van 5,0% in 2024 ruimschoots boven de nullijn; want minder dan 0% is risicovol. Begroot was een waarde van 2,6%.

Belastingcapaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dit kengetal wordt berekend door de vergelijking van de woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (boekjaar) en het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (jaar voorafgaand aan boekjaar). De waarde van dit kengetal was voor 2024 begroot op 101,7%, terwijl een waarde van 97,4% gerealiseerd is.

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de veiligheid en een adequaat gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024			Begrotings-wijzigingen 2024			Begroting 2024 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2024			Verschil 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
62100000 Wegen, straten en pleinen	**29.777**	**-2.340.065**	**-2.310.288**	**0**	**-114.905**	**-114.905**	**29.777**	**-2.454.970**	**-2.425.193**	**119.466**	**-2.458.653**	**-2.339.188**	**89.689**	**-3.683**	**86.005**
62101000 Exploitatie openbare verlichting	**0**	**-495.949**	**-495.949**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-495.949**	**-495.949**	**4.324**	**-522.063**	**-517.739**	**4.324**	**-26.114**	**-21.790**
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding) acc.	**0**	**-39.608**	**-39.608**	**0**	**-3.282**	**-3.282**	**0**	**-42.890**	**-42.890**	**0**	**-31.498**	**-31.498**	**0**	**11.392**	**11.392**
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	**1.779**	**-63.076**	**-61.297**	**0**	**-25.600**	**-25.600**	**1.779**	**-88.676**	**-86.897**	**20.914**	**-82.733**	**-61.819**	**19.135**	**5.943**	**25.078**
62110200 Wegmarkeringen	**0**	**-19.304**	**-19.304**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-19.304**	**-19.304**	**0**	**-24.209**	**-24.209**	**0**	**-4.905**	**-4.905**
62400000 Onderhoud watergangen	**0**	**-124.229**	**-124.229**	**0**	**-5.800**	**-5.800**	**0**	**-130.029**	**-130.029**	**0**	**-79.021**	**-79.021**	**0**	**51.008**	**51.008**
65500000 Beleidsadviezen en subsidies natuurbescherming	**0**	**-3.618**	**-3.618**	**0**	**-45.599**	**-45.599**	**0**	**-49.217**	**-49.217**	**0**	**-25.677**	**-25.677**	**0**	**23.540**	**23.540**
65600000 Openbaar groen	**1.000**	**-1.007.477**	**-1.006.477**	**0**	**-131.930**	**-131.930**	**1.000**	**-1.139.407**	**-1.138.407**	**0**	**-1.045.376**	**-1.045.376**	**-1.000**	**94.031**	**93.031**
65800000 Speelvoorzieningen	**0**	**-213.147**	**-213.147**	**0**	**28.583**	**28.583**	**0**	**-184.564**	**-184.564**	**0**	**-173.053**	**-173.053**	**0**	**11.511**	**11.511**
67220000 Exploitatie en beheer riolering	**0**	**-1.824.237**	**-1.824.237**	**0**	**43.529**	**43.529**	**0**	**-1.780.708**	**-1.780.708**	**2.189**	**-2.257.263**	**-2.255.074**	**2.189**	**-476.555**	**-474.366**
Totaal	**32.556**	**-6.130.710**	**-6.098.154**	**0**	**-255.004**	**-255.004**	**32.556**	**-6.385.714**	**-6.353.158**	**146.893**	**-6.699.547**	**-6.552.654**	**114.337**	**-313.833**	**-199.496**

Wegen

In het Beheerplan wegen zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 14 december 2023 is het Beleidsplan wegen 2024-2027 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Waar mogelijk wordt bij groot onderhoud aan de wegen de samenwerking met riool en groen opgezocht om zo een synergie voordeel te krijgen, een mooi voorbeeld hiervan de is het groot onderhoud aan de Augustijnenstraat en omgeving in Ossendrecht wat in het voorjaar van 2024 is afgerond. Hier hebben we het riool vervangen en het regenwater afgekoppeld, de wegen zijn opnieuw gestraat waar mogelijk in een 'hol' profiel dat water bergt bij extreem weer, de speeltuin is waterbergend en natuurinclusief gemaakt, de openbare verlichting is vervangen en voorzien van bijenhotels en op het speelveld achter de Augustijnenstraat is een grote wadi gerealiseerd die bij extreem weer het overtollig regenwater van de wijk op vangt.
Naast groot onderhoud wordt er ook heel veel klein onderhoud uitgevoerd, dit is een maatregel die een zeer gunstig financieel effect heeft. Zeker bij element verhardingen, door vaak kleine ingrepen aan de verharding kan deze kwalitatief weer op peil gebracht worden en voorkomen we groot onderhoud.

Speelvoorzieningen

In het afgelopen jaar hebben wij het reguliere beheer en onderhoud uitgevoerd. Het beschikbare budget was hiervoor toereikend. Daarnaast hebben wij de reguliere inspecties uit laten voeren gericht op de veiligheidseisen. Eind 2024 is begonnen aan het uitwerken van een nieuw beleids- en beheerplan. Dit plan wordt in 2025 vastgesteld.

Gebouwen

Bij gebouwen onderscheiden we vijf soorten onderhoud:

1. Het dagelijks onderhoud: doel is om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is.
2. Het correctief onderhoud: het uitvoeren van niet geplande werkzaamheden om storingen zo snel mogelijk te verhelpen en verdere schade te voorkomen.
3. Het periodieke onderhoud: volgens het MJOP, het terugkerend onderhoud met als kenmerken een planmatige voorbereiding.
4. Het achterstallig onderhoud: het uitvoeren van nagelaten of uitgesteld preventief onderhoud en het beëindigen van ongewenste situaties.
5. Het duurzaam onderhoud: in combinatie met het MJOP worden daar waar mogelijk gelijktijdig onderhoudsmaatregelen genomen die substantiële energiebesparingen kunnen opleveren.

Daarnaast hanteren we in het beleidsplan vijf type onderhoudsvormen:

1. Groot onderhoud (GO) = financieel geregeld door middel van een voorziening;
2. Klachten onderhoud (KO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
3. Contract onderhoud (CO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
4. Schoonmaak onderhoud (SO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget;
5. Dagelijks onderhoud (DO) = financieel geregeld door middel van een exploitatiebudget.

Het is landelijk gebruikelijk om de kosten van het periodieke onderhoud, het groot onderhoud, in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te nemen, waarna de gemiddeld per jaar benodigde onderhoudsbedragen kunnen worden berekend. Indien dit gemiddelde elk jaar in een voorziening wordt gestort en de jaarlijkse benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is al het noodzakelijke onderhoud aan het onroerende goed in financiële zin gedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden om een reëel inzicht te bieden. De raad heeft in december 2021 het MJOP gebouwenbeheer 2022-2025 vastgesteld. Hierin is het uitgangspunt om de onderste bandbreedte van conditieniveau 4 te handhaven, met uitzondering van het gemeentehuis en MFC Kloosterhof welke in conditieniveau 3 blijven. In 2024 zijn maatregelen uitgevoerd conform de planning uit het gebouwbeheersysteem voor het groot onderhoud. De voorbereidingen voor de aankomende herziening van het MJOP zijn opgestart.

Groen

Het inrichten en onderhouden van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de beeldkwaliteitsniveaus uit de Groene Agenda 2021-2025 (beleidskader).

De Groene Agenda is uit verschillende delen opgebouwd: een groenvisie met uitgangspunten, het algemene groenbeleid en meer specifiek boombeleid. De primaire doelstelling van de Groene Agenda 2021-2025 is: “De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voorzetting van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.”

Centrumgebieden en begraafplaatsen kennen beeldkwaliteitsniveau A, woonwijken en industrieterreinen niveau B en buitengebied niveau C.

Openbare verlichting

Het in 2023 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting is nog steeds van kracht, het zorgt er voor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor dagelijks onderhoud, energieverbruik en vervangingen waardoor er in Woensdrecht nu een goed functionerend en modern bestand aan openbare verlichting is. Buiten de reguliere werkzaamheden waarvoor middelen geregeld zijn in het beleidsplan heeft de raad ook de motie donkere plekken aangenomen. In samenwerking met de dorpsplatforms en de buurtpreventie teams zijn in 2024 de extra locaties in beeld gebracht. De openbare verlichting op deze nieuwe locaties is begin 2025 geplaatst. Ook heeft de raad de wens uitgesproken om de toegangsweg naar de opvang Oekraïners en het Zuidwesthoek college extra te verlichten, ook hieraan is gewerkt. Van de eigenaar van deze weg is in 2024 toestemming gekregen voor het plaatsen van openbare verlichting. Deze is begin 2025 geplaatst.

Riolering

Het Gemeentelijk Waterprogramma (GWP) 2024-2027 is sinds 2024 van kracht. De kern doelstellingen blijven ongewijzigd en worden verder nagestreefd binnen de nieuwe planperiode. Net als in het eerdere Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023, is ook in het GWP 2024-2027 budget gereserveerd voor de realisatie van projecten die bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen. Bij de selectie en uitvoering van specifieke projecten ligt de focus op relevantie en efficiëntie, met als uitgangspunt het waarborgen van een effectieve en doelgerichte aanpak.
Naast de voortzetting van standaardactiviteiten zoals onderhoud en onderzoeksinitiatieven, blijft de gemeente Woensdrecht een actieve deelnemer in de Water- en Klimaatkring West, een samenwerkingsverband dat voortkomt uit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Sinds de oprichting in 2014, hebben de betrokken gemeenten, het waterschap en de waterbedrijven hun krachten gebundeld om de waterketen te optimaliseren en te beheren. Deze samenwerking heeft geleid tot aanzienlijke verbeteringen in het beheer en zal ook in de komende periode een centrale rol spelen. Het doel is om de professionaliteit binnen het waterbeheer te verhogen en de kwetsbaarheid op het gebied van personeel te verlagen.

Een belangrijk en actueel thema binnen de waterketen is klimaatadaptatie. In het kader van de Water- en Klimaatkring West werken gemeenten, het waterschap en drinkwaterbedrijven samen aan het identificeren van klimaatgerelateerde kwetsbaarheden, het vaststellen van ambities en beleid, en het implementeren van noodzakelijke maatregelen. Dit alles met het doel om de regio voor te bereiden op de klimaatuitdagingen van de toekomst, zoals extremere weersomstandigheden, watertekorten, wateroverlast, overstromingsrisico’s en hogere temperaturen, om zo een klimaatbestendige en water-robuuste regio te realiseren tegen 2050.

Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de verplichting uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) om verantwoording af te leggen over het beheer van onze financiële middelen: de manier waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt. De kaders van het beheer zijn vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf is weergegeven hoe het beheer van onze financiële middelen in 2024 is vormgegeven.

Beleidsvoornemens/Realisatie

Het doel is te komen tot een verantwoord financieel beheer, wat gekenmerkt wordt door het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze risico's zijn hieronder weergegeven:

1. Renteontwikkeling

Een visie omtrent de renteontwikkeling van de korte- en de lange termijn rente is een voorwaarde om de treasury functie te kunnen uitoefenen. Onze rentevisie is gebaseerd op de verwachtingen van diverse financiële instellingen. Door de bestaande economische ontwikkelingen is het maken van een goede visie op de renteontwikkeling gecompliceerd.

In het jaar 2024 is de rente licht gedaald. Momenteel is het saldo op de lopende rekening van de BNG en de schatkistrekening aanzienlijk hoger dan het saldo van de langlopende geldleningen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2024 op de schatkistrekening en de lopende rekening van de BNG meer rente ontvangen is, dan er betaald is aan rente op de langlopende geldleningen. Dit betekent dat het percentage van de omslagrente over de investeringen in 2024 nul procent is geworden.

Korte rente

De Europese Centrale Bank (ECB) bepaalt de hoogte van de depositorente en heeft daardoor grote invloed op de geldmarktrente. Na een periode van veel renteverhogingen, voerde de ECB in 2024 vier verlagingen door nu de inflatie in de gehele EU flink is afgezwakt. De ECB-depositorente kwam hierdoor uit op 3% eind 2024, waar deze in het begin van het jaar op 4% stond.

Lange rente

Politieke, economische, fiscale en heel veel andere factoren zijn van invloed op de ontwikkeling van de lange rente. Als gevolg van een dalende inflatie en een beter dan verwachte economische groei zijn de lange kapitaalmarktrentes gestegen. Dit terwijl de ECB de korte beleidsrentes juist heeft verlaagd.

2. Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de (negatieve) invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva, inclusief

het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Renterisico's worden beperkt door:

- Een actuele liquiditeitsprognose;
- Toetsing aan de kasgeldlimiet, beheersingsinstrument korte schuld;
- Toetsing aan de renterisiconorm, beheersingsinstrument lange schuld.

3. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de ten laste van de exploitatierekening gebrachte afschrijvingen en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Als de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt een langlopende onderhandse lening aangegaan.

Op grond van de huidige liquiditeitsprognose heeft de gemeente op 31 december 2024 twee langlopende geldleningen met een saldo van € 5.300.000 en één geldlening is volledig afgelost. De lopende geldleningen hebben een looptijd waarbij de rentevervaldatum de komende jaren niet verloopt en vervroegde aflossing niet mogelijk is of alleen met hogere kosten dan de daaraan verbonden rentevoordelen. In 2024 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken.

4. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld in kas heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen.

6. Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico verstaan we het risico dat debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico kan worden beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en door de twijfelachtigheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied zo goed als mogelijk in kaart te brengen. Om dit risico op te kunnen vangen is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Jaarlijks wordt bezien of deze voorziening nog voldoende is.

7. Garantiestelling risico

De gemeente kan zich garant stellen tegenover financiële instellingen die leningen verstrekken aan verenigingen/instellingen. Indien de verenigingen/instellingen hun betalingsverplichtingen tegenover de geldgevers niet nakomen, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. In februari 2017 heeft de raad het geactualiseerde beleid ten aanzien van het verstrekken van gemeentegaranties vastgesteld. Informatievoorziening vooraf en tussentijds moet helpen voorkomen dat risico's ten aanzien van garantiestellingen zich daadwerkelijk gaan voordoen.

8. Informatierisico

Dit is het risico dat informatie over de ontwikkeling van financiële risico's niet, niet volledig en/of niet tijdig ter beschikking komt van de treasury verantwoordelijken. Door onjuiste of incomplete informatie bestaat het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen. De aanlevering van betrouwbare informatie voor de lange termijnplanning (langer dan één jaar) blijft dan ook een groot aandachtspunt.

Eisen Wet Fido

Publieke taak en prudent beheer

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen de gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is de maximale omvang van de korte schuld (korter dan 1 jaar). Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%, conform de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor het jaar 2024 bedraagt deze limiet circa € 5,3 miljoen. Blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, dan zal een langlopende geldlening aangetrokken moeten worden.

Bedragen x 1.000

Kasgeldlimiet en financieringstekort	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024
Totaal jaarbegroting (lasten)	€ 62.700	€ 62.700	€ 62.700	€ 62.700
Percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	**€ 5.330**	**€ 5.330**	**€ 5.330**	**€ 5.330**
Gemiddelde netto vlottende schuld (-/-) of gemiddeld overschot vlottende middelen	€ 11.299	€ 17.324	€ 20.191	€ 18.542
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**€ 16.629**	**€ 22.654**	**€ 25.521**	**€ 23.872**

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven.

Bedragen x 1.000

Renterisiconorm		2022	2023	2024
1	Renteherzieningen	-	-	
2	Aflossingen	€ 776	€ 782	€ 638
3	**Renterisico (1 + 2)**	**€ 776**	**€ 782**	**€ 638**
4a	Begrotingstotaal	€ 53.242	€ 57.511	€ 62.700
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%
4	**Renterisiconorm (4a x 4b)**	**€ 10.648**	**€ 11.502**	**€ 12.540**
5a	**Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)**	**€ 9.872**	**€ 10.720**	**€ 11.902**
5b	**Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)**			

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het Schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt concreet in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het principe is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak. Volgens het ministerie is dit bevorderlijk voor de doelmatigheid van de bestedingen.

Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht in 2024 bedraagt € 1.254.000 (2,0% van het begrote bedrag van € 62.700.000 = € 1.254.000). Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht bij de BNG Bank staat op € 1 miljoen.

Berekening EMU-saldo

Het brutoschuldbegrip is een internationale standaard. Financiële marktpartijen en kredietbeoordelaars maken internationale vergelijkingen op basis van de bruto schuld. Het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Europese Unie (EU) en landen buiten de EU werken met het brutoschuldbegrip. In de EU heet deze schuld de EMU-schuld. Het EMU-saldo geeft informatie over de bijdrage van gemeenten aan het totale EMU-saldo/EMU-tekort. De definitie van het EMU-saldo is grofweg: het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van een overheidsorgaan in een bepaald jaar.

	EMU-saldo		2022	2023	2024
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan respectievelijk onttrekking uit reserves		3.951	5.632	7.675
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-/-	-747	-91	2.804
3	Mutatie voorzieningen	+	232	-236	1.607
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-/-	208	35	76
5	Boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-			
	Berekend EMU-saldo		**4.722**	**5.452**	**6.402**

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente) omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2024 weer. In 2024 is er meer rente ontvangen dan betaald, er is dus sprake van een negatief renteomslag%. Een negatief rente% mag niet toegerekend worden aan de taakvelden. Het rente% dient dan op 0% gesteld te worden.

Renteschema Jaarrekening 2024			**2024**
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 52.274
b	Externe rentebaten	minus	€ 622.357
	Saldo rentelasten en rentebaten		**-570.083**
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitatie	minus	€ 4.572
c2	Rente van projectfinanciering	minus	0
c3	Rente door verstrekte leningen	minus	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**-574.655**
d1	Rente over eigen vermogen	minus	0
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	minus	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**-574.655**
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	minus	
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**		**-574.655**
	Renteomslagpercentage		**-1,32552%**

Leeswijzer:

Regel f toont het uiteindelijke resultaat van de berekening (a-b-c1-c2-c3-d1-d2-e= f)

Paragraaf 6 Bedrijfsvoering

Algemeen

Onder bedrijfsvoering verstaan we alles wat een bedrijf inzet om zijn producten en diensten te verlenen. Voor de gemeente Woensdrecht is de inzet van die middelen zinvol geweest als inwoners, bestuur, medewerkers en partners zich gehoord, gezien, gerespecteerd en welkom voelen. Wij willen samen maatschappelijke meerwaarde leveren die we met trots delen.

Om dit te bereiken streeft de gemeente naar verbetering en optimalisatie van de dienstverlening. Ze werkt vanuit de kernwaarden: eigen wijze, betrokken, daadkrachtig en dienstbaar. Medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor het welzijn van klanten en partners, het bestuur en de collega's. De organisatie hanteert als uitgangspunt de opdracht van het college, dat samen met de gemeenteraad bepaalt wat het voor Woensdrecht wil bereiken.

Dit betekent dat de organisatie mee moet bewegen omdat inzichten veranderen en omdat de maatschappij niet voorspelbaar en maakbaar is. Daarvoor passen we in voorkomende gevallen plannen aan als dat helpt om doelen te bereiken. Structuur wordt minder belangrijk dan samenwerken om het gezamenlijke doel te bereiken. Structuur is een middel om verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken toe te wijzen. Samenwerking met diverse in- en externe partners is essentieel om de doelen die het bestuur voor ogen heeft te bereiken.

De organisatiestructuur gemeente Woensdrecht

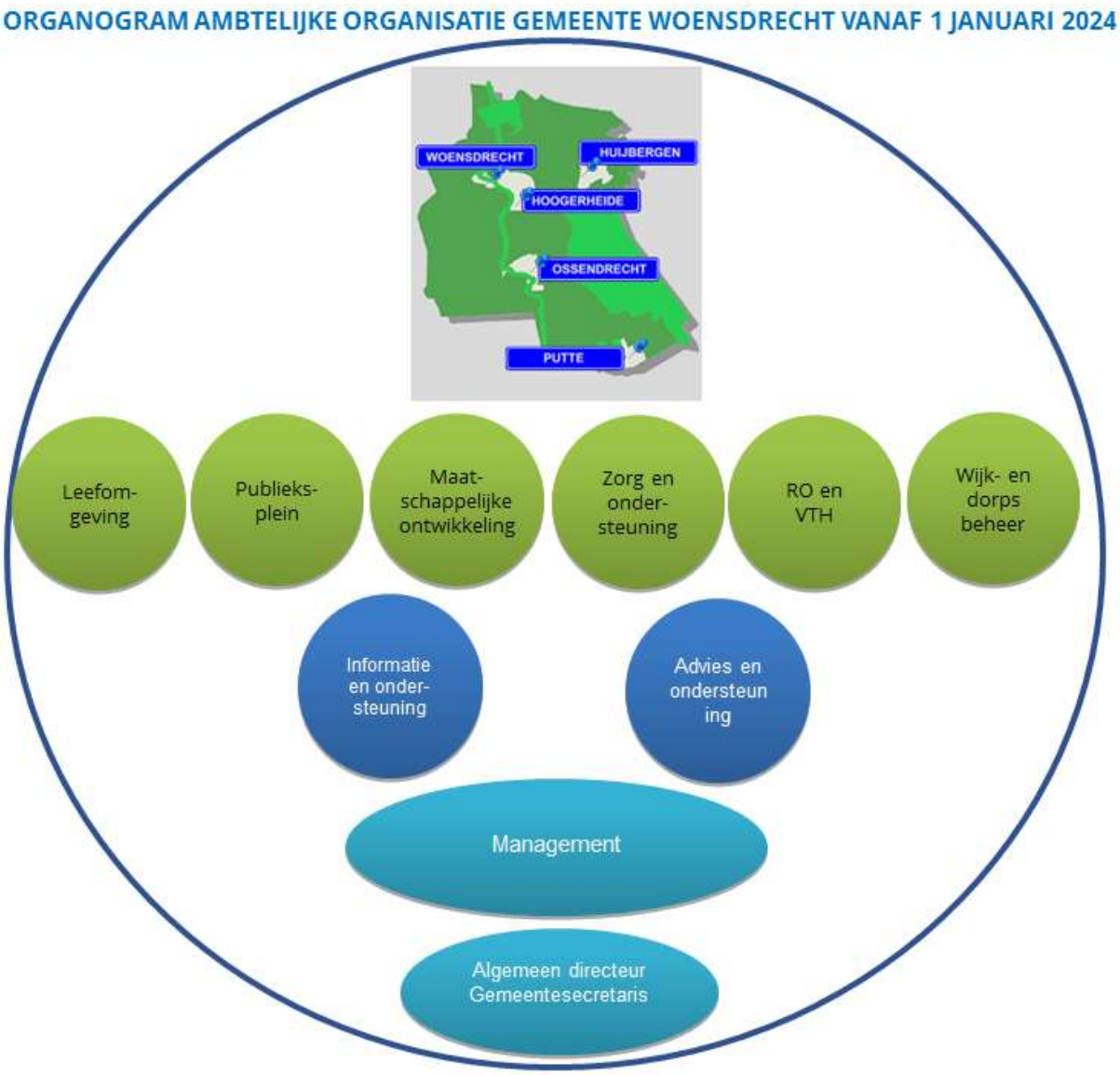

Per 1 januari 2024 is de structuur van de organisatie aangepast. Hierbij is de afdelingsstructuur komen te vervallen en zijn de teams direct onder de algemeen directeur/gemeentesecretaris geplaatst. Daarnaast is een nieuw team gevormd waarin de functies die dit richten op de uitvoering van de omgevingswet, vergunningen toezicht en handhaving en ruimtelijke ordening en projectmanagement samengebracht.

De organisatiestructuur is weergegeven vanuit het perspectief van de inwoners. De teams in het primaire proces staan hier het dichtst bij. Zij worden ondersteund door twee teams die zich meer richten op de bedrijfsvoering en ondersteuning. Het geheel wordt ondersteund door het management met de algemeen directeur/gemeentesecretaris als eindverantwoordelijke voor de ambtelijke organisatie.

Regionale samenwerking

Samenwerking zit in de genen van de gemeente Woensdrecht en beperkt zich niet alleen tot de eigen organisatie. Bestuur en organisatie werken samen met partners en zitten in verschillende samenwerkingsverbanden. Daarbij zijn uitgangspunten dat dit toegevoegde waarde voor onze inwoners moet hebben en dat de Woensdrechtse identiteit niet verloren gaat.
Naast de inmiddels bekende deelnemingen en samenwerkingen zoals Saver, Belastingsamenwerking West-Brabant, ISD Brabantse Wal en Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant werken we ook op andere manieren samen. Zo is in 2024 het Pact van Moerdijk ondertekend dat de basis vormt voor de Stedelijke regio West-Brabant (SRWB). In de SRWB werken 7 gemeenten uit West-Brabant samen met het Waterschap en de provincie Noord-Brabant op onderwerpen als brede welvaart, ruimtelijke ordening en economie. We betrekken daar waar nodig ook onze triple helix partners bij uit onderwijs en bedrijfsleven en houden voor ogen dat we zaken efficiënt organiseren.

Financiën

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college in 2020 de kwartaalrapportages ingevoerd voor een tussentijdse financiële verantwoording, naast de vaste producties in het kader van planning & control (perspectievennota, programmabegroting en jaarstukken). In onderling overleg zijn frequentie en inhoud vastgesteld. In 2023 zijn deze afspraken verankerd in de nieuwe Financiële Verordening. Ondanks positieve financiële resultaten de afgelopen jaren, staan de meerjarige structurele financiën van gemeenten in het hele land onder druk. De raad wenst verantwoordelijkheid te kunnen nemen en het college wil tijdig verantwoording afleggen, zodat op tijd bijgestuurd kan worden indien nodig.

Concerncontrol

De werkzaamheden van concern control zijn in 2024 voornamelijk gericht geweest op de werking en verbetering van de gemeentelijke processen en projecten. De nadruk heeft gelegen op de optimalisering van het proces van uitvoering van de verbijzonderde interne controle, op organisatiebrede onderwerpen zoals aanbesteding en projectmanagement en op specifieke verbeteringen binnen de processen Wmo en aanbestedingen. Ook over 2024 zijn we als gemeente voorbereid op het afgeven van de rechtmatigheidsverklaring door het college B&W. Tevens is invulling gegeven aan het aandeelhouderschap van Business Park Aviolanda B.V. en de coordinatie van alle activiteiten vanuit onze gemeente ten behoeve van Business Park Aviolanda B.V. zoals op het gebied van ruimtelijke ordening en in gemeentelijke en provinciale procedures.

Naast reguliere advisering aan bestuur en organisatie blijven de bewaking van de opvolging van wetgeving, regelgeving, richtlijnen en het vertalen van provinciale en overheidsregelgeving naar de gemeentelijke consequenties ervan belangrijke aandachtspunten. Tenslotte is beoordeeld in welke mate onze huidige fiscale beheersmaatregelen passend en voldoende zijn en zijn eerste stappen gezet richting fiscale beheersing.

Informatie & Communicatie Technologie (ICT)

Beschikbare data en technologische mogelijkheden bieden de gemeente kansen om gericht samen te werken en kennis en ervaringen van (keten)partners en inwoners te benutten. Dataverwerking, -ontsluiting en – analyse kunnen we gebruiken om maatschappelijke opgaven te bereiken. Data wordt gegenereerd door mensen, apparaten, publieke en private organisaties. De hoeveelheid data die beschikbaar is in geautomatiseerde systemen neemt toe. Technische ontwikkelingen zorgen ervoor dat deze data beter en sneller gecombineerd en benut kunnen en zullen worden. De inwoner verwacht van ons dat we onze dienstverlening verbeteren door techniek en data slim te combineren. En ook de beleidsontwikkeling wordt in toenemende mate op data gebaseerd. In het Informatiebeleidsplan 2021-2024 zijn de mogelijkheden reeds geconcretiseerd en in de praktijk uitgevoerd. Dit Informatiebeleidsplan is inmiddels vervangen door het aan het einde van 2024 vastgestelde Informatiebeleidsplan 2025-2028. Ook dit plan, met als subtitel 'Wendbare informatievoorziening in een digitale samenleving', richt zich in het kader van de ontwikkeling naar een 'informatie gestuurde organisatie' op een – in basis – goede informatiehuishouding en -voorziening en biedt hiervoor concrete uitgangspunten en handvaten.

In 2024 is het Bedrijfs Coninuïteits Plan (BCP) opgesteld. Dit plan voorziet in het continueren van onze bedrijfsvoering en dienstverlening bij calamiteiten. In 2025n wordt het plan door het college vastgesteld en worden de deelprocessen c.q. actieplannen verder uitgewerkt.

Overhead

We kennen binnen de begroting een apart product 'overhead'. Hierover staat in het BBV in artikel 1 *´alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces´*. Daarnaast schrijft de BBV voor hoe de toerekening van overhead in de begroting en jaarstukken moet geschieden. Uitgangspunt daarbij is dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend.

Personeel

De organisatiestructuur die per 1 januari 2024 van kracht werd heeft gezorgd voor een meer directe sturing vanuit de directie. Het management heeft, naast de coaching en sturing van de toegewezen teams, een belangrijke rol in de sturing van de organisatie. Onder leiding van de algemeen directeur/gemeentesecretaris zijn we voortvarend aan de slag gegaan waarbij de focus op de verbinding met, en dienstverlening aan, de inwoners, ondernemers en partners onverminderd blijft. Om de dienstverlening zo optimaal mogelijk vorm te geven moeten we beschikken over de juiste mensen. Ondanks een voortdurende krapte op de arbeidsmarkt weet de organisatie nog steeds goede mensen aan te trekken. Om dit zo te houden is er constant aandacht voor goed werkgeverschap en het vinden, binden en boeien van mensen die bij ons willen werken.

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage voor de ambtelijke organisatie (incl. griffie) is in 2024 licht gestegen van 4,8% naar 5,0%. Doordat de begeleiding en zorg voor onze werknemers is geborgd in de organisatie is er continu aandacht voor verzuim en herstel. Het ziekteverzuimpercentage voor de overheidssector was 5,7% per einde derde kwartaal 2024 (bron: CBS)

Integriteit
De aandacht voor het thema integriteit is geïntegreerd in de gesprekscyclus. De benoeming van twee interne vertrouwenspersonen naast de externe vertrouwens persoon werkt drempel verlagend en zij worden door medewerkers gevonden. De focus op integriteit heeft niet geleid tot meldingen over niet-integer gedrag, ongewenste omgangsvormen of psychosociale arbeidsbelasting.

Formatie per 31-12 in jaar:	Totaal FTE
2020	135,65
2021	134,01
2022	135,40
2023	137,84
2024	139,97

Communicatie

De ambities en opgaven uit het collegewerkprogramma 2022-2026 worden transparant gecommuniceerd. Het is belangrijk om laagdrempelig en tijdig te communiceren over de concrete uitvoering en de effecten ervan op de leefbaarheid in onze gemeente. We zetten hier diverse media voor in en hebben oog voor de verschillende doelgroepen.

Juridische Zaken

Juridische kwaliteit

Het borgen van de juridische kwaliteit en dienstverlening binnen de organisatie blijft een speerpunt, zodat de klanten zich welkom, gehoord en goed geholpen voelen. Hierbij gaat het om het op professionele en betrouwbare wijze organiseren van de juridische functie binnen de organisatie, het beschrijven en beperken van risico's op concernniveau en het bieden van maatwerk. Daarbij wordt ingezet op de juridische kennis van medewerkers en de kwaliteit van producten. Dit doen we door het organiseren van interne processen, door het opstellen van jaarverslagen met bijbehorende aandachtspunten en door kennisdelen, ook buiten het eigen team en de eigen organisatie. Hiermee wordt bereikt dat de verschillende vakdisciplines op de hoogte zijn van relevante regelgeving en van de daarbij horende ontwikkelingen en dat zij dit kunnen toepassen in de dagelijkse werkzaamheden. Er wordt gevraagd en ongevraagd advies gegeven over alle juridische onderwerpen aan bestuurders, aan de ambtelijke organisatie en aan klanten van buiten.

Het (juridische) speelveld van de gemeente is uiterst dynamisch. Deze dynamiek zal zich doorgaans niet laten voorspellen, maar er wordt altijd geprobeerd om mogelijke kansen te benutten. Op het gebied van wetgeving is de invoering van de Omgevingswet de grootste opgave voor de gemeente op het niveau van beleid en uitvoering. Door een reeks personeelswisselingen in 2023 is een achterstand opgelopen bij de tijdige afhandeling van juridische procedures, maar die achterstand was aan het einde van 2024 ingelopen. Daardoor worden juridische processen weer binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld. Als daarvan wordt afgeweken dan is dat in samenspraak met de wederpartij. Daarnaast wordt alvast aandacht besteed aan implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de nieuwe Wet Markt en Overheid.

Klachtbehandeling

In 2024 zijn 25 klachten ontvangen. Dat is iets meer dan vorig jaar:

- 2021: 24 klachten
- 2022: 31 klachten
- 2023: 19 klachten

Van de 25 klachten konden er 17 informeel worden afgedaan (bijvoorbeeld door het organiseren van een gesprek, het nemen van maatregelen, het doorverwijzen naar een andere organisatie of door intrekking van de klacht. De overige 8 klachten hebben geleid tot een formeel besluit. In 2 zaken is de klacht gegrond verklaard en in 6 zaken ongegrond verklaard.

De meeste (18) klachten gingen over het functioneren van de gemeente. In 14 zaken werd geklaagd over het leveren van slecht werk (denk aan: niet maaien, niet verwarmen van een gemeentegebouw, niet optreden tegen een gemelde overtreding, het geven van verkeerde informatie over de geldigheid van een paspoort). In 4 zaken werd de gemeente verweten dat er sprake was van vooringenomenheid.

In 5 gevallen werd geklaagd over het uitblijven van een reactie op een ingediende vraag of op een ingediende melding.

In 2 gevallen werd geklaagd over de persoonlijke bejegening door een medewerker, zoals de houding van een boa bij het uitschrijven van een boete.

Van de 25 klachten zijn er in 2024 20 afgehandeld. 5 klachten waren eind 2024 nog in behandeling. Voor een volledig overzicht van afgedane klachten, uitgesplitst naar teams en de wijze van afdoening, verwijzen we u naar onderstaand schema:

Cijfermatig overzicht ingediende klachten 2024

	Burgemeester en wethouders	Advies en Ondersteuning	Informatie en Ondersteuning	Leefomgeving	Maatschappelijke Ontwikkeling	Publieksplein	RO-VTH	Wijk- en dorpsbeheer	Zorg en Ondersteuning	**Totaal**
Informele afhandeling	0	1	0	4	0	1	1	2	0	**9**
Formele afhandeling	2	1	0	1	0	1	2	0	1	**8**
Buiten behandeling gesteld	0	0	0	1	0	0	0	0	0	**1**
Ingetrokken	0	0	0	0	0	0	2	0	0	**2**
Totaal	**2**	**2**	**0**	**6**	**0**	**2**	**5**	**2**	**1**	**20**

Van de Nationale Ombudsman hebben we vernomen dat zij in 2024 8 klachten over de gemeente Woensdrecht hebben ontvangen. Daarvan zijn er 7 informeel afgedaan zonder inbreng van de gemeente Woensdrecht. De 8e klacht (over het geven van verkeerde informatie over de geldigheid van een paspoort) is door de Nationale Ombudsman ongegrond verklaard.

Inkoop

Karel. (voorheen Stichting Inkoopbureau West-Brabant) versterkt kwantitatief en kwalitatief de inkoopfunctie van onze gemeente. De inkoopadviseur werkt volgens een vooraf vastgesteld werkplan. Evaluatie van het verloop van dit plan vindt plaats na afloop van het betreffende dienstjaar. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van aansluiting bij regionale projecten indien sprake is van soortgelijke aankopen c.q. aanbesteding van nieuwe contracten. Belangrijke uitgangspunten zijn de Aanbestedingswet en het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Toelichting op rechtmatigheidsverantwoording college

Invoering rechtmatigheidsverantwoording
Door invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is de verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties verschoven van de accountant naar het college van burgemeester en wethouders (hierna: college). De accountant geeft over het verslagjaar alleen nog een oordeel over:

- de getrouwheid van de jaarrekening; dit omvat ook een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.
- de rechtmatigheid over de baten, lasten en balansmutaties die samenhangen met de Sisa-verantwoording.

Aanpak verantwoording onrechtmatigheden
Het college van burgemeester en wethouders legt over verslagjaar 2024 door middel van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. Aanvullend daarop wordt in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting gegeven op fouten en onzekerheden boven de door de raad bepaalde rapportagegrens. Deze rapportagegrens is in artikel 10 van de verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 vastgelegd en bedraagt € 50.000.

Verantwoording onrechtmatigheden
Navolgend is de toelichting opgenomen op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingscriterium – beschrijving begrotingsonrechtmatigheid
In de verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2023 hebben raad en college afspraken gemaakt welke begrotingsonrechtmatigheden nog moeten worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Op advies van onze accountant is artikel 12 van onze verordening financieel beleid, beheer en organisatie met terugwerkende kracht per 1 januari 2024 gewijzigd i.v.m. de rechtmatigheidsverantwoording. De aangepaste verordening is op 13 februari 2025 door de raad vastgesteld.

In artikel 12.5 is de volgende passage opgenomen: ‘Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaand beleid van de raad worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.’

Artikel 12.4 van de aangepaste verordening luidt: ‘Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Hierop zijn de volgende bepalingen van toepassing.

a. Overschrijding van lasten wordt als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- er is sprake van een overschrijding van lasten waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- er is sprake van een overschrijding van lasten van een open-eind regeling.
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

b. Overschrijding van baten en onderschrijding van baten, lasten en investeringskredieten zijn rechtmatig mits de raad tijdig is geïnformeerd. De raad is tijdig geïnformeerd over deze afwijkingen door vermelding van de afwijking met een toelichting in tussentijdse rapportages of bij de jaarrekening.

De onrechtmatige budgetoverschrijdingen worden in dit jaarverslag uitgebreider inhoudelijk toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. Belangrijkste oorzaak is het niet ramen van baten en lasten voor onderwerpen waar ook grote inkomsten tegenover staan (opvang Oekraïense vluchtelingen, opvang asielzoekers en tijdelijke exploitatie MFC Het Kloosterhof). Op basis van onze financiële verordening is dit een juiste werkwijze. Echter blijkt dit nu voor de rechtmatigheidsverantwoording te leiden tot € 6,8 miljoen aan acceptabele onrechtmatigheden, waardoor Woensdrecht de 1%-norm overschrijdt. Zonder deze "technische" onrechtmatigheden zou Woensdrecht ruim onder deze 1%-norm zijn gebleven en had het college kunnen verklaren dat het volledig rechtmatig heeft gehandeld.

De betreffende onderwerpen lopen ook nog door in 2025. Daarom worden in 2025 via de kwartaalrapportage wel de baten en lasten voor dit soort onderwerpen geraamd, om herhaling van deze grote "technische" onrechtmatigheid te voorkomen. Voor de latere jaren wordt de manier van begroten vanzelfsprekend ook aangepast.

Ook de niet-conform BBV manier van verwerken van het positieve resultaat op de afvalinzameling is een "technische" begrotingsonrechtmatigheid. Met ingang van deze jaarrekening is de manier van verwerken juist. Deze acceptabele onrechtmatigheid is daardoor eenmalig en vraagt geen aanvullende beheersmaatregelen.

De onrechtmatigheid op investeringsbudgetten van € 114.029 betreft elf overschrijdingen, ieder onder de rapportagegrens van € 50.000 per krediet. Deze elf kredieten worden afgesloten in 2024. In het overzicht lopende investeringen zijn deze opgenomen inclusief een toelichting per krediet. De best passende beheersmaatregel is goede kredietbewaking. Daarbij moet wel in gedachten worden gehouden dat altijd onverwachte zaken plaats kunnen vinden en de overschrijdingen slechts elf kredieten betreft, en per krediet het budget slechts met een beperkt bedrag is overschreden.

Voorwaardencriterium – Niet naleven van de Europese aanbestedingsrichtlijnen.
Jaarlijks verricht de gemeente Woensdrecht een zogenaamde spendanalyse om vast te stellen of de Europese aanbestedingsrichtlijnen aantoonbaar zijn nageleefd. De onrechtmatigheid over 2024 door het niet naleven van deze Europese richtlijnen bedraagt € 69.706 (in 2023 van € 45.938,-). Deze onrechtmatigheid betreft werkzaamheden in het kader van reinigen van riolen en gemalen. In 2025 zal een nieuwe aanbesteding worden opgestart.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium - overkoepelend M&O beleid
De gemeente Woensdrecht beschikt over een overkoepelend beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik, dat in 2015 is vastgesteld.
Voor de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college de volgende werkzaamheden verricht om vast te stellen dat geen sprake is van misbruik en/of oneigenlijk gebruik in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording:

1. De gemeente Woensdrecht heeft in haar belangrijkste financiële processen waarborgen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is het subsidieproces waar in de lijn waarborgen zijn getroffen en achteraf door de interne controle wordt vastgesteld dat er geen onrechtmatigheden zijn aangetroffen. In het interne controleplan zijn de belangrijkste financiële processen benoemd en hierop zijn (o.a.) rechtmatigheidscontroles verricht.
2. We hebben kennisgenomen van het jaarverslag van de vertrouwenspersonen. Hieruit blijken geen zaken die opgenomen moeten worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Uiteindelijk is ons niet gebleken dat er sprake is van misbruik en oneigenlijk gebruik wat gemeld moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording dan wel in deze paragraaf bedrijfsvoering.

Algemene grondslagen voor Rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening
De in de jaarrekening 2024 opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie Woensdrecht 2023 en 2025 (alleen voor wat betreft artikel 12). Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten en balansmutaties inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De criteria voor financiële rechtmatigheid te weten het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvatten:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 13 februari 2025 door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij in de verordening financieel beleid, beheer en organisatie in artikel 12 is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Inleiding

Woensdrecht neemt deel in diverse rechtsvormen, zowel publiek als privaat. Wanneer er sprake is van zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur en/of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente financiële middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij.

Deelnemingen in andere partijen brengen risico's met zich mee, zowel politiek/bestuurlijk als financieel. In deze paragraaf geven we een overzicht van alle verbonden partijen van onze gemeente waarbij ingegaan wordt op doelstellingen en risico's. Per verbonden partij nemen we ook diverse financiële cijfers op.

We maken gebruik van verbonden partijen in de verwachting dat zij op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij en door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Vanaf begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten de lijst met verbonden partijen onderverdelen in: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen; en overige verbonden partijen.

Beleid

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in de ‘Nota verbonden partijen en overige samenwerking in West-Brabant’ welke in alle West-Brabantse gemeenten in 2024 is vastgesteld. De nota geeft op pragmatische wijze invulling aan regionale samenwerking en afstemming. De nota kent afspraken over het budgetrecht, de controlerende en kaderstellende taken van de gemeenteraad en is tot stand gekomen met inbreng van verbonden partijen.

Sturing en toezicht

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) kent sinds enkele jaren een uitgebreider instrumentarium voor de invulling van de taken van de gemeenteraad. Denk aan het meer gericht inzetten van zienswijzeprocedures, meer mogelijkheden voor adviescommissies voor raadsleden en burgerparticipatie. De termijnen voor het indienen van een zienswijze op een begroting zijn verruimd. Ook voor samenwerkingsverbanden die niet onder de Wgr vallen, zijn inmiddels regionale afspraken gemaakt. De Nota verbonden partijen en overige samenwerking geeft hiervoor de kaders die in onderling overleg tussen gemeenteraden, griffies, colleges en besturen van verbonden partijen in de vorm van maatwerk nader worden ingevuld.

Belangrijke ontwikkelingen en risico's rond verbonden partijen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de relevante ontwikkelingen, indien van toepassing, ten aanzien van de verbonden partijen toegelicht en is aangegeven welke risico's daarbij aanwezig zijn, die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente. Hier wordt volstaan met de verwijzing naar deze paragraaf.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - A. Gemeenschappelijke regelingen

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers. Waar het jaar 2024 wordt genoemd, is uitgegaan van de jaarrekening van de betreffende organisatie. Als de gegevens nog niet bekend zijn, is n.n.b. ingevuld

A.1 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Opgericht	1 januari 2010
Doelstelling	In samenwerking met gemeenten, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), brandweer en politie zorgen voor veiligheid, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€1.498.074
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 175.909
Belang Woensdrecht	2,04%
Aantal fte	602,32
Resultaatsbestemming en -verwerking	€26.386 naar reserve BDUR strategische projecten, € 149.522 naar algemene reserve.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 6.724.000	€ 6.697.000
Vreemd Vermogen	€ 57.375.000	€ 57.281.000

A.2 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Opgericht	1 januari 2013
Doelstelling	De OMWB voert voor haar deelnemers taken uit op het gebied van omgevingsrecht en milieutaken. Als verlengstuk van lokaal en provinciaal bestuur levert zij een bijdrage aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving in de regio door vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken, afhandeling van klachten en advisering.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en Provincie Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€444.980

Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 2.461.411
Belang Woensdrecht	ca. 1%
Aantal fte	307 fte vast, 36 fte flexibel
Resultaatsbestemming en -verwerking	Van het gerealiseerde resultaat wordt € 600.000 toegevoegd aan de algemene reserve en € 1.661.411 uitgekeerd aan de deelnemers.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 4.756.000	€ 6.086.000
Vreemd Vermogen	€ 8.961.000	€ 7.641.000

A.3 GGD West-Brabant

Opgericht	1 januari 2000
Doelstelling	De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel dat alle inwoners van West-Brabant gezond, veilig en gelukkig opgroeien, leven en werken. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 548.540
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 774.915
Belang Woensdrecht	2,31 %
Aantal fte	281,8
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het voorstel van het algemeen bestuur voor bestemming van het resultaat is: vrijval bestemmingsreserve moderne dienstverlening t.b.v. deelnemende gemeenten ad € 164.336 (voor Woensdrecht is dit ong. € 3.300), dotatie bestemmingsreserve Risico Plustaken ad € 200.000 en dotatie bestemmingsreserve frictiekosten t.b.v. 'trapje op trapje af' (bezuinigingsopgave 4%) ad € 410.579. Hierover wordt besloten in het algemeen bestuur op 3 juli 2025.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 6.664.000	€ 6.664.000
Vreemd Vermogen	€ 19.778..000	€ 20.860.000

A.4 Regio West-Brabant (RWB)

Opgericht	1 januari 2011
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Doelstelling	De 16 gemeenten in West-Brabant hebben de gezamenlijke ambitie om de regio te versterken en te stimuleren op het gebied van economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 530.220
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 808.000 (*voorlopige cijfers, accountantscontrole vindt in mei plaats)
Belang Woensdrecht	2,81% (gebaseerd op de bijdrage zonder het KCV)
Aantal fte	62,3
Resultaatsbestemming en - verwerking	Dit betekent voor Woensdrecht totaal terug te ontvangen € 43.823, RWB € 20.008 en Flex € 22.840.*

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**

Eigen Vermogen*	€ 1.711.000	€ 1.782.000
Vreemd Vermogen*	€ 6.619.000	€ 6.613.000

A.5 Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De BWB is verantwoordelijk voor uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen.
Deelnemers	Waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 496.000 (incl. verrekening van compensabele BTW)
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 1.121.000
Belang Woensdrecht	2,82 %
Aantal fte	143,3
Resultaatsbestemming en -verwerking	€ 1.121.000 uitkeren aan de deelnemers. Woensdrecht ontvangt ruim € 31.000.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€1.351.000	€ 1.321.000
Vreemd Vermogen	€ 8.805..000	€ 10.506.000

A.6 WVS-Groep

Opgericht	1974
Doelstelling	Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede het aanbieden van beschut werk, activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 360.910
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 5.518.000
Belang Woensdrecht	ca. 4,5 %
Aantal fte	personeel 215,1 FTE (uit doelgroep 1.533 FTE)
Resultaatsbestemming en -verwerking	Van het resultaat gaat € 2.500.000 naar de algemene reserve. € 3.018.000 gaat naar de deelnemers. Woensdrecht ontvangt hiervan € 133.894.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 6.567.000	€ 9.518.000
Vreemd Vermogen	€ 21.490..000	€ 20.278.000

A.7 West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)

Opgericht	1 juli 2016
Doelstelling	Het West-Brabants Archief wil een duurzame en betekenisvolle bijdrage leveren aan belanghebbenden (overheid, inwoner en instellingen) door het verwerven, produceren, opslaan, toegankelijk maken en houden van archiefinformatie, met name door het mede realiseren en beheren van een e-depotvoorziening.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 147.598

Gerealiseerd resultaat 2024	€ 187.776
Belang Woensdrecht	4,0683 %
Aantal fte	22,33
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het resultaat wordt conform de verdeelsleutel gerestitueerd aan de deelnemers. Voor Woensdrecht betekent dit een bedrag € 9.282.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 457.161	€ 533.602
Vreemd Vermogen	€ 506.273	€ 513.888

A.8 Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Opgericht	1 januari 2005
Doelstelling	De RAV verleent zowel acute ambulancezorg als besteld ambulancevervoer.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 0
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 995.378
Belang Woensdrecht	n.v.t.
Aantal fte	698,2
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het voorstel is om het exploitatieresultaat te verdelen op afdelingsniveau afhankelijk van de resultaten over de Reserve Aanvaardbare Kosten: • t.g.v. RAV Midden- en West-Brabant en RAV Brabant-Noord € 1.086.565 • t.l.v. MKA Midden- en West-Brabant en de MKA Brabant-Noord € 91.186

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 15.119.000	€ 15.980.000
Vreemd Vermogen	€ 27.435.000	€ 26.188.000

A.9 Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De ISD is een gemeenschappelijk orgaan (zonder rechtspersoonlijkheid). De ISD BW heeft tot doel het begeleiden naar werk van inwoners, schuldverlening, inburgering, het verstrekken van uitkeringen en het bestrijden van armoede. De ISD is een samenwerkingsverband van de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Steenbergen. De ISD kent geen eigen activa en passiva. De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage in de organisatiekosten op basis van het klantenbestand (% aandeel in het totaal).
Deelnemers	Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 1.238.624
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€269.584 (onder voorbehoud accountantscontrole)
Belang Woensdrecht	10,48 %
Aantal fte	103,14
Resultaatsbestemming en -verwerking	Voor Woensdrecht betekent het positieve resultaat dat een bedrag van € 28.259 te verwachten is (onder voorbehoud accountantscontrole).

A.10 Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) West-Brabant

Opgericht	1 augustus 2012
Doelstelling	De samenwerking heeft als doelstelling om schoolverzuim en schooluitval samen verder terug te dringen. Het RBL West-Brabant voert een aantal wettelijke taken uit voor de gemeenten op het terrein van de Leerplicht- en RMC-wet. Het RBL West-Brabant zoekt daarbij nadrukkelijk de samenwerking op met scholen en andere instellingen. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 17.334
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	In totaal is het (positief) resultaat € 80.704. Voor niveau 1 is het positief resultaat € 12.969. De gemeente Woensdrecht neemt alleen niveau 1 af.
Belang Woensdrecht	2,82% volgens verdeelsleutel aantal 5 t/m 22-jarigen
Aantal fte	21,03 (voor niveau 1 totaal 4,69 fte)
Resultaatsbestemming en -verwerking	Voor Woensdrecht betekent dit een positief resultaat van € 365.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd Vermogen	€ 2.140.107	€ 2.089.240

A.11 Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO)

Opgericht	1967
Doelstelling	Bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking door middel van grensoverschrijdend overleg en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de 12 Nederlandse en 9 Belgische gemeenten. BENEGO kent geen vermogenspositie en geen financieel resultaat. Eventuele projectkosten worden direct verrekend.
Deelnemers	**België:** Baarle-Hertog, Essen, Hoogstraten, Kalmthout, Kapellen, Oud-Turnhout, Ravels, Stabroek en Wuustwezel. **Nederland:** Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Goirle, Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Roosendaal, Rucphen, Tilburg, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 1.900
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	n.v.t.
Belang Woensdrecht	4,76%
Aantal fte	n.v.t.
Resultaatsbestemming en -verwerking	n.v.t.

A.12 Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (voorheen Stichting Veilig Thuis West-Brabant)

Opgericht	2019

Doelstelling	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met de volgende doelen: a. de samenwerking verankeren tussen de colleges van de gemeenten bij de regionale aanpak van het voorkomen en bestrijden van GIA en de zorg voor één Meldpunt Crisiszorg in de regio West-Brabant; b. de taken en bevoegdheden van de colleges van de gemeenten vanuit de Wmo, de Jeugdwet en het terrein van veiligheid en openbare orde ten aanzien van GIA en het Meldpunt Crisiszorg door mandaat op te dragen aan het college van de centrumgemeente Breda. Hiermee wordt het volgende beoogd: het behalen van schaalvoordelen, het stimuleren van de samenwerking tussen de deelnemers door actief infomeren en communiceren, het afstemmen en gezamenlijk vaststellen van het regionaal beleid op het terrein van GIA en het Meldpunt Crisiszorg, de uitwerking van het regionaal beleid in opdrachten aan uitvoeringsorganisaties en efficiënte inzet van de regionale middelen en gezamenlijke afstemming over eventuele besparingen of aanvullende kosten en de verevening van risico's.
Deelnemers	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 239.622
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	n.v.t.
Belang Woensdrecht	n.v.t.
Aantal fte	n.v.t.
Resultaatsbestemming en -verwerking	n.v.t.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - B. Vennootschappen en coöperaties

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers.

B.1 Provinciale Zeeuwse Elektriciteit Maatschappij (PZEM)

Opgericht	1919
Doelstelling	PZEM NV is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied elektriciteits- gas, water- en watervoorziening. In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen om PZEM Wholesale te verkopen. De resterende bedrijfsonderdelen gaan verder onder de naam ZEH.
Deelnemers	Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, enige Zuid-Hollandse en Noord-Brabantse gemeenten den de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2024	n.v.t.
Verwacht financieel resultaat 2024	In juni 2025 wordt in de aandeelhoudersvergadering van ZEH besloten over de bestemming van het resultaat.
Belang Woensdrecht 2023	De gemeente heeft zeggenschap in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandeelkapitaal (0,91%).
Aantal fte	
Grootste risico's in 2024	De fluctuaties van de energieprijzen.

B.2 SAVER N.V.

Opgericht	1999
Doelstelling	SAVER is een samenwerking op het gebied van het inzamelen, bewerken en verwerken van huishoudelijk- en bedrijfsafval en reiniging alsmede op het gebied van andere milieuvelden. De gemeente Woensdrecht is aandeelhouder, samen met de gemeente Bergen op Zoom, Roosendaal, Halderberge, Steenbergen, Rucphen en Zundert.

Deelnemers	Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen (per 1 januari 2024), Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2024	n.n.b.
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	n.n.b.
Belang Woensdrecht	8,4 %
Aantal fte	175
Resultaatsbestemming en -verwerking	De jaarcijfers over 2024 alsmede het voorstel voor resultaatbestemming worden eind 2e kwartaal 2025 door de AVA van SAVER vastgesteld. Zoals gebruikelijk is ervoor gekozen om geen cijfers te publiceren over de bijdrage van de gemeente Woensdrecht aan Saver N.V. De reden hiervoor is dat er geen sprake is van een algemene/vaste bijdrage aan deze verbonden partij. De bijdrage die de gemeente levert fluctueert enorm en is afhankelijk van andere posten, zoals het aantal opgehaalde containers of ingezamelde kilo's en daarmee dus van de prestaties van Saver.

B.3 Joint Venture Park Aviolanda

Opgericht	1955
Doelstelling	Business Park Aviolanda is gericht op het realiseren van een 'luchtvaartgebonden' maintenance- en innovatiecluster.
Deelnemers	Provincie 80% en gemeente Woensdrecht 20%
Bijdrage Woensdrecht 2024	€ 0
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 107.154
Belang Woensdrecht	20%
Aantal fte	
Resultaatsbestemming en -verwerking	n.v.t.

Omvang per	**1-1-2024**	**31-12-2024**
Eigen Vermogen	€ 13.435.204	€ 13.542.359
Vreemd Vermogen	€ 20.789.914	€ 21.309.000

B.4 NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Opgericht	1914
Doelstelling	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen.
Deelnemers	Aandeelhouders van de BNG zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Bijdrage Woensdrecht 2024	Bijdrage: € 0. Ontvangen: € 24.262 (in 2024 is dividend ontvangen van de BNG over de winst van 2023).
Gerealiseerd financieel resultaat 2024	€ 294 miljoen
Belang Woensdrecht	0,02%
Aantal fte	479,9
Resultaatsbestemming en -verwerking	De verdeling wordt overgelaten aan de aandeelhouders. BNG Bank behaalde over het jaar 2024 een nettowinst van € 294 miljoen. BNG Bank keert in overeenstemming met het beleid dividend uit als percentage van de nettowinst beschikbaar voor aandeelhouders, waarbij zij streeft naar een zo stabiel mogelijk uitkeringspercentage. Een dividenduitkering moet in lijn zijn met de kapitaaldoelstellingen van de bank, nu en naar verwachting in de toekomst. De voor te stellen dividenduitkering wordt jaarlijks bepaald als onderdeel van het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Bij de jaarlijkse bepaling worden met name de (balans)ontwikkeling van BNG en (verwachte) ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving in overweging genomen. BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2024 voor van € 140 miljoen. Dat is 50% van de nettowinst, gecorrigeerd voor de uitkering op het Additional Tier 1-kapitaal. Het

	dividend bedraagt € 2,51 per aandeel (2023: € 2,16 per aandeel). Voor de gemeente Woensdrecht betekent dit een (mogelijke) dividenduitkering van € 28.192.

Omvang per	1-1-2024	31-12-2024
Eigen Vermogen	€ 4.721 miljoen	€ 4.777 miljoen
Vreemd Vermogen	€ 110.819 miljoen	€ 123.614 miljoen

B.5 Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua B.V. (GBE Aqua B.V.)

Opgericht	18 november 2021
Doelstelling	GBA Aqua B.V. is een vennootschapsstructuur waarmee de belangen van de publieke aandeelhouders in waterbedrijf Evides vertegenwoordigd worden.
Deelnemers	Provincie Zeeland, Zeeuwse gemeenten, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee
Belang Woensdrecht	0,91%
Aantal fte	1
Resultaatsbestemming en -verwerking	GBE Aqua BV verwacht een positief resultaat over 2024 van € 31,2 miljoen. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve (bestendig beleid). Er wordt over 2024 een dividend uit de agioreserve uitgekeerd aan de deelnemers. Dit alles onder voorbehoud van besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering medio mei 2025. Voor Woensdrecht is het verwachte dividend € 27.327.

Paragraaf 8 Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het geheel aan maatregelen dat een gemeente ter beschikking staat om haar vastgestelde ruimtelijke, volkshuisvestelijke en economische doelstellingen te realiseren. Grondbeleid is geen doel op zich, maar is 'dienstbaar' aan de hiervoor genoemde beleidsvelden. Grondbeleid kan op verschillende manieren worden uitgevoerd, waarbij een gemeente een actieve of een faciliterende rol kan innemen, met uiteraard diverse gradaties daar tussenin. Met grondbeleid zijn grote bedragen gemoeid. Daarnaast is het een beleidsveld waarbij niet alle handelingen en transacties even transparant gemaakt kunnen worden. Dit heeft alles te maken met de toch wat moeilijke positie die de gemeente op de huidige grondmarkt inneemt, want de concurrent in de vorm van marktpartijen en projectontwikkelaars is uiterst alert. Juist daarom is het raadzaam om over het te voeren grondbeleid helder te communiceren en vooraf duidelijkheid te verkrijgen over de gestelde kaders.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om ruimtelijk beleid op een doeltreffende en doelmatige wijze te realiseren. De gemeente wil haar grondbeleidsinstrumentarium optimaal inzetten zodat zij op eenduidige en transparante wijze haar ruimtelijke doelstellingen kan behalen, te komen tot het gewenste - financiële - resultaat en de financiële risico’s beheersbaar kan houden.

In deze paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in het jaar 2024. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording dient elke gemeente in de jaarlijks bij de programmabegroting en -rekening op te nemen ‘paragraaf grondbeleid’ tenminste inzicht te geven in de volgende zaken:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- Een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- Een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de reserves voor grondzaken;
- De beleidsuitgangspunten met betrekking tot het te voeren risicomanagement;
- Een onderbouwing van de winst- en verliesneming.

Gemeentelijk grondbeleid

De gemeente Woensdrecht voert haar grondpolitiek conform het vastgestelde Grondbeleid. Op 12 december 2019 is de Nota Grondbeleid 2019-2023 vastgesteld. De gemeente kiest voor situationeel grondbeleid: faciliterend waar het kan, en actief waar het moet of gewenst is. Doelstelling van de gemeente is om een maximaal maatschappelijk rendement te behalen, binnen een optimaal financieel resultaat. Voor nieuwe locaties en ontwikkelingen maken we per locatie de afweging wat de juiste ontwikkelstrategie is.

Komende periode wordt ingezet op de nadere uitwerking en ontwikkeling van nieuw uit te geven locaties, o.a. de schoollocaties De Stappen (Hoogerheide) / De Poorte (Woensdrecht), de locaties Deelplan–Zuid (Semmelweissstraat) Hoogerheide, Kromstraat (Hoogerheide) en Bergsestraat Huijbergen (vv VIVOO).

De gemeente zal zo optimaal mogelijk haar kosten verhalen. In eerste instantie zal de gemeente dit via de privaatrechtelijke weg doen, door een anterieure overeenkomst te sluiten. Onder de

Omgevingswet keert het publiekrechtelijk spoor middels een exploitatieplan niet terug. Voor dit spoor bestaan er twee sporen, te weten het spoor met en zonder tijdvak. Het systeem van kostenverhaal met tijdvak is het systeem van kostenverhaal uit de Wro. De plannen hebben dan een duidelijk eindbeeld, een fasering en een einddatum. Daardoor is het goed mogelijk om de kosten en opbrengsten van de gebiedsontwikkeling vooraf te berekenen. Er is een nieuw systeem voor kostenverhaal toegevoegd. Dit heet kostenverhaal zonder tijdvak. Dit systeem is bestemd voor organische gebiedsontwikkeling. Dus voor plannen zonder een duidelijk eindbeeld, zonder fasering en zonder einddatum.

Bij een actieve grondpolitiek verwerft en ontwikkelt de gemeente voornamelijk zelf. Indien de gemeente zelf geen ontwikkelende rol heeft dan wordt met initiatiefnemers voor het stellen van randvoorwaarden, locatie-eisen voor de ontwikkeling en het verhalen van kosten een overeenkomst gesloten. De gemeente geeft de voorkeur aan het afsluiten van een anterieure overeenkomst. Dit betreft een overeenkomst tussen de gemeente en (markt-)partijen over de grondexploitatie, gesloten voor de vaststelling van een planologische maatregel.

Bij het in ontwikkeling nemen van deze gronden is de gemeente verplicht zich te houden aan de algemene regels die zijn opgesteld door de commissie BBV voor het exploiteren van gronden. Voor het optimaal kunnen beheren en beheersen van de gemeentelijke grondexploitaties is het wenselijk om naast deze algemene regels van de BBV aanvullende regels vast te stellen. Deze aanvullende regels zijn opgenomen in de Nota Grondbeleid 2019-2023. Hierin is vastgesteld dat de gemeente een afzonderlijke grondexploitatie opstelt voor ‘in exploitatie genomen gronden’ waarbij er daadwerkelijk sprake is van een waardevermeerdering, er directe kosten worden gemaakt en er sprake is van een fysieke wijziging van de gronden. De grondexploitaties worden minimaal eenmaal per jaar geactualiseerd bij de vaststelling van de begroting en/of jaarrekening.

Er kan onderscheid gemaakt worden in twee soorten risico’s ten aanzien van de grondexploitaties:

1. Algemene risico’s (conjuncturele of marktrisico’s)
2. Risico’s op planniveau (afzet en invulling)

1. Algemene risico’s

Stikstofproblematiek

Rondom de gemeente Woensdrecht liggen vier Natura-2000 gebieden, te weten De Brabantse Wal, Het Markiezaat, Land van Saeftinge en de Oosterschelde. Dit heeft tot gevolg dat op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht binnen een straal van vijf kilometer een Natura2000 gebied ligt. Deze uitzonderlijke ligging brengt ook uitzonderlijke problemen met zich mee. Alle ontwikkelingen op het gebied van economie, landbouw, natuur en woningbouw hebben direct te maken de Wet Natuurbescherming en stikstofdepositie.

Bouw en woningmarkt: wonen

Wonen is de nieuwe sociale kwestie, de vraag naar woningen blijft groot. Mede door stikstofproblematiek, stijging bouwkosten en toename van de arbeidskosten haalt de overheid haar doelstellingen omtrent woningbouw niet.

Op korte termijn ligt voor lopende projecten de grondwaarde deels vast. Om te zorgen dat projecten nog zoveel mogelijk door kunnen gaan onder de huidige omstandigheden moeten gemeenten, marktpartijen en woningcorporaties creatief kijken naar herprogrammering, fasering en eisen.

De verwachting is dat er door het hierboven geschetste ontwikkelingen, er op korte termijn een terugval zal zijn in de bouwproductie. Hoelang de terugval duurt en hoe diep die zal zijn, hangt af van de verdere ontwikkelingen en onzekerheid in met name de rente, inflatie en nieuw landelijk beleid als het gaat om stikstofproblematiek.

Winstneming

De methode van winstneming (Percentage of Completion) is met ingang van 2016 ingevoerd en betekent dat gemeenten verplicht zijn om tussentijdse winstneming te doen.

2. Risico's op planniveau

Een berekening van de risico's op planniveau wordt jaarlijks, bij het opstellen van de begroting en jaarrekening, gemaakt. Hiertoe worden de grondexploitaties geactualiseerd. Actualisatie houdt in dat:

- de uitgiftetermijnen zijn bijgesteld;
- de lasten opnieuw zijn beoordeeld en bijgesteld;
- grondprijzen zijn geraamd op basis van het grondprijzenbeleid.

Kosten

De gemeente heeft gemiddeld langlopende grondexploitaties waarbij een veilige marge is ingebouwd met betrekking tot de voortgang van verkoop. De raming van de investeringen en opbrengsten van de grondexploitaties zijn in de begroting geactualiseerd. De gehanteerde parameters zijn: 1,5% rentetoerekening, 2,5% kostenstijging, 0% opbrengstenstijging en 2% disconteringsvoet.

Vennootschapsbelasting overheden en BBV

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Het doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld voor overheidsondernemingen en private ondernemingen. De grondexploitaties van de gemeente Woensdrecht vallen onder bedrijfsactiviteiten. Dit betekent dat de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. De hoogte van de bijdrage per jaar is van een aantal factoren afhankelijk, waaronder de rekenmethode voor de afdracht. In maart 2024 is de definitieve aanslag 2022 van de Belastingdienst ontvangen. Op basis van de berekeningssystematiek en de uitgangspunten opgesteld door de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) is een voorlopig nadelig fiscaal resultaat over 2023 gerealiseerd van € 2.100. Het verrekenbare verlies ultimo 2023 bedraagt € 17.000. Voor het boekjaar 2024 wordt een voorlopig positief fiscaal resultaat gerealiseerd van € 17.600. Dit resulteert in een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting van afgerond € 3.300. Hierbij is voorzichtigheidshalve geen rekening met een eventueel verrekenbaar verlies dat op basis van de aangifte 2023 wordt gerealiseerd. In de uiteindelijke aangifte 2024 zal het belastbaar bedrag mede daarom lager uitvallen. Uiterlijk in april 2026 moet de aangifte over het jaar 2024 bij de Belastingdienst zijn ingediend.

In 2019 is een nieuwe notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)' verschenen. In deze notitie worden zogenoemde 'stellige uitspraken' en 'aanbevelingen' gedaan. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd en indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest (de gemeente is van oordeel dat in haar specifieke omstandigheden een andere

lijn beter past en ook ‘BBV-proof’ is), zij dit expliciet moet motiveren en kenbaar moet maken bij de begroting en jaarstukken. Bij aanbevelingen gaat het om uitspraken die ‘steun en richting geven aan de praktijk’. Voor de gemeente Woensdrecht is het uitgangspunt om de stellige uitspraken over te nemen en toe te passen. Ten aanzien van het grondbeleid staan in het BBV de bepalingen voor de inhoud van de paragrafen, de balans, de toelichting op de balans en de waardering in de begroting en jaarrekening. In de grondexploitaties is rekening gehouden met deze regelgeving van de notitie. In december 2023 is een nieuwe notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023)’ verschenen. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, i.c. 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing van de nieuwe notitie met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Voor de tussenliggende periode is de notitie uit 2019 leidend aangevuld met het addendum uit december 2022 inzake warme gronden. Ondertussen wordt gewerkt aan een nieuwe Nota grondbeleid die in het eerste kwartaal van 2025 ter vaststelling aan de raad wordt aangeboden.

B Stand van zaken projecten

In onderstaande tabel wordt de prognose van de grondexploitaties weergegeven.

Prognose complexen in exploitatie (bedragen in €)	Te verwachten resultaten 2025-2026		Prognose gereed	
	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Centrum, Hoogerheide	€ 1.088.565	€ 1.062.987	2026	2026
Noordrand, Ossendrecht	€ -	€ 25.197	2024	2024
Bergsestraat Huijbergen	€ 1.063.728	€ 1.049.400	2026	2026
Kromstraat Hoogerheide	€ 113.650	€ 52.161	2025	2024
Totaal	**€ 2.265.943**	**€ 2.189.745**		

Complexen in exploitatie

Complex Centrum, Hoogerheide

De structuurvisie “Kern Hoogerheide” met de daarbij behorende grondexploitatie ‘Centrum Hoogerheide’ zijn vastgesteld door de raad van Woensdrecht. Deze grondexploitatie sluit positief. De locatie Semmelweissstraat maakt deel uit van deze grondexploitatie. De voorgenomen realisatie van 32 woningen voor sociale verhuur (waarvan 20 grondgebonden woningen en 12 appartementen) sluit aan bij de woonvisie en is opgenomen in de woningbouwplanning. De ontwikkeling van de locatie en verkoop van gronden aan de Semmelweissstraat in Hoogerheide is gepland in de periode 2024-2026. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 3 miljoen. Indien rekening wordt gehouden met de kosten van de realisatie van de brandweerkazerne/gemeentewerf aan de Doelstraat in Hoogerheide bedraagt de eindwinst € 519.000. Het tussentijdse verlies voor 2024 bedraagt € 69.000, waarbij de methode Percentage of completion (Poc-methode) is gehanteerd. In de Programmabegroting 2024 is een verlies geraamd van € 2.000. De grond van de locatie Semmelweissstraat wordt naar verwachting in 2025 verkocht. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2026 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Noordrand, Ossendrecht

In de Noordrand in Ossendrecht zijn 20 vrije sectorwoningen en 24 huurwoningen gerealiseerd. De uitgifte van de bouwkavels is na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan gestart in het 1e kwartaal 2019. De laatste drie bouwkavels in het plangebied zijn in 2022 verkocht. Alle werkzaamheden met betrekking tot de grondexploitatie zijn afgerond. In 2024 is er qua civieltechnische werkzaamheden een inrit aangepast. Verder zijn er twee planschades financieel afgewikkeld.
De totale gerealiseerde winst op de grondexploitatie bedraagt € 1.729.000 (voor aftrek van Vpb). De oorspronkelijke grondexploitatie is in februari 2018 door de raad vastgesteld, met een verwachte winst van € 461.000. Daarbij moet worden opgemerkt dat in afstemming met de accountant in boekjaar 2022 een correctie is doorgevoerd, waarbij de kosten van de aanleg van de twee kunstgrasvelden op het sportpark De Heiloop in Ossendrecht uit de grondexploitatie zijn gehaald. Indien rekening wordt gehouden met de kosten van de aanleg van de twee kunstgrasvelden zou de totale gerealiseerde winst op de grondexploitatie € 868.000 bedragen. De totale gerealiseerde winst eind 2024 – rekening houdend met de kosten van de aanleg van de twee kunstgrasvelden - is derhalve € 407.000 hoger dan de oorspronkelijk geraamde winst. De tussentijdse winst voor 2024 bedraagt € 24.000 (voor aftrek van vennootschapsbelasting), waarbij de methode Percentage of completion (Poc-methode) is gehanteerd. In de Programmabegroting 2024 is een winst geraamd van € 25.000. De grondexploitatie wordt per 31-12-2024 financieel afgesloten.

Complex Bergsestraat Huijbergen

De raad heeft in mei 2023 een gewijzigde grondexploitatie Bergsestraat / sportpark Huijbergen vastgesteld. In het vastgestelde woningbouwprogramma 2021-2025 zijn voor de kern van Huijbergen 10 starters- / nultreden-woningen opgenomen. Om de 10 woningen te kunnen realiseren dient het sportcomplex geherstructureerd te worden. De opbrengsten uit de grondverkoop van de 10 woningen is voorzien in het jaar 2026. De opbrengsten uit de grondverkoop van de 10 woningen is voorzien in het jaar 2026. De grondexploitatie sluit met een voordelig resultaat van (afgerond) € 1.063.000 (voor aftrek van vennootschapsbelasting). Het resultaat (€ 803.000) na aftrek van de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt ingezet voor het (deels) afdekken van de afschrijvingslasten van het investeringsbudget van de realisatie van twee kunstgrasvelden en verlichting op het gemeentelijk sportpark in Huijbergen.

Complex Kromstraat Hoogerheide

De raad heeft in november 2023 de grondexploitatie Kromstraat Hoogerheide vastgesteld. Gelet op de behoefte aan betaalbare woningen worden op de locatie aan de Kromstraat 7 woningen (waarvan 5 starterswoningen) gerealiseerd. De ontwikkeling sluit aan bij de woonvisie en was - voor het onherroepelijk worden - opgenomen in de woningbouwplanning. De bestemmingsplanwijziging naar wonen is inmiddels doorlopen en de heeft een onherroepelijke status. De biedingenprocedure voor de verkoop van de grond is doorlopen. In november 2024 is een koopovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar van de locatie. De opbrengsten uit de grondverkoop is voorzien in het jaar 2025. De voorziene winst van de grondexploitatie bedraagt € 113.500 (voor aftrek van vennootschapsbelasting).

Tussentijds verlies 2024

Het totale tussentijdse verlies van de twee complexen (Centrum Hoogerheide en Noordrand Ossendrecht), naar rato van de voortgang, is voor 2024 berekend op (afgerond) € 45.000 (raming winst: € 23.000).

Reserves

Reserve anterieure overeenkomsten

Deze reserve komt tot stand op basis van een wettelijke verplichting. Deze verplichting houdt in dat alle gemaakte kosten verhaald worden op initiatiefnemer. Deze reserve wordt gevoed door vooruitbetaalde bedragen door derden en zal afnemen in de jaren dat het project tot uitvoering wordt gebracht. De inkomsten kunnen niet gezien worden als winst, maar als het verhalen van gemaakte of nog te maken gemeentelijke kosten op de initiatiefnemer.

Paragraaf 9 Wet Open Overheid

De informatiehuishouding

Uit het in april 2023 gehouden inspectiebezoek van de archivaris blijkt het beeld van een organisatie dat op papier in control is voor wat betreft de informatiehuishouding. Er is een visie en er is beleid ten aanzien van de informatiehuishouding.

In de praktijk is de organisatie afhankelijk van de informatieproducten: de medewerkers die de documenten maken, die mailtjes schrijven en de systemen vullen met gegevens. De medewerkers zijn degenen die de eerste acties moeten ondernemen om informatie te kunnen beheren en terug te kunnen vinden.

Contactpersoon Wet open overheid (Woo)

Sinds 5 juli 2022 zijn twee contactpersonen voor de Woo aangewezen als bedoeld in artikel 4.7 van de Wet open overheid aangewezen. Dit zijn de Informatiemanager van het team Informatie & ondersteuning (I&O) of diens plaatsvervanger, voor de bestuursorganen college en burgemeester. Voor het bestuursorgaan gemeenteraad is dit de griffier (of diens plaatsvervanger).

De coördinatie van Woo-verzoeken is belegd bij het management.

Actieve openbaarmaking

Voor de inwerkingtreding in mei 2022 werden er al enkele zaken gepubliceerd die door de Woo verplicht zouden worden. Zo werden de volgende stukken al gepubliceerd:

- Stukken gemeenteraad, behorend onder Vergaderstukken decentrale overheden (artikel 3.3 2c Woo).
- Jaarverslag klachten en bezwaarschriften, behorend onder Jaarplannen en verslagen (artikel 3.3 2g Woo).

Na de inwerkingtreding van de Woo zijn volgens artikel 3.1 ook de volgende categorieën informatie gepubliceerd:

- Bereikbaarheidsgegevens bestuursorgaan, organisatieonderdelen en de wijze voor het indienen van een informatie-/ Woo-verzoek (artikel 3.3 1e Woo).
- Organogram van de gemeente Woensdrecht, behorend onder Organisatie en werkwijze (artikel 3.3 1d Woo).

En de stukken:

- Voorafgaand aan de vergaderingen van het college van burgemeester en wethouders zijn de Agenda's en besluitenlijsten gepubliceerd (44), (artikel 3.3 2d Woo).
- De Woo-verzoeken en -besluiten zijn op de gemeentelijke website gepubliceerd (hoofdstuk 4 Woo).

- Verder zijn ook de convenanten (artikel 3.3 2f Woo) en jaarplannen en -verslagen (artikel 3.3 2g Woo) sinds 2024 op de website beschikbaar.

Deze stukken zijn te vinden op de website www.woensdrecht.nl onder de knop ‘Over de gemeente’ onder het kopje ‘Wet open overheid’. Daarnaast zijn de koppelingen naar deze stukken toegevoegd in de Woo-index.

De resultaatverplichting van de verschillende categorieën zal naar verwachting in de periode tot 2027 ingaan.

Overige activiteiten voor de uitvoering van de Woo

De gemeente Woensdrecht is in 2024 samen met Equalit een aanbestedingstraject gestart voor het aanschaffen van een generieke oplossing voor de uitvoering van de Woo. Met deze oplossing wordt het voor medewerkers makkelijker om documenten te anonimiseren en te publiceren op het juiste platform. Het vinden van een juiste aanbieder blijkt ingewikkelder dan verwacht, waardoor het aanbestedingstraject opnieuw is opgestart.

Besteding subsidie Wet open overheid

De subsidie is in 2024 aangewend ter financiering van de uren van de projectleider Woo en de licentiekosten van een anonimiseringstool.

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december 2024

Balans jaarstukken 2024	Per 31-dec-2024	Per 31-dec-2023
Vaste activa		
A. Immateriële vaste activa		
Activa in eigendom van derden	€ 48.356	€ 51.881
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 0	€ -
Totaal	**€ 48.356**	**€ 51.881**
B. Materiële vaste activa		
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut		
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken maatschappelijk nut	€ 7.989.179	€ 6.511.356
Gronden en terreinen maatschappelijk nut	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties maatschappelijk nut	€ 146.573	€ 99.519
Overige materiële vaste activa maatschappelijk nut	€ 206.963	€ 95.261
Totaal	**€ 8.342.715**	**€ 6.706.135**
B. Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut		
Bedrijfsgebouwen	€ 22.083.491	€ 20.848.709
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	€ -	€ 8.764
Gronden en terreinen economisch nut	€ 3.586.699	€ 3.649.876
Computers	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties economisch nut	€ 619.328	€ 613.573
Overige materiële vaste activa economisch nut	€ 2.597.938	€ 2.663.184
Vervoersmiddelen	€ 288.200	€ 220.962
Totaal	**€ 29.175.656**	**€ 28.005.067**
B. Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	€ -	€ -
Totaal	**€ -**	**€ -**
C. Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	€ 5.543.107	€ 4.112.980
Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	€ -	€ 677.245
Leningen aan deelnemingen	€ 750.427	€ 750.427
Overige langlopende leningen	€ 3.565.635	€ 2.653.611
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 JR	€ 365.837	€ 395.740
Totaal	**€ 10.225.005**	**€ 8.590.003**
Totaal vaste activa	**€ 47.791.732**	**€ 43.353.085**
Vlottende activa		
D. Voorraden		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ -922.776	€ -1.001.025
Gereed product en handelsgoederen	€ 1.936	€ 3.951
Totaal	**€ -920.841**	**€ -997.074**
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Overige vorderingen	€ 1.056.179	€ 3.242.873
Rekening courant verhouding met het Rijk	€ 16.869.078	€ 8.510.170
Vorderingen op openbare lichamen	€ 5.278.309	€ 4.919.161
Totaal	**€ 23.203.565**	**€ 16.672.204**
F. Liquide middelen		
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	€ 442.250	€ 1.026.564
Totaal	**€ 442.250**	**€ 1.026.564**
G. Overlopende activa		
Overige overlopende activa	€ 3.166.759	€ 2.663.951
Totaal	**€ 3.166.759**	**€ 2.663.951**

Balans jaarstukken 2024	Per 31-dec-2024	Per 31-dec-2023
Totaal vlottende activa	**€ 25.891.734**	**€ 19.365.645**
TOTAAL ACTIVA	**€ 73.683.466**	**€ 62.718.731**

Balans jaarstukken 2024	Per 31-dec-2024	Per 31-dec-2023
Vaste passiva		
H. Eigen Vermogen		
Algemene reserve	€ 17.565.294	€ 12.478.776
Overige bestemmingsreserves	€ 13.039.498	€ 12.072.739
Nog te bestemmen resultaat	€ 7.253.662	€ 5.631.901
Totaal	**€ 37.858.454**	**€ 30.183.415**
I. Voorzieningen		
Voorzieningen	€ 17.675.028	€ 16.067.618
Totaal	**€ 17.675.028**	**€ 16.067.618**
J. Vaste schuld met een rentetypische looptijd van een jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 5.300.000	€ 5.937.864
Waarborgsommen	€ 356.170	€ 300.403
Totaal	**€ 5.656.170**	**€ 6.238.267**
Totaal vaste passiva	**€ 61.189.652**	**€ 52.489.301**
Vlottende passiva		
K. Vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Banksaldi	€ -	€ -
Overige kasgeldleningen	€ -	€ -
Overige vlottende schulden	€ 5.119.548	€ 4.089.255
Totaal	**€ 5.119.548**	**€ 4.089.255**
L. Overlopende passiva		
Overige overlopende passiva	€ 7.374.266	€ 6.140.176
Totaal	**€ 7.374.266**	**€ 6.140.176**
Totaal vlottende passiva	**€ 12.493.814**	**€ 10.229.429**
TOTAAL PASSIVA	**€ 73.683.466**	**€ 62.718.731**

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 20 februari 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Vaste activa

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief genereert in de toekomst economisch of maatschappelijk nut.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ -0	€ 0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 48.356	€ 51.881
Totaal	**€ 48.356**	**€ 51.881**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, waaronder overheadkosten en rente), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële verordening 2025 zoals vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 13 februari 2025. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten op het moment van ingebruikname. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte

met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden/reserves	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
Gronden en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.511.356	€ 2.311.093	€ -	€ -715.114	€ -118.156	€ -	€ 7.989.179
Machines, apparaten en installaties	€ 99.519	€ 54.550	€ -	€ -4.657	€ -2.838	€ -	€ 146.573
Overige materiële vaste activa	€ 95.261	€ 141.903	€ -	€ -23.199	€ -7.002	€ -	€ 206.963
Totaal Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**€ 6.706.136**	**€ 2.507.546**	**€ -**	**€ -742.970**	**€ -127.996**	**€ -**	**€ 8.342.715**

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Investeringen met economisch nut							
Gronden en terreinen	€ 3.649.876	€ -	€ -26.714	€ -36.463	€ -	€ -	€ 3.586.699
Bedrijfsgebouwen	€ 20.848.709	€ 2.487.989	€ -19.944	€ -1.111.904	€ -121.359	€ -	€ 22.083.491
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 8.764	€ -	€ -	€ -8.764	€ -	€ -	€ 0
Vervoersmiddelen	€ 220.962	€ 127.486	€ -	€ -60.248	€ -	€ -	€ 288.200
Machines, apparaten en installaties	€ 613.573	€ 103.738	€ -	€ -97.983	€ -	€ -	€ 619.328
Overige materiële vaste activa	€ 2.663.184	€ 149.136	€ -	€ -214.381	€ -	€ -	€ 2.597.938
Totaal Investeringen met economisch nut	**€ 28.005.068**	**€ 2.868.349**	**€ -46.658**	**€ -1.529.742**	**€ -121.359**	**€ -**	**€ 29.175.656**

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ 927.320	€ -892.542	€ -	€ -34.778	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**€ -**	**€ 927.320**	**€ -892.542**	**€ -**	**€ -34.778**	**€ -**	**€ -**

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening, welke is vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 13 februari 2025:

Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren
(Buiten)sportaccommodaties	
Ballenvangers (staafmat + net)	25
Beregeningsinstallatie met sproeiers	30
Beregeningsleidingen en pomp	30
Dug-outs	20
Honk- en softbalveld – backstop	25
Honk- en softbalveld – renovatie gravel	15
Kantplanken	20
Kunstgrasveld – toplaag	10
Kunstgrasveld – sporttechnische laag	20
Kunstgrasveld – onderbouw	30
Kunstgrasveld – aanbrengen walk-off mat	20
Kunstgrasveld – aanbrengen put met slibvang	20
Leunhekwerk	20
Natuurgras sportveld – toplaagrenovatie	15
NEN-inspecties installaties	5
NEN inspecties installaties, aanpassingen a.g.v.	5
Pupillengoals	15
Tennisbanen – gravel toplaagrenovatie	15
Tennisbanen/speelvelden – sporttechnische laag	30
Tenniskooi	25
Tennispark – poort	25
Tennispark – terreinhekwerk nieuw	25
Tennisstaanders en net	15
Veldinrichting (goals en hoekvlaggen)	15
Veldverlichting (armaturen)	20
Veldverlichting (masten)	30
Veldverlichting (groepenkast vervangen)	30
Verhardingen – herstraten 5-10 jaar	40
Verhardingen – herstraten > 10 jaar	40
Overige sportvelden – toplaag	10
Materieel team Wijk- & dorpsbeheer	
2 wielige frees	10
Aanhangwagen(s)	15
Beregeningshaspel(s)	9
Bladzuigwagen	8
Container(s)	15
Grote bedrijfswagen (vrachtwagen)	15
Hogedrukreiniger	8
Houtversnipperaar	9
Kipwagen	15
Kipwagen t.b.v. zoutstrooier	15

Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Riooldoorspuit-apparaat	8
Rioolinspectiecamera	10
Rolveger	10
Schrobmachine	10
Schutfrees	10
Sportveldenwals	15
Sneeuwploeg(en)	15
Tractor(en)	10
Trilplaat	10
Veegmachine	8
Watertransporttank	15
Wied-eg	10
Zoutmeng-installatie	10
Zoutstrooier(s)	10
Openbare ruimte	
Openbare verlichting - aanleg/verbeteren	20
Parkeervoorzieningen - aanleg	20
Speelvoorzieningen	15
Voet- en fietspaden - aanleg	20
Wegen - reconstructie	30
Riolering	
Drukriolering - constructie onderdelen	75
Drukriolering - elektrische installaties	25
Drukriolering - pompen	13
Gemalen - constructie onderdelen	70
Gemalen - pompen	17
Gemalen - elektrische installaties	35
Riolering - aanleg / (re)constructie onderdelen	70
Riolering - individuele behandeling afvalwater	30
Vastgoed	
Gebouwen - dakisolatie	25
Gebouwen - inrichting	20
Gebouwen - sport	25
Gebouwen - semi permanent	15
Gebouwen - renovatie/ingrijpend onderhoud	Resterende gebruiksduur tenzij levensduur wordt verlengd
Gebouwen - woon-, bedrijfs- en schoolgebouwen	40
Grote technische installaties / voorzieningen	20
Kleine technische installaties / voorzieningen	10
Inventaris (meubilair, stoffering)	10
Warmtepomp	15

Kleine bedrijfswagens (pick-up)	7
Kleine bestelwagen	7
Kunstmeststrooier	10
Minigraafmachine	10
Onkruidbestrijding borstelmachine	10
Onkruidbestrijding hete-lucht-werktuig	10
Personenauto team Wijk- & dorpsbeheer	10

Overig	
Hardware	4
Kadaver-koelcontainer	6
Software & Kantoormachines	5
Zonnepanelen	15

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verkrijgingsprijs. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie of programma voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en) / functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en / of rijk én;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	€ 5.543.107	€ 4.112.980
- Overige verbonden partijen	€ -	€ 677.245
Totaal kapitaalverstrekkingen	**€ 5.543.107**	**€ 4.790.225**

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Leningen aan:		
- Deelnemingen	€ 750.427	€ 750.427
Totaal leningen	**€ 750.427**	**€ 750.427**

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Overige langlopende leningen		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 3.565.634	€ 2.653.611
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 365.837	€ 395.740
Totaal overige langlopende leningen	**€ 3.931.471**	**€ 3.049.351**

TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**€ 10.225.005**	**€ 8.590.003**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024:

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- Deelnemingen	€ 4.112.980	€ 1.430.127	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.543.107
- Overige verbonden partijen	€ 677.245	€ -37.233	€ -640.012	€ -	€ -	€ -	€ 0
Totaal kapitaalverstrekkingen	**€ 4.790.225**	**€ 1.392.894**	**€ -640.012**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 5.543.107**

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Leningen aan:							
- Deelnemingen	€ 750.427	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 750.427
Totaal leningen	**€ 750.427**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 750.427**

	Boekwaarde 1 januari 2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2024
Overige langlopende leningen							
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 2.653.611	€ 1.222.069	€ -310.045	€ -	€ -	€ -	€ 3.565.634
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 395.740	€ -	€ -29.903	€ -	€ -	€ -	€ 365.837
Totaal overige langlopende leningen	**€ 3.049.351**	**€ 1.222.069**	**€ -339.948**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 3.931.471**
TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**€ 8.590.003**	**€ 2.614.963**	**€ -979.960**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 10.225.005**

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De stand 'onderhanden werk' van grondexploitaties is opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord en/of wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de

opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde.

Gereed product en handelsgoederen
De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ -922.776	€ -1.001.025
Gereed product en handelsgoederen	€ 1.936	€ 3.951
Totaal voorraden	**€ -920.840**	**€ -997.074**

	Boekwaarde 1 januari 2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2024	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2024
Complex Centrum Hoogerheide	€ -1.010.696	€ -1.103		€ -68.880	€ -1.080.679	€ -	€ -1.080.679
Complex Noordrand Ossendrecht	€ -58.125	€ 34.197		€ 23.928	€ -	€ -	€ -
Complex Bergsestraat Huijbergen	€ 2.000	€ 84.835	€ -	€ -	€ 86.835	€ -	€ 86.835
Complex Kromstraat Hoogerheide	€ 65.797	€ 5.271	€ -	€ -	€ 71.068	€ -	€ 71.068
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**€ -1.001.024**	**€ 123.200**	**€ -**	**€ -44.952**	**€ -922.776**	**€ -**	**€ -922.776**

	Balanswaarde 31 december 2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)
Complex Centrum Hoogerheide	€ -1.080.679	€ 597.114	€ -605.000	€ -1.088.565
Complex Noordrand Ossendrecht	€ -	€ -	€ -	€ -
Complex Bergsestraat Huijbergen	€ 86.835	€ 94.643	€ -1.245.207	€ -1.063.729
Complex Kromstraat Hoogerheide	€ 71.068	€ 50.282	€ -235.000	€ -113.650
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**€ -922.776**	**€ 742.039**	**€ -2.085.207**	**€ -2.265.944**

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van februari 2025 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:
– rentepercentage bedraagt 1,5%;
– kostenindexatie bedraagt 2,5%;
– opbrengstenindexatie bedraagt 0%;
– de geplande afzet is gebaseerd op het jaar van de verwachte notariële overdracht van de gronden.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

	Stand 31 december 2024	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Vorderingen op openbare lichamenen	€ -	€ -	€ 5.278.309	€ 4.919.161
Rekening-courantverhouding met het Rijk	€ -	€ -	€ 16.869.078	€ 8.510.170
Overige vorderingen	€ 542.665	€ -513.513	€ 1.056.178	€ 3.242.873
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 542.665**	**€ -513.513**	**€ 23.203.565**	**€ 16.672.204**

Schatkistbankieren

Drempelbedrag
In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Woensdrecht geldt voor 2024 een drempelbedrag van € 1.254.000.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren
Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2024 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2024 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2024			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	1.254	1.254	1.254	1.254
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	829	835	744	743
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	425	419	510	511
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	62.700			
(1a) = (4b)*0,02 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag 2024	1.254			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	75.424	76.027	68.450	68.314
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	829	835	744	743

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kassaldo	€ 12.665	€ 9.680
Banksaldi	€ 429.585	€ 1.016.884
Totaal	**€ 442.250**	**€ 1.026.564**

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als ‘nog te verrekenen kosten’ opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	€ -	€ -
- het Rijk	€ 260.634	€ 703.814
- overige Nederlandse overheidslichamen	€ 27.038	€ 1.975
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 2.324.231	€ 1.783.633
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 554.856	€ 174.529
Totaal	**€ 3.166.759**	**€ 2.663.951**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december 2024
Europese overheidslichamen				
	€ -	€ -	€ -	€ -
Het Rijk				
- Toeslagaffaire kinderopvang 2024	€ 62.846	€ 52.077	€ -62.846	€ 52.077
- Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 572.433	€ 208.557	€ -572.433	€ 208.557
- Impulsregeling klimaatadaptatie	€ 68.535	€ -	€ -68.535	€ -
Overige Nederlandse overheidslichamen				
- Bijdrage ophoging verkeersdrempel Calfven Ossendrecht	€ 1.975	€ -	€ -1.975	€ -
- Jeugdzorg casus gemeente Noord Beveland	€ -	€ 15.290	€ -	€ 15.290
- Haalbaarheidsstudie snelfietspad	€ -	€ 11.748	€ -	€ 11.748
Totaal	**€ 705.789**	**€ 287.672**	**€ -705.789**	**€ 287.672**

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Reserves, gespecificeerd naar:		
- algemene reserve	€ 17.565.294	€ 12.478.776
- bestemmingsreserve	€ 13.039.498	€ 12.072.739
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	€ 7.253.662	€ 5.631.901
Totaal eigen vermogen	**€ 37.858.454**	**€ 30.183.415**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2024:

bedragen x
€ 1.000

Nr.	Naam reserve	Saldo 1 januari 2024	Resultaatbestemming 2023	Toevoegingen	Rente-toerekening	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2024
1	Algemene reserve	12.479	5.632	11	0	417	140	17.565
	Bestemmingsreserves							
2	Reserve Personele veerkracht	350	0	1.044	0	1.044	0	350
3	Reserve revitalisering dorpskern Ossendrecht	31	0	0	0	0	0	31
4	Reserve Revitalisering dorpskern Woensdrecht	1	0	0	0	0	0	1
5	Reserve Maintenance Valley	26	0	0	0	2	0	24
6	Reserve budget gemeenteraad	228	0	0	0	0	0	228
7	Reserve groenfonds	109	0	9	0	0	0	118
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	260	0	145	0	168	0	237
9	Reserve budget dorpsplatforms	70	0	0	0	7	0	63
10	Reserve omgevingswet	67	0	0	0	0	0	67
11	Reserve AED-apparaten	14	0	0	0	7	0	7
12	Reserve anterieure overeenkomsten	50	0	5	0	0	0	55
13	Reserve Sociaal Domein	55	0	0	0	0	55	0
14	Reserve grote incidentele wielerevenementen	80	0	0	0	0	0	80
15	Reserve Warmtevisie	60	0	0	0	0	0	60
16	Reserve GBE Aqua BV	1.597	0	1.430	0	0	0	3.027
17	Reserve energie noodfonds	0	0	0	0	0	0	0
18	Reserve Ter dekking van kapitaallasten	9.075	0	181	0	0	564	8.692
	Totaal	**24.552**	**5.632**	**2.825**	**0**	**1.645**	**759**	**30.605**

1. **Algemene Reserve**
   De algemene reserve is bedoeld als buffer voor exploitatieverliezen en het opvangen van risico's in algemene zin, die op enig moment worden voorzien en waarvan de omvang en het moment van zich voordoen ervan onzeker is. De algemene reserve is een belangrijke component van het weerstandsvermogen. Het resultaat van de jaarrekening wordt gestort in/onttrokken aan de algemene reserve. De achterliggende jaren vormt dit de belangrijkste voeding voor de reserve.

Mutaties algemene reserve (Bedragen x 1.000)		
Stand per 1 januari 2024		**€ 12.479**
Toevoegingen		
Voordelig resultaat jaarrekening 2023	€ 5.632	
Opheffen Energie Noodfonds verenigingen	€ 11	
		€ 5.643
Onttrekkingen		
Budgetoverheveling 2023 -> 2024	€ 303	
Bestemming jaarrekening resultaat 2023 tbv voorziening afvalinzameling & -verwerking	€ 163	
Aanbrengen printbeton op en nabij 3 rotondes kern Hoogerheide	€ 80	
Groeninitiatieven	€ 7	
Overige onttrekkingen kleiner dan € 5.000	€ 4	
		€ -557
Stand per 31 december 2024		**€ 17.565**

2. Reserve personele veerkracht
In 2021 is een reserve personele veerkracht gevormd om de snelheid van handelen te verhogen bij het ontstaan van personele knelpunten, zoals bijv. vervanging bij verzuim, opvangen piekbelasting, tijdelijke inhuur in geval van langlopende wervings- en selectietrajecten of loopbaan- en verbetertrajecten, minnelijke schikking vanuit een vaststellingsovereenkomst, afspraken vanuit van werk-naar-werktrajecten en mobiliteitsdienstverbanden. Het beoogde effect is dat mogelijke knelpunten voorkomen kunnen worden door sneller te handelen. De reserve is in 2024 gevoed met de vrijgevallen personele budgetten als gevolg van personele wisselingen en positieve afrekeningen van samenwerkingsverbanden. In 2024 is voor inhuur, extra inzet en vaststellingsovereenkomsten een bedrag van € 1.044.000 vanuit de reserve aangewend. De hoogte van de reserve is gemaximeerd op € 350.000 (plafondbedrag). Omdat de stand van de voeding per ultimo ruim vierhonderdduizend euro bedroeg, is de reserve eind 2024 afgewaardeerd naar het plafondbedrag.

3-4 Reserves revitalisering dorpskern Ossendrecht en Woensdrecht
Om de leefbaarheid en uitstraling van de diverse kernen te bevorderen is er per kern een revitaliseringsreserve ingesteld. De reserves zijn gevormd vanuit de verkoopopbrengst van Intergas. Voor elke kern is een Integraal Dorps Ontwikkelingsplan (iDOP) opgesteld. De reserves worden ingezet ter financiering van de iDOP van de desbetreffende dorpskern. De gemeenteraad heeft in 2020 besloten de reserve 'revitalisering dorpskern Hoogerheide' vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. De reserve 'revitalisering dorpskern Putte' en 'revitalisering dorpskern Huijbergen' zijn sinds 2018 respectievelijk 2023 geheel benut. In 2024 is geen beroep gedaan op de reserve 'revitalisering dorpskern Ossendrecht' en de reserve 'revitalisering dorpskern Woensdrecht'.

5. Reserve Maintenance Valley
Het doel van deze reserve is het stimuleren van ontwikkelingen rondom bedrijventerrein 'De Kooi' en vliegbasis Woensdrecht om de werkgelegenheid en het leefklimaat in Woensdrecht te bevorderen. In 2024 is de reserve aangewend voor een bedrag van € 2.000 voor het aanpassen van de statuten van Business Park Aviolanda.

6. Reserve budget gemeenteraad
Het doel van deze reserve is het kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen in Woensdrecht waaraan de raad specifiek waarde hecht. In 2024 is geen beroep gedaan op deze reserve.

7. Reserve groenfonds
De reserve wordt gebruikt voor de financiering van activiteiten en projecten in het kader van de realisatie van het meerjarenprogramma Brabantse Wal, voor de inzet van derden ontvangen middelen voor landschapsverbetering / natuurontwikkeling voortvloeiende uit de provinciale

regeling 'bevordering van ruimtelijke kwaliteit' om de aantasting van de kwaliteit van het buitengebied door de bouw van nieuwe woningen te compenseren en voor natuurcompensatie als gevolg van de realisatie van het Regionaal Centrum opleiding Wielersport in Ossendrecht. De reserve is in 2024 gevoed met een bedrag van € 8.500. Er is in 2024 geen beroep gedaan op deze reserve.

8. Reserve Materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
De bestemmingsreserve is gevormd in verband met vervanging en het op voldoende niveau houden van materieel en machines die in gebruik zijn bij het team Wijk- & Dorpsbeheer. Het Beheerplan 2022-2025 materieel team Wijk- & Dorpsbeheer is in november 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Voor het aanschaffen en vervangen van het materieel wordt er jaarlijks een bedrag van € 134.000 aan de reserve toegevoegd. In juli 2023 heeft de raad de Perspectievennota 2024-2027 vastgesteld, waarbij deze dotatie met een bedrag van € 10.500 is opgehoogd tot een jaarlijkse storting van € 144.500. In 2024 is een bedrag van € 168.000 aangewend voor de vervanging/aanschaf van een pick-up, bestelwagen en minigraafmachine.

9. Reserve budget Dorpsplatforms
De gemeente Woensdrecht kent sinds 2006 vijf 'dorpsplatforms'. De taak van een dorpsplatform bestaat uit het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college van burgemeester en wethouders op het beleidsveld 'veiligheid en leefbaarheid' in de meest ruime betekenis. Voor het functioneren van de dorpsplatforms en het faciliteren bij de invulling van hun taken wordt door de gemeente jaarlijks een budget beschikbaar gesteld. In 2024 is een bedrag van € 7.000 aangewend uit de reserve voor o.a. plaatsing van accentpalen bij basisschool Ste. Marie, het aanleggen van een pipe-lock vlaggenmast op het Lucasplein in Hoogerheide, diverse opschoondagen in de verschillende kernen, een burendag in Hoogerheide, evaluatie van de actiedag buurtpreventie, het project 'historische locaties vertellen jeugdzorg', fietsen4air etc.

10. Reserve omgevingswet
Om bestemmingsplannen te hebben die voldoen aan de vereisten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is deze bestemmingsreserve (nieuwe Wro 2010) in 2010 ingesteld. De reserve is ingesteld om flexibel in te kunnen spelen op over- en onderschrijdingen bij de herziening van plannen. De reserve is in 2018 hernoemd naar reserve 'Omgevingswet' en het doel is dekking van (een deel van) de kosten voor de implementatie van de omgevingswet. Er is in 2024 geen beroep op de reserve gedaan. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten het doel van de reserve te wijzigen in 'Dekking van (een deel van) de kosten voor de implementatie van de omgevingswet en van de transitie naar het definitieve omgevingsplan'.

11. Reserve AED-apparaten
De reserve is bedoeld voor de bekostiging van de vervanging van AED-apparaten die aan het eind van hun levensduur zijn, kapotte AED's, AED-kasten en AED-trainers en in geval van diefstal of vandalisme. Het is van levensbelang, dat de AED-apparaten goed functioneren en het aantal op peil wordt gehouden. Met ingang van 2019 worden er geen toevoegingen meer aan de reserve gedaan en wordt de reserve geleidelijk afgebouwd. De kosten van de AED's worden op termijn in de exploitatiebegroting opgenomen. Het risico van grote fluctuaties in de toekomstige exploitatiekosten is beperkt. Een bedrag van € 7.000 is in 2024 aangewend voor de vervanging en onderhoud van AED-apparatuur.

12. Reserve anterieure overeenkomsten

Voor het realiseren van werken in projecten waarbij de gemeente geen grondpositie heeft, maar wel verantwoordelijk is voor het werk, worden middelen gereserveerd. De voeding vindt plaats door bijdragen van partijen die deze op grond van een te sluiten anterieure overeenkomst verschuldigd

zijn. Onttrekkingen vinden plaats als gevolg van de realisatie van werken. In 2024 is de reserve gevoed met een bedrag van € 5.000 en zijn geen bedragen aan de reserve onttrokken.

13. Reserve Sociaal Domein
De reserve is gevormd om financiële schommelingen als gevolg van de 3 decentralisaties van rijkstaken naar gemeente (Wmo, Jeugd en Participatie) vanaf 2015 op te kunnen vangen. In 2024 is de reserve voor een bedrag van € 55.000 aangewend voor het Verbeterplan Integrale Toegang Sociaal Domein. De reserve wordt, op basis van een raadsbesluit van 13 februari 2025, per 1 januari 2025 opgeheven.

14. Reserve grote incidentele wielerevenementen
De gemeenteraad heeft in december 2016 het 'Fiets- en Wielerplan Woensdrecht 2017-2020' en in april 2021 het 'Fiets- en Wielerplan 2021-2022' vastgesteld. Voor het kunnen realiseren van incidentele grote wielerevenementen is er gedurende vier jaar (2017 tot en met 2020) jaarlijks een bedrag van € 25.000 en in 2023 een eenmalig bedrag van € 225.000 aan de reserve toegevoegd ter dekking van kosten van grote incidentele wielerevenementen in onze gemeente. In 2024 is geen beroep gedaan op de reserve. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten de uitvoeringsplannen van de economische visie bepalend te laten zijn voor en te koppelen aan de dan te bepalen omvang en looptijd van deze reserve.

15. Reserve warmtevisie
In 2020 is de reserve Warmtevisie gevormd voor een bedrag van € 100.000. In het Klimaatakkoord is de afspraak gemaakt dat Nederland in 2050 geheel van het aardgas af moet zijn. Deze transitie naar aardgasvrij wordt ook wel de warmtetransitie genoemd. Nederlandse gemeenten hebben de opdracht een Transitievisie Warmte (TVW) en bijbehorende Wijkuitvoeringsplannen (WUP) op te stellen. In 2024 is geen beroep gedaan op de reserve. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten deze reserve te hernoemen naar de bestemmingsreserve 'Duurzaamheid'.

16. Reserve GBE Aqua BV
In november 2021 heeft de ontvlechting van waterbedrijf Evides uit PZEM N.V. plaatsgevonden. GBE Aqua holding is opgericht en heeft de marktwaarde voor Evides betaald aan PZEM, in ruil voor Evides aandelen. Woensdrecht is mede-aandeelhouder in GBE Aqua BV. Ter financiering van de transactie heeft Aqua een lening bij de bank afgesloten, waarvoor de provincie Zeeland garant staat. In de aandeelhoudersovereenkomst hebben de aandeelhouders zich verplicht de dividenden uit PZEM / ZEH NV als kapitaalstorting door te storten naar Aqua, tot het moment dat de GBE Aqua haar lening voor de aankoop van de Evides aandelen heeft afgelost. In 2024 heeft gemeente Woensdrecht dividend ontvangen van ZEH NV. De vermogensgroei die samenhangt met deze dividendontvangsten bedraagt in 2024 € 1.430.000. In juli 2024 heeft GBE Aqua BV de lening bij de bank afgelost. De gemeenteraad heeft in februari 2025 besloten deze reserve per 1 januari 2025 op te heffen en toe te voegen aan de algemene reserve.

17. Reserve energie noodfonds
Het doel van deze reserve is de bestrijding van problemen die ontstaan door de stijgende energiekosten bij verenigingen, stichtingen en gebruikers van gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. In december 2022 heeft de Raad ingestemd met storting van een bedrag van € 100.000 uit de Algemene reserve voor de vorming van deze reserve. In 2023 is de reserve aangewend voor diverse incidentele subsidies. De raad heeft op 12 september 2024 besloten de reserve op te heffen.

18. Reserve ter dekking van kapitaallasten
Het doel van deze reserve is het verlichten van de exploitatie via de inzet van reserves ter financiering van investeringen in activa. Deze reserve is gevormd ter dekking van met name

genoemde kapitaalinvesteringen, zodat de jaarlijkse kapitaallasten gedekt worden door de aanwending van deze reserve (bruto-methode). In 2024 is de reserve gevoed met een bedrag van € 181.000 vanwege o.a. de vervanging/aanschaf van een pick-up, bestelwagen en minigraafmachine t.b.v. het team Wijk- & Dorpsbeheer. Een bedrag van € 564.000 is uit de reserve aangewend voor de dekking van jaarlijkse afschrijving van investeringen. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten een nieuwe bestemmingsreserve 'Business Park Aviolanda' te creëren en het in de reserve ter dekking van kapitaallasten opgenomen bedrag van € 2,2 miljoen over te hevelen naar de nieuwe reserve 'Business Park Aviolanda'.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

bedragen x
€ 1.000

Nr.	Naam	Saldo 1 januari 2024	Toevoeging	Sparen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31 december 2024
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen & risico's						
1	Voorziening wethouderspens. APPA	€ 2.170	€ 447	€ -	€ 11	€ 153	€ 2.453
2	Voorziening verlofsparen	€ 163	€ 79	€ -	€ -	€ -	€ 242
3	Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	€ 58	€ 115	€ -	€ 28	€ 28	€ 117
	Onderhoudsegalisatievoorzieningen						
4	Voorziening onderhoud openbare verlichting	€ 76	€ 281	€ -	€ -	€ 203	€ 154
5	Voorziening onderhoud wegen	€ 1.342	€ 1.022	€ -	€ -	€ 684	€ 1.680
6	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 627	€ 539	€ -	€ -	€ 403	€ 763
	Voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden						
7	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering	€ 11.376	€ 1.151	€ -	€ -	€ 892	€ 11.635
8	Voorziening riolering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
9	Voorziening egalisatie afvalinzameling & -verwerking	€ 256	€ 375	€ -	€ -	€ -	€ 631
	Totaal voorzieningen	**€ 16.068**	**€ 4.009**	**€ -**	**€ 39**	**€ 2.363**	**€ 17.675**

1. Voorziening wethouders pensioenen Wet APPA

De voorziening wethouders pensioenen 'Wet APPA' (APPA = algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) is gevormd om de (toekomstige) pensioenaanspraken van (voormalige) wethouders te kunnen dekken. Jaarlijks wordt op basis van actuariële berekeningen getoetst of de voorziening toereikend is. Het kabinet heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in een pensioenfonds ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorziening toereikend moet zijn. In 2024 is een bedrag van € 447.000 aan de voorziening toegevoegd. Door vrijval en aanwending is de voorziening verlaagd met een bedrag van € 164.000.

2. Voorziening verlofsparen

In de CAO gemeenten 2021-2022 is opgenomen dat medewerkers verlof kunnen sparen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet gelijke omvang van de opbouw en afbouw, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Om de daadwerkelijke (toekomstige) opname van dit gespaarde verlof te kunnen dekken is in 2022 de voorziening 'verlofsparen' gevormd. In 2024 is een bedrag van € 79.000 aan de voorziening toegevoegd.

3. Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)
De Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) maakt het voor medewerkers die hiervoor in aanmerking komen mogelijk om ontslag te nemen en een ontslagvergoeding te ontvangen die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Er dient een voorziening te worden gevormd voor de financiële verplichting die de gemeente op basis van deze regeling ten opzichte van de ex-medewerker en de fiscus heeft. Op grond van dit beleid is de voorziening 'Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)' in 2023 gevormd. In 2024 is een bedrag van € 115.000 aan de voorziening toegevoegd en is de voorziening voor totaal € 56.000 via aanwending en vrijval verlaagd.

4. Voorziening onderhoud openbare verlichting
De voorziening onderhoud openbare verlichting is gevormd voor de dekking van de jaarlijkse kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de openbare verlichting. In november 2023 heeft de raad het 'Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2024-2027' vastgesteld. Op basis van dit beleids- en beheerplan is in 2024 een bedrag van € 281.000 aan de voorziening toegevoegd. In 2024 is een bedrag van € 203.000 aan de voorziening onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan de openbare verlichting.

5. Voorziening onderhoud wegen

De voorziening onderhoud wegen dient ter dekking van de jaarlijkse kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de wegen. In november 2023 heeft de raad het 'Beleidsplan wegen 2024-2027' vastgesteld. Op basis van het beleidsplan is in 2024 een bedrag van € 1.022.000 aan de voorziening toegevoegd. In 2024 is een bedrag van € 684.000 onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan wegen.

6. Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van de jaarlijkse kosten van het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Eind 2021 is het 'Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) Gebouwenbeheer 2022-2025' door de raad vastgesteld. In 2024 is een bedrag van € 539.000 aan de voorziening toegevoegd. Een bedrag van € 403.000 is aan de voorziening onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.

7. Voorziening vervangingsinvesteringen riolering
Het doel van de voorziening is om uitvoeringskredieten met betrekking tot vervanging van het riool te dekken. In november 2023 heeft de raad het 'Gemeentelijk Waterprogramma Woensdrecht (GWP) 2024-2027' vastgesteld. De voorziening is voldoende om het hieraan ten grondslag liggende beheerplan volledig te kunnen uitvoeren. De toevoeging aan de voorziening van € 1.152.000 is gebaseerd op het Gemeentelijk Waterprogramma Woensdrecht (GWP) 2024-2027. Op de voorziening zijn de vervangingsinvesteringen van de riolering van € 892.000 in mindering gebracht. Zie voor een nadere toelichting de financiële toelichting in de paragraaf lokale heffingen, onderdeel 'rioolheffing'.

8. Voorziening riolering
De gemeente Woensdrecht werkt 100% kostendekkend binnen de rioolexploitatie. Dat wil zeggen dat de rioolheffingen alle kosten in de rioleringsexploitatie dekken. Het ene jaar is dat iets meer dan 100% en het andere jaar minder. Om de tarieven, behoudens indexering, niet ieder jaar aan te hoeven passen, wordt het saldo van de exploitatie van de riolering met deze voorziening verrekend. Het is dus een egalisatievoorziening voor de uitvoering van het gemeentelijk waterprogramma (GWP). In 2024 is er per saldo een negatief resultaat behaald op de exploitatie waardoor de voorziening per jaareinde nihil is. Voor een nadere toelichting op het budgettair resultaat van de

exploitatie van de riolering wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen, onderdeel 'rioolheffing'.

9. Voorziening egalisatie afvalinzameling en -verwerking
De Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) heeft in november 2014 een notitie 'riolering' uitgebracht, die ook van toepassing is verklaard op de egalisatiereserve 'afvalinzameling en -verwerking'. De voorziening is in 2014 omgevormd naar een voorziening 'van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden' (conform artikel 44, lid 2 van het BBV). De voorziening wordt ingezet voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Van het batig exploitatieresultaat 2023 heeft de raad in juli 2024 besloten een bedrag van € 164.000 toe te voegen aan de voorziening. Ook het batig financieel resultaat op afval over 2024 van € 211.000 is toegevoegd aan de voorziening.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 5.300.000	€ 5.937.864
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	€ 356.170	€ 300.403
Totaal vaste schulden	**€ 5.656.170**	**€ 6.238.267**

De in 2024 betaalde rente bedraagt € 62.066 (2023: € 85.045).

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	€ -	€ -
Overige kasgeldleningen	€ -	€ -
Banksaldi	€ -	€ -
Overige schulden	€ 5.119.548	€ 4.089.255
Totaal	**€ 5.119.548**	**€ 4.089.255**

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2024	Boekwaarde 31 december 2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	€ 3.578.529	€ 4.013.786
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese en Nederlandse overheidslichamen	€ 3.764.065	€ 2.097.930
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	€ 31.672	€ 28.459
Totaal	**€ 7.374.266**	**€ 6.140.176**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

bedragen x
€ 1.000

Nr.	Naam	Saldo 1 januari 2024	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31 december 2024
	Europese Overheidslichamen					
	Niet van toepassing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Het Rijk					
1	Specifieke uitkering COVID-19 Onderwijsvertragingen	€ 73	€ -	€ 73	€ -	€ -
2	Specifieke uitkering Versterking cliëntenondersteuning	€ 50	€ 41	€ 50	€ -	€ 41
3	Rijksbijdrage onderwijs achterstandenbeleid (OAB) & VVE-middelen	€ 234	€ 270	€ 234	€ -	€ 270
4	Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	€ 48	€ -	€ 10	€ -	€ 38
5	Specifieke uitkering NEAS noodfonds energie verenigingen	€ 5	€ -	€ 5	€ -	€ -
6	Wet inburgering	€ 103	€ 800	€ 269	€ 232	€ 402
6a	Specifieke uitkering Onderwijsroute	€ -	€ 20	€ 14	€ -	€ 6
7	Subsidie Sanering verkeerslawaai	€ 17	€ -	€ 17	€ -	€ -
8	Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)	€ 77	€ -	€ 77		€ -
9	Specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie 2023	€ 815	€ 165	€ 18	€ -	€ 962
10	Specifieke uitkering Lokale aanpak isolatie 2024	€ -	€ 1.380	€ -	€ -	€ 1.380
11	Specifieke uitkering Middelen aanpak energiearmoede	€ 87	€ -	€ -12	€ -	€ 99
12	Specifieke uitkering CDOKE 2023-2025	€ 295	€ -	€ 295	€ -	€ -
13	Specifieke uitkering CDOKE 2024-2026	€ -	€ 544	€ 117	€ -	€ 427
14	Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (MEOZ)	€ 228	€ -	€ 228	€ -	€ -
15	Specifieke uitkering Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021 - 2027	€ -	€ 234	€ 103	€ -	€ 131
16	Specifieke uitkering Stimulering sport 2024	€ -	€ 191	€ 191	€ -	€ -
17	Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)	€ -	€ 6	€ -	€ -	€ 6
	Overige Nederlandse overheidslichamen					
18	Project verkeerseducatie TT W-I-54-2024	€ -	€ 2	€ -	€ -	€ 2
19	Subsidie Woningbouwversnelling 2023-2024	€ 65	€ -	€ 65	€ -	€ -
	Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**€ 2.097**	**€ 3.653**	**€ 1.754**	**€ 232**	**€ 3.764**

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten

Toelichting op overige niet in de balans opgenomen rechten. Bijvoorbeeld bestaande rechten aangaande mogelijk te verrekenen kosten uit hoofde van faciliterende grondexploitaties, als er geen zicht is op een toekomstige verrekening, dan rest slechts een vermelding als ‘niet in de balans opgenomen recht’ bij de toelichting op de balans.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1 januari 2024	Restant 31 december 2024
Waarborgfonds Sociale Woningbouw:						
Leningen aan woningstichtingen	Borg	Achtervang WSW	onbekend	50	€ 10.888.000	€ 13.108.000
Hypotheken particulieren NHG	Borg	Achtervang WSW	onbekend		€ 40.000.000	€ 46.000.000
Stichting Gebouwbeheer Woensdrecht	Borg	Realisatie Integraal Kindcentrum (IKC) Woensdrecht	€ 9.566.600	100	€ 4.300.000	€ 9.326.860
Overig:						
Hypotheken particulieren Rabobank	Borg	Gemeentegarantie	onbekend		€ 12.716	€ -
Hypotheken particulieren ING	Borg	Gemeentegarantie	onbekend		€ 53.097	€ 53.097
Totaal					**€ 55.253.813**	**€ 68.487.957**

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1 januari 2024	Restant 31 december 2024	Betalingen gedurende 2024
Stichting Scouting Hoogerheide	Garantie	Aankoop en nieuwbouw scoutinggebouw	€ 140.000	100	€ 48.336	€ 25.402	€ -
Totaal garantstellingen					**€ 48.336**	**€ 25.402**	**€ -**

Niet in de balans opgenomen belangrijke verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

Omschrijving van het contract	Ingangsdatum	Einddatum	Bedrag 2024	(inschatting) toekomstige verplichting per 31-12-2024
Renovatie en onderhoud sportvelden	1-1-2022	31-12-2025	€ 1.471.910	€ 1.471.910
beveiligingsdiensten crisisnoodopvang	1-6-2023	1-5-2025	€ 1.620.585	€ 540.195
inzet jeugdprofessionals	1-1-2019	31-12-2026	€ 740.915	€ 1.481.830
Huur locatie crisisnoodopvang	1-5-2023	30-4-2025	€ 400.624	€ 133.541
Leerlingenvervoer	15-11-2019	31-7-2027	€ 431.539	€ 1.114.809
jeugdgezondheidstaken 0-4 jaar	1-1-2018	31-12-2025	€ 429.735	€ 429.735
Huur Oekraïneopvang	1-11-2023	28-2-2025	€ 336.000	€ 56.000
Accountantsdiensten	1-7-2022	30-6-2026	€ 135.239	€ 202.859
Leerlingenvervoer	1-1-2019	1-8-2026	€ 86.137	€ 136.383
Ondersteuning interne controle	1-7-2022	30-6-2026	€ 86.199	€ 129.299
Huur gymzaal	1-7-2024	30-6-2064	€ 57.834	€ 2.284.448
Totaal				**€ 7.981.008**

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Per ultimo 2024 bedragen de verlofaanspraken € 673.942.

Derivaten

Op basis van artikel 9, lid 5 van het Treasurystatuut wordt er geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten zoals derivaten.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Niet-afgeronde zorgarrangement trajecten

De gemeente is ultimo boekjaar voor ca. € 1,45 mln gebonden aan voorlopige verplichtingen uit contracten Jeugdzorg.

De regio Jeugdhulp West-Brabant West sluit met zorgaanbieders raamcontracten voor de inkoop van jeugdzorg. Met de raamcontracten zijn de algemene randvoorwaarden vastgelegd en krijgt de zorgaanbieder toegang tot de regio West-Brabant West. Met de zorgaanbieders worden door de gemeenten resultaatgerichte arrangementen gesloten, waarin - voor de intensiteiten Perspectief en Intensief en met ingang van 2018 voor hoogcomplex de intensiteiten A en B - twee prestaties zijn opgenomen door de zorgaanbieder, te weten:

- Het opstellen van behandelplan en arrangement bij start zorg en
- Het behalen van het resultaat bij einde zorg.

Wanneer het resultaat bij einde zorg niet wordt behaald heeft de zorgaanbieder geen recht op het overeengekomen tarief. De gemeente toetst of het resultaat is behaald. Op basis van ervaringscijfers blijkt dat de succesfactor gemiddeld 90% beloopt. Het arrangement is juridisch het contract. In de arrangementen zijn geen afspraken opgenomen over looptijd van het zorgtraject. Het arrangementensysteem van de regio West-Brabant West werkt met Profiel Intensiteit Combinaties (PIC). Een PIC is een doelgroepomschrijving. Het profiel omschrijft de aard van het probleem en de intensiteit de zwaarte van het probleem. De diversiteit van zorg binnen een profiel intensiteit combinatie is groot en aan verandering onderhevig.

Het zorgtraject wordt beïnvloed door de bijdragen die de gemeente, het gezin en het netwerk kunnen leveren. Dat maakt het verloop en de doorlooptijd van ieder zorgtraject weer anders. Statistisch is aangetoond dat de doorlooptijd geen betrouwbare indicator vormt om de niet uit de balans blijkende voorlopige verplichting van de PIC's te kunnen bepalen. Dat betekent dat ten aanzien van de nog niet afgeronde zorgtrajecten de tweede 50% volledig wordt verantwoord bij einde zorg na het behalen van het resultaat.

Gebeurtenissen na balansdatum

Uitspraak Rechtbank Den Haag over Stikstofbeleid
Op 22 januari 2025 heeft de rechtbank Den Haag een uitspraak gedaan over het stikstofbeleid van de Nederlandse Staat. De rechtbank oordeelde dat de Staat onrechtmatig handelt door niet tijdig de achteruitgang van stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden te stoppen. Dit heeft gevolgen voor het realiseren van het wettelijk stikstofdoel van 2030, waarin is vastgelegd dat minimaal 50% van deze natuur onder de kritische grenswaarde moet vallen. Indien dit doel niet wordt behaald, is een dwangsom van 10 miljoen euro opgelegd. Deze uitspraak kan aanzienlijke gevolgen hebben voor gemeenten, met name voor de ontwikkeling van de woningbouw en bedrijfsterreinen (zoals Businesspark Aviolanda). Voor Woensdrecht geldt dit in het bijzonder vanwege het grote percentage natuurgebieden in onze gemeente, en de (moeilijk te beïnvloeden) stikstofneerslag uit Antwerpen in die natuurgebieden. Vooralsnog zijn we in afwachting van de reactie van het kabinet op de uitspraak.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 13 februari 2025 door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 1 % van de totale lasten is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voor een analyse van de verschillen per product tussen de (gewijzigde) begroting en de realisatie 2024 zoals zichtbaar in de kolom 'Verschil 2024' verwijzen we naar de verschilanalyse per product, zoals opgenomen in het Jaarverslag (de programma's). Per product wordt daar aangegeven wat de belangrijkste oorzaken voor de ontstane verschillen zijn. De in de programmaverantwoording opgenomen verschilanalyse maakt onderdeel uit van deze Jaarrekening 2024.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten					
1. Sociaal Domein					
1.1 Sociale veerkracht	**114.318**	**271.447**	**385.765**	**358.728**	**-27.038**
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	**0**	**50.000**	**50.000**	**9.206**	**-40.794**
1.3 Werk en Inkomen	**6.745.372**	**1.362.666**	**8.108.038**	**7.990.910**	**-117.128**
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	**171.664**	**0**	**171.664**	**225.040**	**53.376**
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	**0**	**0**	**0**	**14.287**	**14.287**
1.6 Gezondheid en Sport	**332.591**	**74.351**	**406.942**	**193.277**	**-213.665**
1.7 Onderwijs	**400.701**	**387.822**	**788.523**	**522.478**	**-266.045**
Totaal 1. Sociaal Domein	**7.764.646**	**2.146.286**	**9.910.932**	**9.313.925**	**-597.007**
2. Ruimte					
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	**771.256**	**59.660**	**830.916**	**641.190**	**-189.726**
2.2 Grondbeleid	**1.667.650**	**-1.204.866**	**462.784**	**457.297**	**-5.487**
2.3 Recreatie en toerisme	**0**	**0**	**0**	**11.748**	**11.748**
2.4 Sport en evenementen	**24.579**	**0**	**24.579**	**122.159**	**97.580**
Totaal 2. Ruimte	**2.463.485**	**-1.145.206**	**1.318.279**	**1.232.394**	**-85.885**
3. Leefomgeving					
3.2 Milieu & duurzaamheid	**10.000**	**-7.500**	**2.500**	**6.050**	**3.550**
3.3 Beheer openbaar gebied	**2.344.457**	**86.000**	**2.430.457**	**2.504.864**	**74.407**
3.4 Verkeer en Vervoer	**24.217**	**0**	**24.217**	**69.458**	**45.241**
3.5 Monumenten en Cultuur	**43.000**	**0**	**43.000**	**41.285**	**-1.715**
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	**13.396**	**3.238**	**16.634**	**0**	**-16.634**
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	**156.656**	**0**	**156.656**	**604.534**	**447.878**
Totaal 3. Leefomgeving	**2.591.726**	**81.738**	**2.673.464**	**3.226.191**	**552.727**
4. Economie					
4.1 Werkgelegenheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2 Middenstand en winkelgebieden	**22.000**	**0**	**22.000**	**20.684**	**-1.316**
4.4 Afvalinzameling	**3.287.555**	**65.550**	**3.353.105**	**3.444.314**	**91.209**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Totaal 4. Economie	**3.309.555**	**65.550**	**3.375.105**	**3.464.998**	**89.893**
5. Bestuurskracht					
5.01 Openbare orde en veiligheid	**24.895**	**0**	**24.895**	**31.914**	**7.019**
5.02 Handhaving	**17.904**	**0**	**17.904**	**26.683**	**8.779**
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	**362.291**	**0**	**362.291**	**452.873**	**90.582**
5.04 Samenwerking en besturen	**140.659**	**2.500**	**143.159**	**167.011**	**23.852**
5.05 Financiën	**40.486.039**	**8.142.352**	**48.628.391**	**55.203.543**	**6.575.152**
5.06 Belastingen en heffingen	**6.696.047**	**0**	**6.696.047**	**6.790.583**	**94.536**
5.08 Overhead	**251.978**	**-11.503**	**240.475**	**255.731**	**15.256**
5.09 Personeel en organisatie	**0**	**0**	**0**	**27.723**	**27.723**
5.10 Communicatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 5. Bestuurskracht	**47.979.813**	**8.133.349**	**56.113.162**	**62.956.062**	**6.842.900**
Totaal Baten	**64.109.225**	**9.281.717**	**73.390.942**	**80.193.570**	**6.802.628**
Lasten					
1. Sociaal Domein					
1.1 Sociale veerkracht	**-2.401.110**	**-232.180**	**-2.633.290**	**-2.575.068**	**58.222**
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	**-157.560**	**-164.677**	**-322.237**	**-158.999**	**163.238**
1.3 Werk en Inkomen	**-10.307.755**	**-1.623.594**	**-11.931.349**	**-12.023.252**	**-91.903**
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	**-8.220.513**	**-36.509**	**-8.257.022**	**-8.262.823**	**-5.801**
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	**-6.549.822**	**-521.959**	**-7.071.781**	**-7.122.978**	**-51.197**
1.6 Gezondheid en Sport	**-1.694.146**	**-46.380**	**-1.740.526**	**-1.466.663**	**273.863**
1.7 Onderwijs	**-2.662.672**	**-485.392**	**-3.148.064**	**-2.615.635**	**532.429**
Totaal 1. Sociaal Domein	**-31.993.578**	**-3.110.691**	**-35.104.269**	**-34.225.418**	**878.851**
2. Ruimte					
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	**-196.825**	**-613.879**	**-810.704**	**-421.521**	**389.183**
2.2 Grondbeleid	**-652.121**	**217.007**	**-435.114**	**-428.685**	**6.429**
2.3 Recreatie en toerisme	**-229.331**	**-197.250**	**-426.581**	**-361.460**	**65.121**
2.4 Sport en evenementen	**-1.296.007**	**-201.436**	**-1.497.443**	**-1.218.237**	**279.206**
Totaal 2. Ruimte	**-2.374.284**	**-795.558**	**-3.169.842**	**-2.429.903**	**739.939**
3. Leefomgeving					
3.1 Landschap en natuur	**-3.618**	**-45.599**	**-49.217**	**-25.677**	**23.540**
3.2 Milieu & duurzaamheid	**-443.730**	**-69.534**	**-513.264**	**-393.926**	**119.338**
3.3 Beheer openbaar gebied	**-5.753.059**	**-183.805**	**-5.936.864**	**-6.256.495**	**-319.631**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
3.4 Verkeer en Vervoer	**-707.075**	**-25.600**	**-732.675**	**-779.560**	**-46.885**
3.5 Monumenten en Cultuur	**-98.537**	**-206.298**	**-304.835**	**-94.287**	**210.548**
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	**-83.649**	**-38.732**	**-122.381**	**-91.212**	**31.169**
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	**-995.584**	**-285.472**	**-1.281.056**	**-1.726.057**	**-445.001**
Totaal 3. Leefomgeving	**-8.085.252**	**-855.040**	**-8.940.292**	**-9.367.214**	**-426.922**
4. Economie					
4.1 Werkgelegenheid	**-142.791**	**75.000**	**-67.791**	**-53.152**	**14.639**
4.2 Middenstand en winkelgebieden	**-85.855**	**0**	**-85.855**	**-57.919**	**27.936**
4.4 Afvalinzameling	**-2.807.736**	**32.500**	**-2.775.236**	**-3.102.307**	**-327.071**
Totaal 4. Economie	**-3.036.382**	**107.500**	**-2.928.882**	**-3.213.378**	**-284.496**
5. Bestuurskracht					
5.01 Openbare orde en veiligheid	**-2.025.701**	**-162.254**	**-2.187.955**	**-2.193.587**	**-5.632**
5.02 Handhaving	**-410.158**	**53.616**	**-356.542**	**-354.334**	**2.208**
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	**-172.080**	**-8.790**	**-180.870**	**-222.021**	**-41.151**
5.04 Samenwerking en besturen	**-2.195.459**	**-106.847**	**-2.302.306**	**-2.667.758**	**-365.452**
5.05 Financiën	**-505.025**	**671.421**	**166.396**	**-6.374.441**	**-6.540.837**
5.06 Belastingen en heffingen	**-609.599**	**39.000**	**-570.599**	**-580.981**	**-10.382**
5.07 Informatievoorziening en automatisering	**-430.442**	**120.399**	**-310.043**	**-234.964**	**75.079**
5.08 Overhead	**-9.427.783**	**207.647**	**-9.220.136**	**-9.111.702**	**108.434**
5.09 Personeel en organisatie	**-419.127**	**-1.289.778**	**-1.708.905**	**-1.510.501**	**198.404**
5.10 Communicatie	**-36.433**	**0**	**-36.433**	**-32.329**	**4.104**
Totaal 5. Bestuurskracht	**-16.231.807**	**-475.586**	**-16.707.393**	**-23.282.618**	**-6.575.225**
Totaal Lasten	**-61.721.303**	**-5.129.375**	**-66.850.678**	**-72.518.531**	**-5.667.853**
Saldo	**2.387.922**	**4.152.342**	**6.540.264**	**7.675.039**	**1.134.775**
Onttrekkingen					
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën	**603.847**	**2.573.222**	**3.177.069**	**2.403.719**	**-773.350**
Stortingen					
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën	**-978.257**	**-1.602.035**	**-2.580.292**	**-2.825.096**	**-244.804**
Mutaties reserves	**-374.410**	**971.187**	**596.777**	**-421.377**	**-1.018.154**
Resultaat	**2.013.512**	**5.123.529**	**7.137.041**	**7.253.662**	**116.621**

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024			Begrotings-wijzigingen 2024			Begroting 2024 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2024			Verschil 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.3 Werk en Inkomen															
69230010 Integratie uitk. Sociaal Domein Participatiewet	2.232.635	0	2.232.635	304.218	0	304.218	2.536.853	0	2.536.853	2.536.853	0	2.536.853	0	0	0
5.05 Financiën															
69130100 Deelnemingen en beleggingen	854.520	-541	853.979	3.570.860	0	3.570.860	4.425.380	-541	4.424.839	4.473.204	-70	4.473.134	47.824	471	48.295
69141000 Renteresultaat/bespaarde rente	28.549	-2.236	26.313	0	0	0	28.549	-2.236	26.313	63.242	-54.501	8.741	34.693	-52.265	-17.572
69210000 Algemene uitkering gemeentefonds	39.602.970	-6.000	39.596.970	1.386.847	6.000	1.392.847	40.989.817	0	40.989.817	41.269.856	0	41.269.856	280.039	0	280.039
Totaal 5.05 Financiën	**40.486.039**	**-8.777**	**40.477.262**	**4.957.707**	**6.000**	**4.963.707**	**45.443.746**	**-2.777**	**45.440.969**	**45.806.302**	**-54.571**	**45.751.731**	**362.556**	**-51.794**	**310.762**
5.06 Belastingen en heffingen															
60611000 Onroerende zaakbelastingen woningen	3.641.370	0	3.641.370	0	0	0	3.641.370	0	3.641.370	3.652.017	0	3.652.017	10.647	0	10.647
60621000 Onroerende zaakbelastingen niet woningen	2.186.650	0	2.186.650	0	0	0	2.186.650	0	2.186.650	2.187.032	0	2.187.032	382	0	382
69350000 Forensenbelasting	53.927	0	53.927	0	0	0	53.927	0	53.927	50.287	0	50.287	-3.640	0	-3.640
69360000 Toeristenbelasting	641.000	0	641.000	0	0	0	641.000	0	641.000	730.081	0	730.081	89.081	0	89.081
69370000 Hondenbelasting	129.100	0	129.100	0	0	0	129.100	0	129.100	117.141	0	117.141	-11.959	0	-11.959
Totaal 5.06 Belastingen en heffingen	**6.652.047**	**0**	**6.652.047**	**0**	**0**	**0**	**6.652.047**	**0**	**6.652.047**	**6.736.559**	**0**	**6.736.559**	**84.512**	**0**	**84.512**
Saldo	**49.370.721**	**-8.777**	**49.361.944**	**5.261.925**	**6.000**	**5.267.925**	**54.632.646**	**-2.777**	**54.629.869**	**55.079.714**	**-54.571**	**55.025.143**	**447.068**	**-51.794**	**395.274**

Algemene uitkeringen

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. Door bezuinigingen van het Rijk neemt de algemene uitkering af terwijl hogere uitgaven door het Rijk de algemene uitkering laat stijgen.

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt valt de algemene uitkering op hoger uit dan begroot. Ongeveer de helft van deze extra baten hebben als oorzaak reguliere verrekeningen en actualisatie van het Rijk van de algemene uitkering over voorgaande jaren.

De andere helft kent een andere oorzaak. In 2024 is door een fout in het (landelijke) rekenmodel een maatstaf verkeerd berekend c.q. begroot. Het Rijk heeft dat begin 2025 (dus nadat de Decembercirculaire verwerkt was in de programmabegroting 2024) gecorrigeerd in de verrekening van algemene uitkering 2024. In de hiervoor gepresenteerde tabel is in de kolom 'realisatie' het juiste bedrag verwerkt.

Bedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de heffing voor de vennootschapsbelasting wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een (afgerond) bedrag van per saldo € 3.300.
In april 2025 is de aangifte vennootschapsbelasting over het boekjaar 2023 bij de Belastingdienst ingediend. Op basis van de berekeningssystematiek en de uitgangspunten opgesteld door de SVLO (Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden) is een voorlopig nadelig fiscaal resultaat over 2023 gerealiseerd van € 2.100. Het verrekenbare verlies ultimo 2023 bedraagt € 17.000. Over het boekjaar 2024 wordt een voorlopig positief fiscaal resultaat gerealiseerd van € 17.600. Dit resulteert in een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting van afgerond € 3.300. Hierbij is voorzichtigheidshalve geen rekening met een eventueel verrekenbaar verlies dat op basis van de aangifte 2023 wordt gerealiseerd. In de uiteindelijke aangifte 2024 zal het belastbaar bedrag mede daarom lager uitvallen. Uiterlijk in april 2026 moet de aangifte over het jaar 2024 bij de Belastingdienst zijn ingediend.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-257.285	0	-3.346	-3.346

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo - € 1.018.154

Verschillen zitten met name in een aantal grote posten bij de Algemene Reserve die niet tot ontwikkeling zijn gekomen in 2024 en/of waarvoor in 2024 minder is uitgegeven dan begroot:

- Diverse posten uit de budgetoverheveling;
- Bijdrage in herstel en behoud van de toren van het kerkgebouw in de kern Woensdrecht;
- Budget van de uitvoeringsagenda van de kerken- en erfgoedvisie.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024			Begrotings-wijzigingen 2024			Begroting 2024 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2024			Verschil 2024		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves															
69800000 Mutaties Reserves	603.847	-978.257	-374.410	2.573.222	-1.602.035	971.187	3.177.069	-2.580.292	596.777	2.403.719	-2.825.096	-421.377	-773.350	-244.804	-1.018.154

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Onvoorziene uitgaven

Overzicht onvoorziene uitgaven Jaarrekening 2024 (conform art. 25, lid 1 c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)) en de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2025.

Er is in 2024 geen gebruik gemaakt van de post Onvoorziene uitgaven.

Budget onvoorziene uitgaven Product 5.5 (bedragen in €)	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-35.000	0	-35.000	0	35.000

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Conform artikel 3, lid 6 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025 worden in het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten posten vanaf € 25.000,- afzonderlijk gespecificeerd. Kleinere bedragen worden samengevoegd in een totaalregel.

Incidentele baten				
Programma	**Omschrijving**	**Begroot**	**Realisatie**	***Ref.***
1.	**Sociaal Domein**			
	Doeluitkering tbv lokale biblioth.voorzieningen	€ 220.000	€ 220.000	*1.1*
	Doeluitkering Brede SPUK regeling GALA Leefstijlakkoord	€ 164.725	€ 88.163	*1.2*
	Doeluitkering versterking cliëntondersteuning	€ 50.000	€ 9.206	*1.3*
	Overige < € 25.000	€ -	€ 19.608	
2.	**Ruimte**			
	Opbrengsten grondexploitaties	€ 153.966	€ 78.249	*2.1*
	Opbrengsten reststroken grond / snippergroen	€ 115.250	€ 114.760	*2.2*
	Budgetoverheveling 2023 -> 2024: Subsidie Provincie Noord-Brabant versnelling 5 woningbouwprojecten	€ 65.000	€ 64.800	*2.3*
	Overige < € 25.000	€ -	€ 22.748	
3.	**Leefomgeving**			
	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide	€ -	€ 315.117	*3.1*
	Overige < € 25.000	€ -	€ -14.531	
4.	**Economie**			
	Incidentele extra vergoeding aanpak zwerfafval 2023-2024	€ 20.112	€ 20.112	*4.1*
5.	**Bestuurskracht**			
	Opvang Ontheemden Oekraïne	€ 1.480.000	€ 3.074.118	*5.1*
	CrisisNoodOpvang vluchtelingen Putte	€ 1.240.000	€ 5.530.730	*5.2*
	Renteopbrengsten kort geld	€ 460.000	€ 554.543	*5.3*
	Ontvangen dividend ZEH NV	€ 4.316.395	€ 4.357.395	*5.4*
	Mutaties in de reserves	€ 2.595.722	€ 1.839.581	*5.5*
	Suppletie-uitkering Bommenregeling ter dekking kosten derden	€ 150.542	€ 150.542	*5.6*
	Overige < € 25.000	€ 4.645	€ -	
	Totale incidentele baten	**€ 11.036.357**	**€ 16.445.142**	

Incidentele lasten				
Programma	**Omschrijving**	**Begroot**	**Realisatie**	***Ref.***
1.	**Sociaal Domein**			
	Doorontwikkeling bibliotheek Ossendrecht	€ 220.000	€ 220.000	*1.1*
	Uitgaven ihkv Brede SPUK regeling GALA Leefstijlakkoord	€ 164.725	€ 88.163	*1.2*
	Uitgaven ihkv SPUK Versterking cliëntenondersteuning	€ 50.000	€ 9.206	*1.3*
	Extra inzet op vroegsignalering	€ 30.000	€ -	*1.4*
	Verstrekkingen van energietoeslagen	€ 26.140	€ 68.900	*1.5*
	Overige < € 25.000	€ -	€ 10.109	
2.	**Ruimte**			
	Lasten grondexploitaties	€ 130.534	€ 123.200	*2.1*

Incidentele baten				
	Overige gronden / reststroken / snippergroen Verwijderen Japanse duizendknoop grondverkoop tiny houses Binnenpad Huijbergen.	€ 62.250	€ 62.033	*2.2*
	Viering 80 jaar bevrijding 2024	€ 25.000	€ 22.592	*2.3*
	Toeristische ontwikkeling	€ 40.000	€ 13.701	*2.4*
	Bijdrage GP Adrie v.d. Poel	€ 25.000	€ 20.000	*2.5*
	Eenmalige natuurcompensatieverplichting evenemententerrein Scheldewg-Onderstal-Ossendrechtseweg	€ 160.000	€ 160.000	*2.6*
	Budgetoverheveling 2023 -> 2024: Versnelling 5 woningbouwprojecten. De totale gerealiseerde kosten in 2024 bedragen € 64.941. Dit is inclusief een bedrag van € 16.003 aan uren van de interne organisatie, welke i.h.k.v. de bijdrageregeling aan het project toegerekend mogen worden.	€ 65.000	€ 48.938	*2.7*
	Afschrijving budget invoering Omgevingswet	€ 476.899	€ 173.020	*2.8*
	Opstellen gebiedsvisie kerken Hoogerheide en Ossendrecht	€ 40.000	€ 35.000	*2.9*
	Specifieke uitkering (Spuk) Meerkosten Energie Openbare Zwembaden 2022 en 2023 aan Laco Recreatie BV.	€ -	€ -230.393	*2.10*
	Herstel vloer carnavalsloodsen Stichting Wjeeldrecht	€ 49.965	€ 49.959	*2.11*
	Overige < € 25.000	€ 84.721	€ 103.766	
3.	**Leefomgeving**			
	Aanleg herdenk- & gedenkbos Hoogerheide	€ 27.800	€ 17.225	*3.1*
	Opstellen warmtevisie	€ 59.709	€ -	*3.2*
	Stikstof natuurdoelanalyse	€ 50.000	€ -	*3.3*
	Herstellen keermuur achtertuinen / brandgang Mgr. van Mensstraat Woensdrecht	€ 29.840	€ 29.840	*3.4*
	Aanbrengen printbeton op 3 rotondes in de kern Hoogerheide	€ 79.665	€ 79.664	*3.5*
	Budgetoverheveling 2023 -> 2024: Speelvoorzieningen	€ 48.500	€ 47.713	*3.6*
	Bijdrage in de kosten van het herstel en het behoud van de toren van het kerkgebouw kern Woensdrecht	€ 150.000	€ -	*3.7*
	Uitvoeringsagenda Kerkenvisie en Erfgoedvisie	€ 65.000	€ 2.504	*3.8*
	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide	€ 202.000	€ 559.302	*3.9*
	Instandhoudingsbijdrage aan exploitant MFC de Biezen Putte ivm privatisering	€ 75.000	€ -	*3.10*
	Overige < € 25.000	€ 142.460	€ 99.904	
4.	**Economie**			
	Bijdrage Stedelijke Regio West Brabant West 2024-2026 (SRWBW)	€ 20.000	€ 8.000	*4.1*
	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinzameling & -verwerking uit jaarrekeningresultaat 2023	€ -	€ 163.450	*4.2*
	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinzameling & -verwerking: positief saldo afvalinzameling & -verwerking 2024	€ -	€ 211.303	*4.3*
5.	**Bestuurskracht**			
	Opvang Ontheemden Oekraïne	€ -	€ 1.123.347	*5.1*
	Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein	€ 42.087	€ 40.556	*5.2*
	CrisisNoodOpvang vluchtelingen Putte	€ 30.928	€ 5.430.415	*5.3*
	Suppletie-uitkering Bommenregeling dekking kosten derden	€ 150.542	€ 150.542	*5.4*
	Inhuur BOA capaciteit 2023-2024	€ 81.500	€ 86.263	*5.5*
	Voorbereidingsbudget herijking Toekomstvisie	€ 35.000	€ 27.764	*5.6*
	Dubbele invulling functie raadsgriffier mei en juni 2024	€ 23.080	€ 22.681	*5.7*
	Meerkosten jaarrekeningcontrole 2023	€ 32.489	€ 28.290	*5.8*
	Mutaties in de reserves	€ 2.425.691	€ 2.670.495	*5.9*

Incidentele baten				
	Inzet van de reserve Personele veerkracht	€ 1.082.220	€ 941.967	*5.10*
	Digitalisering milieuvergunningen	€ 45.000	€ 33.810	*5.11*
	Aframen budget Key2€ naar SAAS	€ -36.900	€ -36.900	*5.12*
	Budgetoverheveling 2023-2024: Implementatie SAAS diverse applicaties	€ 63.000	€ 63.000	*5.13*
	Implementatie nieuw PI-Systeem	€ 100.000	€ 84.317	*5.14*
	Budgetoverheveling 2023-2024: Vergaderstoelen raadzaal	€ 16.700	€ 16.700	*5.15*
	Hogere lasten elektriciteits- en gasverbruik	€ 73.000	€ -	*5.16*
	Jaarabonnement juridische databank	€ 20.000	€ -	*5.17*
	Implementatie nieuw functiehandboek HR21	€ 38.875	€ 40.845	*5.18*
	Acties vanuit Risico-inventarisatie en -evaluatie	€ 25.000	€ 7.049	*5.19*
	Overige < € 25.000	€ 86.163	€ 41.827	
	Totale incidentele lasten	**€ 6.934.583**	**€ 12.970.066**	
	Per saldo incidentele baten minus lasten	**€ 4.101.774**	**€ 3.475.075**	

Toelichting op Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten	
Ref.	**TOELICHTING**
1.1	Vanuit het Rijk ontvangen middelen tbv lokale bibliotheekvoorzieningen
1.2	Vanuit het Rijk ontvangen middelen voor gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Brede SPUK regeling GALA leefstijlakkoord)
1.3	Vanuit het Rijk ontvangen middelen voor lokaal versterken van de functie van cliëntenondersteuning
2.1	Grondexploitaties Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide, Noordrand Ossendrecht, Bergsestraat Huijbergen en Kromstraat Hoogerheide.
2.2	Verkoop reststroken grond / snippergroen Dit betreft de opbrengsten van de verkoop van 7 stuks overige gronden / reststroken / snippergroen verspreid over alle kernen van de gemeente Woensdrecht.
2.3	Budgetoverheveling 2023 -> 2024: Dit betreft de subsidie van de Provincie Noord-Brabant voor de versnelling van 5 woningbouwprojecten.
3.1	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide Per 31 juli 2023 is de huur- en exploitatieovereenkomst met de voormalige beheerders van MFC Kloosterhof beëindigd. De gemeente heeft tijdelijk het beheer en de exploitatie van MFC Kloosterhof op zich genomen, wat opbrengsten uit o.a. verhuur van de sporthal en de horeca met zich meebrengt.
4.1	Vergoeding aanpak zwerfafval 2023-2024. Van Verpact is een incidentele extra vergoeding aanpak zwerfafval ontvangen.
5.1	Compensatie vanuit het Rijk (o.b.v. normbedragen) t.b.v. de opvang van ontheemden uit Oekraïne.
5.2	Compensatie vanuit het COA (o.b.v. normbedragen) t.b.v. de opvang van vluchtelingen in Putte.
5.3	Als gevolg van onze liquide middelen en de rente op de kapitaalmarkt zijn de renteopbrengsten over het jaar 2024 hoger dan gemiddeld.
5.4	Ontvangen dividend ZEH NV ZEH heeft in juni 2024 een superdividend van € 479 miljoen aan de aandeelhouders uitgekeerd. De dividenduitkering voor Woensdrecht bedraagt € 4,3 miljoen, waarvan een bedrag van € 1,4 miljoen (zie incidentele lasten progr. 5. mutaties in de reserves) is door-gestort naar GBE Aqua. Deze kapitaalstorting in 2024 is de laatste kapitaalstorting in GBE Aqua. Met de kapitaalstortingen lost GBE Aqua de bij de BNG afgesloten restant geldlening af.
5.5	De incidentele onttrekkingen aan de reserves worden in deze staat weergegeven.
5.6	In het kader van de 'bommenregeling' heeft de gemeente Woensdrecht in 2024 namens derden een aanvraag ingediend bij het ministerie van BZK. De ontvangen middelen zijn aan de externe partijen uitgekeerd.

Incidentele lasten	
Ref.	**TOELICHTING**
1.1	Bibliotheek Ossendrecht: doorontwikkeling van een servicepunt naar een volwaardige bibliotheekvestiging
1.2	Uitgaven aan gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis ihkv Brede SPUK GALA Leefstijlakkoord
1.3	Uitgaven mbt het lokaal versterken van de functie van cliëntenondersteuning
1.4	Extra inzet op vroegsignalering van schulden en bijzondere bijstand
1.5	Verstrekkingen van energietoeslagen aan inwoners die hiervoor in aanmerking komen ivm hoge energieprijzen. De regeling 2023 kon aangevraagd worden tot 1 april 2024
2.1	Grondexploitaties Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide, Noordrand Ossendrecht, Bergsestraat Huijbergen en Kromstraat Hoogerheide.
2.2	Overige gronden / reststroken grond / snippergroen Dit betreft incidentele kosten voor het verwijderen van Japanse duizendknoop t.b.v. de grondverkoop van de tiny houses aan het Binnenpad in de kern Huijbergen.

Incidentele baten	
2.3	Viering 80 jaar bevrijding 2024.
2.4	Ontwikkeling en uitvoering activiteiten recreatie en toerisme 2024.
2.5	Bijdrage GP Adrie v.d. Poel.
2.6	Eenmalige natuurcompensatieverplichting evenemententerrein De gronden gelegen nabij de Scheldeweg - Onderstal - Ossendrechtseweg zijn in gebruik als evenemententerrein. Op dit evenemententerrein worden diverse evenementen georganiseerd. Denk bijv. aan de jaarlijkse veldritwedstrijd GP Adrie van der Poel, Brabantse Wal Festival en incidentele evenementen zoals circusoptredens. Een deel van de gronden behoren tot het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De Omgevingsverordening Noord-Brabant van de Provincie staat dergelijke evenementen op deze gronden niet toe. De directe aantasting van het NNB als gevolg van het gebruik leidt tot een compensatieverplichting. De Provincie heeft de compensatieverplichting gesteld op € 160.000. Het is een compensatie-verplichting voor de GP Adrie van der Poel van komend jaar en alle daaropvolgende jaren, in deze omvang, vorm en op deze locatie.
2.7	Budgetoverheveling 2023 -> 2024: Versnelling 5 woningbouwprojecten. De totale gerealiseerde kosten in 2024 bedragen € 64.941. Dit is inclusief een bedrag van € 16.003 aan uren van de interne organisatie, welke i.h.k.v. de bijdrageregeling aan het project toegerekend mogen worden.
2.8	Afschrijving budget invoering Omgevingswet.
2.9	Voor de opstelling van twee gebiedsvisies voor de kerken van Hoogerheide en Ossendrecht is opdracht verstrekt aan een extern bureau. Zij stellen twee integrale gebiedsvisies op, waarbij de kerken en omliggende percelen worden betrokken. Deze gebiedsvisies geven randvoorwaarden bij verkoop van de kerken. Gemeente en parochiebestuur trekken in dit traject samen op om voor te sorteren op het biedingsproces.
2.10	In 2023 heeft de gemeente van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een voorschot van € 300.937 ontvangen van de specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden (spuk MEOZ). De uitkering is in 2023 aan Laco Recreatie BV uitgekeerd. Op 27 februari 2025 heeft de gemeente de vaststellingsbeschikking van het Ministerie ontvangen. De specifieke uitkering is vastgesteld op € 70.544. De gemeente heeft € 230.393 aan het Ministerie terugbetaald. De gemeente heeft het bedrag terugontvangen van Laco Recreatie BV / Sportfonden Woensdrecht BV.
2.11	Herstel vloer carnavalsloodsen Stichting Wjeeldrecht.
3.1	Aanleg herdenk- & gedenkbos Hoogerheide De gemeenteraad van Woensdrecht heeft in juli 2023 een motie aangenomen voor de aanleg van een herdenk- en gedenkbos. Het herdenk- en gedenkbos is gerealiseerd op een locatie nabij de Verlengde Duinstraat - Kooiweg in Hoogerheide. In het herdenk- en gedenkbos kunnen inwoners een gedenkboom planten.
3.2	Opstellen warmtevisie Voor het opstellen van een warmtevisie is door de gemeenteraad een eenmalig budget beschikbaar gesteld. Op het krediet 'opstellen / uitvoeren warmtevisie' zijn in 2024 geen uitgaven verricht met als gevolg dat de geraamde afschrijvingslast niet is gerealiseerd.
3.3	Stikstof natuurdoelanalyse Voor het opstellen van een plan van aanpak voor stikstof-natuurdoelanalyses (NDA) is een budget gereserveerd, gericht op zowel het proces als de uitvoering van maatregelen uit de Natuurdoelanalyse Brabantse Wal. Hoewel er procesmatig al stappen zijn gezet, is de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen nog niet gerealiseerd.
3.4	Herstellen keermuur achtertuinen / brandgang Mgr. van Mensstraat Woensdrecht Voor het herstellen van de keermuur is incidenteel budget beschikbaar gesteld.
3.5	Aanbrengen printbeton op 3 rotondes in de kern Hoogerheide In de raad van september 2022 is een motie unaniem aanvaard voor het aanbrengen van printbeton op en nabij 3 rotondes in de kern Hoogerheide. Deze maatregelen maken geen onderdeel uit van het vastgestelde Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) en van het wegenbeheerplan.
3.6	Vervangen speeltoestellen Via de budgetoverheveling is een budget van € 48.500 overgeheveld van het jaar 2023 naar 2024 voor het vervangen van speeltoestellen. In 2024 is hieraan (afgerond) € 47.700 besteed.
3.7	Bijdrage in de kosten van het herstel en het behoud van de toren van het kerkgebouw kern Woensdrecht De ontwikkelingen van het kerkgebouw in de kern Woensdrecht zijn nog niet zover, dat het door de raad beschikbaar gestelde budget is uitgekeerd.

Incidentele baten	
3.8	Uitvoeringsagenda Kerkenvisie en Erfgoedvisie In 2024 zijn de voorbereidingen voor de uitvoeringsagenda kerken- en erfgoedvisie gestart. De kosten zullen in 2025 en later worden gemaakt.
3.9	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide Per 31 juli 2023 is de huur- en exploitatieovereenkomst met de voormalige beheerders van MFC Kloosterhof beëindigd. De gemeente heeft tijdelijk het beheer en de exploitatie van MFC Kloosterhof op zich genomen, wat uitgaven voor o.a. inhuur van horecapersoneel met zich meebrengt. Dit in afwachting van de komst van een nieuwe beheerder.
3.10	Instandhoudingsbijdrage aan exploitant MFC de Biezen Putte ivm privatisering De privatisering en uitbreiding van MFC De Biezen in Putte is opgenomen in de Perspectievennota 2024-2027. Sinds het opstellen van deze nota hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die de aangevraagde financiële middelen beïnvloeden. Vanwege de lange doorlooptijd van dit traject, mede door de vergunningsprocedure met AERIUS-berekening, wordt de uitvoering doorgeschoven naar 2025.
4.1	Bijdrage Stedelijke Regio West Brabant West 2024-2026 (SRWBW).
4.2	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinz. & -verwerking uit jaarrekeningresultaat 2023 Het voordelig financieel resultaat op 'afval' van het boekjaar 2023 is in 2024 toegevoegd aan de voorziening.
4.3	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinz. & -verwerking Het voordelig financieel resultaat op 'afval' van het boekjaar 2024 is in 2024 toegevoegd aan de voorziening.
5.1	Gemaakte kosten t.b.v. de opvang van ontheemden uit Oekraïne (exclusief ambtelijke inzet).
5.2	Gemaakte kosten voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, Jeugdzorg en Gezondheidszorg voor de ontheemden uit Oekraïne.
5.3	Gemaakte kosten t.b.v. de opvang van vluchtelingen in Putte (exclusief ambtelijke inzet).
5.4	In het kader van de 'bommenregeling' heeft de gemeente Woensdrecht in 2024 namens derden een aanvraag ingediend bij het ministerie van BZK. De ontvangen middelen zijn aan de externe partijen uitgekeerd.
5.5	Per 1 januari 2023 is de regionale BOA-pool beëindigd. Vanaf dat moment wordt de BOA-capaciteit weer lokaal georganiseerd. Eén BOA is structureel in de begroting opgenomen en voor de periode 2023-2024 werd een pilot uitgevoerd, waarbij één BOA extra werd aangesteld. Voor de inhuur van deze extra BOA waren incidentele middelen benodigd.
5.6	In 2015 is de Toekomstvisie 2035 vastgesteld. Voor de benodigde herijking van de Toekomstvisie heeft de gemeenteraad in 2023 een budget van € 15.000 beschikbaar gesteld, dat volledig is overgeheveld van 2023 naar 2024. Aanvullend heeft de gemeenteraad in 2024 een budget van € 20.000 beschikbaar gesteld.
5.7	Met het oog op het vertrek van de voormalige raadsgriffier in 2024 heeft het college voor twee maanden budget beschikbaar gesteld om een correcte overdracht met zijn opvolger te laten plaatsvinden.
5.8	Extra werkzaamheden door de accountant bij de jaarrekeningcontrole 2023 hebben tot meerkosten geleid.
5.9	De incidentele stortingen in de reserves worden in deze staat weergegeven.
5.10	Om personele knelpunten te voorkomen is de reserve Personele veerkracht in 2024 aangewend om de kwaliteit en continuïteit van dienstverlening te waarborgen.
5.11	Voor de digitalisering van milieuvergunningen is door de gemeenteraad in 2023 eenmalig budget beschikbaar gesteld.
5.12	Door een contractverlenging is de prioritering voor het omzetten van de applicatie Key2Financiën van software naar software as a service (SAAS) verplaatst. Het daarvoor beschikbaar gestelde budget is in 2024 niet benodigd geweest.
5.13	Via de budgetoverheveling is het budget voor de implementatie van SAAS voor diverse applicaties van 2023 naar 2024 overgeheveld.
5.14	In 2023 heeft de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf en implementatie van een nieuw systeem waarin de personeels- en salarisadministratie wordt verwerkt.
5.15	Via de budgetoverheveling is het budget voor de aanschaf van nieuwe vergaderstoelen voor de raadzaal overgeheveld van 2023 naar 2024.
5.16	Voor de verwachte stijging van de energiekosten van het gemeentehuis heeft de gemeenteraad in 2024 eenmalig budget beschikbaar gesteld. Als gevolg van de verduurzamingsmaatregelen zullen de energiekosten vanaf 2025 lager zijn.
5.17	Voor het gebruik van de juridische databank tot en met november 2025 heeft de gemeenteraad in 2024 eenmalig budget beschikbaar gesteld.
5.18	In 2024 is het nieuwe functiehandboek HR21 geïmplementeerd. Hiervoor waren incidentele middelen benodigd.
5.19	In 2023 en 2024 heeft de risico-inventarisatie en -evaluatie plaatsgevonden. Hieruit vloeiden enkele te ondernemen acties voort, waarvoor in 2024 budget beschikbaar is gesteld.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Overzicht conform artikel 28, lid d BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Nr.	Naam reserve	Omschrijving mutatie	Begroting 2024	Realisatie 2024	I / S
	Structurele stortingen				
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	Jaarlijkse dotatie	€ 144.500	€ 144.500	S
18	Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse storting	€ 10.101	€ 10.101	S
	Totaal structurele stortingen		**€ 154.601**	**€ 154.601**	S
Structurele onttrekkingen					
18	Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse aanwending egalisatiereserves ter dekking van kapitaallasten	€ 581.347	€ 564.138	S
	Totaal structurele onttrekkingen		**€ 581.347**	**€ 564.138**	S

Legenda: I / S (= incidenteel / structureel)

Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Woensdrecht. Het voor Woensdrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Gegevens 2024 Bedragen x € 1	P.A.C. Bogers	C. Adriaanse	D.J.M.R. van Bunder
Functiegegevens	gemeentesecretaris / algemeen directeur	griffier	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	jan-dec 2024	jan-jun 2024	jul-dec 2024
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 112.478	€ 51.587	€ 53.547
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.402	€ 8.272	€ 8.711
Subtotaal	*€ 130.880*	*€ 59.859*	*€ 62.258*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 115.864	€ 117.137
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -
Bezoldiging	**€ 130.880**	**€ 59.859**	**€ 62.258**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2023 **Bedragen x € 1**	**P.A.C. Bogers**	**C. Adriaanse**	**D.J.M.R. van Bunder**
Functiegegevens	gemeentesecretaris / algemeen directeur	griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	jan-dec 2023	jan-dec 2023	n.v.t.
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte	n.v.t.
Dienstbetrekking	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 110.431	€ 98.639	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.508	€ 15.729	n.v.t.
Subtotaal	*€ 127.939*	*€ 114.368*	n.v.t.
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000	n.v.t.
Bezoldiging	**€ 127.939**	**€ 114.368**	**n.v.t.**

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 13 februari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 753.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 7.255.574 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 753.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens € 6.999.654 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	**Bedrag in €**
1) Overschrijding lasten programma's	€ 7.041.839
2) Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 114.029
3) Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
4) Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 7.155.868**
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	*€ 6.999.654*
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	*€ 156.214*
Voorwaardencriterium	
5) Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 69.706
M&O criterium	
6) Geen bevindingen.	€ 0
Totaal Onrechtmatigheden	**€ 7.225.574**
Waarvan acceptabel	*€ 6.999.654*
Waarvan niet-acceptabel	*€ 225.920*

Bevinding

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium

De niet-acceptabele onrechtmatigheid van € 42.185 betreft kosten voor de tijdelijke exploitatie van MFC Het Kloosterhof door de gemeente. De lasten voor deze exploitatie waren niet begroot. Tegenover het merendeel (€ 384.736) van de lasten staan inkomsten, waardoor ze als acceptabel worden aangemerkt op basis van artikel 12 van de financiële verordening. Per saldo waren de niet geraamde lasten echter € 42.185 hoger dan de extra inkomsten, waardoor dat deel als niet-acceptabel moet worden aangemerkt. De totale onrechtmatigheid op programma 3 komt hierdoor op € 426.922.

Ook de kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de opvang van asielzoekers leiden tot acceptabele onrechtmatigheden. Ook hier geldt dat de lasten niet geraamd waren, maar wel gedekt werden door extra inkomsten en daardoor conform artikel 12 van de financiële verordening als acceptabel gelden. In totaal leiden deze twee posten tot een begrotingsonrechtmatigheid van € 6.267.066 op programma 5.

Tot slot leidden de positieve resultaten 2023 en 2024 op de afvalinzameling tot een acceptabel onrechtmatigheid van € 280.252 op programma 4. Conform ons bestaand beleid worden deze positieve saldi gestort in de voorziening egalisatie afvalinzameling en verwerking. Tot en met 2023 gebeurde dit na resultaatbestemming in het volgende boekjaar. Op basis van de BBV mag dit niet echter niet via de resultaatbestemming maar moet dit als last in het boekjaar zelf worden geboekt. Dit was niet begroot en lijdt daarom tot een acceptabele overschrijding van de lasten. De overschrijding is acceptabel omdat er bijbehorende inkomsten (afvalstoffenheffing) tegenover staan. Omdat het resultaat 2023 nog wel op de oude wijze is verwerkt leidt dit in 2024 tot een boekhoudkundige verwerking van twee resultaten (2023 en 2024) en in totaal tot een acceptabele onrechtmatigheid van € 284.496.

De onrechtmatigheid op investeringsbudgetten van € 114.029 betreft elf overschrijdingen onder de rapportagegrens van € 50.000 per krediet. Deze elf kredieten worden afgesloten in 2024. In het overzicht lopende investeringen zijn deze opgenomen inclusief een toelichting per krediet.

Voorwaardencriterium

De inkooponrechtmatigheid van € 69.706 betreft één contract voor rioolreiniging uit 2021 dat nog doorloopt tot en met 2025.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			0	13	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**

ocw

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€51.078	€ 259.799	€0	€0	€0	€11.600
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€8.360	€0	€45.084	€0	€26.478
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
					€0	€ 0	€51.078	
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

			Aard controle R *Indicator: C62/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 1.000	Nee				
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 23.253	€ 0	2	57	58	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 292.997	€ 139.296	€ 11.732	€ 0	€ 233.597	€ 270.344
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid **Bedrag** *Aard controle R*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R*		

			Indicator: D8/07	*Indicator: D8/08*	*Indicator: D8/09*	*Indicator: D8/10*	
		1					
		2					
		100					
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*		
			€ 73.452	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	
			€ 0	€ 73.452	€ 0	Ja	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*	
		1					

		2							
		10							
OCW	**D22**	**Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters**	Correctie besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D22/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D22/03*				
		1	€ 0	€ 0	Ja				
		2							
		100							
OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentie nummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*	
		1	SB240063	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 220.000	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 220.000	
		2							
		100							
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*						
		1	Nee						
		2							
		100							

ocw

IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: E44B/01	*Indicator: E44B/02*	*Indicator: E44B/03*	*Indicator: E44B/04*	*Indicator: E44B/05*	*Indicator: E44B/06*
		1	060851 Gemeente Steenbergen	IENW/BSK-2023/100220	€ 34.778	€ 103.313	€ 69.556	€ 206.627
		2						
		15						

			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*			
			Indicator: E44B/07	*Indicator: E44B/08*	*Indicator: E44B/09*			
		1	060851 Gemeente Steenbergen	IENW/BSK-2023/100220	Nee			
		2						
		15						

			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*		
			Indicator: E44B/10	*Indicator: E44B/11*	*Indicator: E44B/12*	*Indicator: E44B/13*		
		1	060851 Gemeente Steenbergen	IENW/BSK-2023/100220	Afkoppelen hemelwater, bergen en infiltreren, vergroenen, aanleg gescheiden riool Augustijnenstraat, Ossendrecht	Nee		
		2						
		15						

ocw

IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 19.677	€ 21.309	€ 10.655	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1	331 Drempel|aantal in Stuks	Ja	3			
		2	332 Wegversmalling|aantal in Stuks	Nee	0			
		3	336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen|aantal in Stuks	Ja	1			
		4	347 Zebrapad|aantal in Stuks	Nee	5	In de Sisa-bijlage van de jaarrekening 2023 is abusievelijk het aantal m2 (14) ingevuld in plaats van het aantal stuks (1).		
		50						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.629.003	€ 65.743	€ 199.786	€ 0	€ 46.295	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 23.964	€ 0	€ 0	€ 334.318	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	€ 0	€ 0	€ 38.942	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

ocw

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
				Indicator: G4/01	*Indicator: G4/02*	*Indicator: G4/03*	*Indicator: G4/04*	*Indicator: G4/05*	*Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 1.036	€ 39.725	€ 1.603
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.177	€ 455
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.886	€ 700
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 914	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 1.950	€ 63.788	€ 2.758
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*		
				Indicator: G4/07	*Indicator: G4/08*	*Indicator: G4/09*	*Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		

			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G4/11	*Indicator: G4/12*	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
				Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle D2*	*Aard controle R*
			Indicator: G4/16	*Indicator: G4/17*	*Indicator: G4/18*	*Indicator: G4/19*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0

		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
			€ 268.746	€ 0	Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024**	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 13.478	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 190.888	€ 660.538				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	2.4 Sport en evenementen	€ 372.284	€ 367.787	€ 0	€ 4.497	
		2	3.7 Gem. gebouwen en accommodaties	€ 288.254	€ 286.002	€ 0	€ 2.252	
		100						
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	

ocw

			Ja		€ 9.206	€ 9.206	Nee	
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 18.142	€ 17.375	€ 31.980	Ja	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 124.202	€ 78.408	€ 99.208	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 27.910	€ 350	€ 21.861	Ja	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 22.328	€ 13.112	€ 16.791	Ja	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 6.977	€ 7.095	€ 10.513	Ja	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 24.421	€ 17.180	€ 22.140	Ja	Ja
			7 Valpreventie	€ 66.287	€ 16.270	€ 28.921	Ja	Ja
			8 Leefomgeving	€ 13.955	€ 0	€ 10.039	Ja	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 3.489	€ 0	€ 0	N.v.t.	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 50.238	€ 39.308	€ 58.009	Ja	Ja
			11 Mantelzorg	€ 13.955	€ 0	€ 0	N.v.t.	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 13.955	€ 8.366	€ 17.046	Ja	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 13.257	€ 12.726	€ 20.094	Ja	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 3.489	€ 3.449	€ 6.798	Ja	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 10.187	€ 0	€ 0	N.v.t.	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*					
			Nee					

ocw

VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*					
			1 060873 Gemeente Woensdrecht	€ 40.000					
			2						
VRO	**J55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			541	-€ 14.531	€ 286.053	229	€ 2.602	€ 137.370	
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*				
			0	€ 0	€ 0				

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			89	117	0	1	69	88
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03506738*	€ 18.084	0	0	0	€ 18.084
		2	*LAI24-03763954*	€ 0	0	0	0	€ 0
		100						
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.*			

			Indicator: J94/07	*Indicator: J94/08*	*Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100						
VRO	**J210B**	**Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Sisa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 75.141	€ 0	5	171	Ja
		2						
		3						
		4						
		5						
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 5.657	€ 540.110	€ 30.525	€ 576.292	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					

ocw

AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: M16/01	*Indicator: M16/02*	*Indicator: M16/03*	*Indicator: M16/04*	*Indicator: M16/05*	*Indicator: M16/06*
			€ 2.746.098			€ 131.410	€ 18.492	€ 147.341
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*	*Aard controle n.v.t.*	
			Indicator: M16/07	*Indicator: M16/08*	*Indicator: M16/09*	*Indicator: M16/10*	*Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 36.552	€ 5.775	€ 3.074.118	€ 6.801.729	

Overzicht van baten en lasten naar taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten is een uniforme set van eenheden gedefinieerd waarin alle gemeenten hun baten en lasten classificeren. Deze eenheden worden ‘taakvelden' genoemd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten					
0.1 Bestuur	**140.659**	**2.500**	**143.159**	**166.191**	**23.032**
0.2 Burgerzaken	**362.291**	**0**	**362.291**	**452.873**	**90.582**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**43.000**	**0**	**43.000**	**356.402**	**313.402**
0.4 Overhead	**251.978**	**-11.503**	**240.475**	**284.274**	**43.799**
0.5 Treasury	**883.069**	**4.030.860**	**4.913.929**	**5.090.989**	**177.060**
0.61 OZB woningen	**3.641.370**	**0**	**3.641.370**	**3.652.017**	**10.647**
0.62 OZB niet-woningen	**2.186.650**	**0**	**2.186.650**	**2.187.032**	**382**
0.64 Belastingen overig	**173.100**	**0**	**173.100**	**171.165**	**-1.935**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**41.835.605**	**1.691.065**	**43.526.670**	**43.806.709**	**280.039**
0.8 Overige baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**233.204**	**233.204**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**24.895**	**0**	**24.895**	**31.914**	**7.019**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**17.904**	**0**	**17.904**	**26.683**	**8.779**
2.1 Verkeer en vervoer	**85.556**	**0**	**85.556**	**219.601**	**134.045**
2.2 Parkeren	**438**	**0**	**438**	**0**	**-438**
3.1 Economische ontwikkeling	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**22.000**	**0**	**22.000**	**20.684**	**-1.316**
3.4 Economische promotie	**694.927**	**0**	**694.927**	**791.368**	**96.441**
4.1 Openbaar basisonderwijs	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2 Onderwijshuisvesting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**400.701**	**387.822**	**788.523**	**522.478**	**-266.045**
5.1 Sportbeleid en activering	**187.509**	**-1.741**	**185.768**	**107.530**	**-78.238**
5.2 Sportaccommodaties	**15.859**	**0**	**15.859**	**96.556**	**80.697**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.6 Media	**26.574**	**252.649**	**279.223**	**298.328**	**19.105**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**24.222**	**0**	**24.222**	**22.810**	**-1.412**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**286.193**	**2.739.857**	**3.026.050**	**8.964.675**	**5.938.625**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**0**	**50.000**	**50.000**	**98.400**	**48.400**
6.3 Inkomensregelingen	**4.378.333**	**507.110**	**4.885.443**	**5.067.322**	**181.879**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
6.4 WSW en beschut werk	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	**134.404**	**555.983**	**690.387**	**301.942**	**-388.445**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**12.664**	**159.000**	**171.664**	**225.040**	**53.376**
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	**159.000**	**-159.000**	**0**	**0**	**0**
6.71B Begeleiding (WMO)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.72A Jeugdhulp begeleiding	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.81A Beschermd wonen (WMO)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid	**131.685**	**72.931**	**204.616**	**97.144**	**-107.472**
7.2 Riolering	**2.178.340**	**86.000**	**2.264.340**	**2.297.585**	**33.245**
7.3 Afval	**3.287.555**	**65.550**	**3.353.105**	**3.444.314**	**91.209**
7.4 Milieubeheer	**10.000**	**-7.500**	**2.500**	**20.581**	**18.081**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**88.838**	**0**	**88.838**	**48.928**	**-39.910**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**23.518**	**286.300**	**309.818**	**392.948**	**83.130**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**1.645.132**	**-1.491.166**	**153.966**	**78.249**	**-75.717**
8.3 Wonen en bouwen	**755.256**	**65.000**	**820.256**	**617.631**	**-202.625**
Totaal Baten	**64.109.225**	**9.281.717**	**73.390.942**	**80.193.570**	**6.802.628**
Lasten					
0.1 Bestuur	**-1.827.061**	**-105.093**	**-1.932.154**	**-2.371.744**	**-439.590**
0.2 Burgerzaken	**-214.223**	**-28.290**	**-242.513**	**-281.014**	**-38.501**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-90.169**	**-408.298**	**-498.467**	**-640.217**	**-141.750**
0.4 Overhead	**-10.240.970**	**-1.023.327**	**-11.264.297**	**-10.898.085**	**366.212**
0.5 Treasury	**-2.777**	**0**	**-2.777**	**-54.571**	**-51.794**
0.61 OZB woningen	**-375.914**	**65.235**	**-310.679**	**-352.718**	**-42.039**
0.64 Belastingen overig	**-233.685**	**-26.235**	**-259.920**	**-228.263**	**31.657**
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	**-6.000**	**6.000**	**0**	**0**	**0**
0.8 Overige baten en lasten	**-35.000**	**511.486**	**476.486**	**728.825**	**252.339**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**-257.285**	**257.285**	**0**	**-3.346**	**-3.346**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**-1.887.180**	**-3.712**	**-1.890.892**	**-1.890.251**	**641**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**-548.679**	**-104.926**	**-653.605**	**-657.671**	**-4.066**
2.1 Verkeer en vervoer	**-3.117.305**	**-143.787**	**-3.261.092**	**-3.306.258**	**-45.166**
2.2 Parkeren	**-12.387**	**0**	**-12.387**	**-9.850**	**2.537**
3.1 Economische ontwikkeling	**-179.545**	**75.000**	**-104.545**	**-87.089**	**17.456**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-1.873**	**-2.156**	**-4.029**	**-2.398**	**1.631**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	**-49.101**	**0**	**-49.101**	**-23.982**	**25.119**
3.4 Economische promotie	**-49.600**	**0**	**-49.600**	**-49.057**	**543**
4.1 Openbaar basisonderwijs	**-36.758**	**-4.000**	**-40.758**	**-45.207**	**-4.449**
4.2 Onderwijshuisvesting	**-1.172.309**	**-93.312**	**-1.265.621**	**-1.164.825**	**100.796**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**-1.453.605**	**-388.080**	**-1.841.685**	**-1.405.604**	**436.081**
5.1 Sportbeleid en activering	**-619.045**	**-185.509**	**-804.554**	**-612.370**	**192.184**
5.2 Sportaccommodaties	**-1.028.048**	**-132.845**	**-1.160.893**	**-873.797**	**287.096**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-134.460**	**0**	**-134.460**	**-142.775**	**-8.315**
5.4 Musea	**-290.317**	**59.327**	**-230.990**	**-216.839**	**14.151**
5.5 Cultureel erfgoed	**-8.368**	**0**	**-8.368**	**-13.372**	**-5.004**
5.6 Media	**-513.323**	**-243.382**	**-756.705**	**-775.093**	**-18.388**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-1.642.742**	**-220.337**	**-1.863.079**	**-1.669.251**	**193.828**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-2.630.828**	**-231.178**	**-2.862.006**	**-9.547.470**	**-6.685.464**
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	**-1.748.445**	**-270.980**	**-2.019.425**	**-1.930.485**	**88.940**
6.3 Inkomensregelingen	**-7.326.523**	**-605.793**	**-7.932.316**	**-8.525.144**	**-592.828**
6.4 WSW en beschut werk	**-2.682.588**	**-440.814**	**-3.123.402**	**-2.980.324**	**143.078**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-651.630**	**-604.652**	**-1.256.282**	**-763.231**	**493.051**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-1.219.812**	**-5.872**	**-1.225.684**	**-1.424.835**	**-199.151**
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	**-4.318.984**	**0**	**-4.318.984**	**-4.187.691**	**131.293**
6.71B Begeleiding (WMO)	**-2.495.184**	**0**	**-2.495.184**	**-2.549.454**	**-54.270**
6.71C Dagbesteding (WMO)	**-29.752**	**0**	**-29.752**	**-27.335**	**2.417**
6.72A Jeugdhulp begeleiding	**-75.673**	**0**	**-75.673**	**-15.172**	**60.501**
6.72B Jeugdhulp behandeling	**-1.489.459**	**0**	**-1.489.459**	**-1.544.791**	**-55.332**
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	**-383.164**	**0**	**-383.164**	**-340.006**	**43.158**
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	**-215.544**	**-11.660**	**-227.204**	**-508.463**	**-281.259**
6.73A Pleegzorg	**-257.227**	**-77.699**	**-334.926**	**-335.615**	**-689**
6.73B Gezinsgericht	**-928.317**	**-12.301**	**-940.618**	**-984.495**	**-43.877**
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	**-717.191**	**-270.000**	**-987.191**	**-955.102**	**32.089**
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	**-529.364**	**-10.000**	**-539.364**	**-484.851**	**54.513**
6.74C Gesloten plaatsing	**-280.249**	**0**	**-280.249**	**-133.118**	**147.131**
6.81A Beschermd wonen (WMO)	**-93.884**	**-10.637**	**-104.521**	**-12.144**	**92.377**
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	**-23.431**	**0**	**-23.431**	**-12.666**	**10.765**

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
6.82A Jeugdbescherming	**-231.503**	**-16.998**	**-248.501**	**-260.498**	**-11.997**
6.82B Jeugdreclassering	**-45.771**	**-16.998**	**-62.769**	**-26.851**	**35.918**
7.1 Volksgezondheid	**-1.250.278**	**-44.960**	**-1.295.238**	**-1.187.762**	**107.476**
7.2 Riolering	**-1.873.904**	**43.529**	**-1.830.375**	**-2.319.999**	**-489.624**
7.3 Afval	**-2.807.736**	**32.500**	**-2.775.236**	**-3.102.307**	**-327.071**
7.4 Milieubeheer	**-443.730**	**-69.534**	**-513.264**	**-408.457**	**104.807**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**-111.685**	**0**	**-111.685**	**-102.497**	**9.188**
8.1 Ruimte en leefomgeving	**-89.547**	**-779.549**	**-869.096**	**-548.017**	**321.079**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**-595.191**	**464.657**	**-130.534**	**-123.200**	**7.334**
8.3 Wonen en bouwen	**-146.980**	**-51.480**	**-198.460**	**-129.731**	**68.729**
Totaal Lasten	**-61.721.303**	**-5.129.375**	**-66.850.678**	**-72.518.531**	**-5.667.853**
Saldo	**2.387.922**	**4.152.342**	**6.540.264**	**7.675.039**	**1.134.775**
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	**603.847**	**2.573.222**	**3.177.069**	**2.403.719**	**-773.350**
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	**-978.257**	**-1.602.035**	**-2.580.292**	**-2.825.096**	**-244.804**
Mutaties reserves	**-374.410**	**971.187**	**596.777**	**-421.377**	**-1.018.154**
Resultaat	**2.013.512**	**5.123.529**	**7.137.041**	**7.253.662**	**116.621**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring

Overzicht lopende investeringen

Overzicht lopende investeringen

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
1. Sociaal Domein							
70190001 Decentralisatie beschermd wonen	2019	25.000	We bevinden ons momenteel in de doordecentralisatie van het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang. Vanuit het Rijk heeft doorvoeren van bijbehorende zaken, zoals het nieuwe financieel verdeelmodel, verdere vertraging opgelopen. Het resterende krediet zal daardoor naar verwachting in latere jaren nodig zijn om alle wijzigingen te organiseren.	Nee	10.637	0	10.637
70210000 IKC Woensdrecht	2020	730.000	Het voorbereidingskrediet was nodig voor de voorbereidingen om te komen tot realisatie van het schoolgebouw. De bouw van de school is inmiddels afgerond. De gemaakte kosten zijn afgelost in het derde kwartaal 2024. Het krediet wordt afgesloten. Het restant valt vrij.	Ja	-607.812	-677.245	69.433
74211703 Inrichting gymzaal IKC Woensdrecht	2023	85.220	Het inrichten van de gymzaal is begin 2025 afgerond. De inrichting van de bergruimte wordt in de eerste helft van 2025 afgerond. Hierna volgt de definitieve afrekening.	Nee	85.220	69.377	15.843
74211704 Aanleg openbare ruimte IKC Woensdrecht	2023	508.000	De uitvoering van de aanpassingen aan de Fortuinstraat zijn gereed. De parkachtige inrichting rondom het IKC is na aanbesteding uitgevoerd. De laatste weersgevoelige werkzaamheden worden in het eerste kwartaal 2025 afgerond.	Nee	506.261	281.020	225.241
76200214 Verbeterplan Integrale Toegang Sociaal Domein	2013	332.045	De gemaakte kosten betreffen de inzet van de Opgavemanager Vraagwijzer in 2024.		54.677	54.677	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Ja			
76200314 Verbouwing integrale toegang gebouwen	2020	221.386	De grote werkzaamheden voor dit project zijn afgerond. Het resterende bedrag wat open staat zal verder worden gebruikt voor de aankleding van de ruimtes en optimalisatie van verbinding tussen de ontmoetingsruimte met de centrale hal. Door de gebruikers is aangegeven dat er behoefte is aan een duidelijker bewegwijzeringssysteem. Loopt door in 2025	Nee	97.186	0	97.186
76200414 Verbouwing integrale toegang techn. installaties	2020	20.126	De grote werkzaamheden voor dit project zijn afgerond. Het tekort op dit krediet wordt gedekt door het overschot op het bij dit project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.' Het resterende bedrag dat daar open staat zal gebruikt worden voor optimalisering van de verbinding tussen de centrale hal en de ontmoetingsruimte. Door de gebruikers is aangegeven dat er behoefte is aan een duidelijker bewegwijzeringssysteem.	Nee	-40.434	0	-40.434
76200514 Verbouwing integrale toegang inventaris	2020	60.378	De grote werkzaamheden voor dit project zijn afgerond. Dit krediet moet bezien worden in combinatie met ook bij dit project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.' Het resterende bedrag dat daarna nog open staat zal gebruikt worden voor optimalisering van de verbinding tussen de centrale hal en de ontmoetingsruimte. Door de gebruikers is aangegeven dat er behoefte is aan een duidelijker bewegwijzeringssysteem.	Nee	-48.790	0	-48.790
76201901 Software doorontwikkeling integrale toegang	2019	50.000	In 2025 wordt dit krediet ingezet voor het ontwikkelen van een dashboard voor subsidies en het onderzoek naar (en mogelijke invoering van) een digitaal platform per dorpskern.	Nee	29.891	0	29.891

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
76502002 Nieuwbouw basisschool Huijbergen 2024	2020	2.236.000	Na afronding van de vernieuwbouw van het Paviljoen in Ossendrecht is de school in Huijbergen aan de beurt voor een upgrade. De verwachting is dat de planvorming hiervoor medio 2025 start.	Nee	2.236.000	0	2.236.000
76502003 BS Boemerang Hoogerheide naar BENG	2020	500.000	Het project is afgerond in 2024.	Ja	124.334	92.722	31.612
76502004 Nieuwbouw 't Paviljoen Ossendrecht	2020	3.365.000	In 2024 is er een aanbestedingsprocedure doorlopen voor het nieuwbouwproject Paviljoen. In het eerste kwartaal wordt er een uitvoeringsgereed ontwerp (UO) uitgevoerd door de aannemer inclusief de bijhorende prijs en onderhoud van de eerste 20 jaar. Hiervoor komt medio 2025 een dekkingsvoorstel richting de gemeenteraad. De uitspraak omtrent de Raad van State rondom het stikstofakkoord op 18 december 2024 heeft ervoor gezorgd dat er geen gebruik kan worden gemaakt voor het intern salderen van het plan. Er word momenteel gestudeerd op mogelijke oplossingen. Dit is ook afhankelijk van het provinciaal en landelijk beleid.	Nee	3.365.000	0	3.365.000
Totaal 1. Sociaal Domein					**5.812.170**	**-179.448**	**5.991.618**
2. Ruimte							
70152410 Zonnepanelen 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	64.687	Dit project staat "on hold." Momenteel worden mogelijkheden voor nieuwbouw onderzocht.	Nee	64.687	0	64.687
70152411 WTB installatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	€ 100.624,-	Deze werkzaamheden staan "on hold."Er worden mogelijkheden tot nieuwbouw onderzocht.		100.624	0	100.624

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Nee			
70152412 Dakisolatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	€228.559,-	De werkzaamheden staan "on hold."Er worden mogelijkheden tot nieuwbouw onderzocht.	Nee	228.559	0	228.559
74212301 Realisatie berging nabij BS De Boemerang H'heide	2023	12.500	De berging is eind 2023 gerealiseerd. Het budget is grotendeels benut. Het krediet kan afgesloten worden.	Ja	12.500	10.856	1.644
75302110 Vervanging verlichting 8 armaturen TV Putte	2021	33.692	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de ledenaantallen afnemen. In 2025 zullen er nieuwe gesprekken plaats vinden i.v.m. de toekomst van de vereniging.	Nee	32.781	0	32.781
75302300 Toplaagrenovatie gravel veld 1/4 TV Putte	2023	51.945	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In 2025 zullen er nieuwe gesprekken plaats vinden i.v.m. de toekomst van de vereniging.	Nee	43.963	0	43.963
75302301 Vervanging tenniskooi veld 1/4 TV Putte	2023	18.473	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de		15.633	0	15.633

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In 2025 zullen er nieuwe gesprekken plaats vinden i.v.m. de toekomst van de vereniging.	Nee			
75302302 Vervang. tennisstaanders/net bn 1/4 TV Putte	2023	3.844	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In 2025 zullen er nieuwe gesprekken plaats vinden i.v.m. de toekomst van de vereniging.	Nee	3.344	0	3.344
75302303 Verhardingen - herstraten 5-10 jaar TV Putte	2023	€ 7.257	Er zijn gesprekken geweest tussen de vereniging en de wethouder i.v.m. renovatie van de banen. Er zijn afspraken gemaakt tussen de wethouder en de vereniging dat er voorlopig geen investeringen zullen plaats vinden omdat de vereniging de huur niet kan betalen. En dat de leden aantallen afnemen. In 2025 zullen er nieuwe gesprekken plaats vinden i.v.m. de toekomst van de vereniging.	Nee	7.257	0	7.257
75302304 Mindervalide toilet TV Mattemburgh	2023	24.500	Uitvoering heeft plaatsgevonden. De werkzaamheden zijn eind juni afgerond.	Ja	24.500	27.619	-3.119
75312107 Toplaagrenovatie kunstgras VV Meto	2021	€ 320.100	Werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2022, maar er volgde nog een claim die van dit krediet betaald moet worden. De claim is in middels binnen gekomen en is verdeeld op deze post.	Ja	27.182	44.067	-16.885
75312118 Renovatie natuurgras softbalveld De batters Putte	2021	€15.589	Er hebben gesprekken plaats gevonden tussen de wethouder en de vereniging. Er worden gedeeltelijk werkzaamheden uitgevoerd, zodat ze competitie mogen spelen van de bond. In 2025 zullen er weer nieuwe		15.167	2.972	12.195

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			gesprekken plaatsvinden tussen de wethouder en de vereniging.	Nee			
75312119 Renovatie gravel softbalveld De batters Putte	2021	17.085	De werkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd.	Ja	16.623	40.550	-23.927
75312120 Vervanging leunhek softbalveld De Batters Putte	2021	4.276	De werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	4.160	4.274	-114
75312121 Vervanging Backstop softbalveld De Batters Putte	2021	8.423	Er hebben gesprekken plaats gevonden tussen de wethouder en de vereniging. Er worden gedeeltelijk werkzaamheden uitgevoerd, zodat ze competitie mogen spelen van de bond. In 2025 zullen er weer gesprekken worden gevoerd tussen de wethouder en de vereniging.	Nee	8.195	0	8.195
75312122 Vervanging Dug-outs Softbalveld De Batters Putte	2021	51.833	De dug-outs zijn vernieuwd. Het tekort aan krediet is ontstaan door de verhoging in de kosten van de afgelopen jaren. De afgelopen jaren zijn er nieuwe eisen bijgekomen waardoor er aanpassingen nodig waren.	Ja	36.023	52.648	-16.625
75312123 Renovatie natuurgras honkbalveld De Batters Putte	2021	29.446	Er hebben gesprekken plaats gevonden tussen de wethouder en de vereniging. Er worden gedeeltelijk werkzaamheden uitgevoerd, zodat ze competitie mogen		9.278	0	9.278

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			spelen van de bond. Er staan weer gesprekken geplant tussen de wethouder en de vereniging.	Nee			
75312124 Renovatie gravel honkbalveld De Batters Putte	2021	9.130	De werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	-10.230	0	-10.230
75312125 Vervanging leunhek honkbalveld De Batters Putte	2021	5.702	Er hebben gesprekken plaats gevonden tussen de wethouder en de vereniging. Er worden gedeeltelijk werkzaamheden uitgevoerd, zodat ze competitie mogen spelen van de bond. Er zijn gesprekken gepland met de vereniging.	Nee	5.548	0	5.548
75312126 Vervanging Backstop honkbalveld De Batters Putte	2021	22.677	Er hebben gesprekken plaats gevonden tussen de wethouder en de vereniging. Er worden gedeeltelijk werkzaamheden uitgevoerd, zodat ze competitie mogen spelen van de bond. Er zijn gesprekken gepland in 2025 tussen de wethouder en de vereniging.	Nee	21.805	0	21.805
75312203 Toplaagrenovatie kunstgrasveld VV Woensdrecht	2022	320.099	Werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	41.709	42.631	-922
75312204 Zorgplicht aanbr. kantplanken, walk-off mat WVV	2022	26.628	Werkzaamheden zijn uitgevoerd.		3.999	0	3.999

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Ja			
75312302 Toplaagrenovatie natuurgras trainingsveld VV Meto	2023	43.534	De werkzaamheden zijn gedeeltelijk uitgevoerd.	Nee	15.819	0	15.819
75312304 Vervan. ballenvangers trainingsveld VV METO	2023	3.887	Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2024.	Ja	3.887	4.967	-1.080
75312305 Nieuw beregeningsinstall. trainingsveld 3 VV Meto	2023	11.407	De werkzaamheden zijn uitgevoerd, er is wel een nieuwe bron geboord. Vandaar de hogere kosten.	Ja	344	17.851	-17.507
75312306 verv. beregeningsleidingen en pomp VV Hoogerheide	2023	10.496	De werkzaamheden zijn gestart in Q4 van 2023 en in Q2 van 2024 zullen de werkzaamheden worden afgerond en daarna volgt de eindafrekening. Het te kort aan krediet is ontstaan door de verhoging in de kosten van de afgelopen 4 jaar.	Ja	925	16.010	-15.085
75312309 Toplaagrenovatie natuurgras trainingsveld 3 VV WVV	2023	25.171	Dit werk is uitgevoerd in 2023. Er is gedeeltelijk gerenoveerd.		17.422	0	17.422

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Ja			
75312310 Verv.veldinrichting 2023 trainingveld 3 VV WVV	2023	5.281	Budget is niet meer van toepassing omdat er geen vaste veld inrichting noodzakelijk is.	Ja	4.469	0	4.469
75312311 Verv.armatur.veldverlicht.hfdv. sportp.JvHoek H'H	2023	23.600	Deze zijn in Q3 van 2023 vervangen door de vereniging zelf. De 16 armaturen zouden volgens het MJOP pas vervangen worden in 2029. METO heeft een verzoek ingediend om de armaturen in 2023 te vervangen i.v.m. verduurzaming. Het college heeft hier een positief besluit over genomen. De overschrijding is ontstaan door een extra schakelaar voor de noodbediening en drie reserve lampen.	Ja	23.600	24.514	-914
75312312 Realisatie kantine sportpark Huijbergen	2023	565.675	De realisatie is in uitvoering, afrekening zal eind 2025 plaatsvinden	Nee	565.675	30.000	535.675
75312313 Realis. kleed- en douchegebouw sportp. Huijbergen	2023	565.675	Realisatie is in uitvoering en afrekening zal eind 2025 plaatsvinden.	Nee	565.675	125.191	440.484
75312314 Aanleg 2 kunstgrasvelden sportpark Huijbergen	2023	1.611.861	Aanleg van de velden is in 2024 afgerond de beplanting wordt begin 2025 aangebracht.		1.465.083	1.294.893	170.190

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Nee			
75312400 Verv.veldinrichting 2024 veld 1 VV Hoogerheide	2022	3.545	Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd en afgerond tijdens de renovatie in 2022. Stond gepland in het MJOP 2021. Deze kosten van de veldinrichting zijn betaald met de totale kosten van de kunstgras renovatie.	Ja	5.281	0	5.281
75312401 Vervangen pupillengoals VV Hoogerheide	2023	37.214	Deze zijn niet vernieuwd. Maar aangepast aan de nieuwe richtlijnen van de KNVB.	Ja	37.214	0	37.214
75312402 Verhardingen-nieuwe materialen 10jr VV Hoogerheide	2024	64.949	Gedeeltelijke bestrating onder de nieuwe ballenvanger is aangebracht. In het nieuwe MJOP is het bedrag gesplitst per jaar.	Ja	64.949	3.917	61.032
75312403 Verv.veldinrichting trainingsveld 2 VV Woensdrecht	2024	3.545	Het is in 2023 vervangen.	Ja	5.281	3.635	1.646
75312506 Nieuw beregeningsinstall. wedstrijdveld 4 VV Meto	2023	13.455	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. De werkzaamheden zijn een jaar eerder uitgevoerd. Er zijn ook extra strengen gelegd zodat het veld beter beregend kan worden. Het in de		-10.357	17.851	-28.208

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			begroting voor 2025 opgenomen budget komt hiermee te vervallen.	Ja			
75312727 Vervanging dug-outs honkbalveld De batters Putte	2021	36.000	De dug-outs zijn vervangen.	Ja	12.391	0	12.391
78101802 Invoering omgevingswet deel 2	2022	282.220	Er wordt volop gewerkt aan de implementatie van de omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie. Krediet is beschikbaar voor aanpassingen van het CLO, opleidingen en inhuur van deskundigen voor het omgevingsplan.	Nee	477.458	173.020	304.438
Totaal 2. Ruimte					**3.968.423**	**1.937.465**	**2.030.958**
3. Leefomgeving							
70152408 Uitbreiding MFC de Biezen 2024	2024	393.250	De Vergunningsprocedure (BoPa) is gestart. Daarna zal de uitvoering worden opgepakt.	Nee	498.500	8.839	489.661
70152413 Zonnepanelen 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	201.154	Werkzaamheden worden uitgevoerd zodra de werkzaamheden aan het dak gereed zijn. Planning is tweede helft 2025.	Nee	201.154	1.825	199.329

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
70152414 WTB installatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	185.670	De werkzaamheden worden uitgevoerd zodra de werkzaamheden aan het dak gereed zijn. Planning is tweede helft 2025.	Nee	185.670	-14.235	199.905
70152415 Dakisolatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	717.119	Werkzaamheden dakisolatie Drieschaar lopen vertraging op i.v.m. de werkzaamheden aan De Biezen. De voorbereiding van warmtepompen en zonnepanelen is gaande. Dit wordt uitgevoerd wanneer de dakbedekking gereed is. Planning is tweede helft 2025. Verduurzaming is wel gestart (asbest dakplaten zijn reeds vervangen door geïsoleerde sandwichpanelen).	Nee	717.119	324.820	392.299
70152416 Dakisolatie 2024 MFC De Biezen Putte	2023	477.090	Werkzaamheden dakbedekking + isolatie zijn uitgevoerd, wordt week 9 2025opgeleverd en afgehandeld. Vanwege extra constructieve voorzieningen is het budget van de dakbedekking overschreden.	Nee	477.090	463.254	13.836
70152417 Voorbereidingskred. nieuwbouw clubgeb. de Buizerd	2024	30.000	Voorbereidingskrediet aangevraagd voor onderzoek nieuwbouw de Buizerd (Grenswachters). (onderzoek verduurzamen vs nieuwbouw).	Nee	30.000	0	30.000
70158800 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2022	2021	383.548	Naast kosten voor uitvoering van het programma 2023 is ook het tekort van het programma 2022, dat is ontstaan door voorfinanciering voor een onderzoek verduurzamen MFC De Biezen en het noodzakelijk vervangen van de cv-ketels, verrekend. De verrekening kon in 2023 plaats vinden door het beschikbaar gestelde krediet voor verduurzamen gemeentelijke gebouwen en een ontvangen subsidie voor verduurzamen van gemeentelijke gebouwen. Rekening houdend met een kleine post voor meerkosten onderhoud	Ja	8.464	0	8.464

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			grenspalen, resulteert het saldo van het krediet voor het onderhoudsprogramma 2023 in en gering positief saldo.				
70158900 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2023	2021	€0,-	Project is afgerond.	Ja	122.268	59.597	62.671
70159000 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2024	2021	559.840	Uitvoeringsprogramma is in uitvoering. Streven is om de werkzaamheden in Q2 2025 af te ronden.	Nee	623.840	343.752	280.088
70190007 Kerktoren Woensdrecht	2019	150.000	Wij zijn in afwachting van een voorstel van de eigenaar. Hierna kunnen college en raad een besluit nemen voor toekenning van het gereserveerde krediet.	Nee	150.000	0	150.000
72100000 Renovatie Grensstraat Putte	2021	549.000	Deze middelen worden ingezet voor werkzaamheden in de Grensstraat en de Canadalaan die inmiddels zijn gestart. Het project loopt door in 2025.	Nee	549.000	268.818	280.182
72101901 Verharding en fundering Demerstraat te Huijbergen	2020	260.000	Het project is inmiddels opgeleverd en afgerond.	Ja	117.437	78.875	38.562

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
72102401 Reconstr. Verlengde Duinstraat Hoogerheide 2025	2023	250.000	De aanpak van de Duinstraat die gepland stond voor 2024 is een jaar doorgeschoven in de planning. Aanleiding is de urgentie binnen een ander project (Montgomerystraat) die een jaar eerder wordt aangepakt. In 2024 zijn wel voorbereidingskosten gemaakt, deze worden verrekend met het krediet in 2025.	Nee	0	7.253	-7.253
72102501 Reconstructie Prinsessenwijk Putte 2026	2024	300.000	Project staat gepland in voor 2026. In 2024 zijn er voorbereidingskosten gemaakt.	Nee	0	1.310	-1.310
72102701 Reconstructie Montgomerystraat Huijbergen 2024	2023	€195.000,-	De rioolvervanging van de Montgomerystraat loopt.	Nee	195.000	18.743	176.257
72102800 Renovatie openbare verlichting 2024	2023	244.000	De renovatie is in 2024 succesvol afgerond, de laatste 10% van de aanneemsom zal begin 2025 gefactureerd worden na de garantie periode en de definitieve oplevering, daarna kan het krediet afgesloten worden.	Nee	244.000	203.216	40.784
72104800 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2022	2022	889.000	In 2023 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd en zijn asfalt- en onderhoudsbestekken opgesteld. Uitvoering van de verschillende projecten is gestart in Q4 van 2023. Inmiddels zijn de aangegeven werkzaamheden uitgevoerd en afgerond.	Ja	82.277	61.947	20.330

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
72104900 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2023	2023	889.000	Het grote onderhoud van 2022 en 2023 zijn gecombineerd in 1 bestek. De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond.	Ja	544.844	532.843	12.001
72105000 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2024	2023	€ 1.253.00	De bijbehorende bestekken zijn in voorbereiding. Het asfaltbestek is in het najaar van 2024 in de markt gezet en het bestek voor de elementenverharding in het voorjaar van 2025, een deel van de middelen zal ook ingezet worden voor het onderhoudsdeel van de verhardingen aan de Montgomerystraat.	Nee	1.253.000	88.486	1.164.514
72140001 Aanleg/uitbreid. carpoolplaats Korteven 2019	2019	200.000	De carpoolplaats is gerealiseerd. De resterende middelen wilden we inzetten voor het voorbereiden en realiseren van een elektrisch laadstation op de voormalige carpoolplaats echter dit blijkt nu een onhaalbare zaak. Er wordt wel een een laadmogelijkheid gerealiseerd op de nieuwe carpoolplaats. De kosten daarvan worden betaald vanuit een ander krediet.	Ja	48.795	0	48.795
75412401 Uitvoeringsagenda Kerken- & Erfgoedvisie 2023-2033	2024	60.000	Met het aantrekken van een beleidsmedewerker erfgoed halverwege 2024 is gestart met het uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit de erfgoedvisie. Er worden diverse acties opgepakt waar kosten aan verbonden zijn, zoals het actualiseren en digitaliseren van de cultuurhistorische waardenkaart en het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten. Deze kosten worden in 2025 en later verwacht.	Nee	60.000	0	60.000
75600000 Stimuleringsregeling Landschap	2021	40.000	Maatregelen zijn uitgevoerd. Bij de Jaarstukken 2024 zal worden voorgesteld dit krediet af te sluiten.	Ja	1	0	1

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
75601901 Geosite Groeve Boudewijn	2019	108.800	De eindafrekening van de Provinciale subsidie is door de Streekorganisatie ingediend. Wij zijn in afwachting van de uitbetaling van de resterende subsidie.	Nee	-36.259	0	-36.259
75602001 Groen initiatieven 2019	2022	25.000	Dit traject loopt nog. Jaarlijks wordt er een verscheidenheid aan groeninitiatieven ondersteund waarbij burgers openbaar groen in (aanleg en) onderhoud nemen. Wanneer het krediet is verbruikt, wordt nieuw krediet aangevraagd.	Nee	7.830	6.749	1.081
76300900 Benutten iDOP-gelden kern Ossendrecht	2020	68.490	Dit is onderdeel van een groter plan. De inrichting van de paden voor de begraafplaatsen zou als laatste onderdeel uitgevoerd worden. Er is begin 2025 opnieuw aan het Dorpsplatform Ossendrecht gevraagd om met een inrichtingsvoorstel te komen.	Nee	14.652	0	14.652
76301000 Benutten iDOP-gelden kern Woensdrecht	2020	36.969	Het dorpsplatform Woensdrecht zou dit restbedrag in 2023 en 2024 inzetten voor verfraaiing van het dorpsplein. Zij hebben echter het IDOP budget niet nodig, omdat het jaarlijkse budget van het dorpsplatform nog toereikend is. Dit krediet kan komen te vervallen.	Ja	1.342	0	1.342
77227900 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2022	2022	1.310.080	Het project in de Augustijnenstraat in Ossendrecht en overige rioolonderhoud van 2022 is afgerond. De niet benutte middelen blijven beschikbaar in de Voorziening Vervangingsinvesteringen Rioleringen voor eventuele tegenvallers in het project Grensstraat.	Ja	433.043	132.272	300.771

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
77228000 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2023	2023	2.350.650	Dit budget wordt ingezet op het project vervanging riolering en aanpak Grensstraat in Putte. Dit project is in uitvoering.	Nee	2.110.175	497.554	1.612.621
77228100 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2024	2023	800.000	Deze middelen worden ingezet voor realisatie van het ondergrondse deel van de Montgomerystraat en de maatregelen/reparaties die volgen uit de rioolinspectie.	Nee	800.000	216.474	583.526
77228200 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2025	2023	1.325.080	Van dit krediet is op dit moment € 18.123,30 geboekt aan voorbereidingskosten voor de renovatie van het riooldeel van de verlengde Duinstraat en de Nieuweweg. Het restant wordt in 2025 aangewend voor de uitvoering van deze werkzaamheden en het reguliere riool - onderhoud van 2025. Middelen in stand houden.	Nee	0	38.931	-38.931
77228300 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2026	2024	736.600	Werkzaamheden staan gepland voor 2026. In 2024 zijn voorbereidingskosten gemaakt.	Nee	0	7.310	-7.310
77230000 opstellen/uitvoeren warmtevisie	2021	100.000	De transitievisie Warmte is in 2022 vastgesteld. In 2023 zijn we begonnen met de uitvoering van de wijkuitvoeringsplannen die uit de visie voortvloeien. De eerste wijkuitvoeringsplannen zijn gestart in Huijbergen. Door een extra aanvraag bij het ministerie van Binnenlandse zaken krijgen we daar een hogere vergoeding voor. Daardoor resteert meer eigen budget dat we weer in kunnen zetten voor andere projecten. Voor de tweede wijkuitvoering verwachten we wel eigen budget in te zetten in 2024. De tweede wijkuitvoering is stopgezet vanwege te	Nee	59.709	0	59.709

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
			weinig deelname. Restbudget wordt gebruikt ter uitvoering van de warmtevisie en het versnellen daarvan in bestaande programma's als het Nationaal Isolatie Programma.				
77232301 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI)	2023	814.920	2023 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding van de aanbesteding. Deze is in het tweede kwartaal van 2024 gepubliceerd en wordt in oktober 2024 afgerond. Daarna zullen deze bedragen een bestemming krijgen ten behoeve van de financiering van uit te voeren isolatiemaatregelen door woningeigenaren. De opdracht voor de projectonderdelen 'Doe het zelf cadeaubonnen' en 'isolatie - maatregelen' is aan een andere uitvoerende partij toegekend. De projecten worden gezamenlijk aangestuurd vanuit de gemeente . De contracten zijn met alle drie de uitvoerende partijen getekend. Vanwege het strategische communicatieplan en de bijbehorende website en de tussentijdse werkzaamheden door het SMP is er nog niet begonnen met de uitvoering. De uitvoering gaat wel van start dit jaar.	Nee	0	0	0
77232302 Aanpak energiearmoede – inzet energiefixers	2023	134.268	Er is een aanbesteding gedaan in samenwerking met de RWB en enkele andere West-Brabantse gemeenten. Per 2024 rijdt er vanuit de organisatie Energiebox, een klusbus gericht op realisatie van energie beperkende maatregelen bij inwoners die financieel minder draagkrachtig zijn en een laag energielabel hebben. Vanwege de geringe aanmeldingen is ervoor gekozen ook bij mensen langs de deur te gaan. Zij zijn hier op dit moment nog actief mee aan de slag.	Nee	0	0	0
77232303 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) 2024-2027	2024	1.378.945,60	We zijn eerst aan de slag met het budget van SPUK LAI 2023-2026. Deze zal opvolgend worden aangesproken. Er is nu nog geen budget hiervan gebruikt.	Nee	0	0	0
77240000 Paden op de begraafplaats Ossendrecht	2020	14.296	Dit is onderdeel van een groter plan. Op verzoek van de gemeente worden de paden voor de begraafplaatsen als laatste onderdeel uitgevoerd. Er is begin 2025 opnieuw gevraagd aan het Dorpsplatform Ossendrecht om met een inrichtingsvoorstel te komen.	Nee	14.296	0	14.296

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
78200000 Klimaat- en energiebeleid 2023-2025	2023	459.066	De gemeente ontvangt van het Rijk een specifieke uitkering voor het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. De Klimaatwet houdt in dat Nederland uiterlijk in 2050 klimaatneutraal wil zijn. Het doel voor 2030 in de Klimaatwet is om de uitstoot van C02 met minimaal 55% te verminderen. In totaal ontvangt de gemeente een voorschotbijdrage van € 1.389.690. De bijdrage wordt in drie tranches uitbetaald, t.w. € 459.066 in april 2023, € 463.230 in januari 2024 en € 467.394 in januari 2025. Het budget van de eerste tranche is volledig benut. Dit krediet wordt afgesloten.	Ja	0	0	0
78200001 Klimaat- en energiebeleid 2024-2026 (CDOKE)	2023	1.389.690,-	Wij ontvangen van het Rijk een specifieke uitkering voor het behalen van de doelen uit de Klimaatwet. Doel is om de uitstoot van CO2 met diverse maatregelen terug te dringen. De betreffende CDOKE gelden zijn bedoeld voor personele inzet. Deze is inmiddels, via inhuur, voor een deel gerealiseerd. Nu inmiddels ook de duurzaamheidsvisie door de raad is vastgesteld ligt de focus op uitvoering daarvan en zullen de resterende middelen eveneens worden ingezet .	Nee	0	0	0
Totaal 3. Leefomgeving					**9.513.247**	**3.348.632**	**6.164.615**
4. Economie							
73100800 Uitvoeringsagenda project HCA	2020	14.670	In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar het verbeteren van de bereikbaarheid, de huisvesting, en het vestigingsklimaat van Aviolanda en de Vliegbasis. De actielijnenworden in 2024 en 2025 uitgerold. Besloten is het restant te behouden voor de uitvoeringsagenda. Hiervoor zijn in 2024 geen kosten gemaakt op dit krediet.	Nee	5.146	0	5.146
73100900 Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	2021	25.000	Betreft een revolverend fonds, waarmee kosten voor Europese subsidie aanvragen kunnen worden gedekt. Het krediet dient derhalve beschikbaar te blijven. We laten een scan uitvoeren op kansrijke subsidietrajecten om tijdig voorbereid te zijn op eventuele aanvragen.	Nee	25.000	0	25.000
77211700 Plaatsen ondergrondse afvalinzamelingcontainers	2017	60.280	Geld beschikbaar houden voor het verder optimaliseren van de inzamelfaciliteiten. Er wordt onderzocht wat de opties zijn om een gft-e voorziening aan te bieden bij woningen waar gft-e niet gescheiden kan worden.		7.966	0	7.966

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
				Nee			
Totaal 4. Economie					**38.112**	**0**	**38.112**
5. Bestuurskracht							
70151602 Aanschaf pick-up Buitendienst 2024 (A125)	2022	70.750	Voertuig is geleverd in 2024.	Ja	104.470	104.467	3
70151810 Aanschaf bestelwagen 2024	2022	71.000	De bus is afgeleverd in Q2 van 2024.	Ja	23.020	23.019	1
70152303 Aanschaf minigraafmachine 2024	2023	40.000	Minigraafmachine is aangeschaft.	Ja	40.161	40.160	1
70152304 Aanleg zonnepanelen 2023 bedrijfsgebouw team W&D	2022	39.044	De werkzaamheden zijn gedeeltelijk uitgevoerd. Bij de opbrengstbeoordeling wordt bekeken of er nog panelen moeten worden bijgeplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen).	Nee	8.774	0	8.774

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
70152305 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne H'heide	2022	39.000	Werkzaamheden zijn gedeeltelijk uitgevoerd. In fase 2 worden de overige panelen geplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen).	Nee	16.630	0	16.630
70152309 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne Huijb.	2022	43.000	Werkzaamheden zijn uitgevoerd, a.d.h.v. verbruik en opbrengst van de panelen moeten er mogelijk panelen bij geplaatst worden.	Nee	5.401	0	5.401
70152401 Aanleg zonnepanelen 2024 gemeentehuis (incl.bibl.)	2022	345.161	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q1/ Q2 van 2025.	Nee	345.161	59.865	285.296
70152402 Aanleg WTB-install.2024 gem.huis (incl.bibl kapel)	2022	411.677	Werkzaamheden zijn in uitvoering. De werkzaamheden worden in Q1 van 2025 afgerond.	Nee	411.677	399.811	11.866
70152403 Vernieuwen dakbedekking 2024 gem.huis (incl.bibl.)	2022	39.950	Werkzaamheden zijn in uitvoering. De werkzaamheden worden afgerond in Q1 van 2025.	Nee	39.950	27.368	12.582

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
70152404 Aanleg zonnepanelen 2024 MFC Kloosterhof H'heide	2022	181.000	De werkzaamheden worden in Q1 van 2025 afgerond.	Nee	181.000	27.706	153.294
70152405 Aanleg WTB-install.2024 MFC Kloosterhof incl.sport	2022	542.000	De werkzaamheden worden in Q1 van 2025 afgerond.	Nee	542.000	523.638	18.362
70152406 Aanbr. dakisolatie 2024 sporthal MFC Kloosterhof	2022	292.000	Werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is voorzien in Q1 van 2025.	Nee	292.000	208.464	83.536
70152407 Aanbouw brandweerkazerne Ossendrecht 2024	2023	75.000	De Veiligheidsregio heeft aangegeven dat het arbotechnisch niet langer verantwoord is dat brandweermensen zich in de beperkte ruimte naast de brandweerwagen moeten omkleden ten tijde van een uitruk. Omdat er verder geen geschikte ruimte voorhanden is om (snel) om te kunnen kleden heeft de Veiligheidsregio een verzoek ingediend voor uitbreiding van de brandweerkazerne om in deze behoefte te kunnen voorzien. Er is budget en een voorstel voor een uitbreiding t.b.v. kleedruimte gedaan naast de garage. De veiligheidsregio doet zelf onderzoek of er voor dat budget een uitbreiding gedaan kan worden voor een kleedruimte een extra garageplaats. Wij zijn in afwachting van het voorstel van de veiligheidsregio.	Nee	75.000	835	74.165

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
70152510 Aanschaf oplaadunit elektr. werkmaterieel teamW&D	2024	20.000	Voor het elektrisch werkmaterieel wordt een oplaadunit aangeschaft. Dit komt voort uit de aanbeveling en overstap van brandstof naar elektrisch aangedreven materieel in het kader van duurzaamheid. Voor de oplaadunit is een investeringsbudget van € 20.000 in de programmabegroting 2025 opgenomen. In 2024 zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd.	Nee	0	1.279	-1.279
70162201 Hybride werken	2021	72.000	Dit krediet werd gebruikt om nieuwe ICT-faciliteiten voor medewerkers aan te schaffen, in het kader van hybride werken, de veranderende technologieën, het beeldbellen/chatten en het afscheid nemen van vaste telefonie. Als gevolg van recente informatiebeveiligingseisen werken we vanaf nu alleen nog met 'managed devices' die gehuurd worden van Equalit. Van aanschaf is dus geen sprake meer. Krediet kan worden afgesloten.	Ja	0	0	0
70162401 Vervanging hardware raadzaal 2024	2023	80.000	De planvorming voor aanpassingen in de raadzaal zijn opgestart. Uitvoering geschiedt in 2024 met een doorloop naar 2025. Is nog niet afgerond loopt door in 2025	Nee	72.972	62.299	10.673
70167016 Modernisering GBA (software)	2017	50.564	De modernisering van de GBA-applicatie heeft inmiddels plaatsgevonden. Dankzij deze nieuwe applicatie kunnen we onze inwoners nog beter digitaal faciliteren en kunnen inwoners bijvoorbeeld 7x24 uur gebruik maken van bepaalde gemeentelijke diensten. Dit restant krediet wordt ingezet om de applicatie nog verder te optimaliseren ten behoeve van onze dienstverlening aan onze inwoners.	Nee	10.165	0	10.165
70405000 Vervanging vloerbedekking en bureaus gemeentehuis	2024	184.000	De vervanging van vloerbedekking in het gemeentehuis. Uitvoering is gestart in het 4e kwartaal 2024 en loopt door in 2025.	Nee	184.000	149.136	34.864

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2024	Realisatie 2024	Resteert
Totaal 5. Bestuurskracht					**2.352.381**	**1.628.046**	**724.335**
Saldo					**21.684.333**	**6.734.695**	**14.949.638**

Bijlagen

A. Subsidieoverzicht

Op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Na vaststelling van het subsidieplafond in november 2023 - ten tijde van de programmabegroting 2024 - is het subsidieplafond gelijk gebleven. Alle subsidies inclusief indexeringen zijn vastgesteld door de raad. Het subsidieplafond is per thema verwerkt.

In de kolom realisatie zijn de werkelijke verstrekkingen opgenomen. Het totale bedrag aan verstrekkingen heeft het subsidieplafond niet overschreden. Alle subsidies zijn verstrekt conform de beschikkingen.

Subsidiethema	Subsidieplafond 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024
Cultuur en recreatie	€ 548.658	€ 544.018	€ 4.640
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	€ 1.418.723	€ 1.412.263	€ 6.460
Volksgezondheid	€ 138.113	€ 121.357	€ 16.756
Milieu	€ 1.900	€ 1.900	€ 0
Totaal	**€ 2.107.394**	**€ 2.079.538**	**€ 27.856**

B. Ombuigingsopdracht bedrijfsvoering

Aanleiding

Ten behoeve van een sluitende meerjarenbegroting 2022 en volgende heeft de gemeenteraad een taakstellingsopdracht bedrijfsvoering opgelegd. Deze taakstelling bedraagt tweehonderdduizend euro voor 2022 oplopend met honderdduizend euro per jaar naar vierhonderdduizend euro in 2024 (structureel).

Werkwijze

De insteek hierbij is om zoveel mogelijk te kijken naar besparingen door werkzaamheden anders, efficiënter of in de vorm van samenwerking uit te voeren. Daarbij zijn politiek, bestuur en management samen aan zet. Het raakt alle aandachtsgebieden en portefeuilles.

In 2021 is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om te komen tot invulling van deze structurele taakstelling in de ordegrootte zoals hiervoor geschetst.

Het onderzoek kent een aantal concrete invullingen en kent een aantal opdrachten tot nader onderzoek.

Het onderzoek wordt uitgevoerd langs een aantal strategische lijnen, te weten:

1. Autonome personele ontwikkelingen
2. Regionale Samenwerking, Clustering van werkzaamheden & Toerekening kosten aan derden
3. Doorontwikkeling Sociaal Domein
4. Doorontwikkeling Ruimtelijk Domein & Vergunningen
5. Doorontwikkeling Dienstverleningsconcept
6. Doorontwikkeling Vastgoedmanagement en Facilitair Beheer

De taakstelling voor 2024 wordt met name gerealiseerd binnen de strategische lijnen van Autonome personele ontwikkelingen en het onderdeel Toerekening kosten aan derden.

In het meerjarenperspectief werd in het kader van de doorontwikkeling van Vastgoedmanagement en Facilitair beheer vanaf 2023 een structurele taakstelling beoogd. Echter doordat het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed gefaseerd zal worden uitgevoerd, zullen de voordelige effecten op gas- en energiecontracten en de voordelen op groot onderhoud pas in 2025 geheel worden gerealiseerd. De taakstelling op regionale samenwerking is in 2023 samengevoegd met de taakstelling op personele ontwikkeling als gevolg van de herijking van de managementstructuur.

In het kader van de diverse doorontwikkelingen wordt vanaf 2024 een taakstelling gerealiseerd als gevolg van het herijken van de managementstructuur.

In onderstaand schema is de specificatie opgenomen van de respectieve bedragen.

taakstelling bedrijfsvoering (bedragen in €)	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
Extra taakstelling bedrijfsvoering n.a.v. PB 2021 (a)	***-300.000***	***-400.000***	***-400.000***
Ad. 1 Vermindering formatie	89.000	89.000	189.000
Ad. 2 Toerekening personele kosten aan leges en heffingen	87.000	87.000	87.000
Ad. 2 Besparing aanbesteding Samenwerkingsverband Meten en Weten	12.000	12.000	12.000
Ad 2. Regionale Samenwerking & clustering van werkzaamheden	0	0	35.000
Ad. 6 Digitalisering en postbezorging	12.000	12.000	12.000
Ad. 6 Vastgoedmanagement en facilitair beheer	40.000	25.000	50.000
Ad. 6 Contractenregister	0	0	15.000
Totaal reeds gerealiseerde taakstelling (b)	***240.000***	***225.000***	***400.000***
Ad. 1 Vermindering formatie	0	100.000	0
Ad. 2 Regionale samenwerking & clustering van werkzaamheden	35.000	35.000	0
Ad. 6 Vastgoedmanagement en facilitair beheer	10.000	25.000	0
Ad. 6 Contractenregister	15.000	15.000	0
Totaal nog te realiseren (c)	***60.000***	***175.000***	***0***

Gemeentelijke bezetting

In verhouding is Woensdrecht niet een organisatie die is opgetuigd met veel medewerkers. Het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds doet jaarlijks een benchmark onder gemeenten. Daaruit blijkt dat Woensdrecht, voor wat betreft het aantal full time equivalenten (fte) aan medewerkers, ten opzichte van collega-gemeenten van gelijke omvang beneden gemiddeld scoort.

Gerealiseerde gemeentelijke bezetting	2022 FTE per 1000 inwoners	2022 FTE totaal
Nederland	6,8	-
Woensdrecht	5,6	135,4

(bezetting = medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd, incl. griffie, excl. BABS)
Bron: A&O Fonds: Personeelsmonitor Gemeenten 2022 - Factsheet Woensdrecht (mei 2023)

Tot slot

De opgelegde taakstelling is gerealiseerd en is daarmee afgerond.

C. Stand van zaken rekenkamer

Inleiding

Zoals vastgelegd in artikel 185 van de gemeentewet zendt het college jaarlijks naar de raad een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

Ook over de aanbevelingen aan de raad wordt vanaf 2024 gerapporteerd en zijn ook waar relevant de gebeurtenissen na balansdatum vermeld.
In deze paragraaf worden per onderzoek de aanbevelingen en de stand van zaken weergegeven per 31 december 2024.

Decentralisatie Jeugdzorg (februari 2017)

Toelichting
In de raadsvergadering van 23 februari 2017 heeft de raad de aanbevelingen overgenomen.

Aanbevelingen
Opvolging van de aanbevelingen bleek in de praktijk en tijd lastig. De raad heeft eind 2021 de nieuwe Regiovisie Jeugd vastgesteld. Deze borduurt voort op de uitgangspunten van de in 2005 opgestelde regiovisie, die mede aanleiding voor het rekenkameronderzoek was.

De nieuwe visie valt uiteen in een aantal uitgangspunten. Er is een lokale agenda aan de visie toegevoegd. Verder gaat de visie uit van het ontwikkelen van een aantal producten die telkens langs de raad worden geleid. Samen met de kwartaalrapportages wordt inzicht in zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens over jeugdzorg stap voor stap ingevuld.

Daarmee wordt aan een aantal aanbevelingen voldaan en is een deel van de aanbevelingen geeffectueerd.

Het rekenkamerrapport bevatte daarnaast een aantal generieke aanbevelingen. Deze raken met name aan de algemene kader stellende en controlerend taken van de raad. Daarvan is afhechten middels een besluit lastig omdat dit meer een houding en gedragskwestie is. De raad dient zich in zijn handelen daarvan steeds bewust te zijn.

Stand van zaken eind 2024
Door opname in de periodieke P&C rapportages is aan de aanbevelingen voldaan.

Overheidsparticipatie (januari 2020)

Toelichting
De raad heeft op 2 december 2021 een besluit genomen op basis van een initiatiefvoorstel van het presidium. Vanwege de uitspraken over aanbeveling 1 (= onderschrijven reactie college van 21 mei 2021) en 2 (= niet noodzakelijk om invulling te geven middels een opdracht tot het ontwikkelen van beleid en nadere regelgeving) zijn deze niet opgevolgd.

Aanbevelingen
Aanbeveling 3 betreft het jaarlijks informeren door het college van de raad over lopende initiatieven, nieuwe en beëindigde initiatieven.

Stand van zaken eind 2024
In 2024 is er niet gerapporteerd over opvolging en invulling van aanbeveling 3. Dat wordt verder gemonitord in 2025.

Doorwerking aanbevelingen rekenkamer

Toelichting
De raad heeft op 2 december 2021 een besluit genomen op basis van een initiatiefvoorstel van het presidium. Vanwege de uitspraken over aanbeveling 1 (= onderschrijven reactie college van 21 mei 2021) en 2 (= niet noodzakelijk om invulling te geven middels een opdracht tot het ontwikkelen van beleid en nadere regelgeving) zijn deze niet opgevolgd.

Aanbevelingen
Aanbeveling 3 betreft het jaarlijks informeren door het college van de raad over lopende initiatieven, nieuwe en beëindigde initiatieven.

Stand van zaken eind 2024
In 2024 is er niet gerapporteerd over opvolging en invulling van aanbeveling 3. Dat wordt verder gemonitord in 2025.

De praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur bij de gemeente Woensdrecht (2022)

Toelichting
Op 1 mei 2022 is de Wet openbaarheid van bestuur vervangen door de Wet open overheid (Woo). De belangrijkste verandering is dat overheidsinformatie voortaan niet enkel op aanvraag moet worden verstrekt, maar dat de overheden daarnaast de plicht hebben om bepaalde besluiten, overeenkomsten en beleidsdocumenten zelf actief openbaar te maken.

Wat betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie gaat de Woo uit van een gefaseerde publicatie per categorie (eerst de verleende vergunningen en de besluiten op openbaarheidsverzoeken, later de beslissingen op klachten en de gesloten overeenkomsten, nog later de andere categorieën). In dat verband heeft gemeente Woensdrecht een implementatiewerkgroep opgericht. Die werkgroep heeft publicatieruimte gecreëerd op de gemeentelijke website. Daarop is de informatie uit de eerste fase gepubliceerd. Vervolgens is een aanvang gemaakt met de publicatie van informatie uit de tweede fase. Daarmee loopt onze gemeente vooruit op de landelijke fasering.

Aanbevelingen
Ondanks de wettelijke wijzigingen zijn de aanbevelingen van de rekenkamer(commissie) nog actueel.
- houdt toezicht op de naleving van de wettelijke beslistermijnen en
- maak een beleidskader voor actieve openbaarmaking.

Stand van zaken eind 2024
Wat betreft de controle op de beslistermijnen voor openbaarheidsverzoeken is een digitale Woo-monitor ingericht. Daarin is te lezen welke Woo-verzoeken zijn ingediend, of daarop reeds een besluit is genomen en zo ja, binnen welke termijn. Die monitor geeft zodoende een beeld van de doorlooptijden. Ondanks dat het aantal ontvangen Woo-verzoeken in 2024 is verdubbeld in vergelijking tot 2023, loopt de gemiddelde doorlooptijd terug.
Hiermee is opvolging gegeven aan de aanbevelingen.

Informatievoorziening P&C-cyclus in de gemeente Woensdrecht: handvatten voor verdere optimalisatie van communicatie door het college aan de raad. (2022)

Toelichting

De rekenkamer(commissie) zegt samengevat in haar raadsvoorstel: De planning & control-cyclus (P&C) neemt een centrale plaats in als het gaat om informatievoorziening aan de raad. Door middel van de P&C-cyclus wordt inzicht gegeven in de (voortgang van de) doelstellingen van de gemeente en de daarmee samenhangende (financiële) middelen.

Aanbevelingen
De raad heeft de invulling van de aanbevelingen besproken en daarover een motie aangenomen voor de uitwerking ervan.

Stand van zaken eind 2024
Vanaf 2023 staan deze aanbevelingen op de agenda van de werkgroep uit de financiële commissie samen met de portefeuillehouder en de ambtelijk organisatie en worden verbeteringen doorgevoerd. Hiermee is aan de aanbevelingen voldaan.

Onderzoek RKC DoeMee 2022: Ondersteuning van de Volksvertegenwoordiging

Toelichting
Naar aanleiding van dit onderzoek zijn geen formele aanbevelingen gedaan.

Aanbevelingen.
De onderzoeksresultaten zijn besproken in de raadsconferentie van 1 november 2023 en betroffen de ondersteuning van de raad door en omvang van de griffie, opleidingsbudgetten voor de raad en fractievergoedingen.

Stand van zaken eind 2024
De fractieondersteuning zal in 2025 opnieuw worden ingevoerd. De griffie is in 2024 uitgebreid van 2,1 fte naar 2,3 fte. Hiermee is voldaan aan de afspraken gemaakt in de raadsconferentie van 2023.

Onderzoek RK DoeMee: Beleidspraktijk wonen

Toelichting
De Rekenkamer Woensdrecht heeft in augustus 2024 besloten om de aanbevelingen uit de landelijke

meta-analyse woonbeleid te spiegelen aan de ‘beleidspraktijk wonen’ van de gemeente Woensdrecht. Geconcludeerd is dat onze gemeente het beleidsproces goed voor elkaar heeft en eerder dan veel andere gemeenten aan de landelijk verplichte beleidspraktijk voldoet. Ook is het woonbeleid goed uitgewerkt.

Aanbevelingen
Met oog op de kaderstellende rol van de gemeenteraad: Vul het bestaande beleid aan met smart geformuleerde taakstellend te bereiken resultaten (output) en beoogde maatschappelijke prestaties (outcome).

Met het oog op de controlerende rol van de gemeenteraad: Monitor het behalen van de resultaten en maatschappelijke prestaties en rapporteer hierover.

Stand van zaken eind 2024
De aanbevelingen worden waar mogelijk meegenomen in het Volkshuisvestingsprogramma dat eind 2025/ begin 2026 ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden

Onderzoek RK DoeMee: Verbetering klachtafhandeling

Toelichting
In 2024 heeft de Rekenkamer een brief gestuurd, waarin zij drie aanbevelingen doen voor de klachtenbehandeling. Deze aanbevelingen zijn tot stand gekomen na het ‘DoeMee-onderzoek’’ van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies waar de toenmalige Rekenkamercommissie Woensdrecht in het jaar 2023 aan heeft deelgenomen.

Aanbevelingen
Betrek voor een vollediger beeld ook de ervaring van de klagers in de informatie naar de raad.

Gelet op de toenemende afhankelijkheid van verbonden partijen en de verantwoordelijkheid van de gemeente wordt aanbevolen om in aanvulling op de nota verbonden partijen expliciet afspraken te maken over de klachtafhandeling. Hierbij kan vanuit de maatschappelijke impact per verbonden partij de noodzaak tot aanvullende afspraken worden beschouwd.

Door de informatie over klachtafhandeling door verbonden partijen te integreren in de eigen klachtenrapportage van de gemeente ontvangt de raad één totaaloverzicht van de klachtenbehandeling.

Stand van zaken eind 2024

Inzake de eerste aanbeveling heeft de klachtenbehandelaar van de gemeente Woensdrecht aangegeven deze aanbeveling mee te nemen bij de klachtenrapportage van 2024.

De tweede en derde aanbeveling hebben betrekking op verbonden partijen van de gemeente Woensdrecht. Via een brief aan deze verbonden partijen is gevraagd om in hun jaarverslag verantwoording af te leggen over de klachten.

Hiermee is praktische opvolging gegeven aan de aanbevelingen.

D. Afkortingenlijst

Afkorting	Definitie
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BES	Bijzondere Economische Steun
BESLUIT	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BOPZ	Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
BWI	Brede Welzijnsinstelling
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPI	Consumentenprijsindex
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIP	Grens Informatie Punt
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
IZA	Integraal Zorgakkoord
JZOJP	Juiste Zorg op de Juiste Plek
KCC	Klant Contact Centrum
MFC	Multifunctioneel Centrum
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
NEET	Not in Education, Employment or Training
NIP	Nationaal Isolatie Programma
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OV	Openbaar Vervoer
P&C	Planning en Control
PVOP	Persoonlijk VervoersOntwikkelingsPlan
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RES	Regionale Energie Strategie
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
SPUK	Specifieke Uitkering
SRWB	Stedelijke Regio West-Brabant
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WBA	West-Brabants Archief
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZI2T	Zorg Inkoop en Informatie Team